

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

ספר הזהר

שחבר התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי זיע"א

ובו: "ספר הזהר", "זהר חדש", "תקוני הזהר"

מנקד

- כרך מז -

פנקס

דף רי"ט ע"א – דף רל"ג ע"ב

מבאר בלשון הקדש עם פרוש קל ונחמד למען ירוץ הלומד בו

מחלק לשנה אחת ולשלוש שנים

מופץ ללא מטרות רווח כלל ועיקר
לקירוב הגאולה ברחמים

בדקות ספורות בלבד תזכה להיות בן עולם הבא

נסדר, נערך והוגה מחן ש, בנקוד ופסוק מלא, עם מראה מקומות,
בחלוק קטעים לפי העניינים, באותיות גדולות ומאירות עינים

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"
בעיה"ק בית שמש תובב"א
כסלו תשע"א לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים **בחינם בלבד**

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוד הזהר (קבלה מהאריז"ל)

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול פנה. על פן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לביניך.

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכונן לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

תפלה לאחר למוד הזהר (יאמר בפנות הלב)

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשך על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירם ולזמרם. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן פן יהי רצון.

הצדיקים. ולפעמים שכל ימיהם עומדים במחלות להגן על הדור. אם מתו - הרי נרפא הכל ונתפפר, לפעמים כשהחטאים הם נכבדים יותר.

קמנו והלכנו, וחזק השמש היה יותר, והדרך היתה דחוקה לנו. ראינו אילנות במדבר ומים תחיתהם. ישבנו תחת צל של אילן אחד של המדבר. שאלנוהו, מה זה שכל עמי עולם לא עושים נענוע, רק ישראל לבדם? ששעוֹסְקִים בתורה מתנענעים לכאן ולכאן בלי למוד של אדם בעולם, ולא יכולים לעמד בעצמם?

אמר לי, הזפרתני דבר עליון, ובני אדם לא יודעים ולא משגיחים. ישב שעה ובכה. אמר, אוי לבני האדם שהולכים בכהמות השדה בלי שכל. בדרך הזה לבדו נודעות נשמות קדושות של ישראל בין נשמות עמים עובדי כוכבים ומזלות. נשמות ישראל נגזרו מתוך גר קדוש שדולק, שכתוב (משלי ב) גר ה' נשמת אדם. וגר זה, בשעה שנאחז (שדלק) מתוך תורה העליונה, לא שוכף האור עליו אפלו רגע. וסוד זה - (תהלים פ) אלהים אל דמי לך. כמו זה כתוב - (ישעיה סב) המזכירים את ה' אל דמי לכם. אין שכוף לכם. אור הנר, פיון שנאחז תוף הפתילה, אותו האור לא שוכף לעולמים, אלא מתנענע האור לכאן ולכאן ולא שוכף לעולמים.

כמו זה ישראל, שנשמותיהם מתוך אותו אור הנר - פיון שאמר דבר אחד של התורה, הרי האור דולק, ולא יכולים הם לשכף, ומתנענעים לכאן ולכאן ולכל הצדדים פאור הנר, שהרי כתוב (משלי ב) גר ה' נשמת אדם.

במרעין, לאגנא על דרא. מיתו, הא אתסי כלא, ואתכפר. לזמנין דחובין אינון יקירין יתיר.

קמנא ואזלנא. ותוקפא דשמשא הוה יתיר, ודחיק לן באורחא. חמינן אילנין במדברא, ומיין תחותיהו. יתיבנא תחות חד טולא דאילנא דמדברא. שאילנא ליה, מאי האי דכל עמין דעלמא לא עבדין נענועא, אלא ישראל בלחודדיהו, דכד לעאן באורייתא, מתנענען הכא והכא, בלא למודא דבר נש בעלמא, ולא יכלין למיקם בקיומיהו.

אמר לי, אדפרתן מלתא עלאה, ובני עלמא לא ידעין, ולא משגיחין. יתיב שעתא ובכה, אמר, ווי לבני נשא דאזלין בכעירי חקלא, בלא סוכלתנו. במלה דא בלחודדי אשתמודען נשמתהון קדישין דישראל, בין נשמתהון דעמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות. נשמתהון דישראל אתגזרו, מגו פוצינא קדישא דדליק, דכתיב, (משלי כ) גר יי נשמת אדם. והאי גר בשעתא דאתאחד (נ"א דאתדליק) (דף ר"ט ע"א) מגו אורייתא דלעילא, לא שכיף נהורא עליה אפילו רגעא. ורזא דא, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך. פגוונא דא כתיב, (ישעיה סב) המזכירים את יי אל דמי לכם, לא שכיכו לכוין. נהורא דשרגא פיון דאתאחדא גו פתילה, ההוא נהורא לא שכיף לעלמין, אלא מתנענעא נהורא לכאן ולכאן, ולא משתכיף לעלמין.

בגוונא דא, ישראל, דנשמתיהו מגו ההוא נהורא דשרגא, פיון דאמר מלה חדא דאורייתא, הא נהורא דליק, ולא יכלון אינון לאשתפכא, ומתנענען לכאן ולכאן, ולכל סטריין. פנהורא דשרגא, דהא (משלי כ) גר יי נשמת אדם כתיב.

וּבְתוֹב, (יחזקאל לד) אָדָם אַתָּם, אַתָּם קְרוּיִין אָדָם, וְלֹא אוֹמְיִן עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. נִשְׁמָתִין דְּעַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, מְדַעִיכוּ דְקָשׁ, בְּלֹא נְהוּרָא דְשָׂרֵי עַלְיֵיהּ. וְעַל דָּא מִשְׁתַּכְּכִין, וְלֹא מִתְנַעֲנַע, דִּהָא לִית לֹון אוֹרֵייתָא, וְלֹא דְלָקִין בֶּה, וְלֹא נְהוּרָא שְׂרִיָּא בְּהוֹן, אֵינוֹן קְיִימִין פְּעֻצִים בְּגוּ נְהוּרָא דְדָלִיק, בְּלֹא נְהוּרָא דְשָׂרִיא עַלְיֵיהּ, וְעַל דָּא מִשְׁתַּכְּכִין בְּלֹא נְהוּרָא פְּלִל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דָּא אִיהוּ בְּרִירוּ דְמַלְהָ, זַפְּאָה חוּלְקֵי דְזַכִּינָא לְהֵא, לְמִשְׁמַע דָּא.

רַעִיא מְהִימְנָא (רועה הנאמן)

וּבְחַבּוּרָא רַאשׁוֹן אָמַר הַרְוּעָה הַנְּאָמָן, מְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, יָפָה אָמְרוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי, אָבָל (תהלים ק) כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוּ וְאֵינְנוּ - פֶּאן צְרִיף לְפִתַח בְּדַבְרִים, מַה זֶה עֲבָרָה בּוּ? זוּ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה, אָחַד מֵאוֹתָם מְלֹאכִים רַעִים.

שְׂמֻשׁוֹם שְׂלֹא יָדְעוּ בּוּ אוֹתָם בְּעַלְי חֻטָּאִים, צְרִיף לְעִשׂוֹת לוּ שְׁנוּי מְקוּם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם וְשְׁנוּי מַעֲשָׂה, כְּמוֹ אַבְרָהָם, שְׁנֵאמַר בּוּ (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלְדֶתְךָ - הָרִי שְׁנוּי מְקוּם. (שם יד) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם - הָרִי שְׁנוּי הַשֵּׁם. שְׁנוּי מַעֲשָׂה - שְׁהַשְׁתַּנָּה מִמַּעֲשִׂים רַעִים שְׁעֵשָׂה בְּתַחֲלָה לְמַעֲשִׂים טוֹבִים. הוּא מְשַׁל לְרוּחַ שְׁל אוֹתוֹ שְׁמַת בְּלֹא בְּנִים. כְּמוֹ זֶה עוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְאָדָם כְּשֶׁגָּרַשׁ אוֹתוֹ מֵאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהִבְיָאוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, וְהָרִי נִתְבָּאָר לְמַעְלָה.

מִשְׁנָה פְּנִי וְתַשְׁלַחְהוּ (איוב יד). וּמִשׁוּם זֶה כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוּ. אָחַד מֵאוֹתָם מְלֹאכִים רַעִים, כְּשֶׁרוּאָה אוֹתוֹ מִשְׁנָה בְּזִמְן שְׁנַפְגֹּשׁ (בב) עִמוֹ, שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ שָׂר

וּבְתוֹב, (יחזקאל לד) אָדָם אַתָּם, אַתָּם קְרוּיִין אָדָם, וְלֹא אוֹמְיִן עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. נִשְׁמָתִין דְּעַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, מְדַעִיכוּ דְקָשׁ, בְּלֹא נְהוּרָא דְשָׂרֵי עַלְיֵיהּ. וְעַל דָּא מִשְׁתַּכְּכִין, וְלֹא מִתְנַעֲנַע, דִּהָא לִית לֹון אוֹרֵייתָא, וְלֹא דְלָקִין בֶּה, וְלֹא נְהוּרָא שְׂרִיָּא בְּהוֹן, אֵינוֹן קְיִימִין פְּעֻצִים בְּגוּ נְהוּרָא דְדָלִיק, בְּלֹא נְהוּרָא דְשָׂרִיא עַלְיֵיהּ, וְעַל דָּא מִשְׁתַּכְּכִין בְּלֹא נְהוּרָא פְּלִל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דָּא אִיהוּ בְּרִירוּ דְמַלְהָ, זַפְּאָה חוּלְקֵי דְזַכִּינָא לְהֵא, לְמִשְׁמַע דָּא.

רַעִיא מְהִימְנָא

וּבְחַבּוּרָא קְדַמָּא אָמַר רַעִיא מְהִימְנָא, בּוּצִינָא קְדִישָׁא, שְׂפִיר אָמְרוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי, אָבָל (תהלים ק) כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוּ וְאֵינְנוּ, הִכָּא צְרִיף לְמַפְתַּח מְלִין, מְאִי עֲבָרָה בּוּ. דָּא עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה. חַד מֵאֵינוֹן מְלֹאכִין רַעִים.

דְּבַגִּין דְּלֹא יִשְׁתַּמוּדְעוּ בֵּיה אֵינוֹן מְאִרֵי חוּבִין, צְרִיף לְמַעְבַּד לֵיה שְׁנוּי מְקוּם, וְשְׁנוּי הַשֵּׁם, וְשְׁנוּי מַעֲשָׂה. פְּגוּוֹנָא דְאַבְרָהָם, דְאַתְמַר בֵּיה (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלְדֶתְךָ, הָרִי שְׁנוּי מְקוּם. (בראשית יד) וְלֹא יִקְרָא עוֹד שְׁמֶךָ אַבְרָם, וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם, הָרִי שְׁנוּי הַשֵּׁם. שְׁנוּי מַעֲשָׂה דְאַשְׁתַּנִּי מְעוֹבְדִין בִּישִׁין דְּעַבַּד בְּקַדְמִיתָא, לְעוֹבְדִין טְבִין. אִיהוּ מְתָלָא. לְרוּחַ דְּהוּא דְמִית בְּלֹא בְּנִין. פְּגוּוֹנָא דָּא עַבַּד קְדָשָׁא בְּרוּף הוּא לְאָדָם, כַּד תְּרִיף לֵיה מְהוּא עֲלָמָא, וְאֵינִי לֵיה לְהֵא עֲלָמָא. וְהָא אַתְמַר לְעִיל.

מִשְׁנָה פְּנִי וְתַשְׁלַחְהוּ, (איוב יד) וּבַגִּין דָּא כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוּ, חַד מֵאֵינוֹן מְלֹאכִין רַעִים, כַּד חֲזִי לֵיה מְשׁוּנָה, בְּזַמְנָא דְאַעֲרַע (כ"א ביה) עַמְיָה, שְׂאֵלִין לֵיה שָׂר מִשְׁחִיתִין עֲלֵיהּ, דָּא הוּא מְאִרֵי חוּבָךְ. אִיהוּ עֲנִי לֹון וְאָמַר, וְאֵינוֹנוּ.

המשחיתים עליו: זהו בעל חובך? הוא עונה להם ואומר: איננו.

בשמתגרש ממקומו וננטע במקום אחר, נאמר בו ולא יפירונו עוד מקומו, בגלל (ויקרא יד) שעפר אחר יקח וטח את הבית. וזהו סוד ונתן את הבית את אבניו ואת עציו - אותם עצמות וגידים ובשר שהיה, חזר לעפר. מה כתוב בו? (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו, משום שהיה מנגע. ואחר כך, ועפר אחר יקח וטח את הבית, וכוונה לו עצמות וגידים ומתחדש, כמו בית ישן שעושים אותו חדש, ודאי שהוא מתחדש. ומה שאמר ולא יפירונו עוד מקומו - על רוח, שנכללה רוח קטנה ברוח עליונה. זהו משל לאילן שלא עושה פרות, לוקחים ענפים שלו ומרכיבים אותו בענף של עץ אחר עליון (ההבדל) שעושה פרות, ונכלל זה בזה ועושה פרות. באותו זמן נאמר בו, ולא יפירונו עוד מקומו.

גם כך בן אדם שיושב בעיר שיושבים בה אנשים רעים, ולא יכול לקיים מצוות התורה ולא מצליח בתורה - עושה שנוי מקום ונעקר משם, ונשרש במקום שגרים בו אנשים טובים, בעלי תורה, בעלי מצוות. שהתורה נקראת עץ, זהו שכתוב (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. והאדם הוא עץ, שכתוב (דברים ב) כי האדם עץ השדה. והמצוות שבה דומות לפרי. ומה כתוב בו? רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרת. אתו תשחית - מהעולם בין והאדם מקום, וינטע במקום אחר בין צדיקים.

מה אדם בלי בנים נקרא עקר ואשתו עקרה, גם כך תורה בלי מצוות נקראת עקרה. ולכן פרשוה, לא המדרש הוא עקר אלא המעשה. באו החברים והשתטחו לפניו ואמרו, כעת למדנו

כד אתפרך מאתריה, ואתנטע באתר אחרא, אתמר ביה ולא יפירונו עוד מקומו. בגין (ויקרא יד) דעפר אחר יקח וטח את הבית. ודא איהו רזא, ונתן את הבית את אבניו ואת עציו, אינון גרמין וגידין ובשרא דהיה חזר עפרא. מה כתיב ביה (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו. בגין דהיה מנוגע. ולכתר ועפר אחר יקח וטח את הבית, ובני ליה גרמין וגידין. ואתחדש, כבית ישנה דעבדין ליה חדשה. ודאי איהו דאתחדש.

ומאי דאמר ולא יפירונו עוד מקומו. על רוח, דאתפליל רוחא זעירא, ברוחא עלאה. האי איהו מתלא, לאילן דלא עביד איבין, נטלין ענפין דיליה, ומרכיבין ליה בענפא דאילנא אחרא עלאה, (דא ברא) דעביד פירין, ואתפליל דא ברא, ועביד פירין. בההוא זמנא אתמר ביה, ולא יפירונו עוד מקומו.

אוף הכי בר נש דיתיב בקרמא דיתבין בה אנשין בישין, ולא יכיל לקיימא פקודין דאורייתא, ולא אצלח באורייתא, עביד שנוי מקום, ואתעקר מתמן, ואתשרש באתר דדיירין ביה גוברין טבין, מארי תורה, מארי פקודין, דאורייתא אקרי עץ. הדא הוא דכתיב, (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. ובר נש הוא עץ, דכתיב, (דברים ב) כי האדם עץ השדה. ופקודין דבה, דמנין לאיבא, ומה כתיב ביה, (דברים ב) רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרת. אתו תשחית מעלמא דין, וכרת מעלמא דאתי. ובגין דא צריך לאעקרא (ליה מההוא) מההוא אתר, ויתנטע באתר אחרא בין צדיקניא.

מה בר נש בלא בנין, אתקרי עקר, ואתתיה עקרה. אוף הכי אורייתא בלא פקודין, אתקריאת עקרה, ובגין דא אוקמוה, לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. אתו

הזה. וכרת - מהעולם הבא. ולכן צריך לעקר (אותו מאותו) מאותו מקום, וינטע במקום אחר בין צדיקים.

חדוש איך נקללת רוח ברוח, כמי שראה דבר בעין והכריז לו. מקדם זה היה קבלה לנו, וכעת ברור הדבר.

ועוד נאמר בחבור ראשון, שהרי נוח לו לסטרא אחרא לשלט על הצדיק יותר מהכל, ולא חושש אז לכל העולם. בין כף הרי צל הזדמן לפניהם, ואמר לו, מנין? מאיוב. שראה הקדוש ברוך הוא שהדור מחזיבם כליה, וכא שטן לקטרג, אמר לו הקדוש ברוך הוא: (איוב א) השמת לבך אל עבדי איוב כי אין פמחו ב[פכל ה]ארץ, להציל את הדור. והוא משל לרועה שפא הזאב לטרף את צאנו ולהאכידו. מה עשה אותו רועה שהיה חכם? נתן לו תליש חזק ושמן וגדול מפלם, אותו שפלם נוהגים אחריו, וכרצון לשלט על אותו תליש טוב, שכח (השאר) את כלם. מה עשה אותו רועה? בשעה שהזאב היה מתעסק עם אותו תליש, ברח הרועה עם הצאן ושם אותם במקומם, ואחר כך שב לתליש והצילו מהזאב.

כך עשה הקדוש ברוך הוא עם הדור. נתן הקדוש ברוך הוא את הצדיק ברשות המקטרג להציל את הדור בגללו. ואם הוא חזק כיעקב, נאמר בו (בראשית לב) ויאבק איש עמו. כל שכן וכל שכן שנצח אותו, עד שאמר שלחני. אמר, צל צל, כך הוא. אשרי חלקו של אותו צדיק שהוא חזק לסבל יסורים. כל שכן מי שמנצח בהם את המקטרג שלו, שהוא שולט על כל דור, ונחשב לו כאלו הוא הציל אותם, והקדוש ברוך הוא עושה אותו רועה עליהם במקומו, ולכן זכה רועה הנאמן להיות רועה על ישראל. ולא עוד, אלא שכן משליטו עליהם בעולם הבא, משום שהציל אותם שלא נאכדו משם, שהנהיגם בתורה ובמעשים טובים.

חברייא ואשתטחו קמיה, ואמרו ודאי כען אוליפנא חדושא, איך אתפליל רוח ברוח, כמאן דחזי מלה בעינא ואתבריר ליה. בקדמימא הוה לן קבלה, וכען ברירו דמלה.

ותו אתמר בחבורא קדמאה, דהא ניחא ליה לסטרא אחרא לשלטאה על זכאה, יתיר מפלא, ולא חייש בדין לכל עלמא. אדהכי, הא טולא אנדמן לגבייהו, ואמר ליה מנלן. מאיוב. דחזא קדשא בריך הוא דדרא הוה מחויבין כליה, ואתא שטן לקטרגא, אמר ליה קדשא בריך הוא, (איוב א) השמת לבך אל עבדי איוב כי אין פמוהו בכל הארץ, לאשתזבא ביה דרא. ואיהו מתלא לרעיא דאתא זאב למטרף עאניה, ולמיבד ליה. מה עבד ההוא רעיא דהוה חפימא, זיהב ליה אמרא תקיפא ושמנה וברבא מפלהו, ההוא דהוה מתנהגין אפתריה פלהו. וברעו לשלטאה על ההוא אמרא טבא, שכח (נ"א שכ) לכלהו. מה עבד ההוא רעיא, בשעתא דהוה זאב אשתדל בההוא אמרא, ברח רעיא עם עאנא ושוי לון באתריהון. ולכתר תב לאמרא, ושזיב ליה מזאב.

הכי עביד קדשא בריך הוא עם דרא, זיהב קדשא בריך הוא לצדיק, ברשו מקטרגא, לשזבא לדרא בגיניה. ואם הוא תקיף כיעקב, אתמר ביה (בראשית לב) ויאבק איש עמו, כל שכן וכל שכן דנצח ליה, עד דאמר שלחני. אמר טולא טולא, הכי הוא, זכאה חולקיה דההוא צדיק, דאיהו תקיף למסבל ייסורין, כל שכן מאן דנצח בהון למקטרגא דיליה. דאיהו שולטנותיה על כל דרא, ואתחשיב ליה כאלו הוא שזיב לון, וקודשא בריך הוא עביד ליה רעיא עלייהו באתריה, ובגין דא זכה רעיא מהימנא. למהוי רועה על ישראל, ולא עוד אלא דהכי אשליט ליה עלייהו בעלמא דאתי. בגין דשזיב לון דלא אתאכידו מתמן, דאנהיג לון באורייתא ובעוכדין טבין.

להיות רועה על ישראל. ולא עוד, אלא שכן משליטו עליהם בעולם הבא, משום שהציל אותם שלא נאכדו משם, שהנהיגם בתורה ובמעשים טובים.

אֲדַהְבִי הָא רַעֲיָא מְהִימְנָא, אָמַר לוֹן, וְאָמַאי לְקִי דְרוּעָא
יְמִינָא. דְאֹרְחָא כָּל מְאָרִי אֶסְנוּתָא דְאָקִיזִין
בְּקַדְמִיתָא דְרוּעָא יְמִינָא, וְהָא דְרוּעָא שְׁמַאלָא אִיהוּ קָרִיב
לְלַבָּא, אָמַאי לָא אָקִיזִין לִיה. אָמַר לִיה בְּגִין דְקוּדְשָׁא
כְּרִיף הוּא לָא בְעֵי לְאֶלְקָאָה יַתִּיר, דְהָא בְהַאי סַגִּי, וְאִי
אֲתִיקַר מְרַעָא עַל שְׁיִפִין דְגוּפָא, אָקִיז דְרוּעָא שְׁמַאלָא.
אָמַר לִיה, אִי לָא הוּוּ תְרוּוּיָהּ בְּחַד זְמַנָּא, נְאוּת אָבֵל
אִית צְדִיק הֶכָא, וְאִית צְדִיק הֶכָא, לְדָא אִית מְרַעִין
וּמְכַתְשִׁין, וְלְדָא אִית טִיבוּ. אָמַאי. אִי אֲתִיקַר בֵּיה מְרַעָא
יִקִּיז לְתְרוּוּיָהּ, דְאִינוּן תְּרִין דְרוּעִין, לְמִיָּהב אֶסְנוּתָא
לְכָל שְׁיִפִין, וְאִי לָא אֲתִיקַר בֵּיה מְרַעָא עַל כָּל שְׁיִפִין,
אָמַאי אָקִיז לְדְרוּעָא יְמִינָא, יַתִּיר מְשַׁמְאֶלָא. אֶלָּא (נ"א
אָמַר לִיה) אִימָא אַנְתָּ.

אָמַר לִיה, וְדָאי גוּפָא וְתְרִין דְרוּעִין, אִינוּן לְקַבֵּל אֲבָהֶן.
רִישָׁא, לְקַבֵּל אָדָם קְדָמָאָה. דְרוּעָא יְמִינָא, לְקַבֵּל
אֲבָרְהָם. דְרוּעָא שְׁמַאלָא, לְקַבֵּל יִצְחָק. גוּפָא, לְקַבֵּל
יַעֲקֹב. וּמְלַגְו לְגוּפָא, כְּבֵד לִימִינָא. טְחוּל לְשַׁמְאֶלָא. עֶשׂו
וְיִשְׁמַעֵאל. לְבָא יַעֲקֹב, בְּאִמְצָעִיתָא. כְּנָפֵי רִיָּאָה וְכוּלְיִין,
לְקַבֵּל אֲבָרְהָם וְיִצְחָק. רִיָּאָה מִיָּם. דְאִינוּן (ס"א כְּנָפֵי רִיָּאָה
שׁוֹאֲבִין) שׁוֹאֲבִין כָּל מִינֵי מִשְׁקִין. כּוּלְיִין אֶשָׁא, דְבָשִׁיל זְרַע
דְנַחִית מְמוּחָא.

וּבְגִין דְאֲבָרְהָם אִיהוּ מִיָּם, שְׁוִי זְרַעִיה בְּגְלוּתָא דְאָדָם
וּבְגִין דָּא כְּבֵד לִימִינָא דְאֲבָרְהָם, וּמְרָה, דְכְּבֵד חֶרֶב
דִּילִיה, אִיהִי מְרָה, אֲתַמַּר בְּהָ (מְשֻׁלִי ה) וְאֲחֵרִיתָהּ מְרָה
כְּלַעֲנָה. וְאִי חוּבִין מְתַרְבִּין בְּכַנּוּי דְאֲבָרְהָם דְאִינוּן בְּגְלוּתָא
דְאָדָם, אֲתִיקַר בֵּיה מְרַעַל עֲלִיָּהּ מְסֻטְרָא דְכְּבֵד, דְרוּעָא
יְמִינָא צְרִיף לְאֶלְקָאָה לְאֶקְזָא דְמִיָּה מְגִיָּה, דְמָאן דְנִטְלִין
מְגִיָּה מְמוּנִיָּה, כְּאֵלוּ שְׁפִיכוּ דְמִיָּה, וְאֶשְׁתָּאֵר עֲנִי, דְעֲנִי
חֲשׁוּב כְּמַת.

וְאִי חוּבִין מְתַרְבִּין מְסֻטְרָא דְכְּנֵי יִצְחָק, דְאִינוּן (ס"א בְּגְלוּתָא)
עֲלִיָּהּ מְצַד הַכְּבֵד. זְרוּעַ יְמִין צְרִיף לְהִלְקוּת, לְהִקִּיז מִמְּנוּ דָם. שְׁמֵי שְׁלִקְחוּ מִמְּנוּ מְמוּנֵי כְּאֵלוּ
שְׁפִיכוּ דְמוֹ, וְנִשְׁאָר עֲנִי, שְׁעֲנִי חֲשׁוּב כְּמַת.
וְאִם הַחֲטָאִים מְתַרְבִּים מְצַד בְּנֵי יִצְחָק, שְׁהֵם (בְּגְלוּת) בֵּין יִשְׁמַעֵאל, בֵּית חָלִיו יְכַבֵּד מְצַד טְחוּל

בֵּין כְּףָא בְּא רוּעָה הַנְּאָמָן, אָמַר
לְהֵם, וְלָמָּה לֹקְחָא זְרוּעַ יְמִין?
שְׁדָרְךָ כָּל בְּעֲלֵי הַרְפוּאָה
שְׁמִקִּיזִים בְּהַתְחַלָּה זְרוּעַ יְמִין,
וְהִרִי זְרוּעַ שְׁמַאל קְרוּבָה לְלֵב,
וּמְדוּעַ לָא מְקִיזִים אוֹתָהּ? אָמַר
לוֹ, מִשׁוּם שְׁהַקְדוּשׁ כְּרוּף הוּא
לָא רוּצָה לְהִלְקוּת יוֹתֵר, שְׁהִרִי
בְּזָה מְסַפִּיק, וְאִם כְּבֵדָה הַמְחַלָּה
עַל אִיבְרֵי הַגּוּף, מְקִיז מְזְרוּעַ
שְׁמַאל.

אָמַר לוֹ, אִם לָא הִיוּ שְׁנֵיהֶם בְּזָמָן
אֶחָד - יָפָה, אָבֵל כְּאֵן יֵשׁ צְדִיק,
וְכָאן יֵשׁ צְדִיק. לְזָה יֵשׁ חֲלָאִים
וּמַכּוּת, וְלְזָה יֵשׁ טוֹב. לְמָה? אִם
יְכַבֵּד הַחֲלִי - יִקִּיז לְשְׁנֵיהֶם, שְׁהֵם
שְׁתֵּי זְרוּעוֹת, לְתַת רְפוּאָה לְכָל
הָאִיבְרִים. וְאִם לָא יְכַבֵּד בּוֹ הַחֲלִי
עַל כָּל הָאִיבְרִים, לְמָה מְקִיז
לְזְרוּעַ יְמִין יוֹתֵר מִשְׁמַאל? אֶלָּא
(אָמַר לוֹ), אָמַר אַתָּה.

אָמַר לוֹ, וְדָאי גוּף וּשְׁתֵּי זְרוּעוֹת
הֵם כְּנֶגְדַּת הָאֲבוֹת. רֵאשׁ כְּנֶגְדַּת אָדָם
הַרְאִישׁוֹן, זְרוּעַ יְמִין כְּנֶגְדַּת אֲבָרְהָם,
זְרוּעַ שְׁמַאל כְּנֶגְדַּת יִצְחָק, גוּף כְּנֶגְדַּת
יַעֲקֹב. וּמַתּוּף לְגוּף - כְּבֵד לְיְמִין,
טְחוּל לְשַׁמְאֶל - עֶשׂו וְיִשְׁמַעֵאל.
לֵב יַעֲקֹב, בְּאִמְצָע. כְּנָפֵי רִיָּאָה
וּכְלִיוֹת כְּנֶגְדַּת אֲבָרְהָם וְיִצְחָק. רִיָּאָה
מִיָּם, שְׁהֵם (כְּנָפֵי רִיָּאָה שׁוֹאֲבִים)
שׁוֹאֲבִים כָּל מִינֵי מִשְׁקִים. כְּלִיוֹת
אֶשׁ, שְׁמִכְשׁוּלֹת זְרַע שְׁיֹרֵד
מִהַמַּח.

וּמִשׁוּם שְׁאֲבָרְהָם הוּא מִיָּם, שְׁם
זְרַעוֹ בְּגְלוּת אָדָם, וּמִשׁוּם זָה
כְּבֵד לְיְמִין אֲבָרְהָם. וּמְרָה,
שְׁהַכְּבֵד הוּא חֶרֶב שְׁלָה, הִיא
מְרָה, נְאָמַר בְּהָ (מְשֻׁלִי ה) וְאֲחֵרִיתָהּ
מְרָה כְּלַעֲנָה. וְאִם מְתַרְבִּים
הַחֲטָאִים בְּכַנּוּי אֲבָרְהָם, שְׁהֵם
בְּגְלוּת אָדָם, נְכַבֵּד בּוֹ הַחֲלִי
שְׁמֵי שְׁלִקְחוּ מִמְּנוּ מְמוּנֵי כְּאֵלוּ
שְׁפִיכוּ דְמוֹ, וְנִשְׁאָר עֲנִי, שְׁעֲנִי חֲשׁוּב כְּמַת.

בין וישמעאל, בי מרעיה יתיקר מסטרא דטחול לשמאלא,
וצריך לאקזא דרועא שמאלא, ולא יתיר.

ואי חובין מתרבין בכני יעקב, דאינון אחידן לתרין
סטרין, דאינון מפורים בכני עשו וישמעאל, הא
מרעא אתיקר על גופא, ובעי לאקזא ב' דרועין. ואי
כלהו תלת במרעין פחדא. הא מרעא סליק לרישא, ובעי
לאקזא ורידין דרישא, ואלין תלת אתעבידו מרפכה
לאדם קדמאה ולאבכהן, ובהון אתתקפו למסבל ייסורין,
לאגנא על דרא לארבע סטרי דעלמא.

ווי ליה לדרא, דגרמין דילקון אבכהן ואדם קדמאה,
ואלין צדיקניא דביניהו, דלית אפרשותא בין אלין
צדיקניא, לאבכהן ואדם, דאינון נשמתין דלהון, ודוחקא
וצערא ויגונא דלהון, מטי לאבכהן ואדם. פגוונא דימא,
אלין נחלין דנפקין מתמן, אי חוזרין עכורין ומלוכלכין
לימא, הא ימא נטיל מן עכירו ולכלוכא דלהון. ובחילא
דימא דאיהי תקיפא, לא סבילת לכלוכא דלהון, וזריקת
ליה לבר, ואשתארו נחלין צלילין ודכין מההוא לכלוף.

בגוונא דאימא, דדכיאת לכלוכין דבנהא זעירין, הכי
אבכהן מדכאין חובין ולכלוכין דבניהו
דישראל, פד אשתכחו בהון צדיקניא בעובדיהון, תקיפין
למסבל ייסורין על דריהון. בההוא זמנא לית אפרשא
בהון. אתו כלהו ובריכו ליה, ואמרו ליה סינ'י סינ'י,
דקודשא בריך הוא ושכינתיה מליל בפומוי, מאן יכיל
לקיימא קמיה בכלא. זפאה חולקנא, דזכינא לחדשא
חבורא קדמאה דא בך, לאנהרא שכינתא בגלותא.

אמר לון, רבנן דכל דרא הויתו בזמניהון, כל שפן
בוצינא קדישא, דנהיר חכמתיה בכל דרין דהו
אבתריה, אל תתנו דמי לקודשא בריך הוא באורייתא,
עד יערה עלינו ריח קדשא (לנבי שכינתיה) דהא לא אית

שבשמאל, וצריך להקין זרוע
שמאל, ולא יותר.

ואם מתרבים החטאים בכני
יעקב, שהם אחוזים לשני צדדים,
שהם מפזרים בכני עשו
וישמעאל, הרי החלי נכבד על
הגוף, וצריך להקין משתי
זרועות. ואם כל השלשה
במחלות כאחד, הרי החלי עלה
לראש, וצריך להקין ורידי
הראש, ושלשת אלה נעשו
מרפכה לאדם הראשון ולאבות,
ובהם התחזקו לסבל יסורים,
להגן על הדור לארבעת צדדי
העולם.

אוי להם לדור שגורמים שילקו
האבות ואדם הראשון ואלה
הצדיקים שביניהם, שאין הפרדה
בין צדיקים אלו לאבות ואדם,
שהם נשמות שלהם, והדחק
והצער והיגון שלהם מגיעים
לאבות ולאדם. כמו שהים,
נחלים אלו שיוצאים משם, אם
חוזרים עכורים ומלכלכים לים,
הרי הים נוטל מעכירות ולכלוף
שלהם. ובכח הים שהוא תקיף,
לא סובל לכלוף שלהם וזורק
אותו החוצה, ונשארו הנחלים
צלולים וזפים מאותו לכלוף.

כמו שאמא מנקה לכלוכי בניה
הקטנים, כך האבות מטהרים
חטאים ולכלוכים של בני
ישראל, כשנמצאים בהם צדיקים
במעשיהם, חזקים לסבל יסורים
על דורם. באותו זמן אין הפרדה
בהם. באו כלם וברכוהו, ואמרו
לו, סינ'י סינ'י, שהקדוש ברוך הוא
ושכינתו מדברת בפיו, מי יכול
לעמד לפניו בכל? אשרי חלקנו
שזכינו לחדש חבור ראשון זה
בך להאיר שכינה בגלות.

אמר להם, רבנים של כל דור
הייתם בזמנם, כל שכן מנורה הקדושה, שחכמתו מאירה בכל הדורות שהיו אחרי, אל תתנו

רשו לְאִשְׁתַּמְשָׁא בְּמִטְטְרוּיָן שֶׁר הַפְּנִים אֵלָא לָךְ, דְּאֵתוּן דִּילִיה רְמִיזוּן בְּשִׁמְךָ.

דְּמִי לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתּוֹרָה עַד יַעֲרָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ (אֵל שְׂכִינְתּוֹ), שְׁהָרִי אֵינן רְשׁוֹת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִטְטְרוּיָן שֶׁר הַפְּנִים רַק לָךְ, שְׁאוֹתִיּוֹת שְׁלוֹ רְמוּזִים בְּשִׁמְךָ.

וּבְעֵן צְרִיף אֲסִיָּא, לְמַגְדַּע בְּכַמָּה דְּרָגִין אֲסִתְּלַק דְּפִיקוּ דֵּה־הוּא חוּלָה בְּגִלוּתָא דְּאָדוּם, דְּאֵתְמַר עֲלֵיהּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) שְׁחֹלַת אֶהְבֵּה אָנִי. דֵּהָא כַּמָּה אֲסִיָּין אֲתַכְנָשׁוּ עֲלֵיהּ, לְמַגְדַּע קִין דְּמַרְעָא דִּילֵיהּ, בְּאֵלִין דְּפִיקוּן, וְלֹא הָוָה חַד מְנַיְהוּ דְּאִשְׁתַּמּוּדַע בְּהוּן, דְּדְּפִיקוּ דֵּה־הוּא חוּלָה, לֹא כָּל אֲסִיָּא בְּקִי לְאִשְׁתַּמּוּדַע בִּיהּ, דְּאֵית דְּפִיקוּן דְּקִשְׁר"ק קִש"ק קר"ק, דְּאָמַר נְבִיא עֲלֵיהּ (יִשְׁעִיָּה כו) כְּמוֹ הֲרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תַּחֲלִיל תִּזְעַק בַּחֲבֻלֵיהָ.

וּבְעֵת צְרִיף רופָא לְדַעַת בְּכַמָּה מַעֲלוֹת עֲלֵהּ דְּפַק אוֹתוֹ הַחוּלָה בְּגִלוּת אָדוּם, שְׁנֹאֲמַר עָלָיו שְׁחֹלַת אֶהְבֵּה אָנִי. שְׁהָרִי כַּמָּה רופָאִים הִתְכַּנְּסוּ עָלָיו לְדַעַת סוּף הַחֲלִי שְׁלוֹ בְּדְּפִיקוֹת הַלְלוּ, וְלֹא הָיָה אַחַד מֵהֶם שְׂיִוִּדַע בְּהֶם שְׂדַפַּק אוֹתוֹ חוּלָה לֹא כָּל רופָא בְּקִי לְדַעַת בּוֹ, שְׁלִישׁ דְּפִיקוֹת שֶׁל קִשְׁר"ק קִש"ק קר"ק, שְׁהַנְּבִיא אָמַר עֲלֵיהֶם (יִשְׁעִיָּה כו) כְּמוֹ הֲרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תַּחֲלִיל תִּזְעַק בַּחֲבֻלֵיהּ.

וּבְלַחֲו עֶשֶׂר שׁוּפְרוֹת, פְּלִילִין בַּתְּלַת, דְּאֵינּוּן סִימָן קִשְׁר"ר, דְּאֵיְהוּ תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה. וּתְקִיעָה אַחְזִי אָרִיכוּ דְּגִלוּתָא, שְׁבָרִים קָרִיכוּ דְּגִלוּתָא. תְּרוּעָה בִּיהּ יִיתִי פּוּרְקָנָא, דְּאַחְזִי דּוּחְקָא בְּתַר דּוּחְקָא, וְלִית רְוּוּחָא בֵּין דָּא לְדָא, דְּוּדַאי כִּיּוֹן דְּשָׂאָר עַמִּין מַעֲפֻכִין לּוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, דּוּחְקָא דְּלֵהוּן מְקָרֵב לּוֹן פּוּרְקָנָא. אוּף הָכִי מְהִירוּ דְּדְּפִיקוּ דָּא בְּתַר דָּא, בִּיהּ נְפִיק נְפִשָׁא דְּבַר נָשׁ, בְּתַר דְּלִית רְיוּחַ בֵּין דָּא לְדָא.

וּבְכַלָּם עֶשְׂרֵה שׁוּפְרוֹת, כְּלוּלִים בְּשִׁלְשָׁה, שְׁהֶם סִימָן קִשְׁר"ר, שְׁהוּא תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה. וּתְקִיעָה נְרָאִית אַרְבֵּי הַגְּלוּת, שְׁבָרִים הִתְקַרְבוּת הַגְּלוּת. בַּתְּרוּעָה תְּבֵא הַגְּאֵלָה, שְׁנִרְאָה דְּחַק אַחַר דְּחַק, וְאֵין רוּחַ בֵּין זֶה לְזֶה, שְׁוּדַאי כִּיּוֹן שְׁשָׂאָר עַמִּים מַעֲפֻכִים אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת, דְּחַקְסָם מְקָרֵב לְהֶם הַגְּאֵלָה. גַּם כִּף מְהִירוֹת הִדְפַּק זֶה אַחַר זֶה, בּוֹ יוֹצֵאת נְפֶשׁ הָאָדָם, אַחַר שְׂאִין רוּחַ בֵּין זֶה לְזֶה.

קִשְׁר"ק קִש"ק קר"ק, אֵיְהוּ דְּשׁוּי קִשְׁר"ר, תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה. דְּאֵתְעַבְר בִּיהּ שְׁקַר מִן עֲלָמָא, (דף ר"ט ע"ב) דְּבִיהּ אוּמָאָה, (שְׁמוֹת יז) מְלַחְמָה לִי בְּעַמְלָק. יִתְעַר בְּעֲלָמָא. שִׁיר פְּשׁוּט, וְכַפּוּל, וּמְשׁוּלֵשׁ, וּמְרוּבָּע. דְּאֵיְהוּ סָלִיק אֲתוּן דִּילֵיהּ, י', י"ה, יו", יו"ה, ע"ב. בְּהֵהוּא זְמַנָּא, וּבְכֵן צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׁמְחוּ וַיִּשְׂרִים יַעֲלוּזוּ וַחֲסִידִים בְּרַנָּה יִגִּילוּ. ו' תּוֹסַפַּת, אֶלְף שְׁתִּיתָאָה. קוּדְם דִּילֵיהּ עַק"ב, תְּרַב בִּי מְקַדְּשָׁא, וּלְבַתֵּר דִּילֵיהּ, עַד תַּשְׁלוּם רַעֲב, יִהְיֶה עָרֵב. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת טז) עָרֵב וַיִּדְעַתֶּם כִּי יִי הוֹצִיא אֶתְכֶם וְגו' (בְּרַאשִׁית מד) כִּי עַבְדְּךָ עָרֵב אֶת הַנֶּעֱר וְגו' (ע"כ רַעִיא מְהִימָנָא).

קִשְׁר"ק קִש"ק קר"ק, הוּא שְׁשֶׁם קִשְׁר"ר, תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה, שְׂיַעֲבֹר בּוֹ שְׁקַר מִן הָעוֹלָם, שְׁבוֹ שְׁבוּעָה - (שְׁמוֹת יז) מְלַחְמָה לֵה' בְּעַמְלָק. יִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם שִׁיר פְּשׁוּט, וְכַפּוּל, וּמְשׁוּלֵשׁ, וּמְרַבָּע, שְׁהוּא עוֹלָה אוֹתִיּוֹת שְׁלוֹ: י', י"ה, יו", יו"ה - ע"ב. בְּאוֹתוֹ זְמַן - וּבְכֵן צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׁמְחוּ וַיִּשְׂרִים יַעֲלוּזוּ וַחֲסִידִים בְּרַנָּה יִגִּילוּ. ו' תּוֹסַפַּת - אֶלְף הַשֵּׁשִׁי קִדְם שְׁלוֹ עַק"ב, תְּרַב בֵּית הַמְּקַדֶּשׁ, וְלֹאֲחֲרָיו עַד תַּשְׁלוּם רַע"ב יִהְיֶה עָר"ב. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם טז) עָרֵב וַיִּדְעַתֶּם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם וְגו' (בְּרַאשִׁית מד) כִּי עַבְדְּךָ עָרֵב אֶת הַנֶּעֱר וְגו' (עַד כֹּאן רַעִיא מְהִימָנָא).

קום רבי אבא לחדש דבְּרִי תוֹרָה, שְׁאַמְרַת בְּחִבּוּר רֵאשׁוֹן. פֶּתַח רַבִּי אבָא וְאָמַר, (ישעיה מב) שִׁירוּ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלְלוּ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְגו'. כְּמָה חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁחֲדוּהוּ שְׁלֵהֶם וְתִשְׁבַּחַת שְׁלֵהֶם אֵינָה אֶלָּא (לשׁתף אַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוּ בְּאוֹתוֹ שֶׁכֶּף וְכו') בּוּ. שֶׁכֶּף שְׁנִינּוּ, כָּל חֲדוּהָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא מִשְׁתַּפִּים בָּהּ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (וְשִׁכְיִנְתּוּ), אֵינָה חֲדוּהָ. וְעַתִּיד הוּא סְמָאֵל וְכָל סִיעֲתוֹ לְקַטְרֵג לְאוֹתָהּ חֲדוּהָ, (יחזק) וְיִשְׂאָר בְּצַעַר וּבְכִי, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מִשְׁתַּתֵּף בְּאוֹתוֹ הַצַּעַר.

אֲבָר מִי שֶׁמִּשְׁתַּתֵּף אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ בְּחֲדוּתוֹ, אִם יָבֵא מִקְטָרֵג לְקַטְרֵג בְּאוֹתָהּ חֲדוּהָ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ מִשְׁתַּתֵּף בְּאוֹתוֹ צַעַר. מַה כְּתוּב בּוֹ? (שם סג) בְּכָל צָרְתֶם לֹו צַר. וּבְמָה? מִשּׁוֹם שֶׁעֲמוּ אֲנָכִי בְּצָרָה.

וּבְנִינָן לְנוּ שִׁישׁ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל לְשַׁתֵּף אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ בְּחֲדוּתֶם? (מִשּׁוֹם שֶׁאֵינָה שְׂמֵחָה, אֶלָּא בְּשִׂתּוֹת שֶׁלּוּ מֵאֵלּוּ) שְׁכַתּוּב (תהלים קמט) יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעַשְׂוֹ. אוֹתָהּ חֲדוּהָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֵינָה, אֶלָּא בְּעַשְׂוֹ. בְּעַשְׂוֹ?! בְּעוֹשׂוֹ צָרִיף לֹו לְכַתּוּב! אֶלָּא אֵלּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ, וְאֲבִיו וְאָמִו. שְׂאֵף עַל גֵּב שְׂמֵתוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹקֵרֶם מִגֵּן עֵדֶן וּמְבִיאֵם עִמּוֹ לְאוֹתָהּ חֲדוּהָ, לְקַחַת חֵלֶק שֶׁל חֲדוּהָ עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (איוב מ) הַעֲשׂוּ יַגֵּשׁ חֲרָבוֹ.

דְּבַר אַחַר בְּעַשְׂוֹ - מִשּׁוֹם שֶׁכֵּן אָדָם נֶעֱשֶׂה בְּשִׂתּוֹת אִישׁ וְאִשָּׁה וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל סוּד זֶה כְּתוּב (בראשית א) נֶעֱשֶׂה אָדָם, בְּשִׂתּוֹת. שְׁשִׁנּוּ, שְׁלֹשָׁה אֲמָנִים

קוּם רַבִּי אַבָּא, לְחֲדָשָׁא מִלִּין דְּאוּרִיָּתָא, דְּאִמְרַת בְּחִבּוּרָא קְדָמָא. פֶּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (ישעיה מב) שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלְלוּ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְגו'. כְּמָה חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּחֲדוּהָ דְלַהוֹן וְתוֹשְׁבֵיחָתָא דְלַהוֹן, לָאו אִיהוּ אֶלָּא (ס"א) לְשַׁתֵּפָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ בְּהוּא דְהַכִּי תְנִינָן, כָּל חֲדוּהָ דְיִשְׂרָאֵל דְלֹא מִשְׁתַּתֵּפִי בָהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא (וְשִׁכְיִנְתִּיהָ), לָאו אִיהוּ חֲדוּהָ. וְזַמִּין אִיהוּ סְמָאֵל וְכָל סִיעֲתָא דִּילִיָּה לְקַטְרֵגָא לְהַהוּא חֲדוּהָ, (ס"א) וְאִתְחַזַּק וְאִשְׁתַּאֲרַב בְּצַעַרָא וּבְכִיָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא אִשְׁתַּתֵּף בְּהוּא צַעַרָא.

אֲבָר מֵאֵן דְּשַׁתֵּיף קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ בְּחֲדוּהָ דִּילִיָּה, אִם יִיתִי מִקְטָרֵגָא לְקַטְרֵגָא בְּהִיא חֲדוּהָ. קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ מִשְׁתַּתֵּף בְּהוּא צַעַרָא. מַה פְּתִיב בִּיהָ (ישעיה סג) בְּכָל צָרְתֶם לֹו צַר. וּבְמָאי. בְּגִין (תהלים צא) דְּעֲמוּ אֲנָכִי בְּצָרָה.

וּבְנִינָן, דְּאִית לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל לְשַׁתֵּפָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ בְּחֲדוּהָ דְלַהוֹן.

(בְּגִין דְּלֹאוּ אִיהוּ חֲדוּהָ, אֶלָּא בְּשׂוֹתְפוֹת דִּילִיָּה מֵאֵלּוּ) דְּכַתְּיִב, (שם קמט) יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשְׂוֹ. הַהוּא חֲדוּהָ דְיִשְׂרָאֵל לָאו אִיהוּ, אֶלָּא בְּעוֹשְׂוֹ. בְּעוֹשְׂוֹ, בְּעוֹשׂוֹ מִיבְעִי לִיָּה. אֶלָּא אֵלּוּן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ, וְאֲבִיו וְאָמִו, דְּאֵף עַל גֵּב דְּמִיתוּ, קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא אֶעְקַר לֹוֹן מִגֵּן עֵדֶן, וְאִיִּתִּי לֹוֹן עֲמִיָּה לְהַהוּא חֲדוּהָ, לְנִטְלָא חוּלְקָא דְחֲדוּהָ עִם קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (איוב מ) הַעֲשׂוּ יַגֵּשׁ חֲרָבוֹ.

דְּבַר אַחַר בְּעוֹשְׂוֹ, בְּגִין דְּבַר נֶשׂ אִתְּעָבִיד בְּשׂוֹתְפוֹת, גְּבָרָא וְאִתְּתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא. וְעַל רְזָא דָּא כְּתִיב, (בראשית א) נֶעֱשֶׂה אָדָם, בְּשׂוֹתְפוֹ. דְּתְנִינָן, תְּלַת אֲמָנִין עָבִיד קְדָשָׁא בְּרִיף

עשה הקדוש ברוך הוא להוציא מהם עולם, ואלו הם: השמים, והארץ, והמים. וכל אחד שמש יום אחד, וחזרו כמקדם.

יום ראשון הוציאו השמים אמנות שלהם, שכתוב (ש) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יום שני הוציאו המים אמנות למעשה, שכתוב (ש) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. עלו חצי מים למעלה, וחצי מים נשארו למטה. ואלמלא כף שהמים נפרדו, העולם לא היה עומד. יום שלישי עשתה הארץ והוציאה כמו שצותה, שכתוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב, וכתוב ותוצא הארץ דשא וגו'. עד כאן כל אמנות משלשה אלה הוציאו אמנותו, ועשו מה שהצטוו. נשארו שלשה ימים אחרונים. יום רביעי הצטוה אמן ראשון לעשות אמנותו, שכתוב ויאמר אלהים יהי מארת וגו', והינו שמים. ביום החמישי הוציאו המים, שהוא אמנות אחרת, שכתוב ויאמר אלהים ישרצו המים וגו'. ביום הששי עשתה הארץ אמנותה, שכתוב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה וגו'.

בין שלשת האמנים האלה השלימו מעשיהם, אמר להם הקדוש ברוך הוא: אמנות אחת יש לי לעשות, והוא אדם. התחברו כאחד, ואני עמכם, ונעשה אדם. גוף שלכם, ואני אהיה שפת עמכם ונעשה אדם. כמו שבתחלה היה בשתפות, גם אחר כך כן. אבא - שבו עושה מעשה השמים ומעשה המים, והאשה - שהיא אמן שלישי כמו הארץ, והקדוש ברוך הוא שהשתתף יחד אתם. ועל סוד זה כתוב בעשיו.

הוא, לאפקא מנהון עלמא, ואלין אינון: שמיא, וארעא, ומיאי. וכל חד שמש חד יומא, ואהדרו כמלקדמין.

יומא קדמאה, אפיק שמיא אומנותא דיליה, דכתיב (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יומא תניינא, אפיקו מיא אומנותא לעבידתא, דכתיב ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. אסתלקו פלגא מיא לעילא, ופלגא מיא לתתא אשתארו. ואלמלא כף דמיא אתפרשו, עלמא לא הוה קאים. יומא תליתאה, עבידת ארעא ואפיקת כמה דאתפקדת, דכתיב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב, וכתיב ותוצא הארץ דשא וגו'.

עד הכא כל אומנא מאלין תלתא, אפיק אומנותא דיליה, ועבדו מה דאתפקדו. אשתארו תלת יומין אחרנין. יומא ד', אתפקד אומנא קדמאה למעבד אומנא דיליה, דכתיב ויאמר אלהים יהי מארת וגו', והיינו שמים. ביומא חמשאה, אפיקו מיא דאיהו אומנא אחרא, דכתיב ויאמר אלהים ישרצו המים וגו'. ביומא שתיתאה, עבדת ארעא אומנותא דילה, דכתיב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה וגו'.

בין דתלת אמנין אלין אשלימו עובדיהו. אמר לון קדשא בריך הוא, אומנותא חדא אית לי למעבד, ואיהו אדם. אתחברו כחדא, ואנא עמכון, ונעשה אדם. גופא דלכון, ואנא אהא שותפו עמכון, ונעשה אדם. כמה דבקדמיתא הוה בשותפו, הכי נמי לבתר. אבא, דביה עביד עבידתא דשמיא, ועבידתא דמיאי. ואתתא, דאיהו אומנא תליתאה, פגוונא דארעא. וקודשא בריך הוא דאשתתף בהדיהו. ועל רזא דא כתיב בעושיו.

וְאָהָר עַל גֵּב דְּאַבָּא וְאַמָּא אֲתַפְּרִישׁוּ מֵהָאֵי עֲלָמָא,
חֲדוּהָ בְּכָל שׁוֹתְפוּתָא הוּי. דְתַנִּינָן, בְּשַׁעֲתָא
דְּבַר נָשׁ (דף ר"ב ע"א) שְׁתִּיף לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְחֲדוּוּהָ דִּילֵיהָ, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתִּי לְגַנְתָּא
דְּעֵדָן, וְאַעְקַר מִתְּמָן (כ"א דְאוּדַע תַּמּוּן) לְאַבּוּהֵי
וְאַמִּיָּה, דְּאֵינּוּן שׁוֹתְפִין בַּהֲדִיָּה, וְאֵייתִי לֹוּן
עַמִּיָּה לְהֵהוּא חֲדוּוּהָ, וְכֻלְהוּ זְמִינִין תְּמָן, וּבְנֵי
נָשָׂא לָא יִדְעִין. אָבַל בְּעַקּוּ דְּבַר נָשׁ, קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְגַבִּיָּה בְּלַחֲדוּדֵי, וְלָא אוּדַע
לְאַבּוּהֵי וְלְאַמִּיָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים יח)
בְּצַר לִי אֶקְרָא יְיָ וְאֵל אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ וְגו'.

וְאָהָר עַל גֵּב שְׂאבָא וְאַמָּא נִפְרְדוּ
מִהָעוֹלָם הַזֶּה, יֵשׁ חֲדוּהָ בְּכָל
שְׁתַּפּוּת. שְׁשִׁינּוּ, בְּשַׁעֲהָ שֶׁהָאָדָם
מִשְׁתַּף אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּחֲדוּהָ שְׁלוֹ, בָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְגַן עֵדֶן וְעוֹקַר מִשָּׁם אֶת
אֲבִיו וְאַמּוֹ, שֶׁהֵם שְׁתַּפִּים אֹתוֹ,
וּמְבִיא אֹתָם עִמּוֹ לְאוֹתָהּ חֲדוּהָ,
וְכֻלָּם מְזַמְנִים שָׁם, וּבְנֵי אָדָם לָא
יִדְעִים. אָבַל בְּצַרְתָּ הָאָדָם,
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן אֵלָיו
לְבַדּוֹ, וְלָא מוֹדִיעַ לְאַבּוּי וְלְאַמּוֹ.
זֶהוּ שְׁכַתּוּב (תהלים יח) בְּצַר לִי
אֶקְרָא ה' וְאֵל אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ וְגו'.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָנָּא וּשְׁכִינְתִּי שׁוֹתְפוּתָא
דְּנִשְׁתַּמְתָּא, וְאַבּוּי וְאַמִּיָּה שׁוֹתְפוּתָא דְּגוּפָא, דְּאַבּוּי
מְזַרִיעַ לֹוּבָן, דְּעֵינִינִין, וְדִגְרָמִין, וְגִידִין, וּמוֹחָא. וְאַתְתָּא
שְׁחוּר דְּעֵינִינִין, וְשַׁעֲרָא, וּבִשְׂרָא, וּמִשְׁכָּא. וְאוּף הָכִי
שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. וְכָל חִיָּלִין דְּלַהוּן, אֲשַׁתְּפוּ בִּיצִירְתֵּיהָ.
מִלְּאַכִּין, מִנְהוּן יֵצֵר הַטּוֹב וְיֵצֵר הָרַע לְמַהוּי מְצוּיִיר
מִתְּרוּוּיָהּ. שְׁמִשָּׂא וְסִיְהָרָא, לְאַנְהָרָא לִיָּה בִּימָמָא
וְלִילָא. חִינּוּן וּבְעֵרָן וְעוֹפִין וְנוּנִין, לְאַתְפְּרִנְסָא מִנְהוּן.
כָּל אֵילָנִין וְזֵרְעִין דְּאַרְעָא, לְאַתְפְּרִנְסָא מִנְהוּן.

אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָנִי
וּשְׁכִינְתִּי שְׁתַּפּוּת הַנְּשִׁמָּה, וְאַבּוּי
וְאַמּוֹ שְׁתַּפּוּת הַגּוּף. שְׂאבּוּי
מְזַרִיעַ לְבָן שֶׁל הָעֵינַיִם וְשֶׁל
הָעֲצָמוֹת וְשֶׁל הַגִּידִים וְהַמַּחַת,
וְהָאִשָּׁה שְׁחוּר שְׁבַעֵינִים וְשַׁעֲרָא
וּבִשְׂרָא וְעוּר. וְגַם כִּף שְׁמִים וְאַרְץ
וְכָל חִיָּלֵיהֶם הַשְׁתַּתְּפוּ בִּיצִירְתוֹ:
מִלְּאַכִּים, מִקָּהָם יֵצֵר הַטּוֹב וְיֵצֵר
הָרַע לְהִיּוֹת מְצִיר מִשְׁנֵיהֶם. שְׁמִשָּׂא
וְלִבְנָה לְהָאִיר לוֹ בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה.
חִיּוֹת וּבַהֲמוֹת וְעוֹפוֹת וְדָגִים
לְהַתְּפְרִנְסָא מִקָּהָם, וְכָל עֲצִים וְזֵרְעֵי
הָאָרֶץ לְהַתְּפְרִנְסָא מִקָּהָם.

מַח עֲבַד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲעַקַּר לְאַבּוּי וְלְאַמִּיָּה מִגַּנְתָּא
דְּעֵדָן, וְאֵייתִי לְהוּ עַמִּיָּה, לְמַהוּי עַמִּיָּה בְּחֲדוּהָ דְּבַנּוּי,
וְלִית חֲדוּהָ כְּחֲדוּהָ דְּפוּרְקָנָא, דְּכְּתִיב בָּהּ, (דברי הימים א טז)
יִשְׁמַחוּ הַשְּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יְיָ מִלְּךָ. (דברי
הימים א טז) אַז יִרְנְנוּ עַצִּי הַיַּעַר מִלְּפָנֵי יְיָ כִּי בָּא לְשִׁפּוֹט אֶת
הָאָרֶץ. (ע"ב רעיא מהימנא).

מַח עֲשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? עַקַּר
אֶת אֲבִיו וְאַמּוֹ מִגַּן עֵדֶן וְהַבִּיאָם
עִמּוֹ, לְהִיּוֹת עִמּוֹ בְּחֲדוּת בְּנוֹ, וְאֵין
חֲדוּהָ בְּחֲדוּת הַגְּאֻלָּה, שְׁכַתּוּב בָּהּ
(דברי הימים-א טז) יִשְׁמַחוּ הַשְּׁמַיִם
וְתִגַּל הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם ה'
מִלְּךָ. אַז יִרְנְנוּ עַצִּי הַיַּעַר מִלְּפָנֵי
ה' כִּי בָּא לְשִׁפּוֹט אֶת הָאָרֶץ. (עד

כאן רעיא מהימנא)

אֲהַדְרַר הַהוּא טוּלָא דְּמִלְּקַדְמִין, וְאַזְלָא גּוֹ
בִּיתָא, כְּמוֹ דְּיוֹקָנָא דְּבַר נָשׁ. נִפְלַל עַל
אַנְפוּי רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲדַפְּרָנָא
דְּבַהֲאֵי אֲתָרָא חֲמִינָא לִיָּה לְרַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֶאִיר,

חָזַר אוֹתוֹ צֶל שֶׁל קַדְמָן וְהִלְךְ לְתוֹף
הַבֵּית כְּמוֹ דְּמוֹת אָדָם. נִפְלַל עַל
פָּנָיו רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
נִזְכַּרְתִּי שְׁבִמְקוֹם זֶה רָאִיתִי אֶת
רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֶאִיר, יוֹם אֶחָד הָיָה

עומד במקום זה והיה אומר כך:
פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן,
באות י' קטנה.

משום ששני א"ב רשומים -
אלפא ביתא של אותיות גדולות,
ואלפא ביתא של אותיות קטנות.
אותיות גדולות הן בעולם הבא,
ואותיות קטנות הן בעולם
התחתון. י' קטנה, אות ברית
הקדוש. פיון שפנחס קנא על
ברית זו, נתוספה לו י' קטנה, סוד
ברית זו.

באותה שעה אמר הקדוש ברוך
הוא: מה אעשה עם משה? ברית
זו ממשה היתה, וכלתו היתה,
גנאי הוא לתת אותה לאחר בלי
דעת ורצון משה. לא נאה זה.
התחיל הקדוש ברוך הוא ואמר
למשה: משה, פנחס בן אלעזר
בן אהרן הכהן. אמר לו משה:
רבוננו של עולם, מהו? אמר לו,
אתה הוא שמסרת נפשך על
ישראל שלא יאבדו מן העולם
בכמה פעמים, והוא השיב את
חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר
משה: מה אתה רוצה ממני? הרי
הכל שלך!

אמר לו: הרי הכל שלך היא,
אמר לו שתשרה בתוכו. אמר
משה: הרי בלב שלם תהיה אליו.
אמר לו: אמר אתה בפיד והרם
קולך, שאתה מסרת אותה ברצון
ובלב שלם. זהו שכתוב לכן אמר.
אתה אמר ברצון: הנני נתן לו
את בריתי שלום. שאילו הקדוש
ברוך הוא, היה לו לומר: לכן
אמר לו הנני נתן לו את בריתי
שלום. אבל לא כתוב אלא לכן
אמר. ואם תאמר שהעברה
ממשה - לא. אלא כנר זה
שמדליקים ממנו - זה נתן
וקמה, וזה לא נגרע ממנו.

יומא חד הוה קאים בהאי דוכתא, והוה אומר
הכי, (במדבר כ"ב) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן,
באת י' זעירא.

בגין דתרין אלפין ביתין רשימין, אלפא ביתא
דאתון רברבן, ואלפא ביתא דאתון
זעירן. אתון רברבן, אינון בעלמא דאתי.
ואתון זעירן, אינון בעלמא תתאה. י' זעירא,
ברית קיימא קדישא. פיון דקני פנחס על ברית
דא, אתוסף ביה י' זעירא, רזא דברית דא.

בהווא שעתא, אמר קדשא בריך הוא, מה
אעביד עם משה, ברית דא ממשה
הוי, וכלה דיליה הוי. גנאי הוא למיהב ליה
לאחרא, בלא דעתא ורעותא דמשה, לאו יאות
הוא. שארי קדשא בריך הוא ואמר למשה,
משה, פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. אמר
ליה משה, רבוננו של עולם מהו. אמר ליה,
אנת הוא דמסרת נפשך על ישראל דלא
ישתצון מן עלמא בכמה זמנין, ואיהו השיב
את חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה
מה את בעי מני, הא כלא דיך.

אמר ליה, הא כלא דיך היא, אימא ליה
דתשרי בגויה. אמר משה, הא בלבא
שלים תהא לגביה. אמר ליה אימא אנת
בפומך, וארים קלך, דאנת מסר ליה ברעותא,
בלבא שלים. הדא הוא דכתיב, לכן אמור,
את אימא ברעותא, הנני נתן לו את בריתי
שלום. משה הוה אמר הנני נתן לו וגו',
דאילו קדשא בריך הוא, הוה ליה למימר לכן
אמור לו הנני נתן לו את בריתי שלום, אבל
לא כתיב אלא לכן אמור. ואי תימא,
דאתעברת מן משה. לא. אלא כבוצינא דא
דאדליקו מינה, דא יהיב ואהני, ודא לא
אתגרע מנה.

בא אותו הצל, וישב, ונשקו. שמעו קול אחד שהיה אומר: פנו מקום, פנו מקום לרבי פנחס בן יאיר, שהוא אתכם. ששנינו, שכל מקום שצדיק חדש בו דברי תורה, כשהוא באותו העולם פוקד את אותו מקום וכא אליו, וכל שפן פשוטיים בו צדיקים אחרים לחדש באותו מקום שאומרים דברי תורה, כמו זה שהיה בא רבי פנחס בן יאיר לפקד את מקומו ומצא צדיקים אלו מחדשים דברי תורה, והתחדש כמקדם אותו דבר של רבי פנחס בן יאיר לפניו.

אמר רבי אבא, נאה הדבר של רבי פנחס בן יאיר, שהרי לא כתוב לכן הנני נותן, אלא לכן אמר הנני נותן לו. וכי דבר זה היה גנוי מחסיד זה פתח ידך ולא היית אומר! אשרי חלקנו שזכינו להיות בסייע של הצל הקדוש כאן.

גם הוא פתח ואמר משמו של רבי פנחס, (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וגו' - כמה נאה לו לאדם בעוד שהגדול דולק ושרוי על ראשו להשתדל ולעשות רצון רבונו, משום שאותו הגדול הוא כ"ח ששרוי עליו, ולכן כתוב (במדבר יד) יגדל נא כח יי. כח יי, זהו כח ששורה על ראש הצדיקים וכל אותם שמשתדלים ברצון רבונו. ועל זה שנינו, כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו. (זהו כחו)

ודאי צריך לעורר כל איבריו בכח חזק, משום שבהתעוררות חזקה שהתחזק, התעורר אותו כח קדוש עליון ועלה לתוף הקדש, ונשבר כח וחזק הצד האחר. ולכן בכחך, שצריך לעשות רצון רבונוך.

רישיהון דצדיקייא, וכל אינון דמשתדלין ברעותא דמאריהון. ועל דא תנינו, כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו. (דא איהו כחו).

ודאי אצטריך לאתערא כל שייכוי בחילא תקיף בגין דבאתערוותא תקיף דאתקף, אתער ההוא כח קדישא עלאה, ואסתלק גו קדשא ואתבר חילא ותוקפא דסטרא אחרא. ועל דא (דף ר"ב ע"ב) בכחך, אצטריך למעבד רעותא דמארך.

אתא ההוא טולא, ויתיב, ונשיק ליה. שמעו חד קלא דהוה אומר, פנון אתר, פנון אתר לרבי פנחס בן יאיר, דאיהו גבייכו. דתנינו, דכל אתר דצדיקא אתחדש ביה מלי דאורייתא, כד איהו בההוא עלמא, פקיד לההוא אתר, ואתי ליה לגביה. וכל שפן כד שראן בגווייה צדיקייא אחרנין. לחדתא בההוא אתר, דאמרינן מלי דאורייתא. פגוונא דא דהוה אתי רבי פנחס בן יאיר למפקד לאתריה, ואשבח אליו צדיקייא מחדתין מלין דאורייתא, ואתחדש פמלקדמין, ההוא מלה דרבי פנחס בן יאיר קמיה.

אמר רבי אבא, יאות מלה דרבי פנחס בן יאיר, דהא לא כתיב לכן הנני נותן, אלא לכן אמור הנני נותן לו. וכי מלה דא הוה גניזא מחסידא דא תחות ידך, ולא הוית אומר. זכאה חולקנא, דזכינא למיהוי בסייעתא דטולא קדישא הכא.

אוף הוא פתח ואמר, משמיה דרבי פנחס (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וגו', כמה יאות ליה לבר נש בעוד דבוצינא דליק ושריא על רישיה, לאשתדלא ולמעבד רעותא דמאריה. בגין דההוא נהורא דבוצינא, איהי כ"ח דשריא עליה. ועל דא כתיב, (במדבר יד) יגדל נא כח יי. כח יי, דא הוא כח, דשריא על

רישיהון דצדיקייא, וכל אינון דמשתדלין ברעותא דמאריהון. ועל דא תנינו, כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו. (דא איהו כחו).

כי אין מעשה וחשבון וגו', משום שבאותו פת יש מעשה השתדלות להשתדל בעולם הזה שנקרא מעשה, עולם המעשה, להשלים סוף המחשבה. וחשבון - זהו עולם שתלוי בדבור, שהרי החשבון בדבור תלוי. ולכן כל הגימטריאות ותקופות העבורים של העולם הם בלבנה. ודעת - זהו סוד ששה צדדים שתלויים במחשבה, ונקראים עולם של אותה מחשבה. וחכמה - שהכל תלוי ממנה.

וכך אלו כלולים באותו פת, מה שאין כן בצד השאול, דרגת הגיהנם. שהרי כל אדם שלא משתדל בכ"ח זה בעולם הזה להכנס בו במעשה וחשבון ודעת וחכמה, סופו להכנס בשאול, שאין בו מעשה וחשבון ודעת וחכמה. שהרי הצד האחר הוא דרך שאול, שכתוב (משלי ז) דרכי שאול ביתה. מי שיתרפה מכ"ח הקדוש הזה, מתחזק בו צד האחר, ששאול ביתה.

אשר אתה הלך שמה. וכי כל בני העולם הולכים לשאול? כן, אבל עולים מיד, שכתוב (שמואל א-ב) מוריד שאול ויעל. פרט לאותם רשעים שלא הרתרו תשובה לעולמים, שיורדים ולא עולים. ואפלו צדיקים גמורים יורדים לשם. למה יורדים? משום שלוקחים פמה רשעים משם, ומעלים אותם למעלה. (ושם גורמים להם להרהר בתשובה) ומי הם? אותם שהרתרו תשובה בעולם הזה ולא יכלו, והסתלקו מהעולם. וצדיקים יורדים בגלל הרשעים לתוף השאול, ולוקחים אותם, ומעלים אותם משם.

אמר רבי יוסי, כתוב (קהלת) אחת לאחת למצא חשבון. חשבון חשבון. חשבון של גימטריאות שעומדים בלבנה, באיזו דרגה שלהם? לא השיב לו. אמר, שמעתי ולא נזפרתי

כי אין מעשה וחשבון וגו', בגין דבההוא כח אית מעשה, אשתדלותא לאשתדלא בהאי עלמא דאקרי מעשה, עלמא דעובדא, למשלם סופא דמחשבה. וחשבון, דא הוא עלמא, דתליא בדבורא, דהא חשבון בדבורא תליא. ועל דא, כל גימטריאות, ותקופין, ועבורין דעלמא, בסיהרא הוו. ודעת, דא איהו רזא דשית סטרין, דתליין במחשבה, ואקרון עלמא דההוא מחשבה. וחכמה, דכלא תליא מניה. ובר אלין פליין בההוא כח, מה דלאו הכי בסטרא דשאול, דרגא דגיהנם. דהא כל בר נש דלא אשתדל בהאי כ"ח, בהאי עלמא, לאעלאה ביה, במעשה וחשבון ודעת וחכמה, סופיה לאעלאה בשאול, דלית ביה מעשה וחשבון ודעת וחכמה. דהא סטרא אחרא, ארח שאול איהי, דכתיב, (משלי ז) דרכי שאול ביתה. מאן דאתרפי מהאי כ"ח קדישא, אתקף ביה סטרא אחרא, דשאול ביתה.

אשר אתה הולך שמה, וכי כל בני עלמא אזלי לשאול. אין. אבל סלקין מיד, דכתיב, (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל. בר אינון חייבין, דלא הרהרו תשובה לעלמין, דנחתין ולא סלקין. ואפילו צדיקים גמורים נחתין תמן. אמאי נחתין. בגין דנטלין פמה חייבין מתמן, וסלקין לון לעילא. (ותמן עברין לון להרהר בתשובה) ומאן אינון. אינון דהרהרו בתשובה בהאי עלמא, ולא יכלו, ואסתלקו מן עלמא. וצדיקייא נחתין בגיניהון דחייבין גו שאול, ונטלין לון, וסלקין לון מן תמן.

אמר רבי יוסי, כתיב (קהלת) אחת לאחת למצא חשבון. חשבון דגימטריאות דקיימן בסיהרא, באן דרגא דילה אינון. לא אתיב גימטריאות שעומדים בלבנה, באיזו דרגה שלהם? לא השיב לו. אמר, שמעתי ולא נזפרתי

בדבר. קם אותו הצל והכה
בעינו של רבי אבא. נפל על פניו
מתוך פחד. עד שהיה נופל על
פניו, נפל פסוק בפיו, שכתוב (שיר
השירים ז) עיניך ברכות בחשבון על
שער בת רבים. ואלו העינים
שלה: פרפראות לתוף חכמה
עליונה שנמשכה מלמעלה,
ומתוף חשבון ותקופות ועבורים
מתמלאים, ונעשו ברכות, שיצאו
מימיו לכל הצדדים, (אוקו עינים) עד
שנפקדו לכל חשבון ועבורי
הלכנה בלבד (שבחין) וכוכבים
ומזלות לעשות חשבון, וזהו
שער בת רבים, זוהי הלכנה
שבחין.

אמר רבי אבא לרבי יוסי, אותה
מרגלית קדושה שהיתה תחת
ידך, מתוף סיוע של החסיד
הקדוש שהוא אצלנו, כמה יפה
הוא, וחזונו בו. שהרי ודאי לא
צריך להוציא אשה להשרות
במקום אחר, עד שבעלה יצוה
ויתן לה רשות ללכת, ומודיעים
לבעלה בהתחלה, ומפיס אותו
שהוא יצוה אותה ויתן לה רשות
ללכת לאותו מקום. כן הקדוש
ברוך הוא פיס את משה, ועד
שנתן לו רשות ואמר לו: אמר
אתה, הנני נתן לו את ברית
שלום, לשרות בתוכו. ועד שנתן
לה רשות ללכת לשם, לא הלכה.
כנין לנו? מצדיקו של עולם,
שנתן לה רשות לשרות בתוף
צדיקי העולם הזה. ולשבה עמם
כמו כלה בתוף הקשויטים שלה.
וצדיק העולם רואה ושמח בזה.
אבל בין זרועות בעלה שוכנת,
וחוזרת להיות אתם, ושבה
לבעלה, כמו שנאמר (אסתר ב)
בערב היא ובבקר היא שבה,
ובבקר היא שבה לבעלה,
והכל ברשות בעלה. (זהו שכתוב

ליה. אמר, שמענא, ולא אדפרנא מלה. קם
ההוא טולא, ובטש בעינוי דרבי אבא, נפל
על אנפוי מגו דחילו. עד דההו נפל על אנפוי,
נפל קרא בפומיה, דכתוב, (שיר השירים ז) עיניך
ברכות בחשבון על שער בת רבים. ואלין
עינין דילה, פרפראות לגו חכמה עלאה,
דאתמשכא מלעילא, ומגו חשבון ותקופין
ועבורין אתמליין, ואתעבידו בריכות, דנפקו
מזמין, לכל סטריין, (ג"א אינון עינין) עד דאתפקדן
לכל חשבון ועבורין דסיהרא בלבד (כ"א דלבר),
וככבין ומזלי למעבד חשבון, ודא איהו על
שער בת רבים, דא איהי סיהרא דלבר.

אמר רבי אבא לרבי יוסי, ההוא מרגלא
קדישא דהוה תחות ידך, מגו סיעתא
דחסידא קדישא דאיהו גבן, כמה שפיר איהו,
ואהדרנא ביה. דהא ודאי לא אצטריך לאפקא
אתא, למשרי באתר אחרא, עד דבעלה נפקד
לה ויהיב לה רשו למהך. ואודעין לבעלה
בקדמיתא, ומפייסין ליה, דהוא נפקד לה,
ויהיב לה רשו למיתהך לההוא אתר. כן קדשא
ברוך הוא פייס למשה, ועד דיהיב ליה רשו,
ואמר ליה אימא אנת, הנני נותן לו את בריתי
שלום, למשרי בגויה, ועד דיהיב לה רשו
למהך תמן, לא אזלת.

מנלן. מצדיקו של עולם, דיהיב לה רשו,
למשרי גו צדיקי בהאי עלמא. ויתבא
עמהון, פכלה גו קשוטאה. וצדיקא דעלמא
חמי, וחדוי בהאי. אבל בין דרועי דבעלה
שכיבת, ואתהדרת למהוי בהדייהו, ותבת
לבעלה. כמה דאת אמר, (אסתר ב) בערב
היא באה ובבקר היא שבה. בערב היא
באה, לגבי בעלה. ובבקר היא שבה,
לגבי צדיקיא דעלמא. וכלא ברשותא

דְּבַעְלָהּ. (הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, תהלים לו) וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן).
 וּמֹשֶׁה פָּךְ אָמַר, הִנְנִי נוֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי, כְּמָה
 דְּצַדִּיק דְּלַעֲיֵלָא נוֹתֵן, אוּף אָנָּא הִנְנִי
 נוֹתֵן, מִתְּנָה לְמַהְדָּר מִתְּנָה אִיהִי. וּבִגִּין בְּרִית
 דָּא, רוּוח כְּהוֹנָה עֲלָאָה. וְאִי לָא תְּהֵא בְּהַדְיָה,
 לָא אֲתַקְשֵׁר פְּנִיחָס בְּדַרְגָּא דְכְּהוֹנָה עֲלָאָה, דְּהָא
 בְּרִית דְּבָקָא אִיהוּ תְדִיר בִּימִינָא עֲלָאָה. וְיִמִּינָא
 עֲלָאָה דָּא, זְמִין לְמַבְנֵי בִי מְקַדְשָׁא, דְּאִיהוּ
 בְּרִית.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֲדַכְרְנָא מְלֵה חָדָא, דְּשִׁמְעָנָא
מְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּשִׁמְעַ מְשִׁמִּיהַ דְּרַבִּי
אַלְיַעֲזָר. יוֹמָא חַד, אָתָּא לְקַמִּיהַ חַד חַפִּים גּוֹי,
 אָמַר לִיהַ סָבָא סָבָא, תְּלַת בַּעֲיִין (דף רכ"א ע"א)
 בַּעֲיִנָּא לְמַתְבַּע מְנַה. חַד, דְּאֲתוּן אֲמַרִּין דִּיתְבְּנִי
 לְכוּ בִי מְקַדְשָׁא אַחְרָא, וְהָא לָא הוּוּ לְמַבְנֵי
 אֲלָא תְרִי זְמַנִּין, בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי, בֵּית
 שְׁלִישִׁי (ובית רביעי) לָא תִשְׁפַּח בְּאוּרֵייתָא, וְהָא מַה
 דְּהָוָה לִיהַ לְמַבְנֵי, כְּבַר אֲתַבְּנוּן, וּלְעוֹלָם לִית
 בֵּיהַ יְתִיר, דְּהָא תְרִי בְּתֵי יִשְׂרָאֵל קָרָא לֹוֹן קָרָא.
 וּכְתִיב, (תג' ב) גְּדוֹל יְהִיָּה כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה
 הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן.

וְתוּ, דְּאֲתוּן אֲמַרִּין, דְּאֲתוּן קְרַבִּין לְמַלְכָּא
 עֲלָאָה, יְתִיר מְכַל שְׂאֵר עַמִּין, מָאֵן
 דְּמִתְקַרִּיב לְמַלְכָּא, אִיהוּ חֲדֵי (תיר) תְּדִיר, בְּלָא
 צַעֲרָא, בְּלָא דְחִילוּ, וּבְלָא דְחִיקוּ. וְהָא אֲתוּן
 בְּצַעֲרָא וּבְדַחְקָא וּבִיגוּנָא תְדִיר, יְתִיר מְכַל בְּנֵי
 עַלְמָא. וְאַנְן לָא אֲתַקְרִיב לֹן צַעֲרָא וּדְחַקָּא
 וּיגוּנָא כְּלָל. אָנְן קְרִיבִין לְמַלְכָּא עֲלָאָה, וְאֲתוּן
 רְחִיקִין מִגִּיָּה, וְעַל דָּא אִית לְכוּ צַעֲרָא וּדְחַקָּא
 אֲבָלָא וּיגוּנָא, מַה דְּלָא אִית לֵן.

וְתוּ, דְּאֲתוּן לָא אֲכִלֵי נְבִלָה וּטְרַפְפָּה, בְּגִין
 דְּתַהוּוּן בְּרִיאִין, וְגוּפָא דְלִכּוֹן לְהוּי
 כְּבָרִיאוּתָא. אָנְן אֲכִלִּינְן כָּל מַה דְּבַעֲיַנְן, וְאַנְן

(תהלים לו) וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן).
 וּמֹשֶׁה פָּךְ אָמַר, הִנְנִי נוֹתֵן לּוֹ אֶת
 בְּרִיתִי. כְּמֹו שְׁצַדִּיק שְׁלַמְעֵלָה
 נוֹתֵן, גַּם אֲנִי הִנְנִי נוֹתֵן, מִתְּנָה
 לְהַחֲזִיר מִתְּנָה הִיא, וּבְשִׁבִיל
 בְּרִית זוֹ הַרוּיחַ כְּהוֹנָה עֲלִיוְנָה. וְאִם
 לָא תְהִיָּה אֲתוּ, לָא יִתְקַשֵּׁר פְּנִיחָס
 בְּדַרְגָּת כְּהוֹנָה עֲלִיוְנָה, שְׁהִרֵי בְּרִית
 דְּבָקָה תְּמִיד בִּימִין עֲלִיוֹן. וְזִמִּין
 עֲלִיוֹן זֶה עֲתִיד לְכַנּוֹת בֵּית מְקַדְשׁ,
 שְׁהוּא בְּרִית.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִזְכַּרְתִּי בְּדַבְּרֵי
אֶחָד שְׁשִׁמְעָתִי מִהִמְנוּרָה
הַקְּדוּשָׁה, שְׁשִׁמְעַ מְשִׁמוּ שֶׁל רַבִּי
אַלְיַעֲזָר. יוֹם אֶחָד בָּא לְפָנָיו גּוֹי
 אֶחָד וְאָמַר לוֹ: זָקֵן זָקֵן, שְׁלֹשׁ
 בְּעֵינֹת אֲנִי רוֹצֵה לְתַבַּע מִמְּךָ.
 אַחַת, שְׂאֲתָם אוֹמְרִים שְׂיִבְנֶה לְכֶם
 בֵּית מְקַדְשׁ אַחֵר, וְהִרֵי לָא הָיוּ
 לְהַבְנוֹת אֲלָא רַק פְּעַמִּים - בֵּית
 רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנִי. בֵּית שְׁלִישִׁי (ובית
 רביעי) לָא תִמְצָא בְּתוֹרָה, וְהִרֵי מַה
 שְׁהִיָּה לוֹ לְהַבְנוֹת כְּבַר נִבְנוּ,
 וּלְעוֹלָם אֵין בּוֹ יוֹתֵר, שְׁהִרֵי שְׁנֵי
 בְּתֵי יִשְׂרָאֵל קָרָא לְהֶם הַפְּסוּק,
 וְכַתוּב (תג' ב) גְּדוֹל יְהִיָּה כְבוֹד
 הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן.
 וְעוֹד, שְׂאֲתָם אוֹמְרִים שְׂאֲתָם
 קְרוֹבִים לְמַלְכָּה הַעֲלִיוֹן יוֹתֵר מְכַל
 שְׂאֵר הָעַמִּים. מִי שְׁקָרוֹב לְמַלְכָּה
 הוּא שְׂמִיחַ (יִתֵּר) תְּמִיד, בְּלֵי צַעַר,
 בְּלֵי פַחַד, בְּלֵי דַחַק, וְהִרֵי אֲתָם
 בְּצַעַר וּבְדַחַק וּבִיגוּן תְּמִיד יוֹתֵר
 מְכַל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלָנוּ לָא הִתְקַרַּב
 צַעַר וְדַחַק וּיגוּן כְּלָל. אָנוּ קְרוֹבִים
 לְמַלְכָּה הַעֲלִיוֹן, וְאֲתָם רְחוּקִים
 מִמְּנוּ, וְלָכֵן יֵשׁ לְכֶם צַעַר וְדַחַק,
 אֲבָל וּיגוּן, מַה שְׂאִין לָנוּ.

וְעוֹד, שְׂאֲתָם לָא אוֹכְלִים נְבִלוֹת
 וּטְרַפּוֹת כְּדִי שְׁתַּהֲיוּ כְּרִיאִים
 וְגוּפָכֶם יְהִיָּה בְּכָרִיאוּת. אָנוּ
 אוֹכְלִים כָּל מַה שְׂרוּצִים, וְאַנוּ

תְּקִיפִין בְּחִילָא כְּבָרִיאוּתָא,

חֲזָקִים בָּכֶם בְּכַרְיאוֹתַי, וְכַל אִיבְרִינוּ בְעַמְדָם. וְאַתֶּם שְׂלֵא אוֹכְלִים, חֲלָשִׁים כְּלָכֶם בְּחֻלָּאִים רְעִים וּבְשֹׁכֵר יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הָעַמִּים. עִם שְׂשׂוּנָא אֲתַכֶּם אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל. זָקֵן זָקֵן, אֵל תֵּאמֹר לִי דָבָר, שְׂלֵא אֲשַׁמַּע אוֹתְךָ וְלֹא אֶקְבֵּל מִמֶּךָ. הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו וְהִשְׁגִּיחַ בּוֹ, וְנַעֲשֶׂה גַל שֶׁל עֲצָמוֹת.

בֵּינָן שְׁנַח רְגָזוֹ, הַחֲזִיר רֵאשׁוּ וּבִכְהָ, וְאָמַר, (תהלים ח) ה' אֲדַגִּינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. כִּמָּה חֲזָק פַּח הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲזָק בְּכָל הָאָרֶץ, וְכִמָּה חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׂאִין לָךְ דְּבָר קִטְּן שְׂלֵא תִמְצָא בַתּוֹרָה, וְאִין לָךְ דְּבָר קִטְּן שְׂבָא בַתּוֹרָה שְׂלֵא יֵצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְּבָרִים אֱלוֹ שְׂשָׂאֵל אוֹתוֹ רְשַׁע, אֲנִי שְׂאֵלְתִי יוֹם אֶחָד אֶת אֱלֹהֵינוּ, וְאָמַר שְׁהִרִי בִישִׁבַת הַרְקִיעַ הַסְּתַדְרוֹ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכֹף זֶה:

שְׂבִשְׂצִאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹתָם בְּאָרֶץ כְּמִלְאָכִים קְדוּשִׁים שֶׁל מַעְלָה, וְרָצָה לִבְנוֹת לָהֶם בַּיִת קְדוֹשׁ וְלִהְיוֹתוֹ מִתּוֹךְ שְׁמֵי הַרְקִיעִים וְלִנְטַע אֶת יִשְׂרָאֵל, נְצִיב קְדוּשָׁה כְּמוֹ הַדְּמוּת שֶׁלְמַעְלָה. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שמות טו) תִּבְאָמוּ וְתִטְעַמוּ בְּהַר נֹחַלְתְּךָ. בְּאִיזָה מְקוֹם. בְּמִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַת ה'. בְּאוֹתוֹ שְׂפַעְלַת אִתָּה ה', וְלֹא אַחֵר. מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַת ה' - זֶה בַּיִת רֵאשׁוֹן. מִקְדָּשׁ ה' פּוֹנְנֵנוּ יְדִיךָ - זֶה בַּיִת שְׁנִי. וְשִׁנְיָהֶם אֲמֹנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם.

וּמִשְׁהַרְגִּיזוּ לִפְנֵינוּ בְּמִדְבָר - מִתּוֹ, וְהַכְּנִיס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵיהֶם לְאָרֶץ, (לְמַדוּ מֵעֲשִׂיהֶם) וְהַבִּית נִבְנָה עַל יְדֵי אָדָם, וְלָכֵן לֹא עָמַד. וְשִׁלְמָה הִיָּה יוֹדֵעַ שְׂמִשׁוּם שְׂמַעֲשֶׂה זֶה שֶׁל אָדָם לֹא יַעֲמַד,

וְכַל שְׂיִיפוֹן דִּילָן בְּקִיּוּמֵיהוּ. וְאַתּוֹן דִּילָא אַכְלִין, חֲלָשִׁין כְּלָכוּ בְּמַרְעִין בִּישׁוּן, וּבַתְּבִירוֹ יִתִּיר מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין. עַמָּא דְסָנִי לְכוּן אֶלְהֵכוּן בְּכָלָא. סְבָא סְבָא, לֹא תִימָא לִי מַדִּי, דִּילָא אֲשַׁמְעִינְךָ, וְלֹא אֶקְבֵּל מִנְךָ. זָקִיף עֵינָיו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֲשַׁגַּח בֵּיהּ, וְאַתְעָבִיד תֵּלָא דְגַרְמִי.

בֵּינָן דְנָח רוּגְזִיָה, אֶהְדֵּר רִישִׁיָה וּבְכָה, וְאָמַר, (תהלים ח) יי אֲדוֹנָנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל

הָאָרֶץ. כִּמָּה תִקְיָף חֵילָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, תִקְיָפָא בְּכָל אֲרַעָא, וְכִמָּה חֲבִיבִין מְלִי דְאוֹרִייתָא, דְלִית לָךְ מְלָה זְעִירָא דִלָא תִשְׁפַּח לָהּ בְּאוֹרִייתָא, וְלִית מְלָה זְעִירָא דְאַתִּיא בְּאוֹרִייתָא, דִּילָא נִפְקַת מִפּוּמֵיהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. מְלִין אֱלִין דְשָׂאֵל הֵהוּא רְשַׁע, אֲנָא שְׂאֵלְנָא יוֹמָא חַד לְאַלְיָהוּ, וְאָמַר דִּהָא בְּמַתִּיבְתָא דְרַקִיעָא, אֲתַסְדְרוֹ קַמֵּיהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְהִכִּי הוּא.

דְכַד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, בַּעַא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לוֹן בְּאַרְעָא, כְּמִלְאָכִין קְדִישִׁין לְעִילָא, וּבַעַא לְמַבְנֵי לוֹן בֵּיתָא קְדִישָׁא, וְלִנְחַתָּא לִיהּ מַגּוֹ שְׁמֵי רַקִיעִין, וְלִנְטַעָא לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, נְצִיבָא קְדִישָׁא, כְּגוֹוֹנָא דְדִיוֹקְנָא דְלְעִילָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שמות טו)

תִּבְיָאמוּ וְתִטְעַמוּ בְּהַר נֹחַלְתְּךָ. בְּאֵן אֲתֵר בְּמִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַת יי. בְּהֵהוּא דְפַעְלַת אֲנַת יי, וְלֹא אַחֵרָא. מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַת יי, דָּא בַּיִת רֵאשׁוֹן. מִקְדָּשׁ יי פּוֹנְנֵנוּ יְדִיךָ, דָּא בַּיִת שְׁנִי. וְתַרְוִיבֵיהוּ, אוּמְנוֹתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֵינוֹן.

וּמִדְאֲרַגִּיזוּ קַמֵּיהּ בְּמִדְבָרָא, מִיתוּ, וְאַכְנַס לוֹן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבַנְיָהוּ בְּאַרְעָא.

(אוֹלִיפּוֹ עוֹבְדִיהוֹן) וּבֵיתָא אֲתַבְנִי עַל יְדֵי דְבַר נֵשׁ, וּבְגִין כִּף לֹא אֲתַקְיִים. וְשִׁלְמָה הָוָה יַדַּע, דְּבְגִין דִּהָא עוֹבְדָא דְבַר נֵשׁ לֹא יִתְקַיִם, וְעַל דָּא

וְעַל זֶה אָמַר, (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֹלוֹ בּוֹנִיּוֹ בּוֹ, דְּהָא לִית לֵיהּ בֵּיהּ קִיּוּמָא. בִּיּוּמוֹי דְּעֻזְרָא, גְּרַם חֲטָאָה, וְאַצְטְרַכּוּן אֵינוּן לְמַבְנֵי, וְלֹא הָוּה בֵּיהּ קִיּוּמָא. וְעַד כְּעַן, בְּנִינָא קְדָמָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא הָוּה בְּעֵלְמָא, וְלִזְמַנָּא דְּאַתִּי כְּתִיב, (תהלים קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יי, אִיהוּ וְלֹא אַחְרָא. וּבְנִינָא דָּא אֲנִן מְחַפְּאֵן, וְלֹא בְּנִינָא דְּבַר נֶשׁ, דְּלִית בֵּיהּ קִיּוּמָא כְּלָל.

בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנֵי יוֹרֵיד אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאַחַד מְלַמְעֵלָה. בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכַסּוּי, וּבֵית שְׁנֵי בְּגִלּוּי. אוֹתוֹ בֵּית יְהִיָּה בְּגִלּוּי, שְׁנַקְרָא בֵּית שְׁנֵי, שִׁירָאָה לְכָל הָעוֹלָם אֲמָנוֹת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲדוּדָה שְׁלֵמָה וּרְצוֹן הַלֵּב בְּכָל עֲמִידָה.

אוֹתוֹ בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכַסּוּי עֲלָה לְמַעְלָה, עַל גַּב אוֹתוֹ שְׁבַגְלוּי. וְכָל הָעוֹלָם יִרְאוּ עֲנַנֵי כְבוֹד שְׁפוּכָבִים עַל גַּב אוֹתוֹ שְׁבַגְלוּי. וּבְחַדְוָךְ אוֹתָם עֲנַנִּים יְהִיָּה בֵּית רֵאשׁוֹן בְּמַעֲשֵׂה טְמִיר שְׁעוּלָה עַד רוּם כְּבוֹד הַשְּׁמַיִם, וְלִבְנֵן זֶה אָנוּ מְחַפְּסִים.

וְעַד עַכְשָׁו לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, שְׂאֵפְלוֹ עִיר שֶׁל יְרוּשָׁלַם לֹא תִהְיֶה אֲמָנוֹת אָדָם, שְׁהָרֵי כְּתוּב (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְגו'. אִם לְעִיר כְּתוּב כֶּף - כָּל שְׁכֵן הַבַּיִת, שֶׁהוּא דִּיּוֹר שְׁלוֹ. וּמַעֲשֵׂה זֶה הָרִי רְאוּי לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ כְּשִׁינְעָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים, וְהַסְתַּלַּק עַד לְסוּף הַיָּמִים בְּגֵאלָה הָאַחְרוֹנָה.

שְׂאֵרָה אַחְרָת, שְׁוּדָאֵי אָנוּ קְרוּבִים לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הָעַמִּים - וְדָאֵי כֶּף זֶה, שִׁישְׂרָאֵל עֲשֵׂה אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵב כָּל הָעוֹלָם. וְכֶף הֵם יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאֵר הָעַמִּים, כְּמוֹ לֵב בֵּין הָאֵיבָרִים. כְּמוֹ שֶׁהָאֵיבָרִים לֹא

אָמַר, (תהלים קכז) אִם יי לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֹלוֹ בּוֹנִיּוֹ בּוֹ, דְּהָא לִית לֵיהּ בֵּיהּ קִיּוּמָא. בִּיּוּמוֹי דְּעֻזְרָא, גְּרַם חֲטָאָה, וְאַצְטְרַכּוּן אֵינוּן לְמַבְנֵי, וְלֹא הָוּה בֵּיהּ קִיּוּמָא. וְעַד כְּעַן, בְּנִינָא קְדָמָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא הָוּה בְּעֵלְמָא, וְלִזְמַנָּא דְּאַתִּי כְּתִיב, (תהלים קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יי, אִיהוּ וְלֹא אַחְרָא. וּבְנִינָא דָּא אֲנִן מְחַפְּאֵן, וְלֹא בְּנִינָא דְּבַר נֶשׁ, דְּלִית בֵּיהּ קִיּוּמָא כְּלָל.

בֵּית רֵאשׁוֹן, וּבֵית שְׁנֵי, יַחֲדָת לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּחַדָּא מְלַעֲיָלָא. בֵּית רֵאשׁוֹן בְּאַתְפְּסִיא, וּבֵית שְׁנֵי בְּאַתְגְּלִיא. הַהוּא בֵּית לְהוּי בְּאַתְגְּלִיא, דְּאַתְקֵרִי בֵּית שְׁנֵי, דִּיתְחַזִּי לְכָל עֵלְמָא אוּמָנוֹתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. חֲדוּדָה שְׁלֵמָה, וּרְעוּתָא דְּלִפְאָ בְּכָל קִיּוּמָא.

הַהוּא בֵּית רֵאשׁוֹן בְּאַתְפְּסִיא, אֲסַתְלַק לְעֵילָא, עַל גַּבּוּי דְּהַהוּא דְּאַתְגְּלִיא. וְכָל עֵלְמָא יַחְמוּן, עֲנַנֵי יְקָר דְּסַחְרָן עַל גַּבּוּי דְּהַהוּא דְּאַתְגְּלִיא, וּבְגוֹ דְּאֵינוּן עֲנַנִּין, הָוּי בֵּית רֵאשׁוֹן, בְּעוּבְדָא טְמִירָא, דְּסַלִּיק עַד רוּם יְקָר שְׁמַיָּא, וּבְנִינָא דָּא אֲנִן מְחַפְּאֵן.

וְעַד כְּעַן, לֹא הָוּה בְּעֵלְמָא, דְּאַפִּילוּ קְרַתָּא דִּירוּשָׁלַם לֹא לִיהוּי אוּמָנוֹתָא דְּבַר נֶשׁ, דְּהָא כְּתִיב, (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר יי חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְגו'. אִי לְקְרַתָּא כְּתִיב הָכִי, כָּל שְׁכֵן בֵּיתָא, דְּאִיהוּ דִּיּוֹרָא דִּילֵיהּ. וְעוּבְדָא דָּא, הָוּי אַתְחַזִּי לְמַהוּי בְּרִישָׁא, כְּד נַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים, וְאַסְתַּלַּק עַד לְסוּף יוּמִין, בְּפוּרְקָנָא (דף רכ"א ע"ב) בְּתִרְאָה.

שְׂאֵרָתָא אַחְרָא, דְּוּדָאֵי אֲנִן קְרַבִּין לְמַלְכָּא עֲלָאָה, יַתִּיר מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין. וְדָאֵי הָכִי הוּא, דִּישְׂרָאֵל עֲבַד לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפָא דְּכָל עֵלְמָא. וְהָכִי אֵינוּן יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאֵר עַמִּין, כְּלִפְאָ בֵּין שְׁיִיפִין, כְּמָה דְּשְׁיִיפִין לֹא

יכולים לעמד בעולם אפלו רגע אחד בלי לב, כף העמים כלם לא יכולים לעמד בעולם בלי ישראל. וכך גם ירושלים בתוך שאר הארצות כמו לב בתוך האיברים, ועל כף היא באמצע כל העולם, כמו לב בתוך האיברים.

וישראל מתנהגים בתוך שאר העמים כמו הלב בתוך האיברים. הלב הוא רך וחלש, והוא קיום כל האיברים. לא יודע מצער וצרה ויגון כלל, רק הלב, שבו הקיום, שבו השכל. שאר האיברים לא התקרב בהם כלל, שהרי אין בהם קיום ולא יודעים דבר. כל שאר האיברים לא קרובים למלך, שהוא חכמה ושכל, ששרוי במח, אלא רק הלב. ושאר האיברים רחוקים ממנו ולא יודעים כלל. כף ישראל קרובים למלך הקדוש, ושאר העמים רחוקים ממנו.

שארה אחרת, שישראל לא אוכלים נבלות וטרפות וטנוף ולכלוך ושקצים ורמשים כשאר העמים - כף הוא, שהרי הלב הוא רך וחלש, ומלך ועמידת כל שאר האיברים. לא לוקח למזונו, רק ברור וצחות כל היום, ומזונו נקי וברור, והוא רך וחלש מהכל, ושאר הפסלת מניח לכל האיברים, וכל שאר האיברים לא משגיחים בזה, אלא כל פסלת ורע של הפל לוקחים, והם בחזק כמו שראוי להם.

ועל זה בכל שאר האיברים יש אבעבועות, שאת או ספחת, סגירות הצרעת. ללב אין כלום מכל אלה, אלא הוא נקי וברור מהכל, אין בו מום כלל. כף הקדוש ברור הוא לקח את ישראל, שהוא נקי וברור שאין בו מום, ועליו כתוב (שיר השירים ד) כלף יפה רעיתי ומום אין כף. בא

יכלי למיקם בעלמא אפילו רגעא חדא בלא לבא, הכי עמין פלהו, לא יכלין למיקם בעלמא, בלא ישראל. ואוף הכי ירושלים בגו שאר ארעאן, כלבא בגו שייפין. ועל דא איהי באמצעיתא דכולי עלמא. כלבא גו שייפין.

וישראל מתנהגן גו שאר עמין, פגוונא דלבא גו שייפין. לבא איהי רכיה וחלש, ואיהו קיומא דכל שייפין, לא ידע מצערא ועקא ויגונא כלל אלא לבא, דביה קיומא, דביה סוכלתנו, שאר שייפין לא אתקריב בהו כלל, דהא לית בהו קיומא, ולא ידעין מדי. כל שאר שייפין לא קריבין למלכא, דאיהו חכמתא וסוכלתנו, דשריא במוחא, אלא לבא. ושאר שייפין, רחיקין מגיה, ולא ידעין מגיה כלל. כף ישראל, למלכא קדישא קריבין, ושאר עמין רחיקין מגיה.

שארהא אחרא, דישראל לא אכלי נבלות וטרפות, וטנופא ולכלוכא דשקצים ורמשים כשאר עמין, הכי הוא, דהא לבא דאיהו רכיה וחלש, ומלכא וקיומא דכל שאר שייפין, לא נטיל למזוניה, אלא ברירו וצחותא דכל דמא, ומזוניה נקי וברירא, ואיהו רכיה וחלש מפלא, ושאר פסולת אנח לכל שייפין, וכל שאר שייפין לא משגיחין בהאי, אלא כל פסולת וביש דכלא נטלין, ואינון בתקיפו כמה דאתחזי לון.

ועל דא בכל שאר שייפין אית אבעבועין, שאת או ספחת, סגירו דצרעת. ללבא לאו מכל הגי כלום, אלא איהו נקי ברירא מפלא, לית ביה מומא כלל. כף קדשא ברירא הוא נטיל ליה לישראל דאיהו נקי וברירו דלית ביה מומא על דא כתיב, (שיר השירים ד) כלף יפה רעיתי ומום אין כף. אתא רבי יוסי, נשיק

רבי יוסי, נשק ידו ואמר, אלו לא
באתי לעולם רק כדי לשמע את
זה - די לי.

ושם איש ישראל המכה וגו'.
אמר רבי יצחק, פסוק זה היה
צריך להכתב: ושם איש ישראל
אשר הכה פנחס, ולא המכה אשר
הכה. לא נאמר אלא בדרך נסתר.
אלא כף אמר רבי אלעזר (רבי
שמעון), כיון שהעלה הקדוש ברוך
הוא את פנחס לכהנה גדולה, לא
רצה להזכיר לפנחס את הרג
האדם, שהרי לא ראוי לכהן
גדול. טרם העלהו לכהנה גדולה
הזכיר לו, ואמר, וירא פנחס
[וגו'] ויקח רמח וגו', וידקר את
שניהם וגו'. כיון שהעלהו לכהנה
גדולה, לא הזכיר שמו בהרג,
שלא ראוי לו, וחס עליו כבוד
הקדוש ברוך הוא, שפנה גדול
לא ראוי להזכיר בהרג. ושם
האשה המכה, גם כף.

רבי שמעון הזה הולך
מקפוטקיא ללוד, ורבי יהודה
הלך עמו. עד שהיו הולכים, פגע
בהם רבי פנחס בן יאיר, ושני
אנשים מחמרים אחריו. עמד
חמורו של רבי פנחס. טענו אותו,
ולא הלך. אמר רבי פנחס,
השאירו אותו, שהרי ריח של
פנים חדשות הריח, או שנס
יעשה לנו כאן. עד שהם שם, יצא
רבי שמעון מאחרי סלע אחד,
נטל חמור והלך. אמר רבי פנחס,
ולא אמתית לכם שהרי ריח של
פנים חדשות הריח! ?

ירד וגפף אותו רבי פנחס ובכה.
אמר לו, ראיתי בחלומי שבאה
שכינה אלי ונתנה לי אוצרות
גדולים, ושמתתי בה. ועכשו פפי
שראיתי. אמר רבי שמעון, מקול
פרסות חמורך ידעתי שנה אמה.

ידוי, אמר, אילו לא אתינא לעלמא, אלא
למשמע דא, דיני.

ושם איש ישראל המכה וגו'. (במדבר כב) אמר
רבי יצחק, האי קרא הכי הוה ליה
למכתב, ושם איש ישראל אשר הכה פנחס,
ולא המכה אשר הכה, לא נאמר אלא בארץ
סתיים.

אלא הכי אמר רבי אלעזר (נ"א רבי שמעון), כיון
דסלקיה קדשא בריה הוא לפנחס
לכהנא רבא, לא בעא לאדפרא ליה לפנחס
בקטלנותא דבר נש. דהא לא אתחזי לכהנא
רבא. עד לא סלקיה לכהנא רבא, אדפר ליה,
ואמר וירא פנחס ויקח רמח וגו', וידקור את
שניהם וגו'. כיון דסלקיה לכהנא רבא לא
אדפר שמייה בקטלנותא, דלא אתחזי ליה,
וחס עליה יקרא דקודשא בריה הוא, דכהנא
רבא לא אתחזי לאדפרא בקטלנותא. ושם
האשה המוכה, אוף הכי.

רבי שמעון הוה אזיל מקפוטקיא ללוד, ורבי
יהודה אזיל עמיה, עד דהוו אזלי פגע
בהו רבי פנחס בן יאיר, ותריין גוברין טוענין
אבתרייה. שכיף חמריה דרבי פנחס. טעינו
ליה, ולא אזיל. אמר רבי פנחס, שביקו ליה,
דהא ריחא דאנפין חדתין קא ארח, או נסא
אתעביד לן השתא. עד דאינון תמן, נפק רבי
שמעון מבתר חד טנרא. נטל חמרא ואזיל,
אמר רבי פנחס, ולא אמרית לכו, דהא ריחא
דאנפין חדתין קא ארח.

נחת וגפיף ליה רבי פנחס, ובכה, אמר ליה,
חמינא בחלמי, דאתיא שכינתא לגבי,
ויהבת לי נבזבזן רברבן, וחדינא בה. השתא
כמה דחמינא. אמר רבי שמעון, מקל פרסי

דחמריך, ידענא דאנת הוא. השתא חדוה שלי. אמר רבי פנחס, נתיב

בַּעַת חֲדוּהָ שְׁלֵמָה. אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, נִשְׁבַּח בְּמִקּוּם אֶחָד, שְׁדַבְּרֵי הַתּוֹרָה צְרִיכִים צָחוּת. מְצָאוּ מַעֲזָן מִים וְעַץ, וַיִּשְׁבוּ.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, מִסְתַּפֵּל הֵייתִי שֶׁזֶּה לַתַּחֲתִית הַמַּתִּים בְּדֶרֶךְ אַחַר יַעֲשֶׂה לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמָה שֶׁהִיא בַּעַת רֵאשׁוֹן, יִהְיֶה אִזְ אַחֲרוֹן. מִנֵּין לָנוּ? מֵאוֹתָן עֲצָמוֹת, אוֹתָן עֲצָמוֹת שֶׁהִחִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי יִחְזַקְאֵל, שְׁכַתוּב (יחזקאל לו) וַתִּקְרְבוּ הָעֲצָמוֹת עִצְמוֹ אֶל עִצְמוֹ - בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֶּף כְּתוּב, וְרֵאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבֶשֶׁר עָלָה וּגּוֹ'. וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מְלֻמְעָלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם - שֶׁהִרִי מָה שֶׁהַפְּשִׁיט בַּתַּחֲלָה, יִהְיֶה אַחֲרוֹן. בַּתַּחֲלָה (הַפְּשִׁיט מְרוּחָ, וְאַחַר כֶּף) עוֹר, וְאַחַר כֶּף בֶּשֶׁר. בַּתַּחֲלָה הַפְּשִׁיט מְרוּחָ, וְאַחַר כֶּף עוֹר, וְאַחַר כֶּף בֶּשֶׁר, וְאַחַר כֶּף עֲצָמוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּזֶה הַתִּקְשׁוּ הָאֲחֵרוֹנִים, אֲבָל עֲצָמוֹת אֵלֶּה שֶׁהִחִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, נְסִים וְאוֹתוֹת מְשֻׁנִּים עָשָׂה בָּהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. בֵּא וּרְאֵה מָה כְּתוּב, (איוב ט) זָכַר נָא פִי כַחמֶר עֲשִׂיתִנִּי וְאֶל עֶפֶר תְּשִׁיבֵנִי. מָה כְּתוּב אַחֲרָיו? הֲלֵא כַחֲלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֵנִי. עוֹר וּבֶשֶׁר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תִּשְׁכַּכֵּנִי. עֲתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְאַחַר שִׁיבְלָה הָאֵדָם בְּעֶפֶר וַיִּגִיעַ זְמַן שֶׁל תַּחֲתִית הַמַּתִּים, שְׁאוֹתָהּ עִצְמוֹת שֶׁתִּשְׁאָר, לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ כְּמוֹ עֶסֶה זֶה, וְכִמוֹ גְּבִינָה שֶׁל חֲלָב וּנְבִיעֵת הַחֲלָב, שְׁאוֹתָהּ נְבִיעָה נִקְיָה וּמְצַחֶצֶחַת בְּצָחוּת אוֹתָהּ עִצְמוֹת. תַּתְּעַרֵּב אוֹתָהּ הָעִצְמוֹת וְתַמְחָה כְּמוֹ חֲלָב, וְאַחַר כֶּף יִקְפִּיא אוֹתָהּ, וְתִצְטִיר בְּצִיּוֹר כְּמוֹ עֲלִיהָ עוֹר וּבֶשֶׁר וְעֲצָמוֹת וְגִידִים.

בְּדוּךְ חַד, דְּמַלִּי דְאֹרְיִיתָא אֲצֻטְרִיךְ צָחוּתָא. אֲשַׁכְּחוּ עֵינָא דְמֵיָא, וְאֵילָנָא, יִתְבוּ.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, מִסְתַּפֵּל הוֹינָא דְהָא לַתַּחֲתִית הַמַּתִּים, בְּאַרְחָא אַחֲרָא יַעֲבִיד לוֹן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּמָה דְהוּהוּ הַשְׁתָּא קְדָמָא, לִיהוּי כְּדִין בַּתְּרָאָה. מְנַלָּן. מֵאֵינוֹן עֲצָמוֹת, הִנְהוּ גְרַמִּין דְאַחֲרָא לוֹן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל יְדֵי יִחְזַקְאֵל, דְכָתִיב, (יחזקאל לו) וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עִצְמוֹ אֶל עִצְמוֹ בְּקְדָמִיתָא, וְלִבְתֵּר כְּתִיב (דף רכ"ב ע"א)

וְרֵאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבֶשֶׁר עָלָה וּגּוֹ'. וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מְלֻמְעָלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם. דְהָא מָה דְאַפְשִׁיט בְּקְדָמִיתָא, לִיהוּי בַּתְּרָאָה. בְּקְדָמִיתָא (אֲפֻשִׁיט מְרוּחָ, וְלִבְתֵּר) עוֹר, וְלִבְתֵּר בֶּשֶׁר, בְּקְדָמִיתָא אֲפֻשִׁיט מְרוּחָ, וְלִבְתֵּר עוֹר, וְלִבְתֵּר בֶּשֶׁר, וְלִבְתֵּר עֲצָמוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּדָא אֶקְשֵׁן קְדָמָי, אֲבָל גְרַמִּין אֵלִין דְאַחֲרָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, נְסִין וְאוֹתִין מְשֻׁנִּין, עֶבֶד בְּהוּ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא. תָּא חֲזִי מָה כְּתִיב, (איוב ט) זָכַר נָא כִי כַחוֹמֶר עֲשִׂיתִנִּי וְאֶל עֶפֶר תְּשִׁיבֵנִי. מָה כְּתִיב בַּתְּרִיָּה, הֲלֵא כַחֲלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֵנִי, עוֹר וּבֶשֶׁר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תִּשְׁוֹכְכֵנִי. זְמִין קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, לִבְתֵּר דִּיתְבַּלִּי בַר נֶשׁ בְּעַפְרָא, וּמְטִי זְמַנָּא דַּתַּחֲתִית הַמַּתִּים, דְהָהוּא גְרַמָּא דִישְׁתָּאֵר לְמַעֲבַד לִיה פְּעֶסָה דָּא, וְכַגְבִּינָה דְחֲלָב, וּנְבִיעַת פְּחֲלָב, דְהוּא נְבִיעוֹ נְקִי מְצוּחֶצֶחַ בְּצָחוּתָא הֵהוּא גְרַמָּא פֶד יִתְעַרֵּב הֵהוּא גְרַמָּא וַיִּתְמַחֵי כַחֲלָבָא, וְלִבְתֵּר יִקְפִּיא לִיה, וַיִּתְצִייר בְּצִיּוֹרָא כַגְבִּינָה בְּקְפִיאוֹתָא, וְלִבְתֵּר יִתְמַשֵּׁךְ עֲלֵיהָ עוֹר וּבֶשֶׁר וְעֲצָמוֹת וְגִידִים.

גְּבִינָה בְּקַפְאוֹן, וְאַחַר כֶּף יִמְשֵׁךְ

הָדָא הוּא דְכְתִיב הֲלֵא כְחָלָב תְּתִיכְנִי וְכַגְבִּינָה
תְּקַפִּיאֲנִי. הֲתִכְתְּנִי לָא כְתִיב, אֶלֶא
תְּתִיכְנִי. הֲקִפִּיתְנִי לָא כְתִיב, אֶלֶא תְּקַפִּיאֲנִי.
הֲלִבְשַׁתְּנִי לָא כְתִיב, אֶלֶא תְּלַבִּישְׁנִי. סוּכְכְתְּנִי
לָא כְתִיב, אֶלֶא תְּסוּכְכְּנִי. כְּלָהוּ לְבַתָּר זְמַנָּא
מִשְׁמַע.

וְלְבַתָּר מַה כְּתִיב, חַיִּים וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמִּדִּי,
דָּא רוּחָא דְחַיִּי. (ס"א וא' תיבא) עֲשִׂיתָ עַמִּדִּי
כְתִיב, וְלֹא כְתִיב תַעֲשֶׂה. אֶלֶא הָכִי אָמַר, חַיִּים
וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמִּדִּי. בְּהֵוּא עֲלֵמָא שְׂדִית בִּי
רוּחָא דְחַיִּים, אֲבָל וּפְקוּדֵתְךָ, דִּמְטְרוּנִיתָא
דְּמַלְפָּא, שְׁמֶרָה רוּחִי, אִיְהִי נְטֻרָת לְרוּחִי,
בְּהֵוּא עֲלֵמָא. מָאִי וּפְקוּדֵתְךָ, דְּאֵת זְמִין
לְפְקֵדָא לָהּ בְּקֵדְמִיתָא.

(שְׁמֶרָה רוּחִי) וְרָזָא דְמַלְאָה דָּא, כָּל נַפְשֵׁין דְּצַדִּיקֵיִיא,
גְּנִיזִין וְטְמִירִין תַּחֲוֹת כְּרִסְיָא דְּמַלְפָּא,
וְאִיְהִי נְטֻרָא לֹוֹן, לְאַתְבָּא לֹוֹן לְדוּכְתִיָּהוּ, הָדָא
הוּא דְכְתִיב וּפְקוּדֵתְךָ שְׁמֶרָה רוּחִי. מָאִי
וּפְקוּדֵתְךָ. כְּמַה דְּאֵת אָמַר, (תהלים קט) פְּקוּדֵתוֹ
יִקַּח אַחֵר. פְּקוּדֵתְךָ, דָּא מְטְרוּנִיתָא דְּמַלְפָּא,
דְּכָל רוּחִין אֵינֹון פְּקוּדוּנִין בִּידְהָא, הָדָא הוּא
דְכְתִיב, (תהלים לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו', וְאִיְהִי
נְטֻרָא לֹוֹן, בְּגִין דָּא שְׁמֶרָה רוּחִי, וְאִיְהִי נְטֻרָת
לָהּ.

כְּגוּוֹנָא דָּא אָמַר דְּוֹד, (תהלים פו) שְׁמֶרָה נַפְשִׁי כִּי
חָסִיד אָנִי. שְׁמֶרָה: דָּא מְטְרוּנִיתָא
דְּמַלְפָּא. דְּאִיְהִי נְטֻרָא נַפְשִׁי, בְּגִין כִּי חָסִיד
אָנִי. וּבְכָל אֵתָר דְכְתִיב סֵתָם, דָּא מְטְרוּנִיתָא.
כְּמַה דְּאֵת אָמַר, (שמות כד) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. (שמות
טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַעַתְּ שָׁמַע בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ.

בְּכַה רַבִּי פִּנְחָס, וְאָמַר, וְלֹא אֶמְרִית לָךְ
דְּשְׁכִינְתָּא יְהַבְתָּ לִּי נְבִזְבִּזָּן וּמִתְנָן, זְפֹאָה
חוּלְקֵי דְזְכִינָא לְמַחְמֵי לָךְ, וְשְׁמַעְנָא דָּא. אָמַר

זְהוּ שְׁכַתוּב הֲלֵא כְחָלָב תְּתִיכְנִי
וְכַגְבִּינָה תְּקַפִּיאֲנִי. הֲתִכְתְּנִי לָא
כְתוּב, אֶלֶא תְּתִיכְנִי. הֲקִפִּיתְנִי לָא
כְתוּב, אֶלֶא תְּקַפִּיאֲנִי. הֲלִבְשַׁתְּנִי
לָא כְתוּב, אֶלֶא תְּלַבִּישְׁנִי.
סוּכְכְתְּנִי לָא כְתוּב, אֶלֶא
תְּסוּכְכְּנִי. כְּלָם מִשְׁמַע שְׁלֵאֲחֵר
זְמַן.

וְאַחֵר כִּף מַה כְּתוּב? חַיִּים וְחֶסֶד
עֲשִׂיתָ עַמִּדִּי - זוֹ רוּחַ הַחַיִּים. (ואם
תֵּאמַר), הָרִי כְתוּב עֲשִׂיתָ עַמִּדִּי, וְלֹא
כְתוּב תַעֲשֶׂה! אֶלֶא כִּף אָמַר,
חַיִּים וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמִּדִּי. בְּאוֹתוֹ
עוֹלָם זְרָקַת בִּי רוּחַ חַיִּים, אֲבָל
וּפְקוּדֵתְךָ - שְׁמֵלְכַת הַמְּלָךְ -
שְׁמֶרָה רוּחִי, הִיא שְׁמֶרָה אֵת רוּחִי
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. מַה זֶה וּפְקוּדֵתְךָ?
שְׂאֵתָה עֲתִיד לְפְקֵד אֹתָהּ
בְּתַחֲלָה.

(שְׁמֶרָה רוּחִי) וְסוּד דְּכַר זֶה - כָּל
נַפְשוֹת הַצַּדִּיקִים גְּנוּזוֹת וְטְמִירוֹת
תַּחַת כְּסֵא הַמְּלָךְ, וְהִיא שׁוֹמְרַת
אוֹתָם לְהַשְׁבִּיבָן לְמַקוּמוֹתֵיהֶן. זֶהוּ
שְׁכַתוּב וּפְקוּדֵתְךָ שְׁמֶרָה רוּחִי. מַה
זֶה וּפְקוּדֵתְךָ? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים
קט) פְּקוּדֵתוֹ יִקַּח אַחֵר. פְּקוּדֵתְךָ -
זֶהִי מְלַכַת הַמְּלָךְ, שְׁפָל הַרוּחוֹת
הֵם פְּקוּדוֹנוֹת בִּידְהָא. זֶהוּ שְׁכַתוּב
(שם לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו',
וְהִיא שׁוֹמְרַת אוֹתָם, בְּגִלְלָה זֶה
שְׁמֶרָה רוּחִי, וְהִיא שׁוֹמְרַת אוֹתָהּ.
כְּמוֹ זֶה אָמַר דָּוִד, (שם פו) שְׁמֶרָה
נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי. שְׁמֶרָה - זוֹ
מְלַכַת הַמְּלָךְ, שְׁהִיא שְׁמֶרָה נַפְשִׁי,
בְּגִלְלָה כִּי חָסִיד אָנִי. וּבְכָל מְקוֹם
שְׁכַתוּב סֵתָם - זוֹ הַמְּלַכָּה, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, (שמות טו)
וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַעַתְּ שָׁמַע בְּקוֹל ה'
אֱלֹהֶיךָ.

בְּכַה רַבִּי פִּנְחָס וְאָמַר, וְלֹא
אֶמְרִית לָךְ שְׁהַשְׁכִּינָה נְתַנָּה לִּי
אוּצְרוֹת וּמִתְנַנּוֹת? ! אֲשֶׁר חִלְקֵי
שְׁזִיכִיתִי לְרֵאוּתְךָ וְשְׁמַעְתִּי אֵת זֶה.
אָמַר לוֹ, בְּאוֹתוֹ זְמַן מִילָא אוֹתָהּ

עצם, מה יעשה משאר העצמות שימצאו? אמר לו, פלן יפלו באותה נביעה של עצם זו, ויפלו יחד אתה, והכל יעשה עסה אחת, ושם יצטיר ציור, כמו שנאמר. זהו שפתוב (ישעיה נח) ועצמותיך יחליץ. מה זה יחליץ? כמו שנאמר (הושע ה) חלץ מהם. כלם יעברו מקיומם ויפלו בעצם הזאת להיות עסה אחת, ואז (ישעיה שם) והיית כגן רוה וכמוצא מים וגו'. (אמר הרועה הנאמן)

רעיא מהימנא

אמר רועה הנאמן, אוי להם לבני אדם שהם אטומי לב, סתומי עינים, שלא יודעים שפשבא הלילה שערי הגיהנם נפתחים, שהיא מרה. ועשנים שלה שמתפשטים עולים עד למח. וכמה חילות יצר הרע מתפשטים בכל איברי הגוף, ושערי גן עדן, שהוא עיני הלב, נסתמים ולא נפתחים. שכל אורות העינים יוצאים מהלב. ושערי הלב, אותם עינים נסתמות, משום שלא מסתכלות במזיקים הללו, שהם לילית, ולא שולטים באורות הלב, שהם מלאכים שמתפשטים בכל האיברים פענפי העץ לכל צד. באותו זמן הם כלם אורות נסתרים בלב, ומתכנסים אליו כמו יונים לארבותיהם, כמו נח ואשתו וכל מין ומין שנכנסו עמו לתבה.

ומזיקים שמתגברים על כל איברי הגוף, כמו מי המבול שגברו עליו ט"ו אמה, משום שחטא בני"ה, והסתלק י"ה מהגוף ונשאר אל"ם, בלי ראיה ושמיעה וריח ודבור. וסוד הדב"ר - (תהלים ט) נאלמתי דומיה (החשיתי מטוב וכאבי נעבר). דומיה - דו"ם י"ה. פאותו זמן, חמש עשרה אמה גברו המזיקים על הגוף, והם כמו תלם לערוגה.

ליה, בההוא זמנא, תינח ההוא גרמא, שאר גרמין דישתכחון מה יתעביד מנהון. אמר ליה, פלהו יתפלילו בההוא נביעו דהאי גרמא, ויתפלילו בהדיה, ויתעביד פלא עסה חדא, ותמן יתצייר ציורא, פמה דאתמר. הדא הוא דכתיב, (ישעיה נח) ועצמותיך יחליץ. מאי יחליץ. פמה דאת אמר (הושע ה) חלץ מהם. פלהו יתעברון מקיומיהו, ויתפלילו בהאי גרמא, למיהוי עסה חדא. וכדין (ישעיה נח) והיית כגן רוה וכמוצא מים וגו'. (אמר רעיא מהימנא).

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ווי לון לבני נשא, דאינון אטימין לבא, סתימין עיינין, דלא נדעין דכד אתי ליליא, תרעין דגיהנם אתפתחו, דאיהי מרה. ועשנין דילה דמתפשטין, סלקין עד מוחא. וכמה חילין דיצר הרע, מתפשטין בכל אברין דגופא. ותרעין דאיהו לבא דגן עדן, מסתמין ולא מתפתחין. דכל נהורין דעיינין, מלבא נפקין.

ותרעין דלבא, אינון עיינין מסתמין, בגין דלא מסתכלין באלין מזיקין, דאינון לילית. ולא שלטין בנהורין דלבא, דאינון מלאכים דמתפשטין בכל אברים, פענפין דאילנא לכל סטרא. בההוא זמנא אינון פלהו נהורין סתימין בלבא, ומתכנשין לגביה, (ישעיה סא) כיונים אל ארבותיהם. פנח ואתתיה, וכל מין ומין, דעאלו עמיה בתיבה.

ומזיקין דמתגברין על כל אברים דגופא, כמי טופנא דגברו עליה ט"ו אמה, בגין דחב בני"ה, ואסתלק י"ה מן גופא, ואשתאר אלם, בלא ראיה ושמיעה וריחא ודבור. ורזא דמלה, (תהלים ט) נאלמתי דומיה (החשיתי מטוב וכאבי נעבר), דומיה: דו"ם י"ה. בההוא זמנא, חמש עשרה אמה, גברו מזיקין על גופא. ואינון ככסלא לעוגנא. (דף רכ"ב ע"א).

ובכחו שנתח שלח את היונה בשליחותו, גם כף שלח נשמה באדם, רוחו בשליחותו, ולכן צריך אדם להפקיד אותה במלכה. זהו שכתוב (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי. ואם היא אסורה בחטאי הגוף ובידי חילות יצר הרע, מה כתוב? בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי ה' אל אמת.

ועוד, בזמן שהיא חייבת, מה כתוב ברוחו? (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע. שהולך מיד ליד במחנות היצר הרע ששורים עליו בחטאיו, וזורקים אותו ממקום למקום. וזהו שמראה עצמו במדינה אחרת או במלכות אחרת, ולפעמים באשפה, כפי עונותיו. ואם הוא צדיק, כל מחנות היצר הטוב כלם, ופניהם וכנפיהם פרודות לקבל רוח, ומעלים אותו למעלות, למקום חיות הפסא, ושם רואה כמה חזיונות, דמיונות ומראות נבואה. ומשום זה פרושה רבותינו שחלום אחד מששים של נבואה.

ועוד, (תהלים פו) שמרה נפשי כי חסיד אני - אף על גב שפרושה בגמרא, ולא חסיד אני, שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד ארבע שעות, ואני (שם קיט) חצות לילה אקום להודות לך. ולא עוד, אלא שכל מלכי מזרח ומערב וכו', ואני ידי מלכלכות בדם שפיר ושליה פדי לטהר אשה לבעלה. מיד נודמנה לו צפרדע אחת ואמרה לו, למה אתה משבח עצמך לומר חצות לילה אקום להודות לך? ואני כל לילה לא ישנה לשבח לו ולנגן לפניו!

אמר דוד, אוי לממנה של אותה צפרדע שלא יודע מה שאני אומר, שלא אמרתי כי חסיד אני. אלא משום שפרושהו חכמים, ולא עם הארץ חסיד, שהתורה נתנה מימין הקדוש ברוך הוא שהוא חסד. ומשום זה מי שמתעסק בתורה נקרא חסיד. בגלל זה אמרתי להקדוש ברוך

ובגוונא דנח, שלח את היונה בשליחותיה. אוף הכי שלח נשמתא באדם. רוחיה בשליחותיה. ובגין דא צריך בר נש לפקדא לה במטרוניתא. הךא הוא דכתיב (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי. ואם היא אסירה בחובוי דגופא, בידי דחילין ייצר הרע, מה כתוב, בידך אפקיד רוחי פדית אותי יי אל אמת.

ועוד בזמנא דאיהי חייבת, מה כתוב ברוחיה, (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע. דאזיל מיד ליד, במשריין ייצר הרע, דשריין עליה בחובין דיליה, וזרקין ליה מאתר לאתר. והאי איהו דאחזי גרמיה במדינה אחרת, או במלכו אחרא, ולזמניו באשפה, כפום חובוי. ואי איהו זפאה, כל משריין ייצר טוב פלהו, (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרודות, לקבלה רוחיה, וסלקין ליה לעילא, לאתר דחיון דכרסניא, ותמן חזי, כמה חזיונות, דמיונות, ומראות דנבואה. ובגין דא אוקמוהו רבנן, דחלום אחד מששים בנבואה.

ועוד (תהלים פו) שמרה נפשי כי חסיד אני, אף על גב דאוקמוה בגמרא ולא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד ארבע שעות ואני (תהלים קי"ט) חצות לילה אקום להודות לך. ולא עוד אלא שכל מלכי מזרח ומערב וכו' ואני ידי מלכלכות בדם שפיר ושליה פדי לטהר אשה לבעלה. מיד אזדמן ליה צפרדע ואמר ליה למה את משפחת גרמך למימר חצות לילה אקום להודות לך ואנא כל ליליא לא שכיבנא לשבחא ליה ולנגנא קמיה. אמר דוד ווי לממנא דהווא צפרדע דלא ידע מאי דאנא אמינא דלא אמינא כי חסיד אני.

אלא בגין דאוקמוהו רבנן, ולא עם הארץ חסיד. דאורייתא אתיהיבת מימינא דקודשא בריך הוא, דאיהו חסד. ובגין דא, מאן דאתעסק באורייתא, אתקרי

אמר דוד, אוי לממנה של אותה צפרדע שלא יודע מה שאני אומר, שלא אמרתי כי חסיד אני. אלא משום שפרושהו חכמים, ולא עם הארץ חסיד, שהתורה נתנה מימין הקדוש ברוך הוא שהוא חסד. ומשום זה מי שמתעסק בתורה נקרא חסיד. בגלל זה אמרתי להקדוש ברוך

חסיד. בגין דא, אמינא לקודשא בריהּ הוא, שמרה נפשי, ולא תדון ולא תדון לה פעובדי אלין עמי הארצות, דאתמר בהו ולא עם הארץ חסיד. ואי תימא, כמה עמי הארצות אינון דעבדו חסד. אלא הכי אוקמוה, אי זהו חסיד, זה המתחסד עם קונו. פגון דוד דתהו מחבר. ומאי תהו מחבר, אורייתא דלעילא תהו מחבר עם קדשא בריהּ הוא. ובגין דא, שמרה נפשי פי חסיד אני.

וכר בר נש מית, מה כתיב בה בהאי נפש (משלי ו) בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמור עליך, והקיצות לתחית המתים, היא תשיחך. דא לתחית המתים שפיר, דיוקים ליה לבר נש, אבל לאגרא לנשמתא בעלמא דאתי, מאי תוי.

אלא קדשא בריהּ הוא מלביש לה פקדמיתא בענגי כבוד. פקדמיתא תיעול במראה, דאיהו כגוונא דגופא, פליל במאתן וארבעין ותמניא איברים. אוף הכי תיעול במראה, פליל במאתן וארבעין ותמניא פיקודין ובמאתן וארבעין ותמניא נהירין דמתפרשן מההוא מראה. דאתמר ביה, (במדבר יב) ויאמר אם יהיה נביאכם יי במראה אליו אתודע. ובלבושין דענגי כבוד (בראשית ט) וראיתיה לזכור ברית עולם, דא אספקלריאה המאירה. (במדבר יב) בחלום אדבר בו, דא אספקלריאה דלא נהרא. פליל משס"ה נהירין, פחשבן ישנה. והיינו (שיר השירים ה) אני ישנה. חד בעלמא דין וחד בעלמא דאתי. ואינון פעובדי דוי דקודשא בריהּ הוא.

ורזא דלהון, (שמות א) זה שמי לעולם. ו"ה עם שמי, שלש מאות וחמשה וששים. ו"ה עם זכרי, מאתים ושמונה וארבעים. וכרוזין נחתין וסלקין קמיה, הבו יקר (ס"א לדיוקנא) ליקרא דמלפא.

והיינו (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו. והוא דעבד ליה בתרין דיוקנין, וחמשה וששים. ו"ה עם זכרי - מאתים ושמונה וארבעים. כבוד (לדמות) לכבוד המלך.

והיינו (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו. והוא שעשה אותו

הוא שמרה נפשי, ולא תדון אותה כמעשה אלו עמי הארצות שנאמר בהם ולא עם הארץ חסיד. ואם תאמר, כמה עמי הארצות הם שעשו חסד - אלא כף פרושהו: איזהו חסיד? זה המתחסד עם קונו. כמו דוד שהיה מחבר. ומה היה מחבר? תורה של למעלה היה מחבר עם הקדוש ברוך הוא. ומשום זה, שמרה נפשי פי חסיד אני.

וכשאדם מת, מה כתוב בפנש הזו? (משלי ו) בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמור עליך, והקיצות - לתחית המתים - היא תשיחך. זה לתחית המתים יפה, שיעמיד את האדם, אבל לשכר הנשמה בעולם הבא מה יהיה? אלא הקדוש ברוך הוא מלביש אותה כמו בתחלה בענגי כבוד. כמו בתחלה תכנס במראה, שהוא כמו הגוף, כלולה ברמ"ח איברים. גם כף תכנס במראה כלולה במאתים ארבעים ושמונה מצוות, ובמאתים ארבעים ושמונה אורות שנפרדים מאותה מראה, שנאמר בה (במדבר יב) ויאמר אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע. ובלבושי ענגי כבוד - (בראשית ט) וראיתיה לזכור ברית עולם, זו אספקלריה המאירה. (במדבר יב) בחלום אדבר בו - זו אספקלריה שאינה מאירה, כלולה משלש מאות ששים וחמשה אורות, פחשבון ישנה. והיינו (שיר השירים ה) אני ישנה. אחד בעולם הזה ואחד בעולם הבא. והם כמעשה דיו של הקדוש ברוך הוא.

וסוד שלהם - (שמות א) זה שמי לעלם. ו"ה עם שמי - שלש מאות וחמשה וששים. ו"ה עם זכרי - מאתים ושמונה וארבעים. כבוד (לדמות) לכבוד המלך. והיינו (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו. והוא שעשה אותו

בשתי דמיות, בשני גנים (פנים),
שנאמר עליהם (שיר השירים ה)
הישובת בגנים. היא עלת על
הכל, שנאמר עליה (דברים ד) כי לא
ראיתם כל תמונה. ועל שאר
הדמיות פתוב, תמונת כל וגו'.
(במדבר יב) ותמונת ה' יביט. ותרי"ג
מלאכים מעלים את הנשמה
בדמיות אלו, כלם ופניהם
וכנפיהם פרודות, לקים את
הפסוק שכתוב בהם (שמות יט)
ואשא אתכם על פני נשרים
ואבא אתכם אלי.

כמו שיצאו ממצרים והלכו
בענני כבוד, ובכל אותו כבוד
כמו זה תהיה יציאת הנשמה
מגוף של טפה סרוחה ללכת
לשני גנים, שנבראו שמים וארץ
שלהם בשם ה', ובגללו נאמר
(תהלים יז) ישמחו השמים ותגל
הארץ. באותו זמן יתקיים באדם
(ישעיה ל) ולא יכנף עוד מורף,
לגביף, (שם ו) בשמים יכסה פניו,
אלא - והיו עיניך ראות את
מורף. ומצד המראות הללו זכה
משה רבנו עליו השלום, רבן של
נביאים וחכמים. אמר המנונה
הקדושה, אתה הוא שזכית
בחיף למה שיזכרו צדיקים אחר
חייהם, אשרי חלקך!

דבר אחר, שמרה נפשי כי חסיד
אני - למה? פדי שאתחסד עם
אני, שנאמר בו אני זה"ו. אוי
לו למי שמפריד אני מהוא,
שנאמר (תהלים ק) הוא עשנו ולא
אנחנו. שהכל אחד בלי פרוה. זהו
שכתוב (דברים לב) ראו עתה כי אני
אני הוא [וגו'], אני אמית ואחיה
מציל. אני זה"ה, אני הוא ולא
אחר. וזה אני מן אדני"י. ה' - עמוד האמצעי.

ומשום שיהו"ה הוא לימן, שהוא חסד, אמר, שמרה נפשי שאתחסד בך עם אני, והוא אדני"י
לגבורה. ובתפארת מתחברים שני שמות - יאהדונה"י. וסוד הדבר בחסד ובגבורה (יחזקאל א)
ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה. ובתפארת שנקרא (שמות טו) ה' איש מלחמה, מה פתוב? (יחזקאל

בתרין גנים (נ"א פנים) דאתמר עליהו (שיר השירים ה) הישובת
בגנים איהו עילת על בלא דאתמר עליה (דברים ד) כי לא
ראיתם כל תמונה. ועל שאר דיוקנין פתיב, תמונת כל
וגו'. (במדבר יב) ותמונת יי יביט. ותרי"ג מלאכין סלקין
לה לנשמתא. באלין דיוקנין, פלהו ופניהם וכנפיהם
פרודות, לקיים קרא דכתיב בהון (שמות יט) ואשא אתכם
על פני נשרים ואבא אתכם אלי.

בגוונא דנפקו ממצרים, ואזלו בענני כבוד, ובכל ההוא
יקר, כהוא גוונא תהא מפקנותא דנשמתא,
מגופא דטפה סרוחה, למיזל לתרין גנים, דאתברי שמיא
וארעא דלהון בשם יי. ובגיניה אתמר, (תהלים יז) ישמחו
השמים ותגל הארץ. כהוא זמנא יתקיים בפר נש (ישעיה
ל) ולא יכנף עוד מורף לגביף, (ישעיה ו) בשמים יכסה פניו,
אלא והיו עיניך רואות את מורף. ומסטרך דאלין
מראות, זכה משה רבינו עליו השלום, רבן של נביאים
וחכמים. אמר בוצינא קדישא, אנת הוא דזכית בחיף,
למה דזכונ צדיקא בטר חייהון, זכאה חולקך.

דבר אחר שמרה נפשי כי חסיד אני, אמאי. פדי
שאתחסד עם אני. דאתמר ביה אני זה"ו. ווי
ליה למאן דאפריש (דף רכ"ג ע"א) אני מן הוא, דאתמר
(תהלים ק) הוא עשנו ולא אנחנו. דכלא חד בלא פרודא.
הדא הוא דכתיב, (דברים לב) ראו עתה כי אני הוא אני
אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל. אני
יהו"ה, אני הוא ולא אחר. ודא אני מן אדני"י. יהנה
עמונדא דאמצעייתא.

ובגין דיהו"ה איהו לימינא דאיהי חסד, אמר, שמרה
נפשי דאתחסד בך עם אני, ואיהו אדני"י לגבורה.
ובתפארת, אתחברן תרין שמיהן יאהדונה"י. ורזא דמלה
בחסד ובגבורה, (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרודות

מלְמַעְלָה וּבִתְפֹאֲרֹת, דְּאֶתְקַרֵי (שמות טו) יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה, מֵה כְּתִיב (יחזקאל א) שְׁפִתִים חוֹכְרוֹת אִישׁ, תְּרִיתִין שְׁמֶהֱן מִתְחַבְּרִין בֵּיהּ בְּחֻדָּא. וּשְׁפִתִים מְכַסּוֹת אֶת גְּוִיֹּתֵיהֶנָּה. תְּפֹאֲרֹת אֶתְקַרֵי גּוֹף, (דניאל י) וּגְוִיָּתוֹ כִּתְרִישִׁי יֵאֱהָהוּיָהּ.

הוֹשֵׁעַ עֲבָדְךָ אֶתְה אֱלֹהֵי שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ תְּנֶה עֲזָרְךָ לְעֲבָדְךָ (תהלים פו). שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נַעֲשֶׂה דְוָד עֲבָד בַּתְּהִלָּה הַזֹּה, כְּנִגְדֵי שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שְׁהַעֲמִידוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שְׁצַרְיָךְ אֲדָם לְהִיּוֹת עֲבָד בַּתְּפִלָּה: בְּפְרָכּוֹת הַרְאֵשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ עֲבָד שְׁמִטָּר שְׁבַחוּ לְפָנָי רַבּוֹ. בְּאֶמְצָעִיּוֹת, כְּמוֹ עֲבָד שְׁמִטָּר פָּרַס מְרַבּוֹ. וּבְאֶחְרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֲבָד שְׁמוּדָה לְפָנָי רַבּוֹ בְּפָרַס שְׁקִבֵּל מְמַנּוּ וְהוֹלֵךְ לוֹ.

וּתְלַת זְמַנִּין דְּבַעֵי לְמַעַבְדַּ עֲבָד, מִסְטָרָא דְעֵבוּדָה. דְּאֶתְקַמּוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין, דְּלִית עֵבוּדָה אֲלָא תְּפִלָּה. וְתְלַת אֲבָהּן, אֶתְקַרִיאוּ עֲבָדִים מִסְטָרָהּ, עַל שֵׁם שְׂכִינְתָּא, דְּאִיהִי עֵבוּדַת יְיָ. וְאוּף הָכִי מִשָּׂה עֲבָד יְיָ. וּבְגִין דָּא, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחְרַנִּין, כֹּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים הֵם, מִסְטָרָא דְמַלְכוּת. וְאִיהִי אֲמַאי אֶתְקַרִיאת עֵבוּדָה. כְּאוֹרַח דְּאֶתְתָּא לְמִיפְלַח לְבַעְלָהּ, וְאוֹרַח בְּנִין, לְמִפְלַח לְאַבוּהוֹן.

וְדוּד, אֶתְעַבֵּיד עֲנִי, חֲסִיד, וְעֲבָד. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים פו) תְּפִלָּה לְדוּד הִטָּה אֲדִנִּי אֲזַנְךָ עֲנִי כִי עֲנִי וְאֲבִיוֹן אֲנִי. שְׁמֶרָה נֶפֶשִׁי כִי חֲסִיד אֲנִי. הוֹשֵׁעַ עֲבָדְךָ אֶתְה אֱלֹהֵי הַבּוֹטָח אֲלִיךָ. אֶתְעַבֵּיד עֲנִי לְתַרְעָא דְמַלְכָּא, דְּאֶתְמַר בָּהּ, (תהלים נא) אֲדִנִּי שְׁפָתֵי תִפְתָּח. אֲדִנִּי הֵיכָל, אֶתְעַבֵּיד עֲנִי לְתַרְעָא דְהֵיכְלָא דְמַלְכָּא. וּמָה כְּתִיב. הִטָּה אֲדִנִּי אֲזַנְךָ עֲנִי וְדָא שְׂכִינְתָּא תִפְתָּח. דְּאִיהוּ אֲזַן לְקַבְלָא צְלוֹתִין וְלְמִשְׁמַע לוֹן. כְּדְכְּתִיב, (תהלים כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ עֲנוֹת עֲנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבִשְׁוֹעוֹ אֲלִיוֹ שָׁמַע.

דְּאִיְחוּ אֶתְעַבֵּיד עֲנִי וְדַל, מִסְטָרָא דְאֶת ד' מִן אֶחָד, לְמִשְׁאֵל מִן א"ח, דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְאֶמְצָעִיתָא. לְקַבֵּל תְּפִלוֹת וְלִשְׁמַע אוֹתוֹן, כְּמוֹ שְׂכִתּוּב (שם כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ עֲנוֹת עֲנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבִשְׁוֹעוֹ אֲלִיוֹ שָׁמַע.

(א) שְׁפִתִים חוֹכְרוֹת אִישׁ, שְׁנֵי שְׁמוֹת מִתְחַבְּרִים בּוֹ כְּאֶחָד. וּשְׁפִתִים מְכַסּוֹת אֶת גְּוִיֹּתֵיהֶנָּה. תְּפֹאֲרֹת נְקָרָא גּוֹף, (דניאל י) וּגְוִיָּתוֹ כִּתְרִישִׁי, יֵאֱהָהוּיָהּ.

הוֹשֵׁעַ עֲבָדְךָ אֶתְה אֱלֹהֵי. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ. תְּנֶה עֲזָרְךָ לְעֲבָדְךָ (תהלים פו). שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נַעֲשֶׂה דְוָד עֲבָד בַּתְּהִלָּה הַזֹּה, כְּנִגְדֵי שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שְׁהַעֲמִידוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שְׁצַרְיָךְ אֲדָם לְהִיּוֹת עֲבָד בַּתְּפִלָּה: בְּפְרָכּוֹת הַרְאֵשׁוֹנוֹת, כְּמוֹ עֲבָד שְׁמִטָּר שְׁבַחוּ לְפָנָי רַבּוֹ. בְּאֶמְצָעִיּוֹת, כְּמוֹ עֲבָד שְׁמִטָּר פָּרַס מְרַבּוֹ. וּבְאֶחְרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֲבָד שְׁמוּדָה לְפָנָי רַבּוֹ בְּפָרַס שְׁקִבֵּל מְמַנּוּ וְהוֹלֵךְ לוֹ.

וּשְׂרֵשׁ פְּעָמִים שְׁעַבְד צְרִיף לְעֵשׂוֹת מִצַּד הָעֵבוּדָה, שְׁפָרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שְׁאִין עֵבוּדָה אֲלָא תְּפִלָּה, וּשְׁלֹשָׁה אֲבוֹת נְקָרָאוּ עֲבָדִים מִצַּדָּה, עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שְׁהִיא עֵבוּדַת ה'. וְגַם כִּף מִשָּׂה עֲבָד ה'. וְלִכְן (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחְרִים - כֹּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים הֵם, מִצַּד הַמַּלְכוּת. וְהִיא לְמָה נְקָרָאת עֵבוּדָה? כְּדִרְךָ אֲשֶׁה לְעֲבָד לְבַעְלָהּ, וְדִרְךָ בְּנִים לְעֲבָד אֶת אֲבִיהֶם.

וְדוּד נַעֲשֶׂה עֲנִי, חֲסִיד וְעֲבָד. זְהוּ שְׂכִתּוּב, (תהלים פו) תְּפִלָּה לְדוּד הִטָּה אֲדִנִּי אֲזַנְךָ עֲנִי כִי עֲנִי וְאֲבִיוֹן אֲנִי. שְׁמֶרָה נֶפֶשִׁי כִי חֲסִיד אֲנִי. הוֹשֵׁעַ עֲבָדְךָ אֶתְה אֱלֹהֵי הַבּוֹטָח אֲלִיךָ. נַעֲשֶׂה עֲנִי לְשַׁעַר הַמַּלְךְ, שְׁנִאֲמַר בָּהּ (שם נא) אֲדִנִּי שְׁפָתֵי תִפְתָּח. אֲדִנִּי הֵיכָל, נַעֲשֶׂה עֲנִי לְשַׁעַר הַמַּלְךְ. וּמָה כְּתוּב? הִטָּה אֲדִנִּי אֲזַנְךָ עֲנִי, וְזוּהִי שְׂכִינָה תִחְתּוּנָה, שְׁהִיא אֲזַן לְשַׁמְעַת עֲנוֹת עֲנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבִשְׁוֹעוֹ אֲלִיוֹ שָׁמַע.

שְׁהוּא נַעֲשֶׂה עֲנִי וְדַל מִצַּד אוֹת ד' מִן אֶחָד, לְשָׂאֵל מִן א"ח, שְׁהוּא עֲמוּדָא דְאֶמְצָעִי, לְקַבֵּל בּוֹ

שם טז) דלותי ולי יהושיע, שלא ימות משיח בן אפרים. ושאל ממנו באותו השער בשביל ישראל העניים, לקיים בהם

(שמואל-ב כב) ואת עם עני תושיע, ואחר כך שאל בשביל הפכהנים, שתחזור עבודה למקומה, ונעשה עבד. לאחר שנתן להם תורה מצד החסד, לעשות גמול עם דל"ת מהתורה, ולכן נעשה חסיד. כך הגיע לשלש ספירות

העליונות. פתח ואמר, (שם קלא ה') לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני. שרמזה אמר, הרי בינה היא של משה, אשאל בחכמה עליונה, שהיא מעל דרגתו. מה כתוב?

(קהלת ז) אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. והרי כתוב (מלכים-א ט) וה' נתן חכמה לשלמה! חכמה קטנה. ורצה להעלותה למטה למעלה שהתרחקה ממנו, משום שאפלו לבניה אין אדם בעולם יכול לעלות פרט למשה, כל שפן למעלה ממנה, שהיא חכמה עליונה, שמצדה חכם עדיף מנביא. ואף על גב שפרשוה בדרך דרש על פרה אדמה, שבעים פנים לתורה.

רבי אלעזר, קום לחדש דברים לפני השכינה, שתהיה עזר לאביך, שהשם גורם - עזר אל. אל מימין, עזר משמאל. זהו שכתוב (בראשית ב) אעשה לו עזר כנגדו. במה? בזרע יפה, שהוא הפך עזר. ויקום רבי יוסי עמך, שהוא פסא שלם לרבנו, שפך עולה יוסי לחשבון פס"א, אלהים בחשבון.

ויקום עמו רבי יהודה, שבו הו"ד, ובו י"ה, ובו יהו"ה ד', ארבע חיות. ופניהם וכנפיהם פרוות, כלם לקבל אותו. וממנו דוד, שהודה לקדוש-ברוך-הוא, דרגה

לקיימא ביה, (תהלים טז) דלותי ולי יהושיע, דלא ימות משיח בן אפרים. ושאל מניה בהוא תרעא, בגין ישראל העניים, לקיים בהו (שמואל ב כב) ואת עם עני תושיע.

ולבתר שאיל בגין פהנייא, דיחזור עבודה למקומה, ואתעביד עבד. ולבתר דיהיב לון אורייתא מסטרא דחסד, למעבד גמול עם דל"ת מן אורייתא, ובגין דא אתעביד חסיד. כך מטא לג' ספיראן עלאין, פתח ואמר (תהלים קלא) יי לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני.

שרמזה אמר, הא בינה איהי דמשה, אשאל בחכמה עלאה, דאיהי לעיל מדרגיה. מה כתיב, (קהלת ז)

אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. והא כתיב (מלכים א ט) ויי נתן חכמה לשלמה. חכמה זעירא. ובעא לסלקא מתתא לעילא, דאתרחיקת מניה. בגין דאפילו לבניה לית בר נש בעלמא דכייל לסלקא, בר ממשה, כל שפן לעילא מניה, דאיהו חכמה עלאה, מסטרא דילה חכם עדיף מנביא. ואף על גב דאוקמוה בארז דרשא, על פרה אדומה. שבעים פנים לתורה.

רבי אלעזר, קום לחדשא מלין קמי שכינתא, די תהא עזר לאביך, דשמא גרים, עזר אל, אל מימינא, עזר משמאלא. הדא הוא דכתיב, (בראשית ב) אעשה לו עזר כנגדו. במאי. בזרע שפיר, דאיהו הפך עזר. ויקום רבי יוסי עמך, דאיהו כרסייא שלימתא למאריה, דהכי סליק יוסי, לחשבון הפס"א, אלהים בחושפון.

ויקום עמיה רבי יהודה, דביה הו"ד, וביה י"ה, וביה יהוה ד', ארבע חיון. (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרוות, כלהו, לקבלא ליה. ומניה דוד, דהודה לקודשא בריך הוא, דרגא בהודאות דאיהו מצד הוד. ויקום עמיה רבי אלעאי, בגימטריא יב"ק, בקי בהלכתא.

ויקום עמיה רבי יודאי, דחושפניה א"ל. כגון מיכאל, מלאכין רשימין באל. כגון (בראשית לא) יש לאל דני. ורזא דאל, א' דמות אדם. ל' תלת חיון, דאינון

בְּהוֹדָאוֹת, שֶׁהוּא מַצֵּד הוּד. וַיִּקְוּם
עִמּוֹ רַבִּי אֶלְעָאי, בְּגִימַטְרִיא
יב"ק, בְּקִי בְּהִלְכָה.

וַיִּקְוּם עִמּוֹ רַבִּי יוֹדָאי, שֶׁחֲשׁוּבוֹנוּ
א"ל. כְּמוֹ מִיכָאֵל, מְלֹאכִים
רְשׁוּמִים בְּאֵל, כְּמוֹ (שם לא) יֵשׁ לְאֵל
יְדִי. וְסוּד שֶׁל אֵל - א' דְּמוּת אָדָם,
ל' שֶׁלֵּשׁ חַיּוֹת, שֶׁהֵם אַרְבַּע פְּנִים
לְכָל אֶחָד, שְׁרִמּוּזִים (בה) בְּה'
בְּחֻשְׁבוֹן ל', שֶׁלֵּשׁ יוֹדִי"ן (עולות ל').
וְהֵם בְּרֵאשֵׁי שֶׁלֵּשׁ אֲזָכְרוֹת, שֶׁהֵם
ה' מְלֶךְ, ה' מְלֶךְ, ה' מְלֶךְ לְעֵלָם
וְעַד. וַיִּקְוּם עִמָּם רַבִּי אַבְא, שֶׁהוּא
חֻשְׁבוֹנוֹ ד', אַרְבַּע חַיּוֹת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא כְּאֵילָן, וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְחֻבְרִי, שֶׁהֵם
הַחֲמִשָּׁה שֶׁהִזְכִּירוּנוּ, כְּעֲנַפִּים
גְּדוּלִים שֶׁל הָאֵילָן שֶׁהוּם
לְזֵרוּעוֹת וְשׁוֹקִים.

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וַיִּתְחַדְּשׁוּ דְבָרִים
מִפִּיךָ בְּפִסּוּק זֶה שֶׁמִּקְדָּם. לְמַנְצַח
- שֵׁם נֶצַח, נְגוּן צַח. וְכוּ נִקְרָא ה'
בְּעַל נֶצְחוֹן קְרֻבוֹת לְאִמּוֹת עוֹבְדֵי
כוֹכָבִים וּמַזְלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם,
וְרַחֲמִים וְדִין לְיִשְׂרָאֵל. וְסוּד
הַדְּבָר - (משלי יא) וּבְאָבֹד רְשָׁעִים
רָנָה. מ"ל - שְׁבָעִים שְׁמוֹת יֵשׁ לוֹ,
וְעַם נֶצַח וְהוּד ע"ב, כְּחֻשְׁבוֹן
חֶסֶד, וְסוּד הַדְּבָר - (תהלים טז)

נְעֻמּוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח.
הוּד - בו הודו לה'. צדיק - בו
(תהלים לג) רָנְנוּ צְדִיקִים בְּה', וְכוּ
(ירמיה לא) רָנְנוּ לְיַעֲקֹב שְׂמֵחָה.
תְּפָאֶרֶת - בו (תהלים ק) הִלְלוּ אֵל.
הִלְלוּיָהּ, הִלְלוּ יְהוָה, שְׁשֵׁם יְהוָה.
בְּנִגּוּן וּבְזִמְרָה - חֶסֶד וּגְבוּרָה.
בְּשִׁיר וּבְכִרְכָּה - חֻקְמָה וּבִינָה.
בְּאֲשֵׁרֵי - כְּתָר. בְּתַהֲלָה - מְלָכוֹת.
מְזֻמּוֹר - בו ר"ז וְכוּ מו"ם. מַצֵּד
הַזִּמְרָה שֶׁל תּוֹרָה וְזִמְרָה שֶׁל תְּפִלָּה.

זִמְרָה מַצֵּד אַחַר הוּא מו"ם ז"ר. זִמְרָה בְּבִית - חֶרֶב בְּבִית. נְדָה שְׂפָחָה בַת עוֹבְדֵי כוֹכָבִים וּמַזְלוֹת
זוֹנָה. וְזֶה אוֹתִיּוֹת מְזֻמּוֹר. נְגוּי"ן - שֵׁם ג'י"ן. כֶּף יְפִי הַנְּגוּז, בו הִלֵּל, כְּמוֹ (שמות יב) לֵיל שְׁמֵרִים
הוּא לֵה' לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֵׁרֵי שְׁבוּ שְׂרוּי הָעוֹלָם מְשֻׁבְּחִים. (תהלים קמד) אֲשֵׁרֵי הָעַם
שְׂפָכָה לוֹ. בְּכִרְכָּה - (שם לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' בְּכָל עֵת. בְּתַהֲלָה - תְּמִיד תַּהֲלֵתוּ בְּפִי.

אַרְבַּע אֲנַפִּין לְכָל חֵד, דְּרַמִּיזִין (ס"א בה) בְּה' בְּחוּשְׁבוֹן ל'
תֵּלֶת יוֹדִין, (נ"א עוֹלִים ל'). וַאֲיִנּוּן בְּרֵאשֵׁי תֵּלֶת אֲזָכְרוֹת,
דְּאִינּוּן י"י מְלֶךְ, י"י מְלֶךְ, י"י מְלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד. וַיִּקְוּם רַבִּי
אַבָּא עִמָּהוֹן, דְּאִיהוּ חוּשְׁבְּנִיָּה ד', אַרְבַּע חִיּוֹן. (דף רכ"ג
ע"ב).

רַבִּי שְׁמַעוֹן אִיהוּ כְּאֵילָנָא, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה וְחֻבְרִי,
דְּאִינּוּן חֲמִשָּׁה דְּאֲדַפְרָנָא, כְּעֲנַפִּין דְּאֵילָנָא רַבְרַבִּין
דְּדַמְיִין לְזֵרוּעִין וְשׁוֹקִין.

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַיִּתְחַדְּשׁוּן מְלִין מִפּוּמָךְ, בְּהַאי קְרָא
דְּמִלְקַדְמִין. לְמַנְצַח, תְּמָן נֶצַח, נְגוּן צַח. וּבִיָּה
אַתְקְרִי יְהוָה מְאִרֵי נֶצְחוֹן קְרַבִּין, לְגַבֵּי אוּמִין עוֹבְדֵי
פוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת דְּעִלְמָא, וְרַחֲמִין וְדִינָא לְיִשְׂרָאֵל. וְרִזָּא
דְּמֶלְכָה, (משלי יא) וּבְאָבֹד רְשָׁעִים רָנָה. מ"ל, שְׁבָעִין שְׁמָהוֹן
אֵית לִיה, וְעַם נֶצַח וְהוּד, ע"ב, כְּחוּשְׁבוֹן חֶסֶד, וְרִזָּא
דְּמֶלְכָה, (תהלים טז) נְעֻמּוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח.

הוּד, בִּיָּה (דברי הימים א טז) הוֹדוּ לַיְיָ. צְדִיק, בִּיָּה (תהלים לג)
רָנְנוּ צְדִיקִים בְּיְהוָה. וּבִיָּה (ירמיה לא) רָנְנוּ לְיַעֲקֹב
שְׂמֵחָה. תְּפָאֶרֶת, בִּיָּה הִלְלוּ אֵל. הִלְלוּיָהּ, הִלְלוּ יְהוָה. דְּתְמָן
יְהוָה. בְּנִגּוּן וּבְזִמְרָה, חֶסֶד וּגְבוּרָה. בְּשִׁיר וּבְכִרְכָּה, חֻקְמָה
וּבִינָה. בְּאֲשֵׁרֵי, כְּתָר. בְּתַהֲלָה, מְלָכוֹת.

מְזֻמּוֹר, בִּיָּה ר"ז, וּבִיָּה מו"ם. מִסְטְרָא דְזִמְרָה דְּאוֹרִייתָא
וְזִמְרָה דְּעִלְוֹתָא. זִמְרָה מִסְטְרָא אַחְרָא, אִיהִי מו"ם
ז"ר. זִמְרָא בְּבִיתָא, חֶרֶבָא בְּבִיתָא. נְדָה שְׂפָחָה בַת עוֹבְדֵי
פוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת זוֹנָה. וְדָא אֲתוּוֹן מְזֻמּוֹר. נְגוּי"ן, תְּמָן
ג'י"ן. הָכִי שְׁפִירוּ דְּנִגּוּנָא, בִּיָּה הִלֵּל. כְּגוּן (שמות יב) לֵיל
שְׂמוּרִים הוּא לַי לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֵׁרֵי דְבִיָּה
שְׂרִי עִלְמָא מְשֻׁבְּחִין, (תהלים קמד) אֲשֵׁרֵי הָעַם שְׂפָכָה לוֹ.
בְּכִרְכָּה, (תהלים לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' בְּכָל עֵת. בְּתַהֲלָה, תְּמִיד
תַּהֲלֵתוּ בְּפִי.

זִמְרָה מַצֵּד אַחַר הוּא מו"ם ז"ר. זִמְרָה בְּבִית - חֶרֶב בְּבִית. נְדָה שְׂפָחָה בַת עוֹבְדֵי כוֹכָבִים וּמַזְלוֹת
זוֹנָה. וְזֶה אוֹתִיּוֹת מְזֻמּוֹר. נְגוּי"ן - שֵׁם ג'י"ן. כֶּף יְפִי הַנְּגוּז, בו הִלֵּל, כְּמוֹ (שמות יב) לֵיל שְׁמֵרִים
הוּא לֵה' לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֵׁרֵי שְׁבוּ שְׂרוּי הָעוֹלָם מְשֻׁבְּחִים. (תהלים קמד) אֲשֵׁרֵי הָעַם
שְׂפָכָה לוֹ. בְּכִרְכָּה - (שם לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' בְּכָל עֵת. בְּתַהֲלָה - תְּמִיד תַּהֲלֵתוּ בְּפִי.

על שושן עדות, (תהלים ט) דא יהוה שושן, סומק שליט על חנור, דנצח שליט איהו חנור על סומק. מאי עדות. דא צדיק. איהו ברית, דאיהו אחיד לשמיא וארעא. הדא הוא דכתיב, (דברים ד) העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ. מאי מכתם. מ"ף ת"ם מף, איהו צדיק. תם, עמודא דאמצעיטא, דרגא דיעקב. איש תם. גוף וברית חשבינן חד. ללמד, חסד וגבורה, דמתמן אורייתא אתיהיבת, ללמוד וללמד.

אמר ליה שפיר קאמרת, אבל (תהלים יב) למנצח על השמינית, דלא תזוז נצח מן הוד, דאיהו ספירה ח', אמר למנצח על השמינית. אמר בוצינא קדישא, אי הכי, בינה דרגא דילך, ואמאי אוקמוה ונתן ההוד למשה, שנאמר (במדבר כז) ונתתה מהודך עליו.

אמר ליה, שפיר קא שאלת. ה' סלקא באת י', חמש זמנין עשר, לחמשין תרעין דבינה, ואתפשטותא דלהון מחסד עד הוד, הן חמש עשרה בכל ספירה, אינון חמשין. ובגין דא, מבינה עד הוד, כלא אתפשטותא חדא. לבתר אתא צדיק, ונטיל כל חמשין תרעין בלחודוי, למהוי שקיל לכל חמש, ואתקרי כל, דנטיל כל חמשין תרעין. ואוף הכי כלה, נטילת להו כלהו. אמר, כען ודאי אתיישב מלה על ברייה.

ועוד למנצח, תמן מ"ל עם נצח. ודא מ"ל מן חשמ"ל. מן ח"ש, הוד ונצח, אינון לקביל תרין שפוןן. ובגין דא אתקריאו שפוןן, חיון אשא ממללא. ובחגיגה עד היכן מעשה מרפכה, ואוקמוה מן וארא עד חשמל. דמסטרא דגבורה אתקריאו חיון אשא. ונהר דנפיק מזיען דלהון, יסוד. פלהו תלת אינון מרפכה לתפארת, אדם. מעשה מרפכה, דא מלכות. ובתלת אליו, איהו חכמה ובינה ודעת. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, דאין דורשין במעשה מרפכה ביחיד, אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו.

היכן מעשה מרפכה? ופרשוה מן וארא, עד חשמל. שמצד הגבורה נקראו חיות אש. ונהר שיוצא מהזעה שלהם - יסוד. כל שלשת אלה מרפכה לתפארת, אדם. מעשה מרפכה זו מלכות. ובשלשת אלו, הוא חכמה ובינה ודעת. ולכן פרשוה בעלי המשנה שאין דורשים במעשה מרפכה ביחיד, אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו.

על שושן עדות (שם ט) - זה הוד, שהוא שושן, אדם שולט על לבן, שהנצח שולט הוא לבן על אדם. מה זה עדות? זה צדיק. הוא ברית, שהוא אוהו את השמים ואת הארץ. זהו שפנתוב (דברים ד) העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ. מה זה מכתם? מ"ף ת"ם. מף הוא צדיק, תם עמוד האמצעי, דרגת יעקב, (בראשית כה) איש תם. גוף וברית נחשבים לאחד. ללמד - חסד וגבורה, שמשם נתנה תורה ללמד וללמד. אמר לו, יפה אמרת, אבל (תהלים יב) למנצח על השמינית, שלא תזוז נצח מהוד, שהיא ספירה שמינית, אמר למנצח על השמינית. אמר המנורה הקדושה, אם כן, בינה דרגתך, ולמה פרשוה ונתן ההוד למשה, שנאמר (במדבר כז) ונתתה מהודך עליו?

אמר לו, יפה שאלת. ה' עולה באות י', חמש פעמים עשר, לחמשים שערי בינה. והתפשטותם מחסד ועד הוד הן חמש, עשר בכל ספירה, הם חמשים. ומשום זה מבינה עד הוד, הכל התפשטות אחת. אחר כך בא צדיק, ולקח כל החמשים שערים לבדו, להיות שקול לכל החמש, ונקרא כל, שנוטל כל חמשים שערים. וגם כך פלה לקחה את כלם. אמר, כעת התיישב דבר זה על בריו.

ועוד למנצח - שם מ"ל עם נצח. וזה מ"ל מחשמ"ל. מן ח"ש - הוד ונצח, הם כנגד שתי השפתיים. ולכן נקראו שפתיים, חיות אש מדברות. ובחגיגה, עד היכן מעשה מרפכה? ופרשוה מן וארא, עד חשמל. שמצד הגבורה נקראו חיות אש. ונהר שיוצא מהזעה שלהם - יסוד. כל שלשת אלה מרפכה לתפארת, אדם. מעשה מרפכה זו מלכות. ובשלשת אלו, הוא חכמה ובינה ודעת. ולכן פרשוה בעלי המשנה שאין דורשים במעשה מרפכה ביחיד, אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו.

וַיֵּשׁ מִרְכָּבָה לַמָּטָה מִזְעִיר אֲנָפִין,
שֶׁהוּא מִטְטְרוֹ"ן, אָדָם הַקָּטָן.
שֶׁבְמִרְכָּבָתוֹ, שֶׁהִיא פְרָדֵס,
זוֹרְמִים בְּמַהִירוֹת מִים שֶׁל הַתּוֹרָה
שִׁיּוּצָאִים מִתּוֹךְ פְרָדֵס שְׁלוֹ לְשֵׁלֶשׁ
מֵאֲרָבֶע, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם אֲרָבְעָה
נִכְנְסוּ לַפְרָדֵס, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

שֶׁהוּא צְפוֹר שְׂרָאָה רַבָּה בַּר בַּר
חֲנָה לַחוּף יַם הַתּוֹרָה, שֶׁהֵיחָם הִגִּיעַ
עַד קְרִסְלִי, וְרָאשׁוּ הִגִּיעַ עַד קֶצֶה
הַשָּׁמַיִם, וְלֹא נִכְשְׁלוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה
מִשׁוּם שֶׁהַמִּים שְׁלוֹ רַבִּים, אֲלֹא
מִשׁוּם זְרַמַּת הַמִּים, וּפְרָשׁוּהָ.
אֲבָג כּוֹלָל אוֹתָם שְׁעוֹלִים לְשֵׁשׁ,
כְּנֻגַּד אוֹתִיּוֹת מִטְטְרוֹ"ן. רַבִּיעִי ד',
(מַלְכִים-א יט) קוֹל דְּמָמָה דְקָה, שֶׁשֵּׁם
בָּא הַמְלָךְ, וְהוּא אָדָם לְשֶׁכֶת עַל
הַכֶּסֶף.

א י"י - מִים עֲלִיוֹנִים וּמִים
תַּחְתּוֹנִים, שְׁאִין בִּינֵיהֶם אֲלֹא
כְּמֵלֵא נִימָה, שֶׁהוּא ו' נְטוּי
בִּינֵיהֶם בְּרַקִּיעַ שֶׁהוּא מִבְּדִיל בֵּין
מִים לְמִים, שֶׁתֵּהָא הַבְּדִלָּה בֵּין
נְקֵבָה לְזָכָר. לְכֵן, (בְּרֵאשִׁית א) וַיְהִי
מִבְּדִיל. וְסוּד הַדְּבָר - יֵאֱהוּדוֹנָה"י.
מִים עֲלִיוֹנִים זְכָרִים - י' עֲלִיוֹנָה.
מִים תַּחְתּוֹנִים נְקֵבּוֹת - י'
תַּחְתּוֹנָה. שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת בִּינֵיהֶם,
כְּחֻשְׁבוֹן ו', זֶה מִטְטְרוֹן, שֶׁהוּא
בֵּין א.

וְעוֹד, יוֹד נְקֵדָה. ו' גִּלְגַּל. וַאֲיִן
תְּנוּעָה בְּגִלְגַּל בְּשֵׁשׁ צְדָדִים
כְּחֻשְׁבוֹן ו', אֲלֹא בְּאוֹתָהּ נְקֵדָה.
וְאוֹתָהּ נְקֵדָה הִיא חוּד הַכֶּלֶל,
וּמַעֲיָדָה עַל אוֹתוֹ יְחִיד שְׁאִין לוֹ
שְׁנֵי, שֶׁפָּרְשׁוּ עֲלֶיהָ רַבּוּתֵינוּ
שֶׁצָּרִיף לִיחַד אוֹתָהּ כְּדִי
שֶׁתְּמַלִּיכֶהוּ עַל הַשָּׁמַיִם וְעַל
הָאָרֶץ, וְעַל אֲרָבֶע רִחוֹת הָעוֹלָם.
ב' - שְׁמִים וְאָרֶץ. ג' - עַמּוּד
שְׁסוּכָל אוֹתָם. ד' - אֲרָבֶע חַיּוֹת.

ה' - הַכֶּסֶף. ו' - שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכֶּסֶף. וְעוֹד, א ב ג ד ה ו ז ח ט - אָדָם. י' יְחוּד שְׁלוֹ, מַלְכוּת,
עֲשִׂירֵי שֶׁל אָדָם. תִּשְׁעָה הוּא כְּנֻגַּד תִּשְׁעָה אוֹתִיּוֹת. אֲשִׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּדְעִים סוּד רַבּוּנָם.
דְּבָר אַחַר צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת אֲלֵהֶם אֶת קַרְבְּנֵי לַחֲמִי לְאִשֵּׁי רִיחַ נְחוּזִי - רַבִּי יְהוּדָה

וְאִית מִרְכָּבָה לְתַתָּא מִזְעִיר אֲנָפִין, דְּאִיהוּ מִטְטְרוֹן.
אָדָם הַקָּטָן. דְּבְמִרְכָּבָה דִּילִיָּה דְּאִיהוּ פְרָדֵס, רַדִּיפִי
מְיָא דְּאוּרִיַתָּא, דְּנַפְיָק מִגּוֹ פְרָדֵס דִּילִיָּה, לְתַלַּת מֵאֲרָבֶע,
דְּאִתְמַר עֲלֵיהוּ, אֲרָבְעָה נִכְנְסוּ לַפְרָדֵס, וְהָא אִתְמַר.

דְּאִיהוּ צְפֹרָא דְחֻזָּא רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה, לְכִיף יִמָּא
דְּאוּרִיַתָּא, דְּיִמָּא מְטִי עַד קְרִסְלוּי. וְרִישִׁיָּה מְטִי
עַד צִית שְׁמִיָּא, וְלֹא אֲכַשְׁלוּ תַלַּת בֵּיה, מִשׁוּם דְּנַפְיָשִׁי
מְיָא דִּילִיָּה, אֲלֹא מִשׁוּם דְּרַדִּיפִי מְיָא וְאוּקְמוּהָ.

אֲבָג כְּלִיל לֹון דְּסַלְקִין לְשִׁית. לְקַבַּל אֲתוּוֹן מִטְטְרוֹ"ן.
רַבִּיעִיָּא ד', (מַלְכִים א יט) קוֹל דְּמָמָה דְקָה, דְּתַמְן אִתִּי
מִלְכָּא. וְאִיהוּ אָדָם לְשֶׁכֶת עַל הַכֶּסֶף.

א י"י, מִים עֲלִיוֹנִים, וּמִים תַּחְתּוֹנִים. דְּלִית בִּינֵיהוּ אֲלֹא
כְּמֵלֵא נִימָא, דְּאִיהוּ ו', נְטוּי בִּינֵיהוּ, בְּרַקִּיעַ דְּאִיהוּ
מִבְּדִיל בֵּין מִים לְמִים, דְּיֵהָא הַבְּדִלָּה בֵּין נוּקְבָא לְדְכּוּרָא.
בְּגִין דָּא (בְּרֵאשִׁית א) וַיְהִי מִבְּדִיל וְרֻזָּא דְמֵלָה, יֵאֱהוּדוֹנָה.
מִים עֲלִיוֹנִים זְכָרִים י' עֲלֵאָה, מִים תַּחְתּוֹנִים נְקֵבּוֹת, י'
תַּתָּא. שִׁית אֲתוּוֹן בִּינֵיהוּ, כְּחֻשְׁבוֹן ו', דָּא מִטְטְרוֹן,
דְּאִיהוּ בֵּין א.

וְעוֹד, יוֹד נְקוּדָה. ו' גִּלְגַּל. וְלִית תְּנוּעָה בְּגִלְגַּל בְּשִׁית
סְטְרִין כְּחֻשְׁבוֹן ו', אֲלֹא כְּהֵיא נְקוּדָה. וְהוּא
נְקוּדָה אִיהוּ יְחִידָא דְכֻלָּא, וְאַסְהִידַת עַל הוּא יְחִיד,
דְּלִית לִיה שְׁנֵי, דְּאוּקְמוּהָ עֲלִיהָ רַבּוּן, שֶׁצָּרִיף לִיחַדוֹ כְּדִי
שֶׁתְּמַלִּיכֶהוּ עַל (דף רכ"ד ע"א) הַשָּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ, וְעַל
אֲרָבֶע רִחוֹת עֲלָמָא. ב', שְׁמִים וְאָרֶץ. ג', עַמּוּדָא סְבִיל
לֹון. ד', אֲרָבֶע חִיּוֹן. ה' פְּרִסְיָא. ו', שִׁית דְּרַגִּין לְכְרִסְיָא.
וְעוֹד, א ב ג ד ה ו ז ח ט: אָדָם. י' יְיָחִיד דִּילִיָּה, מַלְכוּת,
עֲשִׂירָאָה דְּאָדָם. תִּשְׁעָה, אִיהוּ לְקַבַּל תִּשְׁעָה אֲתוּוֹן. זְכָאִין
אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּיַדְעִין רֻזָּא דְמֵאֲרִיָּהוּן.

דְּבָר אַחַר, צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת אֲלֵיהֶם אֶת קַרְבְּנֵי

לְחַמֵּי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחוּחֵי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּקֶרְפָּנָא אֵית עֶשֶׂן, וְאֵית רֵיחַ, וְאֵית רֵיחַ נִיחוּחַ, עֶשֶׂן אִיהוּ מִסְטָרָא דְדִינָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (דברים כט) כִּי אֶזְעָשׂן אֶף יִי. (תהלים יח) עֲלָה עֶשֶׂן בְּאָפוֹ וְאִשׁ מִפִּי תֹאכַל. רֵיחַ נִיחוּחֵי, רַחֲמֵי. (שיר השירים ג) וְרֵיחַ אַפְּךָ כַּתְּפוּחִים.

אָמַר, בְּקֶרְפָּן יֵשׁ עֶשֶׂן, וְיֵשׁ רֵיחַ, וְיֵשׁ רֵיחַ נִיחוּחַ. עֶשֶׂן הוּא מִצַּד הַדִּין, זֶהוּ שְׂכָתוּב (דברים כט) כִּי אֶזְעָשׂן אֶף ה'. (תהלים יח) עֲלָה עֶשֶׂן בְּאָפוֹ וְאִשׁ מִפִּי תֹאכַל. רֵיחַ נִיחוּחֵי, רַחֲמִים. (שיר השירים ז) וְרֵיחַ אַפְּךָ כַּתְּפוּחִים.

אָמַר רַעְיָא מְהִימָנָא, וְהָא תְרוּוֹיְהוּ עֶשֶׂן וְרֵיחַ, אֵינּוּן בְּאָף, וְקֶרְאִין סְהַדִּין. חַד, עֲלָה עֶשֶׂן בְּאָפוֹ. וְתַנְיָנָא, וְרֵיחַ אַפְּךָ כַּתְּפוּחִים. וְאִמְאֵי אַתְקֵרִי חַד עֶשֶׂן דִּינָא וְתַנְיָנָא רַחֲמֵי. אֲלָא, בְּחוּטְמָא אֵית תְּרִין חִלּוּנִין, וְאִתְמַר בְּשִׁמְאֵלָא, עֲלָה עֶשֶׂן בְּאָפוֹ, מָאֵי עֲלָה. אֲלָא מִלְבָּא דְאִיהוּ בְּשִׁמְאֵלָא, לְקַבֵּל גְּבוּר. מִימִינָא נַחֲתֵי רֵיחָא לְגַבִּיָּה, לְקַרְדָּא לֵיה, וְלִשְׁפַכָּא רוּגְזִיָּה, מִסְטָרָא דְחֶסֶד, דְּתַמָּן מוּחָא. חֲכָמָה לִימִינָא, הַרוּצָה לְהַחֲפִים יָדָיִם. בִּינָה בְּלַבָּא, כְּלַפֵּי שְׁמָאֵלָא, הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּין. וּבְגִין דָּא עֲלָה עֶשֶׂן בְּאָפוֹ, מִן בִּינָה לְגַבִּי חֲכָמָה, דְּאִיָּה לִימִינָא, וּמִקַּבֵּל לֵיה בְּחַדְוָה, בְּגוּנָא דְלִיּוּאֵי.

אָמַר הַרוּעָה הַנְּאָמָן, וְהָרֵי שְׁנִיָּהֶם - עֶשֶׂן וְרֵיחַ - הֵם בְּאָף, וְהַפְּסוּקִים מְעִידִים. אַחַד, עֲלָה עֶשֶׂן בְּאָפוֹ. וְהַשְּׁנִי, וְרֵיחַ אַפְּךָ כַּתְּפוּחִים. וְלָמָּה נִקְרָא אַחַד עֶשֶׂן דִּין, וְהַשְּׁנִי רַחֲמִים? אֲלָא, בְּחֻטְמֵי יֵשׁ שְׁנֵי חִלּוּנוֹת, וְנִקְרָא בְּשִׁמְאֵל, עֲלָה עֶשֶׂן בְּאָפוֹ. מָה עֲלָה? אֲלָא מִהֶלֶב שְׁהוּא בְּשִׁמְאֵל, כְּנֶגֶד גְּבוּר. מִיָּמִין יוֹרֵדֵת אֵלָיו רוּחַ לְקַרְרוֹ וְלִשְׁפַךְ רִגְזוֹ, מִצַּד הַחֶסֶד, שְׁשֵׁם הַמַּחַ. חֲכָמָה לִיָּמִין - הַרוּצָה לְהַחֲפִים יָדָיִם. בִּינָה בְּלַב, כְּלַפֵּי שְׁמָאֵל - הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יִצְפִּין. וְלָכֵן עֲלָה עֶשֶׂן בְּאָפוֹ, מִבִּינָה לְחֲכָמָה, שְׁהִיא לִיָּמִין, וּמִקַּבְּלוֹ בְּחַדְוָה, בְּגוּנֵי הַלּוּיִם.

וְהָאֵי עֶשֶׂן לֹא סְלִיק, אֲלָא עַל יְדֵי אִשׁ, דְּאֲדִלִיק בְּעֵצִים, דְּאֵינּוּן אֲבָרִים מְלִיזִין פְּקוּדִין, עֲצֵי עוֹלָה. מְאָרֵי תוֹרָה, אֲוִרִיתָא דְאִיָּה אֲדִלִיקַת בְּהוּן, אִשׁ בְּתוֹקְפָא דְגְבוּרָה, וְעֲלָה עֶשֶׂן בְּהוּן. בְּבִינָה עֶשֶׂן הַמְעַרְכָּה.

וְעֶשֶׂן זֶה לֹא עוֹלָה, אֲלָא עַל יְדֵי אִשׁ שְׂדוּלֵק בְּעֵצִים, שְׁהֵם אֵיבָרִים מְלָאִים מִצּוֹת, עֲצֵי עוֹלָה. בְּעֲלֵי תוֹרָה, תוֹרָה שְׁהִיא נִדְלָקַת בְּהֵם, אִשׁ בְּחֹזֶק הַגְּבוּרָה, וְעֲלָה עֶשֶׂן בְּהֵם. בְּבִינָה עֶשֶׂן הַמְעַרְכָּה.

וּמַדְסְלִיקַת לְאָף, אַתְקֵרִי קְטִרְתָּה, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (דברים אב) יְשִׁימוּ קְטוֹרֵת בְּאָפְךָ. וְלִית דְּבִטִיל מוֹתָנָא בְּעֲלָמָא, פְּקִטְרָת, דְּאִיהוּ קְשׁוּרָא דְדִינָא בְּרַחֲמֵי, עִם רֵיחַ נִיחוּחַ בְּאָף. תְּרַגּוּם דְקֶשֶׁר קְטִירוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַפְאָה חוּלְקָנָא דְרוּחוֹתָנָא מְלִין סְתִימִין בְּאַתְגְּלִיָּא. עוֹד אָמַר בּוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּבַתֵּר דְּצִלוֹתָא אִיָּה לְקֶרְפָּנָא, מָאֵן דִּיִּימָא פְטוּם הַקְטִרְתָּה, בְּתַר תְּהִלָּה לְדוּד, בְּטִיל מוֹתָנָא מִבִּיתָא.

וּבְשִׁעוּרָה לְאָף, נִקְרָא קְטִרְתָּה, זֶהוּ שְׂכָתוּב (דברים אב) יְשִׁימוּ קְטוֹרֵת בְּאָפְךָ. וְאֵין הַמְבַטֵּל מוֹת בְּעוֹלָם כְּמוֹ קְטִרְתָּה, שְׁהִיא קְשׁוּר הַדִּין בְּרַחֲמִים עִם רֵיחַ נִיחוּחַ בְּאָף. תְּרַגּוּם שֶׁל קֶשֶׁר - קְטִירוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ שְׁהַרוּחָנוּ דְבָרִים נִסְתָּרִים בְּגִלוּי. עוֹד אָמַר מְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, שְׂאֵחַר הַתְּפִלָּה, שְׁהִיא כְּמוֹ קֶרְפָּן, מִי שְׂיִאמַר פְטוּם הַקְטִרְתָּה אַחַר תְּהִלָּה לְדוּד, מְבַטֵּל מוֹת מִן הַבֵּית.

אָמַר רַעְיָא מְהִימָנָא, כַּעַת צְרִיךְ לְדַעַת אֵיךְ הַתְקִינוּ תְּפִלוֹת כְּנֶגֶד קֶרְפָּנוֹת. אֲלָא שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, כְּנֶגֶד אֵת הַכְּבֵשׁ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבֶקֶר, דָּא צִלוֹתָא דְשַׁחְרִית, דְּאִתְמַר בְּה,

אָמַר רוּעָה הַנְּאָמָן, כַּעַת צְרִיךְ לְדַעַת אֵיךְ הַתְקִינוּ תְּפִלוֹת כְּנֶגֶד קֶרְפָּנוֹת. אֲלָא שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, כְּנֶגֶד אֵת הַכְּבֵשׁ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבֶקֶר - זֶה תְּפִלַּת שַׁחְרִית, שְׂנֵאמַר בְּה (בראשית ט) וַיִּשְׁכַּם אֲבָרְהָם בְּבֶקֶר

אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. ופרשוהו רבותינו, שאין עמידה אלא תפלה. ואת הפכש השני תעשה בין הערבים - כנגד תפלת מנחה שתקן אותה יצחק. זהו שכתוב (שם כד) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, ואין שיחה אלא תפלה. תפלת ערבית כנגד אמורים ופדרים שמתאכלים כל הלילה, זהו שכתוב (שם כח) ויפגע במקום וילן שם פי בא השמש, ואין פגיעה אלא תפלה.

בין כך שאנו במקום זה, למה כתוב ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא? וכי לא היו לו כרים וכסתות לשכב? אלא הואיל וכא חתן לפלה, אף על פי שלא היה דרפו לשכב אלא בכרים וכסתות, והיא נהנה לו אבנים לשכב - יקבל הכל ברצון הלב, והרי נתבאר. וגם כך נאמר בחבור הראשון. מהו שכתוב (שם לב) ויאמר יעקב כאשר ראם? אמר רבי שמעון, שב ואמר הפסוק. (עד כאן רעיא מהימנא).

אמר רבי פנחס, הייתי מסתפל, השמירה היא ודאי בלב, (שראח בלב) (הלב דגמת הלב העליון) ולכן שמור בלב ולא במקום אחר. זכירה בזכר, במח, שרוכב ושולט על הלב. ואין זכירה אלא במח. ועל זה זכור לזכר, ושמור לנגבה. המח שהוא זכר, רוכב ושולט על הלב. הלב שולט ורוכב על הפכד. הפכד, סמאל ונחש זה בזה, והוא אחד. (והם זכר ונגבה) יותרת הפכד וכבד. ולכן בקרבן, יותרת הפכד זה נחש. פכד מאכל זכר, סוד של סמאל.

אמר רבי שמעון, ודאי כך זה, ויפה הוא. וברור הדבר וסוד ונסתרות הקרבן כך הוא. פכד לוקח בהתחלה, הוא והיותרת שלו,

וילשם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יי. ואוקמוהו רבנן, דלית עמידה אלא צלותא. ואת הפכש השני תעשה בין הערבים, לקבל צלותא דמנחה, דתקין לה יצחק. הדיא הוא דכתיב, (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. ולית שיחה, אלא צלותא. צלותא דערבית, לקבל אמורין ופדרין דמתאפלין כל הלילה. הדיא הוא דכתיב, (בראשית כח) ויפגע במקום וילן שם פי בא השמש. ולית פגיעה, אלא צלותא.

אדהכי דאנן באטר דא, אמאי כתיב ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא, וכי לא הוו ליה כרים וכסתות למשכב. אלא הואיל ואתא חתן לגבי פלה, אף על גב דלא הוה ארחוי למשכב אלא בכרים וכסתות, ואיהי זיהבת ליה אבנים למשכב, לקבל כלא ברעותא דלבא, והא אתמר. ואוף הכי אתמר בחבורא קדמאה. מהו דכתיב, (בראשית לב) ויאמר יעקב כאשר ראם, אמר רבי שמעון תיב. ואימא קרא, (ע"כ רעיא מהימנא).

אמר רבי פנחס, מסתפל הוינא, שמירה בלב איהו ודאי, (דחמא בלב) (ס"א ולב דוגמא דלב עלאה) ועל דא שמור בלב, ולא באטר אחרא. זכירה בזכר, במוחא, דרכיב ושליט על הלב. ולית זכירה אלא במוחא. ועל דא זכור לזכר ושמור לנגבה. מוחא דאיהו דכורא, רכיב ושליט על הלב. לב שליט ורכיב על הפכד. פכד סמאל ונחש דא בדיא, ואיהו חד. (ס"א ואינון דבר ונוקבא) (דף רכ"ד ע"ב) יותרת הפכד וכבד. ועל דא בקורבנא, יותרת הפכד, דא נחש. פכד מיכלא דדכורא, רזא דסמאל.

אמר רבי שמעון, ודאי כך הוא, ויאות הוא. וברירא דמלה, ורזא וסתרין דקרבן, הכי ויפה הוא. וברור הדבר וסוד ונסתרות הקרבן כך הוא. פכד לוקח בהתחלה, הוא והיותרת שלו,

הוא. **כְּבֹד נָטִיל בְּקִדְמִיתָא, הוּא וְיוֹתֵרֵת דִּילִיָּה,**
 (ס"א ולְבַתֵּר יוֹתֵרֵת דִּילִיָּה) **סְמָאֵל וּבֵת זִוְגוּ.** (ס"א ולְבַתֵּר כָּל וְכוּ'
 דְּאִינוּן חִילִיּוֹן) **וְכָל אֵינּוּן עֲרֻקִין דְּכַבְדָּא, חִיִּילִין**
וּמְשַׁרְיִין דְּלַהוּן, וְנָטִילוּ דְּלַהוּן, דְּאֶכְלִין חֲלָבִין
שְׁמַנִּינוּ דְּקַרְבְּנָא. הָדָא הוּא דְכֹתִיב, (שְׁמוֹת כ"ט) וְאֵת
הַחֶלֶב אֲשֶׁר עָלֵיהֶם, וּכְדִין קָרִיב כֹּלָא לְגַבֵּי לֵב.
וְלֵב לֹא נָטִיל מִכֹּלָא אֲלֵא וְדוּי דְאַתְעֵבִיד בֵּיה,
וְסָלִיק בַּהּ הוּא תִנְנָא וְצִלוֹתָא דְאַתְעֵבִיד עָלֵיה
דְּקַרְבְּנָא. לֵב קָרִיב לְגַבֵּי מוֹחָא, רְעוּתָא דִּיחֻודָא
דְּכֹהֲנָא בֵיה, וְחֻדוּתָא דְלִיּוּאֵי. מוֹחָא דָא,
נְהוּרָא דְאַתְיָא מִמוֹחָא עֲלָאָה. מוֹחָא קָרִיב
לְגַבֵּיה טְמִיר מִכֹּלָא, דְּלֹא אֲתִידַע כֹּלָל. (ס"א לְבֵיחֵה,
 מְכַלֵּל דְּלֹא אֲתַפְרַע כֹּלָל) **וְכֹלָא אֲתַקְשֶׁר דָּא כְּדָא. וּמוֹחָא**
קָרִיב נַחַת רוּחַ דְּכֹלָא.

עֲרֻקוֹן דְּכַבְדָּא, אֵלִין אֲשִׁים, וְכָל אֵינּוּן
חִיִּילִיהוּן. כְּבֹד, כְּמָה דְאַתְמַר. יוֹתֵרֵת
נִקְבָּה, נוֹקְבָא דִּילִיָּה. אָמַאי יוֹתֵרֵת. דְּלֹא
אֲתַחֲבַרֵת בְּדְכוּרָא אֲלֵא כֹד אֲשַׁאֲרֵת לָה שְׁעֵתָא,
לְבַתֵּר דְּעַבְדֵת נְאוּפָהָא, וְשַׁבְקָא לִיָּה. תּוּ, יוֹתֵרֵת
נִקְבָּה, דְכֹד כְּעֵיא לְאַתְחַבְרָא כְּבַר נֶשׁ, אֲתַעֲבִידֵת
לְגַבֵּיה שְׁיורִין, דְּלֹא אֲתַחֲשַׁבֵת כֹּלָל. לְבַתֵּר אִיָּהי
אֲתַקְרַבֵת זְעִיר זְעִיר לְגַבֵּיה, עַד דְאַתְעֵבִידָא לִיָּה
חַבּוּרָא חָדָא. וּמֵאֵלִין עֲרֻקִין דְּכַבְדָּא, מִתְפַּשְׁטוּן
אַחֲרָן זְעִירִין, לְכַמָּה זִיּוּנִין, וְכֹלָא נָטִלִין אַמּוּרִין
וּפְדָרִין, וְכֹלְהוּ כֹּלִילִין בְּכַבְדָּא.

לֵב דְּאִיָּהוּ עַקְרָא בְּקִדּוּשָׁה, נָטִיל וּמִקָּרִיב
לְמוֹחָא כְּמָה דְאַתְמַר. לֵב שְׁרִיא עַל תְּרִין
כּוּלְיִין, וְאֵינוּן תְּרִין כְּרוּבִין יְהִבִין עֵיטָא, וְאֵינוּן
רְחִיקִין קָרִיבִין, יְמִינָא וּשְׁמָאֵלָא. וְכֹלְהוּ נָטִלִין
וְאֶכְלִין כָּל חַד כְּדָקָא יָאוּת, עַד דְאַתְקַשֶׁר כֹּלָא
כַּחְדָּא.

זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְרָה, (תְּהִלִּים נ"א) דָּא מִתְקָרִיב
לְלֵב, רוּחַ נְשַׁבְרָה, וְדוּי וְצִלוֹתָא. דְּהָא

(ואַחַר כִּף הַיּוֹתֵרֵת שְׁלוֹ) **סְמָאֵל וּבֵת זִוְגוּ.**
 (ואַחַר כִּף כָּל וְכוּ' שְׁאוּתֶם חִילוֹת) **וְכָל**
אוֹתֶם עוֹרְקֵי הַכְּבֹד חִילוֹת
וּמַחְנוֹת שְׁלָהֶם, וְלוֹקְחִים אֵת
שְׁלָהֶם, שְׁאוּכְלִים חֲלָבִים
וְשְׁמֹנֵי הַקָּרְבָּן. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
וְאֵת הַחֶלֶב אֲשֶׁר עָלֵיהֶם. וְאֵז
נִקְרַב הַכֹּל לְלֵב.

וְהַלֵּב לֹא לּוֹקַח מִהַכֹּל, אֲלֵא וְדוּי
שְׁנַעֲשֶׂה בּוֹ וְעוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲשֵׂן
וְתַפְלָה שְׁנַעֲשֶׂה עָלָיו הַקָּרְבָּן.
הַלֵּב מִקָּרִיב לְמַח, רְצוּן שֶׁל
הַיְחוד שֶׁהַכֹּהֵן בּוֹ וְחֻדוֹת הַלְוִיִּם.
הַמַּח הַזֶּה אֹרֵךְ שְׁבָא מִמַּח עָלָיו.
הַמַּח מִקָּרִיב לְטְמִיר מִהַכֹּל, שְׁלֹא
נּוֹדַע כֹּלָל, (אֵלִי, מְכַלֵּל שְׁלֹא נִפְרַע כֹּלָל)
וְהַכֹּל נִקְשֶׁר זֶה בְּזֶה, וְהַמַּח
מִקָּרִיב נַחַת רוּחַ שֶׁל הַכֹּל.

עוֹרְקֵי הַכְּבֹד, אֵלֵינוּ אֲשִׁים וְכָל
אוֹתֶם חִילוֹתֵיהֶם. כְּבֹד, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר. יוֹתֵרֵת נִקְבָּה, נִקְבָּה
שְׁלוֹ. לְמָה יוֹתֵרֵת? שְׁלֹא
מִתְחַבְרֵת בְּזָכֵר, אֲלֵא רַק
כְּשֶׁנִּשְׁאַרֵת לָה שְׁעָה לְאַחַר
שְׁעֵשֶׁתָּה נְאוּפָיָה וְעוֹבָה אוֹתוֹ.
עוֹד יוֹתֵרֵת נִקְבָּה - שְׁכַשְׁרוּצָה
לְהַתְחַבֵּר בְּאָדָם, נַעֲשִׂית אֵלָיו
שְׁיורִים, שְׁלֹא נַחֲשַׁבֵת כֹּלָל.
לְאַחַר מִכֵּן מִתְקַרְבֵת לְאֵט לְאֵט
אֵלָיו, עַד שְׁנַעֲשִׂית אֵלָיו חַבּוּר
אַחַד. וּמֵעוֹרְקֵי הַכְּבֹד הִלְלוּ
מִתְפַּשְׁטִים אַחֲרֵים קְטַנִּים לְכַמָּה
מִינִים, וְהַכֹּל לּוֹקְחִים אַמּוּרִים
וּפְדָרִים, וְכֹלָם כֹּלִילִים בְּכַבְדָּא.

הַלֵּב שֶׁהוּא עַקֵר בְּקִדּוּשָׁה, לּוֹקַח
וּמִקָּרִיב לְמַח, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר. הַלֵּב
שְׂרוּי עַל שְׁמֵי כְלִיּוֹת, וְהֵם שְׁנֵי
כְּרוּבִים, נוֹתְנִים עֲצָה, וְהֵם
רְחוּקִים קְרוּבִים, יְמִין וּשְׁמָאל,
וְכֹלָם נּוֹטִלִים וְאוּכְלִים כָּל אֶחָד
כְּרֵאוּי, עַד שֶׁהַכֹּל נִקְשֶׁר כְּאַחַד.
זֶה זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְרָה. זֶה
נִקְרַב לְלֵב, רוּחַ נְשַׁבְרָה, וְדוּי
וְתַפְלָה. שְׁהִרֵי וְדָאֵי (קַהֲלַת י"ב)

וְהָרִיחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
נִתְּנָה. וְהִכְבֵּד מִקְרִיב אוֹתוֹ לְגִבֵּי
הַלֵּב, שֶׁהוּא סִנְגוֹר עָלָיו, וְהִפְלִי
קָשׁוֹר אֶחָד בְּקֶרֶן.

מִהִכְבֵּד יוֹצֵאִים כָּל הַחֲלָאִים וְכָל
הַמִּפְסוֹת לְכָל אֵיבָרֵי הַגּוּף, וְבוֹ
שְׂרוּיִים. הַלֵּב הוּא זֶה מֵהַפֶּל,
וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵא כָּל טוֹב, וְכָל בְּרִיאוֹת
הָאֵיבָרִים כָּלֵם, וְכָל חֲזָק, וְכָל
חֲדוּה, וְכָל הַשְּׁלֵמוֹת שְׁצָרִיכִים
לְכָל הָאֵיבָרִים.

רעיא מהימנא

אָמַר רוּעָה הַנְּאֻמָּן, אֵין קֶרְבָּנוֹת
אֲלָא לְהִרְחִיק צְדָדִים טְמֵאִים
וּלְקָרֵב דְּרָגוֹת קְדוּשׁוֹת. וְנֶאֱמַר
בְּחִבּוּר הַרְאֵשׁוֹן שְׁלָהֶם: (עוֹרְקֵי הַכֶּבֶד
אֵלוֹ אִשִּׁים וְכָל אוֹתָם חֲלוּת, וְנִבְאָר) עוֹרְקֵי
הַכֶּבֶד, יֵשׁ מֵהֶם גְּדוּלִים, יֵשׁ מֵהֶם
גְּדוּלִים וְקִטְנִים, וּמִתַּפְשָׁטִים
מֵהֶם לְכַמָּה צְדָדִים. וְאֵלוֹ לּוֹקְחִים
אֵיבָרִים וְאִמּוּרִים וּפְדָרִים
שְׁמַתְאֲכָלִים כָּל הַלֵּילָה, שְׁהֵרִי
קֶרֶן כָּלוּ לָהּ.

אָמַר מְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, רוּעָה
הַנְּאֻמָּן. הֲלֹא אָמַרְתָּ לְעֵיל
שְׁקֶרְבָּנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֵינֶם אֲלָא לְקָרֵב י' לָהּ, ו' לָהּ.
אֲלָא שְׂאֵף עַל גֵּב שְׁכַל הַקְּרָבָנוֹת
יֵשׁ לְהַקְרִיב לְפָנָיו, הוּא מְחַלֵּק
לְכָל הַמַּחְנֹנוֹת מֵאֲכָלֵי הַקְּרָבָנוֹת,
לְכָל אֶחָד כְּרָאוּי לוֹ. לְשַׁכְּלִיִּים
מְזוֹנוֹת הַתּוֹרָה, וּמִשְׁתַּה הַיֵּינ
וּמִים שֶׁל הַתּוֹרָה. לְטַבְעֵיִים, שְׁהֶם
שְׂדִים, שְׁהֶם כְּבָנֵי אָדָם, נוֹתֵן לָהֶם
מֵאֲכָלִים טַבְעֵיִים אֵלוֹ, שְׂיִוְרֵד אֵשׁ
שְׁלָהֶם לְאָכַל אוֹתָם.

כְּמוֹ שְׁפָרְשׁוּהָ רְבוּתֵינוּ, אִם זָכוּ
- הִיָּה יוֹרֵד כְּאֶרֶיָּה שֶׁל אֵשׁ לְאָכַל
הַקְּרָבָנוֹת, וְאִם לֹא - הִיָּה יוֹרֵד
שֵׁם כְּמִין כְּלָב שֶׁל אֵשׁ. וְגַם כִּף
כְּשִׁמַּת אָדָם, אִם זוֹכָה - יוֹרֵד
בְּדַמּוֹת אֶרֶיָּה לְקַבֵּל אֶת הַנֶּפֶשׁ,
וְאִם לֹא - כְּדַמּוֹת כְּלָב, שְׂאֵמֵר עָלָיו דָּוָד, (תְּהִלִּים כ"ב) הַצִּילָה מִחֲרָב נַפְשִׁי מִיַּד כְּלָב יַחֲדִיתִי.

וְדָאִי (קְהֵלֵת י"ב) וְהָרִיחַ תָּשׁוּב אֶל
(דף רכ"ה ע"א) הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. וְכִבֵּד מִקְרִיב לִיָּה לְגִבֵּי
לֵב, דְּאִיהוּ סִנְיָגוֹרָא עָלֵיהּ, וְכֹלְאָ קִשׁוֹרָא כְּחֻדָּא
בְּקוֹרְבָנָא.

מִן כְּבֵד, נְפָקִין כָּל מְרַעֲיָן, וְכָל מַכְתְּשִׁין, לְכָל
שְׂיִיפֵי גּוּפָא, וּבִיָּה שְׂרִיָּין. לֵב, אִיהוּ זְכִיף
מִכְּלָא. מְנִיָּה נְפָקִין כָּל טַב, וְכָל בְּרִיאוֹתָא
דְּשְׂיִיפִין פְּלָהוּ, וְכָל תּוֹקְפָא, וְכָל חֲדוּה, וְכָל
שְׂלִימוֹ דְּאֶצְטְרִיף לְכָל שְׂיִיפִין.

רעיא מהימנא

אָמַר רַעֲיָא מְהֵימְנָא, לִית קֶרְבָּנִין, אֲלָא לְרַחֲקָא סְטְרִין
מִסְאָבִין, וּלְקָרְבָא דְּרָגִין קְדִישִׁין. וְאִתְמַר בְּחִבּוּרָא
קְדַמָּאָה, דְּלֵהוֹן, (עֲרִקוֹן דְּכַבְדָּא, אֵלִין אִישִׁים וְכָל אֵינוֹן חֲטִילִין וְאִתְמַר)
עֲרִקִין דְּכַבְדָּא אִית מְנַהוֹן רְבָרְבִין, אִית מְנַהוֹן רְבָרְבִין
וּזְעִירִין, וּמִתַּפְשָׁטִין מְנַהוֹן לְכַמָּה סְטְרִין. וְאֵלִין נְטִלִין
אֲבָרִין וְאִמּוּרִין וּפְדָרִין דְּמִתְאֲכָלִין כָּל הַלֵּילָה, דְּהָא קֶרֶן
כָּלָא לֵי.

אָמַר בּוּצִינָא קְדִישָׁא, רַעֲיָא מְהֵימְנָא, וְהֲלֹא אָמַרְתָּ לְעֵיל
דְּקֶרְבָּנִין דְּקוּדְשָׁא כְּרִיף הוּא אֵינוֹן אֲלָא לְקָרְבָא
י' בַּה' ו' בַּה'. אֲלָא, אֵף עַל גֵּב דְּכָל קֶרְבָּנִין צְרִיכִין לְקָרֵב
קְמִיָּה, אִיהוּ פְּלִיג לְכָל מִשְׂרִיָּין, מֵאֲכָלִין דְּקֶרְבָּנִין, לְכָל
חַד פְּדָקָא חֲזִי לִיָּה, לְשַׁכְּלִיִּים, מְזוּנֵי דְּאוּרִיָּתָא, וּמִשְׁתַּיָּא
דְּיִינָא וּמִיָּא דְּאוּרִיָּתָא. לְטַבְעֵיִים, דְּאֵינוֹן שְׂדִים דְּאֵינוֹן
כְּבָנֵי אָדָם, יְהִיב לוֹן אֵלִין מֵאֲכָלִין טַבְעֵיִים, דְּנַחֲתִית אֲשָׁא
דְּלֵהוֹן, לְמִיכַל לוֹן.

כְּמוֹ דְּאוּקְמוּהָ רְבָנֵן, אִי זָכוּ, הָוּה נַחֲתִית כְּמוֹ אֶרֶיָּה דְּאֲשָׁא
לְמִיכַל קֶרְבָּנִין. וְאִי לֹא, הָוּה נַחֲתִית תַּמָּן כְּמִין כְּלָבָא
דְּאֲשָׁא. וְאוּף הָכִי כַּד מִית בְּר נֶשׁ, אִי זְכִי, נַחֲתִית בְּדַמּוֹת
אֶרֶיָּה, לְקַבֵּלָא נַפְשִׁיָּה. וְאִי לֹא בְּדַמּוֹת כְּלָב, דְּאֵמֵר דָּוָד
עָלֵיהּ, (תְּהִלִּים כ"ב) הַצִּילָה מִחֲרָב נַפְשִׁי מִיַּד כְּלָב יַחֲדִיתִי.

וְאִם לֹא - כְּדַמּוֹת כְּלָב, שְׂאֵמֵר עָלָיו דָּוָד, (תְּהִלִּים כ"ב) הַצִּילָה מִחֲרָב נַפְשִׁי מִיַּד כְּלָב יַחֲדִיתִי.

וּבְרִי לְהַצִּיל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת גּוֹפִיָּהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מֵהֶם וְאֶת נַפְשוֹתָם, מִנְּה לְהַקְרִיב קִרְבָּנוֹת שֶׁל בְּהֵמוֹת וְגוֹפִים בְּמִקְוָם, לְקַיֵּם (מִשְׁלֵי כ"ח) אִם רָעַב שֶׁנֶּאֱדָר הַאֲכִילָהוּ לְחֵם וְאִם צָמָא הַשְׁקָהוּ מַיִם. אֲבָל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא לֹוֶקֶחַ כִּי אִם אֶת רְצוֹן הַלֵּב וְשִׁבְרוֹנוֹ (שְׁהוּא יִשְׂרָאֵל). זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים נ"א) זְבַחֵי אֱלֹהִים רִיחַ נִשְׁבָּרָה לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְפָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כִּמוֹ כְּלֵי חָרֶס שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם נִשְׁבְּרוּ נְטֵהָרוּ.

בְּהֵן מַח. לְוִי לֵב. יִשְׂרָאֵל גּוֹף. וְנֶאֱמַר בָּהֶם, כְּהֵנִים בְּעִבּוֹדָתָם וְלֹוִים בְּדוֹכָנָם וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעַמְדָם. וְאִם צְרִיף לְהַקְרִיב כְּבֵד לְלֵב, חֲלָבּוֹ שֶׁל אוֹתָם טְמֵאִים, הוּא לֹא לֹוֶקֶחַ. אֲלֹא שֶׁמְנוּנוֹ שֶׁל חֲלָב טָהוֹר. כִּמוֹ שֵׁשׁ בְּגוּף חֲלָב טָהוֹר וְחֲלָב טְמֵא, דָּם צְלוּל בְּלֵי פְסֻלַת וְדָם עֲכוּר בְּפְסֻלַת. וְעוֹרְקֵי הַלֵּב חֲלָלוֹת קְדוּשִׁים, וְעוֹרְקֵי הַפֶּה חֲלָלוֹת טְמֵאִים. גַּם כֶּף הֵם מִחֲנוֹת הַיֵּצֵר הַרְעָה וּמִחֲנוֹת הַיֵּצֵר הַטוֹב. אֲלוֹ מְמַנִּים עַל עוֹרְקֵי הַלֵּב, וְאֲלוֹ מְמַנִּים עַל עוֹרְקֵי הַפֶּה. גַּם כֶּף שְׁתֵּי אֲמוֹת, יִשְׂרָאֵל וְאֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת.

אֲמַר לוֹ רֹעֵה הַנְּאֻמָּן, יִפֶּה אֲמַרְתָּ בְּכָל, אֲבָל אֲפִלוֹ יִשְׂרָאֵל לֹא כָּלָם שְׁוִים, שֵׁשׁ בָּהֶם בְּנֵי מַלְכוּת מִצַּד מַלְכוּת הַקְדוּשָׁה, כְּלוּלָה מֵעֵשֶׂר סְפִירוֹת וּמִכָּל הַנְּיוֹת וּכְנוּיִים. וְיֵשׁ מֵהֶם עֲבָדִים מִצַּד שֶׁל עֶבֶד, שְׁהוּא (בְּרַאשִׁית כ"ד) עֲבָדוֹ זֶקֶן בֵּיתוֹ. וְיֵשׁ מֵהֶם פְּבַהֲמוֹת, וְנֶאֱמַר בָּהֶם (יְחֻזְקָא ל"ד) וְאַתָּן צֹאנֵי צֹאן מְרַעִיתִי אָדָם אֲתָם. וְאוֹתָם שְׂדוּמִים לְצֹאן, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צָנָה לְהַקְרִיב בְּהֵמוֹת בְּמִקְוָם לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם.

וְאוֹתָם שְׂדוּמִים לְמַלְאָכִים, קִרְבָּנוֹת שֶׁלָּהֶם הֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁמְמַנִּים עֲלֵיהֶם מְלָאָכִים שֶׁמְקַרְיָבִים לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמִקְוָם.

וּבְגִין לְשִׁיזָבָא קְדָשָׁא בְרִיף הוּא גּוֹפִיָּהוּן דְיִשְׂרָאֵל מִנְהוּן וְנַפְשָׁהוּן. מְגִי, לְקָרֵב קִרְבָּנֵין דְּבַעֲרִין וְגוּפָן בְּאַתְרֵיהוּ, לְקַיֵּים (מִשְׁלֵי כ"ח) אִם רָעַב שׁוֹנֵאֲדָר הַאֲכִילָהוּ לְחֵם וְאִם צָמָא הַשְׁקָהוּ מַיִם. אֲבָל קְדָשָׁא בְרִיף הוּא, לֹא נְטִיל אֲלֵא רְעוּתָא דְלָבָא, וְתִבְרִו דִּילֵיה (דְּרֵיהוּ יִשְׂרָאֵל). הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים נ"א) זְבַחֵי אֱלֹהִים רִיחַ נִשְׁבָּרָה לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְפָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. פְּגוּוֹנָא דְכְּלֵי חָרֶס, דְּאַתְמַר בְּהוּן נִשְׁבְּרוּ נְטֵהָרוּ.

בְּהֵנָּא מוֹחָא. לְוִי לָבָא. גּוֹפָא יִשְׂרָאֵל. וְאַתְמַר בְּהוּן, כְּהֵנִים בְּעִבּוֹדָתָם, וְלֹוִים בְּדוֹכָנָם, וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעַמְדָם. וְאִי כְּבֵד בְּעֵי לְקָרְבָא לְגַבֵּי דְלָבָא, חֲלָבֵיה דְּאִינוּן מְסֻאָבִין, אִיהוּ לֹא נְטִיל. אֲלֹא שֶׁמְנוּנוֹ דְּחֲלָב טָהוֹר. פְּגוּוֹנָא דְאִית בְּגוּפָא, חֲלָב טָהוֹר וְחֲלָב טְמֵא, דָּם צְלִיל בְּלֹא פְסוּלַת, וְדָם עֲכוּר בְּפְסוּלַת. וְעַרְקִין דְּלָבָא, חֲטִילִין קְדִישִׁין. וְעַרְקִין דְּכְבֵד, חֲטִילִין מְסֻאָבִין. אוֹף הָכִי אִינוּן מְשֻׁרְיִין דְּיֵצֵר הָרַע, וּמְשֻׁרְיִין דְּיֵצֵר הַטוֹב. אֲלִין מְמַנָּן עַל עַרְקִין דְּלָבָא, וְאֲלִין מְמַנָּן עַל עַרְקִין דְּכְבֵדָא. אוֹף הָכִי תְרֵי אוּמֵי, יִשְׂרָאֵל, וְאוּמֵין דְּעֻלְמָא עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת.

אֲמַר לִיה רְעֵנָא מְהֵימְנָא, שְׁפִיר קָא אֲמַרְתָּ בְּכֻלָּא, אֲבָל אֲפִילוֹ יִשְׂרָאֵל לֹא כְּלָהוּ שְׁוִין, דְּאִית בְּהוּן בְּנֵי מַלְכוּת, מְסֻטְרָא דְּמַלְכוּת קְדִישָׁא, כְּלוּלָה מֵעֵשֶׂר סְפִירָאן, וּמִכָּל הַנְּיוֹתִין וּכְנוּיִין. וְאִית מִנְהוּן עֲבָדִין, מְסֻטְרָא דְּעֶבֶד, דְּאִיהוּ (בְּרַאשִׁית כ"ד) עֲבָדוֹ זֶקֶן בֵּיתוֹ. וְאִית מִנְהוּן כְּבַעֲרִין, וְאַתְמַר בְּהוּן, (יְחֻזְקָא ל"ד) וְאַתָּן צֹאנֵי צֹאן מְרַעִיתִי אָדָם אֲתָם. וְאִינוּן דְּדַמְיִין לְעֵנָא, קְדָשָׁא בְרִיף הוּא מְגִי לְקָרְבָא כְּבַעֲרִין בְּאַתְרֵיהוּ, לְכַפֵּרָא עֲלֵיהוּ. וְאִינוּן דְּדַמְיִין לְמַלְאָכִין, קִרְבָּנֵין דְּלָהוּן אִינוּן עוֹבְדִין טְבִין, דְּמְמַנָּן עֲלֵיהוּ מְלָאָכִים, דְּמְקַרְיָבִין לְקְדוֹשָׁא בְרִיף הוּא בְּאַתְרֵיהוּ.

וְאוֹתָם שֶׁהָיוּ בָּנִים לֵה', זְהוּ שְׁכֵתוֹב (דברים י) בָּנִים אֲתָם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם, בַּחֲטָאֵיהֶם מִתְּפַרְדּוֹת הָאוֹתִיּוֹת, וְהַתְּקוּן (שְׁלֵחָם הוּא הַתּוֹרָה) הוּא שְׁתַּהֲיָה תּוֹרָה, שֶׁהוּא שֵׁם יְהוָה, לְקַרֵּב אֶת הָאוֹתִיּוֹת, י' בַּה', ו' בַּה', בְּקַרְבְּנוֹתֵיהֶם.

הָרִי בְּכָל הַקְּרָבָנוֹת - בֵּין שֵׁל בְּהֵמוֹת, בֵּין שֵׁל מִלְּאָכִים שְׁמַמְנִים עַל מַצּוֹת, בֵּין בְּמִלְכוֹת, בֵּין בְּשֵׁמוֹ - הַכֹּל צְרִיף לְהַקְרִיב לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁתוֹרָתוֹ)

בְּאוֹתִיּוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְהוּא רוֹכֵב בְּאַרְבַּע חַיּוֹת שֵׁל הַמִּלְאָכִים, וְהוּא רוֹכֵב בְּאַרְבַּעַּה יְסוֹדוֹת, שְׁמֵהֶם נִבְרָאוּ אַרְבַּע חַיּוֹת טְבַעֲיוֹת. וְהוּא הוּא שְׁמַקְרֵב מִים לָאֵשׁ, וְרוּחַ לְעֶפֶר. זְהוּ שְׁכֵתוֹב (איוב כח) עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. וְגַם כִּף הוּא מְקַרֵּב אֶת מִיכָאֵל, שֶׁהוּא מִים שְׁכֻלִים, עִם גְּבֻרֵיֵאל, שֶׁהוּא אֵשׁ שְׁכֻלִי. וְהוּא מְקַרֵּב אֶת אוֹרֵיֵאל, שֶׁהוּא אוֹר, שֶׁהֵינּוּ רוּחַ שְׁכֻלִי, עִם רְפָאֵל, שֶׁהוּא אֶפֶר, שֶׁהֵינּוּ עֶפֶר שְׁכֻלִית. שְׁמִיד שְׁמַסְתַּלַּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִבִּינֵיהֶם, אֵין בְּהֶם פֶּחַ.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוֹב בְּכָל הַקְּרָבָנוֹת לִיהוָה, וְאִיךְ אֲמַרְנוּ שֵׁשׁ פְּרוּד בְּאוֹתִיּוֹת? אֵלָּא זֶה נֶאֱמַר בְּדִרְגוֹת שֶׁנִּבְרָאוּ וְנִקְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ, וְלֹא שֶׁהֶם הוּא מִשֵּׁשׁ. זְהוּ שְׁכֵתוֹב (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו יִצְרָתִיו אֶף עֲשִׂיתִיו. שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת שֵׁל יְהוָה בְּאַצִּילוֹת, שְׂאִין בְּהֵן פְּרוּד וְהַפְּסָקָה, שֶׁהֵן כְּמוֹ מְבוּעֵין אֲלֵיהֶם שְׁמַשְׁקִים אֶת הָאֵילָנוֹת. וּמִשׁוֹם אֵלֶּה שֶׁנִּבְרָאוּ מִתְּדַמִּים י' לְרֹאשׁ, ו' לְגוֹפֵה, ה' ה' לְעֶשֶׂר אֲצַבְעוֹת.

אֲבָל עֲלֹת הָעֲלוֹת עַל הַכֹּל, שֶׁנִּקְרָא יְהוָה, נֶאֱמַר בּוֹ (שם מ) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּנִי וְאֵשׁוּהָ יֹאמַר קְדוֹשׁ. (שם) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵל וּמָה דְמוֹת תַּעֲרֹכּוּ לוֹ. (מלאכי א) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי. לֹא מְגִיעַ אֵלָיו חֲטָאִים לְהַפְרִיד אוֹתִיּוֹתָיו - י' מַה, ו' מַה, שְׂאִין בְּהֶם פְּרוּד. וְעֲלִיו נֶאֱמַר (תהלים ה) לֹא יִגְרַף רָע. אִיהוּ שְׁלִיט עַל כָּלָּא, וְלִית מָאן דְּשְׁלִיט בֵּיהּ. אִיהוּ

וְאֵינּוֹן דְּהוּוּ בְּנִין לִיהוָה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (דברים יד) בָּנִים אֲתָם לִי אֱלֹהֵיכֶם. בְּחֻבִּין דְּלֵהוֹן מִתְּפַרְדֵי אֲתוּוֹן, וְתַקְוָנָא (כ"א דְּלֵהוֹן הוּא אוֹרֵיֵתָא), הוּא דְּלֵהוּי אוֹרֵיֵתָא דְאִיהוּ שֵׁם יְהוָה, לְקַרְבָּא אֲתוּוֹן, י' בַּה', ו' בַּה', בְּקַרְבְּנָא דְּלֵהוֹן.

הָרִי בְּכָל קְרָבָנֵינוּ, בֵּין דְּבַעֲרִי, בֵּין דְּמִלְּאָכִין דְּמַמְנָן עַל פְּקוּדֵינוּ, בֵּין בְּמִלְכוֹתָא, בֵּין בְּשֵׁמִיהּ. כָּלָּא צְרִיף לְקַרְבָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא (דאוֹרֵיֵתָא דִּילֵיהּ) בְּאַתְוּוֹן קְדִישֵׁינוּ.

וְאִיהוּ רְכִיב בְּאַרְבַּע חַיּוֹן דְּמִלְּאָכִים. וְאִיהוּ רְכִיב בְּאַרְבַּע יְסוֹדֵינוּ, דְּמִנְהוֹן אֲתַבְּרִיאוּ אַרְבַּע חַיּוֹן טְבַעֲיִים. וְאִיהוּ הוּא דְּמַקְרֵב מִיָּא בְּאֵשָׁא, וְרוּחָא בְּעַפְרָא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (איוב כה) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. וְאוֹף הֵכִי הוּא מְקַרֵּב מִיכָאֵל דְאִיהוּ מִים שְׁכֻלִים, עִם גְּבֻרֵיֵאל. דְּהוּא אֵשׁ שְׁכֻלִי. וְאִיהוּ מְקַרֵּב אוֹרֵיֵאל, דְאִיהוּ אוֹר. דְּהֵינּוּ רוּחַ שְׁכֻלִי, עִם רְפָאֵל, דְאִיהוּ אֶפֶר, דְּהֵינּוּ עֶפֶר שְׁכֻלִית. דְּמִיד דְּאַסְתַּלַּק קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא מִבִּינֵיהוּ, לִית בְּהוֹן חֵילָא.

וְאִי תִּימָא, הָא כְּתִיב בְּכָל קְרָבָנֵינוּ לִיהוָה, וְאִיךְ אֲמַרְנָא דְאִית פְּרוּדָא בְּאַתְוּוֹן. אֵלָּא הֵאִי אֲתַמַּר, בְּדִרְגֵינוּ דְאֲתַבְּרִיאוּ וְאֲתַקְרִיאוּ בְּשֵׁמִיהּ. וְלֹא דְאֵינּוֹן אִיהוּ מִשֵּׁשׁ. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו יִצְרָתִיו אֶף עֲשִׂיתִיו. דְאִית אֲתוּוֹן דִּיהוָה בְּאַצִּילוֹת, דְּלִית בְּהוֹן פְּרוּדָא וְהַפְּסָקָה, דְאֵינּוֹן כְּמְבוּעֵין לְגַבִּיּוּהוּ, דְּאַשְׁקִיין לְאֵילָנֵינוּ. וּבְגִינן אֵלֵינוּ דְאֲתַבְּרִיאוּ, אֲדַמְיִין י' לְרִישָׁא, ו' לְגוֹפָא, ה' ה' לְעֶשֶׂר אֲצַבְעָאן.

אֲבָל עֲלוֹת הָעֲלוֹת עַל כָּלָּא, דְאֲתַקְרִי יְהוָה, אֲתַמַּר בֵּיהּ, (ישעיה מ) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּנִי וְאֵשׁוּהָ יֹאמַר קְדוֹשׁ. (ישעיה

מ) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵל וּמָה דְמוֹת תַּעֲרֹכּוּ לוֹ. (מלאכי א) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי. לֹא מְטִי בֵיהּ חֻבִּין לְאַפְרָשָׁא אֲתוּוֹי, י' מַה, ו' מַה, דְּלִית בֵּיהּ פְּרוּדָא. וְעֲלִיהּ אֲתַמַּר, (תהלים ה) לֹא יִגְרַף רָע. אִיהוּ שְׁלִיט עַל כָּלָּא, וְלִית מָאן דְּשְׁלִיט בֵּיהּ. אִיהוּ תְּפִיס בְּכָלָּא, וְלִית מָאן דְּתְּפִיס בֵּיהּ. וְאִיהוּ

אֲבָל עֲלֹת הָעֲלוֹת עַל הַכֹּל, שֶׁנִּקְרָא יְהוָה, נֶאֱמַר בּוֹ (שם מ) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּנִי וְאֵשׁוּהָ יֹאמַר קְדוֹשׁ. (שם) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵל וּמָה דְמוֹת תַּעֲרֹכּוּ לוֹ. (מלאכי א) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי. לֹא מְגִיעַ אֵלָיו חֲטָאִים לְהַפְרִיד אוֹתִיּוֹתָיו - י' מַה, ו' מַה, שְׂאִין בְּהֶם פְּרוּד. וְעֲלִיו נֶאֱמַר (תהלים ה) לֹא יִגְרַף רָע. הוּא

שולט על הכל, ואין מי ששולט בו. הוא תופס את הכל, ואין מי שתופס בו. והוא לא נקרא יהוה, ובכל השמות, אלא בהתפשטות אורו עליהם. וכשמסתלק מהם, אין לו מעצמו שם כלל מהם. עמק עמק מי ימצאנו.

אין אור יכול להסתכל בו, שלא נחשף. אפלו כתר עליון, שאורו חזק על כל הדרגות ועל כל חילות השמים, עליונים ותחתונים, נאמר עליו (שם ט) ישת חשף סתרו. ועל חכמה ובינה - (שם א) ענן וערפל סביביו. כל שכן שאר הספירות, כל שכן החיות, כל שכן יסודות, שהם מתים. הוא סובב על כל העולמות, ואין סובב אותם לכל צד, למעלה ולמטה ולארבעה צדדים, פרט לו. ואין מי שיוצא מרשותו החוצה. הוא ממלא כל העולמות, ואין (אלוה וכו' להם חוץ ממנו) אחר שממלא אותם.

הוא מחיה אותם, ואין אלוה אחר עליו לתת לו חיים. זהו שכתוב (נחמיה ט) ואתה מחיה את כלם. ובגללו אמר דניאל, (דניאל ד) וכל יציר הארץ פאינם חשובים, וכרצונו עושה בחיל השמים. הוא מקשר ומיחד מין למינו, למעלה ולמטה, ואין קרבה להם בארבעה יסודות, רק הקדוש ברנף הוא כשהוא ביניהם.

מיד שחטאו, אלו שנקראו בנים אתם לה' אלהיכם, הסתלק מן האותיות, ונשארו בפרוד. ומה תקונו? לקרב אותיות בקדוש-ברנף הוא - י' בה', ו' בה'. גם כף הם עבדים שלו מצד החיות, בחטאייהם גרמו לו להסתלק מהם. מה תקנתם? להוריד את

עלת על כלא, דלית אלהא

לא אתקרי יהוה, ובכל שמקון, אלא באתפשטות נהוריה עלייהו. וכד אסתליק מנייהו, לית ליה מגרמיה שם כלל מנהון. (קהלת ז) עמוק עמוק מי ימצאנו.

לית נהורא יכיל לאסתפלא ביה, דלא אתחשבת. אפילו כתר עליון, דאיהו נהוריה תקיף על כל דרגיו, ועל כל חילי שמיא, עלאין ותתאין, אתמר עליה, (תהלים יח)

ישת חשף סתרו. ועל חכמה ובינה, (תהלים צ) ענן וערפל סביביו. כל שכן שאר ספיראן. כל שכן חיון. כל שכן יסודין, דאינון מתים. איהו סובב על כל עלמין, ולית סובב לון לכל סטרא, עילא ותתא, ולארבע סטרין, בר מגיה. ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר. איהו ממלא כל עלמין. ולית (ס"א אלהא וכו' לון בר מגיה) אחרא ממלא לון.

איהו מחיה לון ולית עליה אלהא אחרא, למיהב ליה חיים. הדא הוא דכתיב, (נחמיה ט) ואתה מחיה את כולם. ובגיניה אמר דניאל, (דניאל ד) וכל דארי ארעא כלא חשיבין וכמצבייה עביד בחיל שמיא. איהו מקשר ומיחד זינא לזיניה, עילא ותתא. ולית קורבא להו בד' יסודין, אלא קדשא בריף הוא כד איהו ביניהו.

מיד דחבו, אליו דאתקריאו בנים אתם ליהוה אלקיכם, אסתלק מן אתוון, אשתארו בפרודא. ומאי תקונינה, לקרבא אתוון בקודשא בריף הוא, י' בה', ו' בה'. אוף הכי אינון עבדין דיליה, מסטרא דחיון. בחובין דלהון גרמו ליה, לאסתלקא מנהון. מאי תקנתא דלהון. לנחשתא קדשא בריף הוא עלייהו, לקרבא לון. אוף הכי אינון דהוו מארבע יסודין, דאינון עאנא דקודשא בריף הוא, דגרמו לסלקא קדשא בריף הוא מיניהו. מאי תקנה. לקרבא לון לקודשא בריף הוא.

ובגין דא בכלהו מני, קרבן ליהוה, את קרבני לחמי לאשי. אוף את הפכש אחד תעשה בבקר ואת

הפכש השני תעשה בין הערבים. וכתיב (ולקחת) (ויקרא ה) שתי תורים או שני בני יונה, כל זינא אזיל לזיניה.

וקודשא בריף הוא מקרב כלא באתר דא, איהו

בר מנייה. ולית מאן דיכיל לקרבא

אבל חילין דאומין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, אינון מסטרא דפרודא. ווי למאן דגרים בחובוי, לאעלא אתוון וחינון ויסודין. דמקד אסתלק קדשא בריה הוא מישראל. וייעלון אומין עובדי עבודת פוכבים ומזלות בינייהו. לית לון קריבות בקודשא בריה הוא, דלית קורבנין בחוצה לארץ. ובגין דא אוקמוה רבנן, הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה. בההוא זמנא דאמר מלין אליו, נחתו כל אתוון קדישין, וחינון קדישין, וד' יסודין, לגביה, ובכיוו ליה ואמרו, על ידך רעיא מהימנא, נחית עלן קדשא בריה הוא, ומתקרבין זינא (דף רכ"ה ע"ב) לזיניה, בריה אנת לקודשא בריה הוא, בארבע יסודין. פען אתבריר פלא על ברייה. (ע"כ רעיא מהימנא).

פתח ואמר, (תהלים לא) בטח ביי ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח ביי, פדקא יאות. ועשה טוב, תקוונא דברית קדישא. דתהא מתקן ליה, ונטיר ליה פדקא יאות. ואי תעביד דא, אנת תהא הכא בארעא, ויתזן מנה, ויתפרנס מנה, ההיא אמונה דלעילא.

ותו, (ס"א מתקן ליה ונטיר ליה. שכן ארץ ארץ קדישא עלאה ארץ החיים דתהא ארץ תשרי בההוא טוב. ורעה אמונה תהא אמונה דלעילא ויתון ויתפרנס מניה על ידך. ואי מעביד דא) תתענג על יי ויתן לך משאלות לבך. פל דא אתתקנת בתקוונא דברית. פיון דאתקנת ברית, אתקן פלא. פנחס בגין דקני על ברית דא, זכה לכלא. ולא עוד

הקדוש ברוך הוא יפתליהם מלכות אותם. גם כף אלו שהיו מארבעה יסודות, שהם צאנו של הקדוש ברוך הוא, שגמרו לסלק את הקדוש ברוך הוא מהם, מה התקנה? לקרבם לקדוש ברוך הוא.

ורבן בכלם צנה: קרבן לה', את קרבני לחמי לאשי. גם, את הפכש אהד תעשה בפקר ואת הפכש השני תעשה בין הערבים. וכתוב (ולקחת) שתי תרים או שני בני יונה. כל מין הולך למינו. והקדוש ברוך הוא מקרב הכל במקום זה, הוא עלת הכל, שאין אלוה פרט לו, ואין מי שיכול לקרב חילות פרט לו.

אבר חילות אמות עובדי עובדי כוכבים ומזלות, הם מצד הפרוד. אוי למי שגורם בחטאיו להעלות אותיות וחיות ויסודות, שמקד מסתלק הקדוש ברוך הוא מישראל, ויכנסו ביניהם אמות עובדי עבודת כוכבים ומזלות, שאין להם קרבה לקדוש ברוך הוא, שאין קרבנות בחוץ לארץ. ולכן פשוה רבותינו, הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה. באותו זמן שאמר דברים הללו, ירדו כל האותיות הקדושות וחיות קדושות וארבעה יסודות אליו, ובכרו אותו ואמרו: על ידך, רועה הנאמן, ירד עלינו הקדוש ברוך הוא, ומתקרבים מין למינו. ברוך

אתה לקדוש ברוך הוא בארבעה יסודות. כעת התברר הכל על בריו. (עד כאן רעיא מהימנא). פתח ואמר, (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח בה', פראוי. ועשה טוב, תקון של ברית הקדש, שתתקן אותה ותשמר אותה פראוי. ואם תעשה את זה, אתה תהיה כאן בארץ, ואותה האמונה שלמעלה תזון ממך ויתפרנס ממך.

ועוד, (מתקן אותו ושומר עליו. שכן ארץ - ארץ קדושה עליונה, ארץ החיים, שהארץ תהיה תשרה בטוב ההוא. ורעה אמונה - אותה האמונה שלמעלה תהיה נזונית ומתפרנסת ממנו על ידך. ואם תעשה זה) תתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך - כל זה מתקן בתקון הברית. פיון שהתקנה הברית, התתקן הכל. פנחס, משום שקנא על ברית זו, זכה לכל. ולא עוד, אלא שהגן על כל ישראל, וכו' התקיים והתענג על ה'. שהרי עלה והתקשר

למעלה (והאיר) באור הראשון שבא הקדוש ברוך הוא וגנז אותו. באותו אור שנהנה ממנו אברהם, ואהרן הפהן נקשר בו. אחר שעלה לכהנה גדולה, לא הזכיר לו הרג זמרי, ולא ראוי בשביל שלא יאחזו כלל בענפיו של הצד האחר, ולא ראוי להזכיר עליו. שכל מי שהורג, ענפים של צד האחר יש בו. ופנחס הרי גאחו בימין, ואין לו חלק בצד האחר כלל, ולכן לא נזכר כאן. מה שנראה שבח - גנאי הוא לו, ונחיתות ממעלה עליונה שנאחו בה. ולכן כתוב המפה אשר הפה סתם, ושם האשה המפה, ולא נזכר על ידי מי.

אמר רבי פנחס, אשרי הדור ששומעים דברי התורה שלך, ואשרי חלקי שזכיתי לכך. אמר רבי שמעון, אשרי הדור שאתה וחסידות שלך נמצא בתוכו. עד שהיו יושבים ומפייסים זה את זה, בא רבי אלעזר בן רבי שמעון ומצא אותם שם. אמר רבי פנחס, ודאי שכתוב (בראשית לב) ויאמר יעקב כֹּאֶשֶׁר רָאָם מִחַנַּה אֱלֹהִים זֶה. אמר לו רבי שמעון, אלעזר בני, שב בני ואמר הפסוק. ישב רבי אלעזר. פתח ואמר, (שם) ויעקב הלך לדרך ויפגעו בו מלאכי אלהים. מה זה ויפגעו בו? אלא יש פגיעה לטוב ויש פגיעה לרע ויש פגיעה לתפלה. אלא בשעה שהיה הולך לחרן מה פתוב? (שם כח) ויפגע במקום. תפלת ערבית היה מתפלל באותו מקום, כמו שנאמר (שמות לב) הגה מקום אתי. ותפלת ערבית באותו מקום נראתה.

אלא דאגין על כל ישראל, וביה אתקנין והתענג על יי. דהא סליק ואתקשר לעילא, (ואנהיר) באור קדמאה דברא קדשא ברוך הוא, וגניז ליה. בההוא אור דאתהני אברהם מגיה, ואהרן פהנא אתקשר ביה.

רבתר דאסתלק לכהנא רבא, לא אדבר ליה קטלנותא דזמרי, ולא יאות בגין דלא יתאחד כלל בענפוי דסטרא אחרא, ולא אתחזי לאדפרא עליה. דכל מאן דקטיל, ענפין דסטרא אחרא אית ביה. ופנחס הא מתאחיד בימינא, ולית ליה חולק בסטרא אחרא כלל, ועל דא לא אדבר הכא. מה דאתחזי שבחא, איהו גנאי ליה, ונחיתו מדרגא עלאה דאתאחיד ביה. ועל דא כתיב המפה אשר הפה סתם, ושם האשה המופה, ולא אדבר על ידא דמאן.

אמר רבי פנחס, זפאה דרא דשמעין מילך באורייתא, וזפאה חולקי דזכינא לכך. אמר רבי שמעון, זפאה דרא, דאנת וחסידותך אשתכח בגויה. עד דהוו יתבין ומפייסין דא לדא, אתא רבי אלעזר בריה דרבי שמעון, ואשפח לון תמן. אמר רבי פנחס, ודאי דכתיב (בראשית לב) ויאמר יעקב כֹּאֶשֶׁר רָאָם מִחַנַּה אֱלֹהִים זֶה. אמר ליה רבי שמעון, אלעזר ברי, תיב ברי, ואימא קרא. יתיב רבי אלעזר.

פתח ואמר, (בראשית לב) ויעקב הלך לדרך ויפגעו בו מלאכי אלהים. מאי ויפגעו בו. אלא אית פגיעה לטב. ואית פגיעה לביש. ואית פגיעה לצלותא. אלא בשעתא דהיה אזיל לחרן, מה כתיב. (בראשית כח) ויפגע במקום, צלותא דערבית הוה דצלי בההוא מקום. פמה דאת אמר, (שמות לג) הגה מקום אתי. וצלותא דערבית בההוא אתר אתחזי.

עוד ויפגע במקום - דברי פיוסים הם. שבא השמש הקדוש אל הלבנה, בעלה אל אשתו. מכאן שלא ראוי לבעל לבא לאשה אם לא היה בדברי פיוסים לפייסה, שפתיב ויפגע במקום, ואחר כך וילן שם. כשהיה בא יעקב מתרן, מה פתוב? ויפגעו בו. שלחה היא לפייס אותו לבא אליה.

ויאמר יעקב כאשר ראם. מהו כאשר ראם? אלו מלאכי היום. ומלאכי הלילה היו, ונתפסו ממנו, ואחר כך נתגלו לו. ולכן כאשר ראם, פתוב מחנה אלהים זה. מכאן שהיו אלו של היום, ואלו של הלילה. באלו של הלילה פתוב מחנה אלהים, ובאלו של היום פתוב בהם זה. ולכן ויקרא שם המקום שהוא מחננים, שתי מחנות. ועכשו מחנות קדושים ראיתי כאן. אשרי הדרך שבאתי לכאן.

אמר רבי שמעון, מי שפותח פתח יאמר. אמר רבי אלעזר, שנינו, כל מי שאומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים, הוא בן העולם הבא. והרי נתבאר הטעם. אם בגלל פרנסה ומזון של כל העולמות - פעמים הם בכל יום, בבקר ובערב, שכתוב (שמות טו) בתי ה' לכם בערב בשר וגו'. למה שלש פעמים בכל יום? אלא שנים למזון בני אדם ושל כל העולם, ואחד לתת חוק לאותו מקום שידי פתוחות.

ושני מזונות אלו משנים זה מזה, וכלם שלשה מזונות פתובים כאן: (תהלים קמה) ואפה נותן להם את אכלם בעתו - זה מזון העשירים, שנותן אכל רב בעתו. הרי אחד. שנים - שפתוב ומשביע לכל חי רצון, זה מזון

הו ויפגע במקום, מלי פיוסין איהו. דאתא שמשא קדישא לגבי סיהרא, בעלה לגבי אתתא. מכאן דלא יאות לבעל למיתני לגבי אתתא, אי לא הוי במלי פיוסין לפייסא לה. דכתיב ויפגע במקום, ולבתר וילן שם. פד הוה אתי יעקב מתרן, מה כתיב, ויפגעו בו, שדרת היא לפייסא ליה, למיתני לגבה.

ויאמר יעקב כאשר ראם. מאי כאשר ראם. אלין מלאכין דיום, ומלאכין דלילה הו, ואתפסיאו מניה, ולבתר אתגליין ליה. ועל דא כאשר ראם, פתיב מחנה אלהים זה. מהכא דהו אלין דיממא, ואלין דליליא. אינון דליליא כתיב בהו, (דף רכ"ו ע"א) מחנה אלהים, ואינון דיממא, פתיב בהו, זה. ועל דא ויקרא שם המקום שהוא מחננים. תרין משריין. והשתא משריין קדישין חמינא הקא. זכאה ארחי דאתינא הקא. (דף רכ"ו ע"א).

אמר רבי שמעון, מאן דפתח פתחא יימא. אמר רבי אלעזר, תנינן, כל מאן דאמר תהלה לדוד בכל יום תלת זמנין, איהו בר עלמא דאתי. והא אתמר טעמא. אי בגין פרנסה ומזונא דכל עלמין, תרין זמנין אינון בכל יומא בצפרא ובפנייא, דכתיב, (שמות טו) בתי ה' לכם בערב בשר וגו', אמאי תלת זמנין בכל יומא. אלא תרין למזונא דבני אינשי ודכל עלמא. וחד למיהב תוקפא להווא אתר דפתיחו ידוי.

ותרין מזונין אלין משניין דא מן דא, וכלהו תלת מזוני כתיבי הקא, (תהלים קמה) ואפה נותן להם את אכלם בעתו, דא מזונא דעתירי, דיהיב מיכלא סגי בעתו, הא חד. תרין, דכתיב ומשביע לכל חי רצון, דא מזונא דמספני, דאינון שבעין מרצון, ולא מגו מיכלא סגי. תלת דכתיב פותח את ידך,

דא תוקפא ליהווא אַתָּר, וּבַפְּתִיחוּ דִידוּי, נַפְקָא
רְצוּן וּשְׁבַעָא לְכֻלָּא.

תוּ הָכִי אֹוּלִיפְנָא, דְּלֹא אִיהוּ אֶלָּא תְרִי זְמַנִּי,
בְּגִין מְזוֹנָא וּפְרַנְסָה בְּכָל יוֹמָא. דְּאֵלִין
חַיּוּבָא עַל בַּר נֶשׁ. וְאִי אָמַר יִתִיר, לָאוּ בְּגִין
חֻבָּה אִיהוּ, אֶלָּא בְּגִין שְׁבַחָא גּוּ תְּשַׁבְּחֵן
דְּזְמִירוֹת דְּדוֹד מְלָכָא. (ס"א דְּנִפְיָא דְּדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּכְרִיר וּשְׁבַעִים מְרַצוּן וְעַל דָּא לָאוּ חַיּוּבָא הוּא אֶלָּא תְרִי זְמַנִּי בְּיוֹמָא וּשְׁבַחָא
אִיהוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַת לוֹ זְמִירוֹת דְּדוֹד מְלָכָא) מָאִי טַעְמָא.
בְּגִין דְּפְרַנְסָה לָא חֲזִי לְמִשְׁאַל אֶלָּא בְּתַר
צְלוֹתָא וּפְרַנְסָה דְּמֵאֲרִיָּה. מְלָכָא יִיכּוּל
בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתַּר יִיכּוּלֵן עַבְדוּי.

הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) בָּאתִי לְגַנִּי אַחֲתִי
כְּלָה אַכְלַתִּי יַעֲרִי עִם דְּבִשֵׁי שְׁתִּיתִי יֵינִי
עִם חֲלָבִי, לְבַתַּר אֶכְלוּ רַעִים. אַכְלַתִּי יַעֲרִי, דָּא
צְלוֹתָא דְּמִיּוֹשֵׁב. עִם דְּבִשֵׁי דָּא קְרִיאַת שְׁמַע.
אַכְלַתִּי יַעֲרִי דָּא צְלוֹתָא דְּמִיּוֹשֵׁב, הַהוּא יַעֲרִי
(דָּר רכ"ו ע"ב) לְבַנּוֹן, יוֹצֵר אֹוֹר (ס"א מְשַׁרְתִּים) וְהָאוּפְנִים
וְחַיּוֹת הַקִּדְשׁ, (בּוּלָם קְדוּשִׁים) כָּל הַגִּי אַקְרוּן יַעֲרִי
אֵילָנִין וְנֹצִיבִין דְּבִיָּה. עִם דְּבִשֵׁי דָּא קְרִיאַת
שְׁמַע, דָּאִיהוּ מְתִיקוּ דְּכֻלָּא, בְּכַמָּה צוּפִין
וּמְתִיקִין.

שְׁתִּיתִי יֵינִי, דָּא צְלוֹתָא, דְּמַעוּמַד, מְטִיבוּ (ס"א
מְשִׁיבוּ) דְּיֵינָא עֲלָאָה דְּאֵתְנַטֵּר. וְדָא בְּשֵׁלֶשׁ בְּרֻכּוֹת
רֵאשׁוֹנוֹת. עִם חֲלָבִי, אֵלִין אֵינּוֹן שְׁלֵשׁ בְּרֻכּוֹת
אַחֲרוֹנוֹת, וְאֵתְפְּלִילָן אֵלִין בְּאֵלִין. עַד כְּעַן
מִיכְלָא דְּמְלָכָא. לְבַתַּר דְּאֶכְל מְלָכָא, אֶכְלוּ
רַעִים לְעֵילָא, שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוּדִים לְתַתָּא.

וְעַל דָּא לִית חַיּוּבָא דְּמְזוֹנָא אֶלָּא לְבַתַּר צְלוֹתָא.
בְּצְלוֹתָא דְּמִנְחָה (בַּעֲרִב) קוּדְם צְלוֹתָא מָאִי
טַעְמָא. בְּגִין דְּעַד לָא אֲשַׁתְּכַח דִּינָא קְשִׁיא,
בְּעוּד דְּאֲנַפִּין דְּמְלָכָא נְהִירִין, יִימָא תְּהֵלָה

(בַּעֲרִב) לְפָנֵי הַתְּפִלָּה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁעַד שְׁלֹא נִמְצָא דִין

הַעֲנִיִים, שְׁהֵם שְׁבַעִים מְרַצוּן וְלֹא
מְתוּף אֶכְל רַב. שְׁלֵשָׁה - שְׁפַתּוֹב
פּוֹתַח אֵת יָדָּהּ, זְהוּ חֻזַּק לְאוֹתוֹ
מְקוּם, וּבַפְּתִיחַת יְדֵיו יוֹצֵא רְצוּן
וּשְׁבַע לְכָל.

עוּד כְּף לְמַדְנּוּ, שְׁאִינּוּ אֶלָּא
פְּעַמִּים בְּשִׁבִיל מְזוּן וּפְרַנְסָה בְּכָל
יוֹם, שְׁאֵלוּ חַיּוּב עַל הָאָדָם. וְאִם
אָמַר יוֹתֵר, לֹא בְּגַלל חֻבָּה הוּא,
אֶלָּא בְּשִׁבִיל שְׁבַח תוּף תְּשַׁבְּחוֹת
שֶׁל זְמִירוֹת דְּדוֹד הַמְלֶכֶךְ. (שִׁיּוּצָא דְּדוּי
שֶׁל קוּדְשׁ בְּרִיךְ הוּא וּמְבַרְךְ וּשְׁבַעִים מְרַצוּן, וְעַל
זֶה אֵין חַיּוּב הוּא אֶלָּא פְּעַמִּים בְּיוֹם, וּשְׁבַח הוּא
לְקוּדְשׁ-בְּרִיךְ-הוּא לְתַת לוֹ זְמִירוֹת שֶׁל דְּוֹד
הַמְלֶכֶךְ) מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁפְרַנְסָה
לֹא רְאוּי לְשָׂאֵל, רַק לְאַחַר
הַתְּפִלָּה וּפְרַנְסַת רַבּוֹנוּ. הַמְלֶכֶךְ
יֵאכְל בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כְּף יֵאכְלוּ
עַבְדּוּי.

זְהוּ שְׁכַתּוֹב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) בָּאתִי
לְגַנִּי אַחֲתִי כְּלָה [וְגו'] אַכְלַתִּי
יַעֲרִי עִם דְּבִשֵׁי שְׁתִּיתִי יֵינִי עִם
חֲלָבִי, אַחַר כְּף אֶכְלוּ רַעִים.
אַכְלַתִּי יַעֲרִי - זֶה תְּפִלַּת מִיּוֹשֵׁב.
עִם דְּבִשֵׁי - זֶה קְרִיאַת שְׁמַע.
אַכְלַתִּי יַעֲרִי - זֶה תְּפִלַּת מִיּוֹשֵׁב,
אוֹתוֹ יַעֲרִי לְבַנּוֹן, יוֹצֵר אֹוֹר (מְשַׁרְתִּים)
וְהָאוּפְנִים וְחַיּוֹת הַקִּדְשׁ (בְּלָם
קְדוּשִׁים), כָּל אֵלָה נְקַרְאִים יַעֲרִי עַצְמִים
וְנֹצִיבִים שְׁבוּ. עִם דְּבִשֵׁי - זֶה
קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁהִיא מְתִיקוֹת
הַכָּל, בְּכַמָּה צוּפִים וּמְתוּקִים.

שְׁתִּיתִי יֵינִי - זֶה תְּפִלַּת מַעֲמַד,
מִהֲטוֹב (מְשִׁיכָה) שֶׁל יֵין עֲלִיּוֹן
הַמְשֻׁמֵּר, וְזֶה בְּשֵׁלֶשׁ בְּרֻכּוֹת
רֵאשׁוֹנוֹת. עִם חֲלָבִי - אֵלָה אוֹתָן
שֵׁלֶשׁ בְּרֻכּוֹת אַחֲרוֹנוֹת, וּכְלֹלִים
אֵלוּ בְּאֵלוּ. עַד כְּפֵאן מְאֹכֵל הַמְלֶכֶךְ.
לְאַחַר שְׁאֶכְל הַמְלֶכֶךְ - אֶכְלוּ רַעִים
לְמַעַלָּה, שְׁתוּ וּשְׁכְרוּ דוּדִים
לְמַטָּה.

וְרַבֵּן אֵין חַיּוּב שֶׁל מְזוּן אֶלָּא
לְאַחַר הַתְּפִלָּה. בְּתְּפִלַּת מִנְחָה
קִשָּׁה בְּעוֹלָם, בְּעוּד שְׁפָנֵי הַמְלֶכֶךְ

לְדוֹד, בְּהַאי סְדוּרָא דְמִזּוּנָא. דְּלִבְתַּר דְּדִינָא
שְׂרָיָא וְתַלְי עַל עֲלָמָא, לְאוּ שְׁעֵתָא אִיהוּ. אַתָּא
רַבִּי פִנְחָס וּנְשָׁקִיָּה.

מאירות, יאמר תהלה לדוד
בסדור זה של המזון. שלאחר
שהדין שרוי ותלוי על העולם, זו
אינה השעה. בא רבי פנחס
ונשקו.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

אַלָּא פְּגִיעָה אִיהי פִּיּוּסָא, דְּכַד יִיתִי חֲתָן לְגַבֵּי כְּלָה, לִית
אַרְח לְחֲתָן לְיִיחָדָא בְּכָלָה, אֶלָּא בְּפִיּוּסָא. וְלִבְתַּר
יַעֲבֹד עִמָּה לִינְה. וְהֵינּוּ (ר"א וְלוֹן ש"ס) פִּי בָּא הַשְּׁמֶשׁ.

אֲרָא פְּגִיעָה הִיא פִּיּוּס. שְׁכַשְׁיבָא
הַחֲתָן לְכָלָה, אִין דְּרַף לְחֲתָן
לְהִתְיַחַד עִם הַכְּלָה אֶלָּא בְּפִיּוּס,
וְאַחַר כֵּף יַעֲשֶׂה עִמָּה לִינְה. וְהֵינּוּ
כִּי בָּא הַשְּׁמֶשׁ.

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, אִי הָכִי מְאִי נִיהוּ כִּי בָּא הַשְּׁמֶשׁ
דְּהָא אַרְח דְּרָשָׁא אוּקְמוּהָ, לְשׁוֹן כְּבִיָּה, וְהֵינּוּ פִּי
בָּא הַשְּׁמֶשׁ. אֶלָּא מְהִכָּא אוּלִּיפְנָא, מֵאֵן דְּמִיַּיחָד בְּאַתְתִּיהָ,
צְרִיף בְּלִילְיָא לְמַכְבֵּי שְׂרָגָא, וּבִימְמָא לְאוּ אַרְח דְּרַבְּנָן
לְשִׁמְשׁ מִשְׁתָּן, אֶלָּא בְּלִילָה, אַרְח צִנְעָא. וּבְגִין דָּא, מְתִי
אַתְעָבִיד לִינְה. פִּי בָּא הַשְּׁמֶשׁ, דְּאַתְפְּנִי שְׁמֶשׁא מְעֲלָמָא.

אָמַר רוּעָה הַנְּאֻמָּן, אִם כֵּף, מְהוּ
פִּי בָּא הַשְּׁמֶשׁ, שְׁהִרִי דְּרַף דְּרַשׁ
פְּרִשׁוּהָ לְשׁוֹן כְּבִי, וְהֵינּוּ פִּי בָּא
הַשְּׁמֶשׁ? אֶלָּא מְכָאן לְמַדְנּוּ, מִי
שְׁמַתְיַחַד עִם אֲשֵׁתוֹ צְרִיף בְּלִילָה
לְכַבּוֹת אֶת הַנֵּר, וּבִיּוֹם אִין דְּרַף
רְבוּתִינּוּ לְשִׁמְשׁ מִשְׁתָּם, רַק
בְּלִילָה, דְּרַף צִנְעָה. וְלִכְּנָן מְתִי
נַעֲשֶׂה לִינְה? פִּי בָּא הַשְּׁמֶשׁ,
שְׁהַתְפְּנָה הַשְּׁמֶשׁ מֵהַעוֹלָם.

וּבְגִין דָּא, אוּף הָכִי דְצְרִיף לְאַתְכְּסִיָּא מִן שְׁמֶשׁא, וְהָכִי
צְרִיף לְאַתְכְּסִיָּא מֵאֲלִין מְלֶאכִין, דְּאִינוּן מֵיַצֵּר
הַטּוֹב מִימִינָא, בְּכַמָּה מִשְׁרִיין. וּמֵיַצֵּר הָרַע, דְּאִזִּיל
לְשִׁמְמָלָא בְּכַמָּה מִשְׁרִיין. וּבְגִין דָּא, בְּתַר דְּאַתָּא צְפְּרָא,
אָמַר כְּאֲשֶׁר רָאָם. וּמִסְטְרָא דִיעָקֹב דְּהוּהוּ אִישׁ תָּם, לֹא
הוּהוּ עֲמִיָּה אֶלָּא חֲיִילִין דְּמִלְכָּא וּמִטְרוּנִיתָא. וּבְגִין דָּא
וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מְחַנְנִים. אִינוּן מְלֶאכִין דִּימְמָא
כְּתִיב. כְּאֲשֶׁר רָאָם מְחַנְנָה אֱלֹהִים זֶה. וְכַד אַתּוּ מְלֶאכִים
דְּלִילְיָא, דְּאַתְפְּנָשׁוּ בְּהַרְדִּיהָ, לְנִטְרָא לִיה אָמַר וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מְחַנְנִים.

וְלִכְּנָן גַּם כֵּן צְרִיף לְהַתְכַּסּוֹת
מֵהַשְּׁמֶשׁ, וְכֵף צְרִיף לְהַתְכַּסּוֹת
מֵאֲלוּ הַמְּלֶאכִים, שְׁהֵם מֵיַצֵּר
הַטּוֹב מִזִּמִּין בְּכַמָּה מְחַנּוֹת,
וּמֵיַצֵּר הָרַע שְׁהוּלֵף לְשִׁמְמָל
בְּכַמָּה מְחַנּוֹת. וְלִכְּנָן אַחַר שְׁבָא
הַבְּקָר אָמַר כְּאֲשֶׁר רָאָם. וּמֵיַצֵּר
יַעֲקֹב שְׁהִיהוּ אִישׁ תָּם, לֹא הִיהוּ
עֲמוּ, רַק חִילוֹת הַמְּלֵךְ וְהַמְּלֶאכָה,
וְלִכְּנָן וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
מְחַנְנִים. אוּתָם מְלֶאכִי הַיּוֹם כְּתוּב,
כְּאֲשֶׁר רָאָם מְחַנְנָה אֱלֹהִים זֶה.
וּכְשִׁבְאוֹ מְלֶאכִי הַלִּילָה,
שְׁהַתְכַּסּוּ אַתּוּ לְשִׁמְרֵי אוּתוֹ, אָמַר
וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מְחַנְנִים.
מִשּׁוּם שְׁהַתְפְּלָה הִיא כְּלָה, זְהוּ
שְׁפָתוֹב (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) אֲתִי מְלֶאכִין
כְּלָה אֲתִי וְגו'. נִקְרָא כְּאֵן "אֲתִי",
וּבַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב נֶאֱמַר עֲלֶיהָ,
(שִׁמּוֹת ל) הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי. וּמִשּׁוּם

בְּגִין דְּצְלוֹתָא אִיהי כְּלָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד)
אֲתִי מְלֶאכִין כְּלָה אֲתִי וְגו'. אַתְקְרִי הָכָא אֲתִי.
וּבְאוּרִייתָא דְבְּכְתָב אַתְמַר עֲלָה, (שִׁמּוֹת ל) הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי.
וּבְגִין דְּאִיהי אַתְקְרִיאת מְקוֹם בְּעֲלָמָא דִּין, אַתְמַר בְּהָ
וַיִּפְגַּע בְּמְקוֹם וַיִּלֵּן שֵׁם.

וּבְגִין דָּא אִיהי אַמְרַת, (יְרֵמִיָּה ט) מִי יִתְגַּנֵּי בְּמַדְבַּר מְלוֹן
שְׁהִיא נִקְרָאָה מְקוֹם בְּעוֹלָם הַזֶּה, נֶאֱמַר בְּהָ וַיִּפְגַּע בְּמְקוֹם וַיִּלֵּן שֵׁם.
וְלִכְּנָן הִיא אַמְרָה, (יְרֵמִיָּה ט) מִי יִתְגַּנֵּי בְּמַדְבַּר מְלוֹן אוּרְחִים. שְׁהִיתָה רְשׁוּת בְּפִנֵּי עֲצָמָה, וְלֹא עִם

אותם שקובעים אותה חובה
עמם, בלי החתן שלה. ובכל שעה
שאדם מתפלל, הקדוש ברוך הוא
מקדים ושומר אותו. וסוד הדבר
- (בראשית כד) והאיש משתאה לה.
ואין איש אלא הקדוש ברוך הוא,
זהו שפתוב (שמות טו) ה' איש
מלחמה. (בראשית כד) ויהי הוא טרם
כלה לדבר והנה רבקה יצאת,
כמו (זכריה ט) ויצא פפרק חצו.

ואם תאמרו שהרי פרושה
רבתינו, לעשרה מקדימה
השכינה ובאה, לאחד עד
שיושב. לעשרה שהיא י' קדמה
ה'. לאחד שהוא ו', עד שישב
לא באה אליו ה' שנית. וסוד
הדבר - שבמקום שאין שם י"ה,
לא באה שם ה'. ומי שרוצה ליחד
אותיות, צריך בתחנה
ובתחנונים. ולכן (דברים א) ואתחנן
אל ה', באדנ"י לשכינה
בתחנונים, ולקדוש-ברוך-הוא
ברחמים. עד כאן.

את הפכש האחד תעשה בכרך
ואת הפכש השני תעשה בין
הערבים. שהוא סוד של סתרי
הרחמן, שבארו עליהם רבתינו,
גבי סתרי הרחמן למה לך? אלא
דברים שיהיו תחת סתרי העולם,
יהיו מכסים תחת לבושך. מה
לבוש מכסה על הגוף, גם כן
צריך לכסות סודות התורה. כל
שכן סודות הקרבנות, שהם כמו
קרבת אשה לבעלה.

ומה קרבתם צריכה במכסה, גם
כך צריך קרבן לכסות אותם מבני
עריות ושעים חצופים, שעין
להם לא בשת פנים ולא ענוה.
וכמה מיני ממזרים הם: בני
עריות, בני נדה, שגד ה' ממנה
ונמצאת במקומה, שפחה בת אל
נכר זונה. וזהו סוד (משלי ל) תחת

שלוש רגזה ארץ וגו', תחת עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע לחם ושפחה כי תירש גברתה. שגדה
ה' ממקומה, יצר הטוב, ונכנסה במקומה שפחה, יצר הרע.

אורחים. דהות רשו בפני עצמה, ולא עם אינון דקבעין
לה חובה עמהון, בלא חתן דילה. ובכל שעתא דבר נש
מצלי, קדשא בריך הוא אקדים ונטר ליה. ורזא דמלה,
(בראשית כד) והאיש משתאה לה. ולית איש, אלא קדשא
ברוך הוא. קדא הוא דתיב, (שמות טו) יי איש מלחמה.
(בראשית כד) ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת,
פגון (זכריה ט) ויצא פפרק חצו.

ואי תימרון, דהא אוקמוה רבנן, לעשרה קדמא שכינתא
ואתנא, לאחד עד דתיב. לעשרה דהיא י' קדמה
ה'. לאחד דאיהו ו', עד דתיב, לא אתנא לגביה ה'
תנינא. ורזא דמלה, דבאתר דלית תמן י"ה, לא אתנא
תמן ה'. ומאן דבעי ליחד אתון, צריך בתחנה
ובתחנוני. ובגין דא, (דברים א) ואתחנן אל יי, באדנ"י
לשכינתא בתחנונים. ולקודשא בריך הוא ברחמי, עד
הכא.

את הפכש האחד תעשה בכרך ואת הפכש השני תעשה
בין הערבים. דאיהו רזא דכבשי דרחמנא, דאוקמוה
עליהו רבנן, גבי כבשי דרחמנא למה לך. אלא מלין
דיהון תחות פבשוני דעלמא, יהון מכוסין תחות לבושך.
מה לבוש איהו מכסה על גופא, אוף הכי צריך לכסאה
רזין דאורייתא. כל שפן רזין דקרבנין, דאינון פגוונא
דקריבו דאתתא לגבי בעלה.

ומה קריבו דתרווייהו צריך באתפסא. אוף הכי צריך
קרבן לכסאה לון, מבני עריין רשיעייא חצופין,
דלית לון בשת פנים ולא ענוה. וכמה מיני ממזרין אינון,
בני עריות, בני נדה, דנד ה' מנה, ואשתכח באתרה.
שפחה בת אל נכר זונה. והאי איהו רזא, (משלי ל) תחת
שלוש רגזה ארץ וגו', תחת עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע
לחם ושפחה כי תירש גבירתה. דנד ה' מאתראה, דאיהי
מטרוניתא, יצר הטוב. ועאלא באתרהא שפחה יצר הרע.

שלוש רגזה ארץ וגו', תחת עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע לחם ושפחה כי תירש גברתה. שגדה
ה' ממקומה, יצר הטוב, ונכנסה במקומה שפחה, יצר הרע.

וְרָא דְמַלְאָה, (ויקרא יד) פְּנַגַּע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת, הֵינִינוּ דָם טָמֵא דְנִדְהָה, וּמָה הָתָם וְהַסְגִירוּ הַפְּהִין שְׁבַעַת יָמִים. אֹף הָכִי (ויקרא טו) שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָהּ. זָכָאִין אֵינוֹן אַבְרָהִים דְּמִתְקַדְּשֵׁי בְּשַׁעַת תַּשְׁמִישׁ, דְּאֵינוֹן עֲצֵי הָעוֹלָה, דְּאַחֲרֵין בְּהוֹן אֲשֵׁין קַדִּישֵׁין, שֵׁם יְהוָה דְּאַחֲרֵין בְּאֲשֵׁין דְּלֵהוֹן. וּבְגִין דָּא (ישעיה כד) בְּאוּרִים כְּבֹדוֹ יִי עַל בֶּן כְּבָשִׁי דְרַחֲמָנָא, הֵינִינוּ אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבִקְרָא וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים.

שְׁלִימוֹ דְקָרָא, וְעֵשִׂירִית הָאֵיפָה סֵלֶת. זָכָאִה אִיהוּ מָאן דְּאַנְגִיד מְמוֹחִיָּה, טַפָּה סֵלֶת נִקְיָה בְּלֵא פְסוּלֶת. וְאִיהִי רְמִיזָא בְּאַת י' מִן אֲדִנְיָ, כְּלִילָא בְּעֵשֶׂר סְפִירָאן. דְּאִיהִי בְּלוּלָה בְּשִׁמּוֹן כְּתִיב רַבִּיעִית הֵהִיִן. וְאִיהִי בְּלוּלָה, בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּתַלְמוּד, בְּקַבְלָה.

יְחֻזְקָאֵל כַּד חָמָא שְׂכִינְתָא מְגוֹ קְלִיפִין, חָזָא עֲמָה עֵשֶׂר סְפִירָאן. בְּלֵא פְרוּדָא כְּלָל. וְאַלִין אֵינוֹן מוֹחָא, מְלָגוּ, כְּלָהוּ חָזָא לֹוֹן מְגוֹ נְהַר כְּבָר דְלִתְתָא, אִיהִי (תהלים סח) רַכְבַּ אֱלֹהִים רְבוּתִים, כָּל רְבוּא עֵשֶׂר אֲלָפִין, רְבוּתִים כ' אֲלָף, אֵפִיק תְּרֵי שְׂאֵינָן, אֲשֶׁתְּאַרוּ תְּמַנִּי סוֹר, בְּחֻשְׁבָּן ח"י עֲלָמִין. דְּכָלִיל עֵשֶׂר סְפִירָאן, דְּאַתְלַבֵּשׁ בְּט"ט מִן מְטַטְרוֹן. ט"ט מִן טַטְפַת, וְאַתְמַר בֵּיה (דברים ו) וְהָיוּ לְטַטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ. מָאן עֵינֶיךָ. דְּאִתְמַר בְּהוּ (יחזקאל א) נִפְתַּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאַרְאֶה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מָאן מְרָאוֹת. אֲלִין אֵינוֹן עֵשֶׂר מְרָאוֹת דְּמְטַטְרוֹן, דְּחָזָא כְּשֶׁרְגָא בְּגוֹ עֵשִׂישִׁיתָא. תַּשַּׁע בְּאַתְגַּלְיָא, וְחַד סְתִים.

מְרָאָה חָדָא דְּאִיהוּ חֲזוּ קַדְמָאָה מְאַלוּ עֵשֶׂרָה, דָּא אִיהוּ דְּאַתְמַר בֵּיה, (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ כְּמִרְאֵה אֲבָן סְפִירָא דְּמוֹת כֶּסֶף. וְאַף עַל גַּב דְּאַתְפְּרֵשׁ לְעֵילָא, צְרִיךְ לְחַדְתָּא עָלֶיהָ מְלִין דְּחֵדוּשֵׁין.

בְּעֵשִׂישִׁיתָא, תַּשַּׁעָה בְּגָלוּי וְאַחַד בְּנִסְתָּרָה. מְרָאָה אַחַד, שְׁהוּא מְרָאָה רֵאשׁוֹן מְאַלוּ הָעֵשֶׂרָה, זְהוּ שְׁנַאֲמַר בּוּ, וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ כְּמִרְאֵה אֲבָן סְפִירָא דְּמוֹת כֶּסֶף. וְאַף עַל גַּב שְׁנַפְרֵד לְמַעְלָה, צְרִיךְ לְחַדְשׁ עָלָיו חֵדוּשִׁים.

וְרָא דְמַלְאָה, (ויקרא יד) פְּנַגַּע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת, הֵינִינוּ דָם טָמֵא דְנִדְהָה. וּמָה הָתָם וְהַסְגִירוּ הַפְּהִין שְׁבַעַת יָמִים. אֹף הָכִי (ויקרא טו) שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָהּ. זָכָאִין אֵינוֹן אַבְרָהִים דְּמִתְקַדְּשֵׁי בְּשַׁעַת תַּשְׁמִישׁ, דְּאֵינוֹן עֲצֵי הָעוֹלָה, דְּאַחֲרֵין בְּהוֹן אֲשֵׁין קַדִּישֵׁין, שֵׁם יְהוָה דְּאַחֲרֵין בְּאֲשֵׁין דְּלֵהוֹן. וּבְגִין דָּא (ישעיה כד) בְּאוּרִים כְּבֹדוֹ יִי עַל בֶּן כְּבָשִׁי דְרַחֲמָנָא, הֵינִינוּ אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבִקְרָא וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים.

שְׁלִימוֹ דְקָרָא, וְעֵשִׂירִית הָאֵיפָה סֵלֶת. זָכָאִה אִיהוּ מָאן דְּאַנְגִיד מְמוֹחִיָּה, טַפָּה סֵלֶת נִקְיָה בְּלֵא פְסוּלֶת. וְאִיהִי רְמִיזָא בְּאַת י' מִן אֲדִנְיָ, כְּלִילָא בְּעֵשֶׂר סְפִירָאן. דְּאִיהִי בְּלוּלָה בְּשִׁמּוֹן כְּתִיב רַבִּיעִית הֵהִיִן. וְאִיהִי בְּלוּלָה, בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּתַלְמוּד, בְּקַבְלָה.

יְחֻזְקָאֵל כַּד חָמָא שְׂכִינְתָא מְגוֹ קְלִיפִין, חָזָא עֲמָה עֵשֶׂר סְפִירָאן. בְּלֵא פְרוּדָא כְּלָל. וְאַלִין אֵינוֹן מוֹחָא, מְלָגוּ, כְּלָהוּ חָזָא לֹוֹן מְגוֹ נְהַר כְּבָר דְלִתְתָא, אִיהִי (תהלים סח) רַכְבַּ אֱלֹהִים רְבוּתִים, כָּל רְבוּא עֵשֶׂר אֲלָפִין, רְבוּתִים כ' אֲלָף, אֵפִיק תְּרֵי שְׂאֵינָן, אֲשֶׁתְּאַרוּ תְּמַנִּי סוֹר, בְּחֻשְׁבָּן ח"י עֲלָמִין. דְּכָלִיל עֵשֶׂר סְפִירָאן, דְּאַתְלַבֵּשׁ בְּט"ט מִן מְטַטְרוֹן. ט"ט מִן טַטְפַת, וְאַתְמַר בֵּיה (דברים ו) וְהָיוּ לְטַטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ. מָאן עֵינֶיךָ. דְּאִתְמַר בְּהוּ (יחזקאל א) נִפְתַּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאַרְאֶה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מָאן מְרָאוֹת. אֲלִין אֵינוֹן עֵשֶׂר מְרָאוֹת דְּמְטַטְרוֹן, דְּחָזָא כְּשֶׁרְגָא בְּגוֹ עֵשִׂישִׁיתָא. תַּשַּׁע בְּאַתְגַּלְיָא, וְחַד סְתִים.

מְרָאָה חָדָא דְּאִיהוּ חֲזוּ קַדְמָאָה מְאַלוּ עֵשֶׂרָה, דָּא אִיהוּ דְּאַתְמַר בֵּיה, (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ כְּמִרְאֵה אֲבָן סְפִירָא דְּמוֹת כֶּסֶף. וְאַף עַל גַּב דְּאַתְפְּרֵשׁ לְעֵילָא, צְרִיךְ לְחַדְתָּא עָלֶיהָ מְלִין דְּחֵדוּשֵׁין.

בְּעֵשִׂישִׁיתָא, תַּשַּׁעָה בְּגָלוּי וְאַחַד בְּנִסְתָּרָה. מְרָאָה אַחַד, שְׁהוּא מְרָאָה רֵאשׁוֹן מְאַלוּ הָעֵשֶׂרָה, זְהוּ שְׁנַאֲמַר בּוּ, וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ כְּמִרְאֵה אֲבָן סְפִירָא דְּמוֹת כֶּסֶף. וְאַף עַל גַּב שְׁנַפְרֵד לְמַעְלָה, צְרִיךְ לְחַדְשׁ עָלָיו חֵדוּשִׁים.

אמר קדוש ברוך הוא למחנות
שלמעלה: מי שמתפלל, בין
שיהיה גבור, בין שיהיה חכם,
בין שיהיה עשיר; בזכויות גבור,
חכם בתורה, ועשיר במצוות -
לא תכנס תפלתו בהיכל זה עד
שיראו בו סימנים אלו, שנתן
עצמו בו תקונים שלי. ומשום זה
פרשוהו בעלי המשנה, אם הרב
דומה למלאך ה' צבאות, תורה
יבקשו מפיהו. למי שיהיה רשום
בסימנים הללו בלבשו, תקבלו
תפלתו. סימן אחד שיהיה רשום
בתפלתו, בתכלת בכנפי מצוה
ציצית, שהוא דומה לרקיע,
שהוא מטטרון. דמותו תכלת
שבציצית.

ומשום זה שערר הציצית פשוהו
רבותינו, טלית שהקטן מתכסה
בה ראשו ורבו. וזהו שנאמר בו
(ישעיה יא) ונער קטן נהג כם. וזהו
נוהג בארבע חיות, שהם ארבע,
והוא כולל (מלכים א' ז) שש מעלות
לכסא, שהם ו'. ומשום שהוא
כלול עשר, מתלבשים בו עשר
ספירות, ובו נראה הקדוש
ברוך הוא בשכינתו, שהיא
כלולה מעשר ספירות - לנביאים.
ומצד השכינה, שהיא עשירית,
תכלת שבציצית, היא תכלת של
כל הגונים.

שהיא תכלית של עשר ספירות,
ובו (שמות ט) ותכל כל עבדת
[משפן] אהל מועד, והיא לשון
פלה. זהו שפתוב (במדבר ז) ויהי
ביום פלת משה להקים את
המשפן. ופרשוהו רבנן, פלת
פתוב, והיא תכלת הנר, שאוכלת
חלבים ועולות.

ועליו אמר יחזקאל, דמות
כמראה אבן ספיר דמות כסא. סגלת האבן הזו, שמי שירש אותה לא שולטת בו אש הגיהנם.
אין אש שמקלקלת אותה ולא כל מיני מתכות, כל שפן שהמים לא מזיקים אותה. מי שירש
אותה, מתקים בו (ישעיה מג) כי תעבר במים אתך אני וגו'. וכל עליונים ותחתונים של צד האחר

אמר קדוש ברוך הוא, למשריין דלעילא, מאן דמצלי,
בין יהא גבור, בין יהא חכם, בין יהא עשיר. בזכוון
גבור. חכם בתורה. ועשיר במצות. לא ייעול בהיכלא
דא צלותיה, עד דתחזון ביה סימנין אלין, דיהב גרמיה
ביה תקונין דילי. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, אם
הרב דומה למלאך יי צבאות תורה יבקשו מפיהו. למאן
דיהא רשים באלין סימנין בלבושיה, תקבלון צלותיה.
סימנא דא דיהא רשים בצלותיה, בתכלת, בכנפי מצוה
ציצית. דאיהו דמי לרקיע, דאיהו מטטרון. דיוקנא
דיליה, תכלת שבציצית.

ובגין דא, שיעור הציצית אוקמוה רבנן, טלית שהקטן
מתכסה בה ראשו ורבו. והאי איהו דאתמר ביה,
(ישעיה יא) ונער קטן נהג כם. והאי איהו נהג בארבע
חיות, דאינון ארבע, ואיהו כליל (מלכים א' ז) שש מעלות
לכסא, דאינון ו'. ובגין דאיהו כליל עשר, מתלבשין ביה
עשר ספיראן, ו'. וביה הוה אתחזי קדוש ברוך הוא
בשכינתיה, דאיהו כלילא מעשר ספיראן, לנביאי.
ומסטר א דשכינתא דאיהו עשיראה, תכלת שבציצית,
איהו תכלת דכל גוונין.

דאיהו תכלית די ספיראן. וביה (שמות ט) ותכל כל עבדת
אהל מועד. ואיהו לשון פלה. דא הוא דכתיב,
(במדבר ז) ויהי ביום פלת משה להקים את המשפן.
ואוקמוה רבנן, פלת פתיב, ואיהו תכלת דשרגא, דאכיל
תרביץ ועלוון.

ועליה אמר יחזקאל (יחזקאל א) דמות כמראה אבן ספיר
דמות כסא. סגולה דהאי אבן, מאן דירית לה,
לא שלטא נורא דגיהנם עליה. לית נורא בעלמא מקלקל
לה, ולא כל מיני מתכות. כל שפן מיא, דלא מזיקו לה.
מאן דירית לה, אתקיים ביה (ישעיה מג) כי תעבור במים

כמראה אבן ספיר דמות כסא. סגלת האבן הזו, שמי שירש אותה לא שולטת בו אש הגיהנם.
אין אש שמקלקלת אותה ולא כל מיני מתכות, כל שפן שהמים לא מזיקים אותה. מי שירש
אותה, מתקים בו (ישעיה מג) כי תעבר במים אתך אני וגו'. וכל עליונים ותחתונים של צד האחר

פּוֹחֲדִים מִמֶּנּוּ. תִּכְלַת הַיָּם,
בְּשִׁבִילָהּ נֹאמֵר כִּי תַעֲבֹר בְּמִים
אֶתְּךָ אֲנִי. שְׁבִסְגֻלָּהּ זֹאת (שְׁמוֹת טו) סוֹס
וְרוֹכְבוֹ רָמָה בָּיָם, זֶה מִמֶּנָּה שֶׁל
מִצְרַיִם.

מִגֵּוֹן זֶה פּוֹחֲדִים עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים. מִתְּחִלָּה הַיָּם פּוֹחֲדִים
מִמֶּנּוּ. וּמִתְּחִלָּה הַרְקִיעַ, שֶׁהוּא
תִּכְלַת, מִמֶּנּוּ פּוֹחֲדִים. מִתְּחִלָּה
הַתִּכְלֵת (וּמִתְּחִלָּה הַרְקִיעִים וּמִתְּחִלָּה) שֶׁאֲשִׁי
הַגִּיהֶנֶם פּוֹחֲדִים מִמֶּנָּה.

וְהַתִּכְלֵת זֶה הֵיא דִין, דִּינָא - אֲדַנְיָ.
דִּינָא דְמַלְכוּתָא דִּינָא, וְשִׁנֵּי גֻּנִים
רְשׁוּמִים בְּטַלִּית, אֶחָד לְכֹן וְאֶחָד
תִּכְלַת. וְעַל שְׁנֵי גֻּנִים אֵלּוּ נֹאמֵר,
(שְׁמוֹת כד) וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה
לְבַנְתֵּי הַסְּפִיר. לְבַנְתֵּי - לְכֹן הַסְּפִיר,
שֶׁהוּא כְּלוּל בְּשִׁנֵּי גֻּנִים, רַחֲמִים
וְדִין, לְכֹן וְשָׁחַר. שָׁחַר הַתִּכְלֵת.
וְעַל שְׁנֵי גֻּנִים רַמְזוּ רְבוּתֵינוּ,
מֵאִמְתִּי קוֹרְאִים אֶת שְׁמֵע
בְּשָׁחַרִית? מְשִׁיכִיר בֵּין תִּכְלַת
לְלֶכֶן. לְהִיּוֹת בַּת הַמֶּלֶךְ, קְרִיאַת
שְׁמֵע, יְחֻד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
כְּלוּל מְשִׁנֵּי גֻּנִים אֵלּוּ, שֶׁהֵם
יְהוָה אֲדַנְיָ, רַחֲמִים וְדִין. כְּמוֹ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כּוֹלֵל שְׁנֵי
גֻּנִים - יְהוָה אֲדַנְיָ, לְהִיּוֹת
רַחֲמִים וְדִין, כְּפֶסֶק דִּין וְכֶסֶף
רַחֲמִים. (מִטְטָרוֹן).

כְּמִרְאָה אֶכֶן סְפִיר דְמוּת כְּפֶסֶק.
מֵה זֶה דְמוּת כְּפֶסֶק? אֵלּוּ כְּנֻד
הַכְּפֶסֶק, שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁבָעִים וְשָׁנִים
גְּשָׁרִים. שֶׁיְהִיָּה אָדָם רְשׁוּם
בְּשָׁבָעִים וְשָׁנִים קְשָׁרִים, וְחֻלִּיּוֹת
הַצִּיצִית, כְּנֻד שְׁבָעִים וְשָׁנִים
גְּשָׁרִים שֶׁל הַכְּפֶסֶק, שֶׁהֵם שְׁמוֹנָה
עָשָׂר קְשָׁרִים, וְחֻלִּיּוֹת לְכָל צֶד.
שֶׁהַכְּפֶסֶק שֶׁהוּא ה', לְכָל צֶד
בְּאַרְבַּע חִיּוֹת הַכְּפֶסֶק, שֶׁהֵם ד'.
וְשֵׁשׁ מַעְלוֹת הַכְּפֶסֶק, שֶׁהֵם ו', וְזֶה
מִטְטָרוֹן, הוּא כּוֹלֵל אַרְבַּע חִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁעִיָּה יא) וְנִעַר
קִטָּן נִהַג בָּם, וְאִינוֹן מִיכָאֵל גְּבַרְיָאֵל נוֹרִיאֵל רְפָאֵל.
מִטְטָרוֹן (מַלְכִים א' י) שֶׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶף, דְּסִלְקִין שִׁית מְאָה,
מִטְטָרוֹן, הוּא כּוֹלֵל אַרְבַּע חִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁעִיָּה יא) וְנִעַר קִטָּן נִהַג בָּם, וְהֵם: מִיכָאֵל, גְּבַרְיָאֵל,
נוֹרִיאֵל, רְפָאֵל. מִטְטָרוֹן, (מַלְכִים א'-א' י) שֶׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶף, שְׁעוּלִים שֶׁשׁ מְאוֹת, צִיצִית בְּשִׁתֵּי יוֹדִי"ן.

אֶתְּךָ אֲנִי וְגו'. וְכָל עֲלָאִין וְתַתְּאִין דְּסִטְרָא אֶתְּרָא דְחֵלִין
מִגִּיהֶ. תִּכְלַת דִּימָא בְּגִינְיָה אֶתְּמַר, כִּי תַעֲבֹר בְּמִים אֶתְּךָ
אֲנִי. דְּבִסְגֻלָּהּ דָּא, (שְׁמוֹת טו) סוֹס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בָּיָם, דָּא
מִמֶּנָּה דְּמִצְרַיִם.

מִגֵּוֹן דָּא, דְּחֵלִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין. מְשַׁרְיִין דִּימָא דְחֵלִין
מִגִּיהֶ. וּמְשַׁרְיִין דְּרִקִיעָא דְאִיהוּ תִכְלַת, מִגִּיהֶ
דְּחֵלִין. מְשַׁרְיִין דְּתִכְלַת (ס"א וּמְשַׁרְיִין דְּרִקִיעִין וּמְשַׁרְיִין) דְּנוֹרָא
דְּגִיהֶנֶם דְּחֵלִין מִגִּיהֶ.

וְהֵיא תִכְלַת (דף רכ"ז ע"א) אִיהוּ דִין. דִּינָא אֲדַנְיָ. דִּינָא
דְּמַלְכוּתָא דִּינָא וְתַרְיִין גֻּוֹנִין רְשִׁימִין בְּטַלִּית, חָד
חָדוֹר, וְחָד תִּכְלַת. וְעַל תַּרְיִין גֻּוֹנִין אֵלּוּ אֶתְּמַר, (שְׁמוֹת כד)
וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְתֵּי הַסְּפִיר. לְבַנְתֵּי, לוֹכֵן דְּסְפִיר.
דְּאִיהוּ כְּלוּל בְּתַרְיִין גֻּוֹנִין, רַחֲמִי וְדִינָא, חָדוֹר וְאוֹכֵם.
אוֹכְמוֹ דְּתִכְלַת. וְעַל תַּרְיִין גֻּוֹנִין, רְמִיזוּ רְבִנְוֹן, מֵאִמְתִּי
קוֹרְיִין אֶת שְׁמֵע בְּשָׁחַרִית, מְשִׁיכִיר בֵּין תִּכְלַת לְלֶכֶן. לְמַהּוֹי
כְּרִתָּא דְּמִלְכָּא, קְרִיאַת שְׁמֵע, יְחֻדָּא דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא,
כְּלוּל מִתַּרְיִין גֻּוֹנִין אֵלּוּ, דְּאִינוֹן יְהוָה אֲדַנְיָ, רַחֲמִי
וְדִינָא. כְּגֻוֹנָא דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלוּל ב' גֻּוֹנִין, יְהוָה
אֲדַנְיָ לְמַהּוֹי רַחֲמִי וְדִינָא, כְּפֶסֶק דִּין וְכֶסֶף רַחֲמִים.
(מִטְטָרוֹן).

כְּמִרְאָה אֶכֶן סְפִיר דְמוּת כְּפֶסֶק. (יְחֻזְקָאֵל א') מָאִי דְמוּת כְּפֶסֶק.
אֵלּוּ לְקַבֵּל כְּרִסְיָא, דְּאִית לִיה שְׁבָעִין וְתַרְיִין
גְּשָׁרִים. דִּיהָא בַר נָשׁ רְשִׁים בְּשָׁבָעִין וְתַרְיִין קְשָׁרִים,
וְחוּלְיִין דְּצִיצִית, לְקַבֵּל שְׁבָעִין וְתַרְיִין גְּשָׁרִים דְּכְרִסְיָא.
דְּאִינוֹן תְּמַנְסַר קְשָׁרִים, וְחוּלְיִין לְכָל סִטְרָא. דְּכְרִסְיָא
דְּאִיהוּ ה', לְכָל סִטְרָא בְּאַרְבַּע חִיּוֹן דְּכְרִסְיָא, דְּאִינוֹן ד'.
וְשִׁית דְּרִגִין דְּכְרִסְיָא, דְּאִינוֹן ו', וְדָא מִטְטָרוֹן, אִיהוּ
כְּלוּל אַרְבַּע חִיּוֹן. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שְׁעִיָּה יא) וְנִעַר
קִטָּן נִהַג בָּם. וְאִינוֹן מִיכָאֵל גְּבַרְיָאֵל נוֹרִיאֵל רְפָאֵל.
מִטְטָרוֹן (מַלְכִים א' י) שֶׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶף, דְּסִלְקִין שִׁית מְאָה,
מִטְטָרוֹן, הוּא כּוֹלֵל אַרְבַּע חִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁעִיָּה יא) וְנִעַר קִטָּן נִהַג בָּם, וְהֵם: מִיכָאֵל, גְּבַרְיָאֵל,
נוֹרִיאֵל, רְפָאֵל. מִטְטָרוֹן, (מַלְכִים א'-א' י) שֶׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶף, שְׁעוּלִים שֶׁשׁ מְאוֹת, צִיצִית בְּשִׁתֵּי יוֹדִי"ן.

ואם חסר יו"ד, הרי חירק
במקומה, כף עולה. בכל צד
בארבע כנפות, ציצית ושלש
עשרה חליות הציצית - הם
תרי"ג.

ועוד שש מעלות לפסא - בסוד
זה וא"ו, עולה לחשבון י"ג,
שנרמז בשלש תבות (שמות יד)
ויסע, ויבא, ויט. שהם והו אני
והו. חמשה קשרים, ה' לכל צד.
א' טלית אחת לכלם. ובאות ה'
נשלם ח"י, שהם ט"ט, להיות
חיה לכל צד, כולל ארבע חיות.
ולכל חיה ארבע פנים וארבע
כנפים, הם ל"ב פנים וכנפים,
והם תלויים מחיה שהוא אדם.
והם ל"ב, כחשבון יו"ד ה"א
ה"א. שלמות שלהם וא"ו. שלש
עשרה חליות בכל ארבע
הכנפים. והוא מתניח עם כל
ארבע חיות, ומשלים למעלה,
משלים למטה. עמוד האמצעי
הוא מטטרון, להשלים למעלה,
כמו התפארת. שמו פשם רבו.
בצלמו כדמותו נברא. שהוא
פולל כל הדרגות, מלמעלה
למטה, ומלמטה למעלה, ואחוז
הוא באמצע. זהו שכתוב (שמות כו)
והברית התיכון בתוך הקרשים
מברח מן הקצה אל הקצה.

והוא כולל ארבע פנים וארבע
כנפים לכל חיה וחיה שלמעלה,
שהם יאהדונהי. אז ישיר משה.
בכל חיה ארבע פנים וארבע
כנפים כמו זה. א"ז באריה. א"ז
בשור. א"ז בנשר. א"ז באדם.
שהם ל"ב פנים וכנפים, בחשבון
א"ז ארבע פעמים.

והם ארבע פנים: יהו"ה. ארבע
כנפים: אדני. כנגד ארבעה בגדי
זהב וארבעה בגדי לבן ששובש
והם על ישראל, כנגד אדני שפתי תפתח.
ותפלה, של תפלה יהו"ה, בתחילה
י"ח ברכות התפלה. ושמונה עשרה פעמים יהו"ה, יש בהם ע"ב אותיות, בחשבון (בראשית ב)
ויכלו, שכלולים בצדיק ח"י העולמים.

ציצית בתרי"ג יודי"ן. ואי חסר יוד, הא חירק באתריה,
הכי סלקא. בכל סטרא בד' כנפי, ציצית ותלת עשר
חליון דציצית, אינון תרי"ג.

ועוד. שש מעלות לכפא, ברזא דא וא"ו, סליק לחשבון
י"ג, דאתרמיז בתלת תיבין, ויסע ויבא ויט. דאינון
והו אני והו. חמש קשרין, ה' לכל סטרא. א' טלית חד
לכלהו. ובאת ה' אשתלים ח"י. דאינון ט"ט. למחוי
חיה לכל סטרא. כליל ארבע חיות. ולכל חיה, ארבע
אנפין, וארבע גדפין, אינון ל"ב אנפין וגדפין. ואינון
תליון מחיה דאיהו אדם.

ואינון ל"ב, כחושבון יו"ד ה"א ה"א. שלימו דלהון,
וא"ו. תליסר חוליון בכל ארבע כנפי, והוא"ו
מתניח עם כל ארבע חיות, ואשלים לעילא, אשלים
לתתא. עמודא דאמצעיתא איהו מטטרון, לאשלקא
לעילא, כגוונא דתפארת, שמיה פשם רביה. בצלמו
כדמותו אתברי. דאיהו כליל כל דרגין, מעילא לתתא,
ומתתא לעילא. ואיהו אחיד באמצעיתא. הדיא הוא
דכתיב, (שמות כו) והברית התיכון בתוך הקרשים מברית
מן הקצה אל הקצה.

ואיהו כליל ארבע אנפין, וארבע גדפין דכל חיה וחיה
דלעילא, דאינון, יאהדונהי. אז ישיר משה. בכל
חיה ארבע אנפין, וארבע גדפין, כגוונא דא. א"ז באריה.
א"ז בשור. א"ז בנשר. א"ז באדם. דאינון ל"ב אנפין
וגדפין, כחושבון א"ז ארבע זמנין.

ואינון ד' אנפין: יהו"ה. ארבע גדפין: אדני. לקבל
ארבע בגדי זהב, וארבע בגדי לבן, דלביש כהנא
לכפרא על ישראל. לקבל, (תהלים נא) אדני שפתי תפתח.
וצלותא. דתפלה יהו"ה, בתחילה ח"י ברכאן דצלותא.
ותמני סרי זמנין יהו"ה, אית בהון ע"ב אתוון, כחושבון
ויכלו, דכלילן בצדיק ח"י עלמין.

הכהן לכפר על ישראל, כנגד אדני שפתי תפתח. ותפלה, של תפלה יהו"ה, בתחילה
י"ח ברכות התפלה. ושמונה עשרה פעמים יהו"ה, יש בהם ע"ב אותיות, בחשבון (בראשית ב)
ויכלו, שכלולים בצדיק ח"י העולמים.

וּבְאֶרְבַּע חִינוּן, יְהוָה אֲדַנִּי. תִּמְנִי לְכָל סִטְרָא, אֵינּוֹן
ל"ב אֲתוֹן, וּי"ג אֲתוֹן, דְּאִשְׁתַּכְּחוּ מִן זְהוּ
אֲנִי זְהוּ, הָא תִּלְת עֶשֶׂר, דְּכִלְיָן עֵילָא וְתַמָּא. בְּהוֹן
אֲשְׁתַּלִּים אָדָם, דְּאִיהוּ מ"ה, עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא.

לְעֵילָא בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, לִית, קְלִיפִין. (אסתר ד) כִּי אֵין לְבָא
אֶל שַׁעַר הַמְּלָךְ בְּלָבוּשׁ שָׂק. לְתַמָּא אֵית קְלִיפִין
בְּמִטְטָרוֹן, דְּאִיהוּ בְּדִיּוּקְנָא דְעֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא. דְּבִזְמַנָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכַר מַמְלְכוּתֵיהּ, אֲתַכְּסִי בְּגַדְפִין
וְאֲנַפִּין דְעֶבֶד דִּילֵיהּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמואל ב כב) וַיִּרְכַּב
עַל כְּרוּב וַיַּעַף.

וְאֵינּוֹן קְלִיפִין דְּסַחְרִין לְד' חִינוּן דְּמִטְטָרוֹן, אֵינּוֹן: תְּהוּ,
(מלכים א יט) וְהִנֵּה רוּחַ גְּדוֹלָה וְחֶזֶק מְפָרֵק הָרִים
וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים לֹא בְרוּחַ יי. בַּה"ו, וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא
בְּרַעַשׁ יי, הָא תְּרִין קְלִיפִין, יְרוּק וְחַוּוּר, דְּקְלִיפִין דְּאַגּוּזָא,
חַד תְּהוּ, קוּ יְרוּק, תְּנַיִנָא בְּהוּ, אֲבָנִין מְפוּלְמִין, קְלִיפָא
תְּקִיפָא, פְּאַבְנָא מְפוּלְמָא. לְקַבֵּל תְּרִין קְלִיפִין אֵלִין, מוּזִין
וְתַבְּנִין דְחֻטָּה.

קְלִיפָא תְּלִיתָא, דְּקִיקָא. לְקַבֵּל סוּבִין דְחֻטָּה, דְּהַכָּא
אִיהוּ מִתְדַבֵּק בְּחֻטָּה, וְלֹא יִכִּיל לְאַתְפְּרָשָׁא
מִתַּמָּן, עַד דְּטַחְנִין לֵיהּ בְּרִיחֵי, דְּאֵינּוֹן לְקַבֵּל טוּחְנוֹת
דְּפוּמָא דְּבַר נָשׁ, דְּצָרִיךְ לְמַטְחֵן בְּהוֹן מְלִין דְּאוּרִייתָא,
עַד דִּיהוֹן קַמְמַח סֵלַת נְקִיָּה, וּבְנִפְּהָ דְאִיהִי שְׁפָה, אֲתַבְּרִיר
פְּסוּלַת דְּאִיהִי סוּבִין (דְּאוּרִייתָא) עַד דִּישְׁתַּכַּח הֶלְכָה סֵלַת
נְקִיָּה. בְּהִיהוּ זְמַנָּא, נְטִיל לָהּ לְבָא וּמוּחָא, וְכָל אַבְרִין
דְּגוּפָא דְּאַתְפְּשֻׁט בְּהוֹן נְשֻׁמְתָא, וְאַתְפְּרַנְסַת בְּהּ נְשֻׁמְתָא,
כְּגוּוּנָא דְּגוּפָא אֲתַפְּרַנְסַת בְּמְלִין דְּעֵלְמָא, (קהלת ו) דִּזְה
לְעוֹמַת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹהִים, נְהַמָּא דְּגוּפָא, וְנַהֲמָא דְּאוּרִייתָא.
הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ט) לָכוּ לְחַמּוּ בְּלַחְמִי.

וְהָא קְלִיפָא, אִיהוּ כְּקִיפָא דְּמִתְדַבְּקָא בְּמוּחָא דְּאַגּוּזָא,

מִתְפְּרַנְס מִדְּבְרֵי הָעוֹלָם. שְׂזָה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹהִים - לְחַם
(משלי ט) לָכוּ לְחַמּוּ בְּלַחְמִי.

וּבְאֶרְבַּע חִיּוֹת, יְהוָה אֲדַנִּי. שְׂמוּנָה לְכָל צַד - הֵם ל"ב
אוֹתִיּוֹת, וּי"ג אוֹתִיּוֹת שְׁנַמְצָאוּ מִן
זְהוּ אֲנִי זְהוּ. הָרִי שְׁלֵשָׁה עֶשֶׂר
שְׁכָלוּלִים לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, בְּהֵם
הַשְׁתַּלֵּם אָדָם, שְׂהוּא מ"ה, עֲמוּד
הָאֲמַצְעִי.

לְמַעְרָבָה בְּעֵץ הַחַיִּים אֵין קְלָפוֹת,
(אסתר ד) כִּי אֵין לְבָא אֶל שַׁעַר הַמְּלָךְ
בְּלָבוּשׁ שָׂק. לְמַטָּה יֵשׁ קְלָפוֹת
בְּמִטְטָרוֹן, שְׂהוּא בְּדַמּוֹת הָעֲמוּד
הָאֲמַצְעִי. שְׂבִזְמַן שְׂהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְחוּץ לְמַלְכוּתוֹ, מִתְכַּסֶּה
בְּכַנְפֵי וּפְנֵי הָעֶבֶד שְׁלוֹ, זְהוּ
שְׁכַתוּב (שמואל-ב כב) וַיִּרְכַּב עַל
כְּרוּב וַיַּעַף.

וְאוּרִין קְלָפוֹת שְׂסוּכְבוֹת לְאַרְבַּע
חִיּוֹת מִטְטָרוֹן הֵן: תְּהוּ - (מלכים-א
ט) וְהִנֵּה רוּחַ גְּדוֹלָה וְחֶזֶק מְפָרֵק
הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים לֹא בְרוּחַ
ה'. בַּה"ו - וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא
בְּרַעַשׁ ה'. הָרִי שְׁתֵּי קְלָפוֹת, יְרוּק
וְלָבָן. שְׁקָלְפוֹת הָאֲגוּזוּ - אֶחָד
תְּהוּ, קוּ יְרוּק. שְׁנֵי בְּהוּ, אֲבָנִים
מְפֻלְמוֹת, קְלָפָה חִזְקָה כְּאַבְּן
מְפֻלְמַת. כְּנֶגֶד שְׁתֵּי קְלָפוֹת אֵלֵינוּ,
מוּזִין וְתַבְּנִין שֵׁל חֻטָּה.

קְלָפָה שְׁלִישִׁית, דְּקִיקָה - כְּנֶגֶד
סְבִין שֵׁל חֻטָּה, שְׂכָאן הוּא נְדַבְּק
בְּחֻטָּה וְלֹא יְכוּל לְהַפְרֵד מִשָּׁם עַד
שְׁטוּחְנִים אוֹתוֹ בְּרַחִים, שְׂהֵן
כְּנֶגֶד טוּחְנוֹת הַפָּה שֵׁל הָאִישׁ,
שְׂצָרִיךְ לְטַחֵן בְּהֵן דְּבְרֵי תוֹרָה עַד
שְׂיֵהִיו כְּמוֹ קַמַּח סֵלַת נְקִיָּה.
וּבְנִפְּהָ, שְׂהִיא הַשְׁפָּה, מִתְבְּרַת
הַפְּסֻלַת, שְׂהוּא סְבִין (שֵׁל הַתּוֹרָה),
עַד שְׂתַּמְצָא הֶלְכָה סֵלַת נְקִיָּה.
בְּאוֹתוֹ זְמַן נוּטֵל אוֹתָהּ הַלֵּב
וְהַמַּח, וְכָל אֵיבְרֵי הַגּוּף שְׂהַנְשָׁמָה
מִתְפַּשְׁט בְּהֵם, וְהַנְשָׁמָה
מִתְפְּרַנְסַת מִמֶּנָּה כְּמוֹ שְׂהַגּוּף

הַגּוּף, וְלַחֵם הַתּוֹרָה. זְהוּ שְׂכַתוּב
וּקְלָפָה זֶה הִיא כְּמוֹ קְלָפָה שְׂנִדְבְּקַת לְמַח הָאֲגוּזוּ, וּכְשֶׁהָאֲגוּזוּ רַךְ, נִפְרַדַּת אוֹתָהּ קְלָפָה מִמַּח הָאֲגוּזוּ

בלי קשי. וכשֶׁהֶאָגוּז יבֵשׁ, קֶשֶׁה לְאָדָם לְהַעֲבִירָהּ מִשָּׁם, כִּי עֲדִין הַקֶּשֶׁא בְּמִקוּמָה עוֹמֶדֶת. וְלִכֵּן צִוָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם לְחַזֵּר בְּתִשְׁבּוּבָה בְּבַחֲרוּתוֹ, לְפָנֵי שְׂיִזְקִין בּוֹ יֵצֵר הָרַע. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא יט) מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקְוֹם, קֹדֶם שִׁיבָה שְׁלָף. וְקִלְפָּה זוֹ הִיא אֵשׁ, וְנֹאמַר בָּהּ, וְאַחַר הָרַעֲשׂ אֵשׁ לֹא כָאֵשׁ ה'. רְבִיעִית - תְּהוֹם, חֲלַל הֶאָגוּז, קוֹל דְּמָמָה דְקָה, שָׁם בָּא הַמְּלָף, (יחזקאל א) וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשֵׁמֶל מִתּוֹף הָאֵשׁ.

וְאוֹתָן קִלְפוֹת רְשׁוּמוֹת בְּאַרְבָּעָה אֵיבָרִים שֶׁל הַגּוּף. בְּרָאָה, שָׁם לְחָה, שְׁמִמְנָה יוֹצְאוֹת סְרַחוֹת הַרָאָה, (משלי ה) רִגְלֶיהָ יִרְדוּת מִוֶּת שְׂאוֹל צְעָדֶיהָ יִתְמַכּוּ. וְשֵׁם רוּחַ חֲזָק מִפָּרָק, שְׂדוּפֶק בְּכַנְפֵי הַרָאָה שֶׁל הָאָדָם, וְזֶהוּ רוּחַ שְׁמִסְעִיר אֶת גּוּף הָאָדָם, מֵה שְׂכּוּפֶף לֹא אֵלֵיהוּ תַחֲתִיו וְעוֹלָה בּוֹ לְמַעְלָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (מלכים ב-ב) וַיַּעַל אֵלֵיהוּ בְּסַעֲרָה הַשְּׁמִימָה [הַשְּׁמַיִם]. וְזֶהוּ דוּפֶק עַל הַרָאָה, שְׁשׁוֹתָה כָּל מִשְׁקִים, וּבִהֶם (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, זֹהוּ קִלְפָּה לְרוּחַ הַקָּדֵשׁ. לְשִׁמְאֵל, רוּחַ סַעֲרָה, עֲלֵיהֶם נֹאמַר (קהלת י) לֵב חָכָם לִימִינוֹ וְלֵב כָּסִיל לְשִׁמְאֵלוֹ.

דוֹד הַעֲבִיר מִלְבוֹ וְהִרְגֵּ אֹתוֹ, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים טז) וְלִבִּי חֲלַל בְּקַרְבִּי, וְלִכֵּן זָכָה לְנִשְׁבּוֹב רוּחַ צְפוֹנִית בְּכַנּוּרוֹ, וְנֹאמַר בּוֹ (יחזקאל לז) כֹּה אָמַר ה' מְאַרְבַּע רִיחוֹת בְּאֵי הַרְיוֹם, וְהִזָּה מְנַגֵּן בּוֹ בְּכַנּוּר בְּאַרְבָּעָה מֵינֵי נְגוּנִים: בְּשִׁיר פְּשׁוּט, שֶׁהוּא י'. וּבְשִׁיר כְּפוּל, שֶׁהוּא י"ד. וּבְשִׁיר מְשֻׁלֵּשׁ, שֶׁהוּא י"ו. וּבְשִׁיר מְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא י"ז. הַרִי הֵן עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת שְׁעֵשֶׂה דוֹד כְּנִגְדֵן עֶשְׂרֵה מֵינֵי תֵלִים, וְעוֹלִים לְע"ב פְּנִים, כְּחֻשְׁבוֹן עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת אֵלּוּ. וְזֹמְתֵי עֵלּוּ כְּע"ב מֵינֵי נְגוּן? כְּשֶׁעֲבַר שְׁלֹטוֹן עוֹן מִשְׁחִית אֶף

וּבְזִמְנָא דְאַגּוּזָא אֵיהִי רְכִיכָא, אֲתַפְרֵשׁ הֵהִיא קְלִיפָא מִמּוֹחָא דְאַגּוּזָא, בְּלֹא קוּשְׂיָא. וּבְזִמְנָא דְאַגּוּזָא אֵיהִי (דף רכ"ז ע"ב) יְבֻשָׁה, קֶשֶׁה לְבַר נֶשׁ לְאַעֲבְרָא לִיהָ מִתַּמְזֵן, כִּי עֲדִיין הַקּוּשְׂיָא בְּמִקוּמָה עוֹמֶדֶת. וּבְגִין דָּא מְנִי קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְבַר נֶשׁ, לְאַהֲדָרָא בְּתִיּוֹבְתָא בְּבַחֲרוּתֶיהָ, קוֹדֶם דְּיִזְקִין בֵּיהָ יֵצֵר הָרַע. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא יט) מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקְוֹם, קוֹדֶם שִׁיבָה דִּילָף. וְהִיא קְלִיפָה אֵיהִי אֵשׁ, וְאַתְמַר בָּהּ וְאַחַר הָרַעֲשׂ אֵשׁ לֹא כָאֵשׁ י'. רְבִיעִעָאָה, תְּהוֹם. חֲלַל דְאַגּוּזָא, בֵּיהָ קוֹל דְּמָמָה דְקָה, תַּמְזֵן קָא אֲתֵי מִלְבָּא, (יחזקאל א) וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשֵׁמֶל מִתּוֹף הָאֵשׁ.

וְאֵינּוֹן קְלִיפִין, אֵינּוֹן רְשִׁימִין בְּד' אֵבָרִים דְּגוּפָא. בְּרִיאָה, תַּמְזֵן לִיחָא, דְּמִינָה אֲשֶׁתַּכְּחוּ סְרַחוֹת הַרִיאָה, (משלי ה) רִגְלֶיהָ יִרְדוּת מִוֶּת שְׂאוֹל צְעָדֶיהָ יִתְמַכּוּ. וְתַמְזֵן רוּחַ חֲזָק מִפָּרָק, דְּדַפִּיק בְּכַנְפֵי רִיאָה דְבַר נֶשׁ, וְהִיא אֵיהִי רוּחָא דְאַסְעִיר גּוּפִיהָ דְבַר נֶשׁ, מֵה דְכַפִּיף לִיהָ אֵלֵיהִי תַחֲתוֹתֵי, וְסָלִיק לְעֵלְיָא בֵּיהָ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (מלכים ב-ב) וַיַּעַל אֵלֵיהִי בְּסַעֲרָה הַשְּׁמִימָה. וְהִיא דַּפִּיק עַל רִיאָה, דְשׁוֹתָה כָּל מְשָׁקִין. וּבַהוּן, (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, הִיא אֵיהִי קְלִיפָה לְרוּחָא דְקוּדְשָׁא. לְשִׁמְאֵלָא, רוּחַ סַעֲרָה, עֲלֵיהִי אֲתַמַּר, (קהלת י) לֵב חָכָם לִימִינוֹ וְלֵב כָּסִיל לְשִׁמְאֵלוֹ.

דוֹד אַעֲבַר לִיהָ מִלְבוֹי, וְקָטִיל לִיהָ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים טז) וְלִבִּי חֲלַל בְּקַרְבִּי וּבְגִין דָּא זָכָה, לְנִשְׁבָּא רוּחַ צְפוֹנִית, בְּכַנּוּר דִּילִיהָ. וְאַתְמַר בֵּיהָ, (יחזקאל לז) כֹּה אָמַר י' מְאַרְבַּע רִיחוֹת בְּאֵי הַרְיוֹם, וְהוּהָ מְנַגֵּן בֵּיהָ בְּכַנּוּר, בְּד' מֵינֵי נְגוּנִין, בְּשִׁיר פְּשׁוּט, דְּאֵיהִי י'. וּבְשִׁיר כְּפוּל, דְּאֵיהִי י"ד. וּבְשִׁיר מְשׁוּלֵּשׁ, דְּאֵיהִי י"ו. וּבְשִׁיר מְרַבֵּעַ, דְּאֵיהִי י"ז. הָא אֵינּוֹן עֶשֶׂר אֲתוּוֹן. דְּעַבְד דוֹד לְקַבְּלֵיהִי, י' מֵינֵי תֵלִים. וְסָלִיק לְע"ב אֲנַפִּין, כְּחֻשְׁבוֹן י' אֲתוּוֹן אֵלִין.

וְזֹמְתֵי סָלִיקוּ כְּע"ב מֵינֵי נְגוּנָא. כִּד אֲתַעֲבַר שׁוּלְטָנוּתָא שְׁעֵשֶׂה דוֹד כְּנִגְדֵן עֶשְׂרֵה מֵינֵי תֵלִים, וְעוֹלִים לְע"ב פְּנִים, כְּחֻשְׁבוֹן עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת אֵלּוּ. וְזֹמְתֵי עֵלּוּ כְּע"ב מֵינֵי נְגוּן? כְּשֶׁעֲבַר שְׁלֹטוֹן עוֹן מִשְׁחִית אֶף

בארבעה צדדים שעולים לעשרה
כתרים לע"ב אמות. זהו שפתוב
(משלי יא) ובאבד רשעים רנה.

שמוכא"ל גבריאל"ל נוריאל"ל
רפאל"ל שולטים על ארבעת
הצדדים (היסודות) הטובים של
האדם, שהם מים ואש ורוח
ועפר, ולכל אחד יש לו ארבע
פנים: עון משחית אף וחקמה,
תלויים (שולטים) על מרה לבנה,
שראה עושה סרכה. ובמרה
האדם של הפכד שהתאדם
במאדים. ובמרה ירקה שאחווה
בפכד, שהוא חרב מלאך המות,
שנאמר בה (שם ה) ואחריתה מרה
כלענה חדה כחרב פיות. ובמרה
שחרה, לילית, שבת, שלטון
בטחול, שהוא עצבות, שאול
תחתית, עניות וחשך, בכיה
והספד ורעבון.

מיד כשעוברות קלפות אלו
מהאדם, שולט עליו עץ החיים
בע"ב פנים, שהם י' י"ה יה"ו
יהו"ה, שנמצאו עשרה תלויים
מארבע רוחות, שהם יהוה,
שנאמר בהם, כה אמר ה' מארבע
רוחות באי הרוח. זהו רוחו של
משיח, שנאמר בו (ישעיה יא) ונתח
עליו רוח ה', כשהוא מנשב באזן
ימין של הלב, ששם חכמה מצד
החסד, שבו הרוצה להחפים
יזרים בחכמה. וחס"ד נושב
בכינה. שפחכמה י', בכינה ה',
בתפארת ו', במלכות ה'. יהוה
דופק בכל הארבעה, שעולים
לעשרה, ולע"ב מחשבת הלב.

זה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ימין הוא
מים, והוא יד הגדולה. משמאל
אש, והיא יד החזקה. בעמוד
האמצעי י"ד רמה, שהיא רוח
הקדש. והפל בן י"ד.

כי רוח החיה באופנים. אל אשר
יהיה שמה הרוח ללכת ילכו (יחזקאל א). בו מתנהגים מים ואש. שאוחז בשניהם, ודופק בעורקי
המח, שהוא מים. ובעורקי הלב, שהוא אש. ורוח בכנפי ראה.

דעון משחית אף וחקימה. דבהון דפיק רוח סערה. בארבע
סטרין, דסלקין לי' פתרין לע"ב אומין, הדא הוא דכתיב,
(משלי יא) ובאבד רשעים רנה.

דמיכא"ל גבריאל"ל נוריאל"ל רפאל"ל, שולטין על ארבע
סטרין (פ"א יסודין) טבין דבר נש, דאינון מיא
ואשא ורוחא ועפרא, וכל חד אית ליה ארבע אנפין. עון
משחית אף וחקימה, תליין (פ"א שלטין) על מרה לבנה,
דריאה דעביד סרכא. ובמרה סומקא דכבד, דאתאדם
במאדים. ובמרה ירוקא דאחידא בכבדא, דאיהו חרפא
דמלאך המות, דאתמר בה (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה
חדה כחרב פיות. ובמרה שחורה, לילית, שבת,
שולטנותא בטחול, דאיהו עצבו, שאול תחתית, עניותא
והשוכא בכיה והספדא ורעבון.

מיד דמתעברין אליו קליפין מפר נש, שלטא עליה
אילנא דחיי, בע"ב אנפין, דאינון י' י"ה יה"ו
יהו"ה, דאשתכחו עשרה תליין מארבע רוחות, דאינון
יהוה, דאתמר בהון, כה אמר יהוה מארבע רוחות באי
הרוח, דא הוא רוחו דמשיח. דאתמר ביה, (ישעיה יא) ונתח
עליו רוח יי, כד איהו מנשב באזן ימינא דלבא, דתמן
חכמה מסטרא דחסד, דביה הרוצה להחפים יזרים
בחכמה. וחס"ד נושב בכינה, דבחכמה י'. בכינה ה'.
בתפארת ו'. במלכות ה'. יהוה דפיק בכלהו ארבע.
דסלקין לעשר. ולע"ב מחשבה דלבא.

דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ימינא איהו מים. ואיהו יד
הגדולה. משמאלא אש. ואיהי יד החזקה. בעמודא
דאמצעיתא, י"ד רמה. דאיהי רוחא דקדשא. וכלא בן
י"ד.

כי רוח החיה באופנים אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת
ילכו. (יחזקאל א) ביה מתנהגים מיא ואשא. דאחיד
בתריןיהו, ודפיק בערקין דמוחא, דאיהו מים. ובערקין
דלבא, דאיהו אש. ורוח בכנפי ריאה.

יהיה שמה הרוח ללכת ילכו (יחזקאל א). בו מתנהגים מים ואש. שאוחז בשניהם, ודופק בעורקי
המח, שהוא מים. ובעורקי הלב, שהוא אש. ורוח בכנפי ראה.

בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר דְּגוּפָא, אֲשֶׁתְּכַח גְּלַגְלִי זַמָּא דְאֹרִייתָא, וְגַלְגְּלֵי רְקִיעָא, דְּאִינוּן אַשָּׁא. בְּלֵהוּ סַלְקִין וְנַחְתִּין בֵּיהּ. וְאִיהוּ אַתְרֵיהּ בֵּין רְקִיעָא וְזַמָּא, מְאֵנָא דִּילֵיהּ אַרְעָא, דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא.

וּבְגוּוּנָא דְעוֹפִין, פְּתִיחוּ גְדַפְיָהּ, לְקַבְּלָא רוּחָא לְפָרְחָא בֵּיהּ. הֵכִי כָל אֶבְרִים דְּגוּפָא, פְּתִיחוּן בְּכַמְהָ מְקוּרִין, בְּכַמְהָ פְּרָקִין, בְּכַמְהָ אֲדָרִין דְּלָבָא, אֲדָרִין דְּמוֹחָא, לְקַבְּלָא לֵיהּ. דְּאִי לָאוּ דְנָשִׁיב בְּבִתִּין דְּלָבָא, הָיָה נוֹרָא דְּלָבָא, אוֹקִיד כָּל גּוּפָא. וּבְכַמְהָ סוּלְמִין, וְאֲדָרִין, דְּעָרְקִין דְּקִנְהָ דְּלָבָא, וְקִנְהָ דְּרִיאָה, בְּלֵהוּ מַתְתַּקְנִין לְגַבֵּיהּ. כִּד סָלִיק דְּבוּרָא, עַל פְּנֵי דְרִיאָה, אַתְעָבִיד קוּל. בְּהֵהוּא זַמָּנָא (קַהֲלַת י) פִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקוּל. (תַּהֲלִים

כט) קוּל יֵי עַל הַמַּיִם. מְסַטְרָא דְמַיָּא, דְּאִיהוּ מוֹחָא, דְתַמָּן סָלִיק בְּכַנְפֵי רִיאָה. קוּל יֵי חוֹצֵב לְהַבּוֹת אַש, מְסַטְרָא דְלָבָא, כִּד נִפְיָק מִפּוּמָא, אַתְקְרִי דְבוּר. וְלִקְבֹּל תְּרִין פְּנֵי רִיאָה, דְּפִתְחִין גְּדַפִּין לְקַבְּלָא לֵיהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יִחְזַקֵּאל א) וּפְנִיָהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת מִלְמַעְלָה. הֵכִי שְׁפוּן גְּטָלִין לֵיהּ לְדִיבּוּר, וּפְרַחִין לֵיהּ לְעִילָא.

וּבְגוּוּנָא דְאִינוּן חֲמִשָּׁה כַּנְפֵי (ס"א עֲנִיפֵי) רִיאָה, בְּלֵהוּ פְּתִיחוּן בְּלָא סְרְכָא, לְקַבְּלָא הָאִי קוּל, הֵכִי נְמִי צְרִיכִין לְמַהוּי חֲמִשָּׁא תְּקוּנִין דְּפּוּמָא, בְּלֵהוּ פְּתִיחוּן בְּלָא סְרְכָא, בְּחֲמֵשׁ תְּקוּנִין דְּאִינוּן: (דף רכ"ח ע"א) אַחַהֲע בְּגָרוּן. בּוּמַף בְּשִׁפּוּן. גִּיכַק בְּחִיף. דַּטְלַנַּת בְּלִישְׁנָא. זַסְשֶׁרֶץ בְּשִׁינִים.

וְדְבוּר דִּיהָא בְּהוּן, בְּלָא סְרְכָא וְעַפּוּבָא כָּלֵל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית כד) וַיְהִי הוּא טָרִם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה יוֹצֵאת. דָּא צְלוֹתָא, דְּאִיהוּ דְבוּר. וּבְגִינְיָה אַתְמַר, אַם שְׁגוּרָה תְּפִלְתִּי בְּפִי יוֹדַע אֲנִי שְׁמִקּוּבָל. וְאִי אִית סְרְכָא וְנִפְקָא בְּעַפּוּבָא, יוֹדַע אֲנִי שְׁמִטּוּרָף. בְּגִין (ס"א גִּוּוּן) סְרְכָא בְּרִיאָה דְאִיהִי טְרַפָּה.

וּבְגוּוּנָא דְעוֹפִין, פְּתִיחוּ גְדַפְיָהּ, לְקַבְּלָא רוּחָא לְפָרְחָא בֵּיהּ. הֵכִי כָל אֶבְרִים דְּגוּפָא, פְּתִיחוּן בְּכַמְהָ מְקוּרִין, בְּכַמְהָ פְּרָקִין, בְּכַמְהָ אֲדָרִין דְּלָבָא, אֲדָרִין דְּמוֹחָא, לְקַבְּלָא לֵיהּ. דְּאִי לָאוּ דְנָשִׁיב בְּבִתִּין דְּלָבָא, הָיָה נוֹרָא דְּלָבָא, אוֹקִיד כָּל גּוּפָא. וּבְכַמְהָ סוּלְמִין, וְאֲדָרִין, דְּעָרְקִין דְּקִנְהָ דְּלָבָא, וְקִנְהָ דְּרִיאָה, בְּלֵהוּ מַתְתַּקְנִין לְגַבֵּיהּ. כִּד סָלִיק דְּבוּרָא, עַל פְּנֵי דְרִיאָה, אַתְעָבִיד קוּל. בְּהֵהוּא זַמָּנָא (קַהֲלַת י) פִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקוּל. (תַּהֲלִים כט) קוּל יֵי עַל הַמַּיִם. מְסַטְרָא דְמַיָּא, דְּאִיהוּ מוֹחָא, דְתַמָּן סָלִיק בְּכַנְפֵי רִיאָה. קוּל יֵי חוֹצֵב לְהַבּוֹת אַש, מְסַטְרָא דְלָבָא, כִּד נִפְיָק מִפּוּמָא, אַתְקְרִי דְבוּר. וְלִקְבֹּל תְּרִין פְּנֵי רִיאָה, דְּפִתְחִין גְּדַפִּין לְקַבְּלָא לֵיהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יִחְזַקֵּאל א) וּפְנִיָהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת מִלְמַעְלָה. הֵכִי שְׁפוּן גְּטָלִין לֵיהּ לְדִיבּוּר, וּפְרַחִין לֵיהּ לְעִילָא.

וּבְגוּוּנָא דְאִינוּן חֲמִשָּׁה כַּנְפֵי (ס"א עֲנִיפֵי) רִיאָה, בְּלֵהוּ פְּתִיחוּן בְּלָא סְרְכָא, לְקַבְּלָא הָאִי קוּל, הֵכִי נְמִי צְרִיכִין לְמַהוּי חֲמִשָּׁא תְּקוּנִין דְּפּוּמָא, בְּלֵהוּ פְּתִיחוּן בְּלָא סְרְכָא, בְּחֲמֵשׁ תְּקוּנִין דְּאִינוּן: (דף רכ"ח ע"א) אַחַהֲע בְּגָרוּן. בּוּמַף בְּשִׁפּוּן. גִּיכַק בְּחִיף. דַּטְלַנַּת בְּלִישְׁנָא. זַסְשֶׁרֶץ בְּשִׁינִים. וְדְבוּר דִּיהָא בְּהוּן, בְּלָא סְרְכָא וְעַפּוּבָא כָּלֵל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית כד) וַיְהִי הוּא טָרִם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה יוֹצֵאת. דָּא צְלוֹתָא, זֵו תְּפִלָּה, שְׁהוּא דְבוּר, וּבְגִלְלָה נְאָמַר, אַם שְׁגוּרָה יוֹצֵאת בְּפִי, יוֹדַע אֲנִי שְׁמִקּוּבָל. וְאִם יֵשׁ סְרְכָה וְיוֹצֵא בְּעַפּוּבָא, יוֹדַע אֲנִי שְׁמִטּוּרָף, בְּגִלְלָל (בְּגוּוּן) סְרְכָה בְּרֵאָה שְׁהִיא טְרַפָּה.

וְקוֹל דָּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּבִיהַ (יחזקאל א) וְאֲשַׁמְעֶנּוּ אֶת קוֹל בְּנֵיפִיהֶם. וְזֶה יְהוָה הַשֵּׁנִי שֶׁהוּא קוֹל, כְּשִׁיּוֹצֵא לְקַבֵּל שְׂכִינְתָּא בְּחַשְׂאֵי, דְּאִיהוּ דְּבוּר, שֶׁהוּא דְּבוּר, שְׂבוּ אֲדָנָי שְׁפַתֵי תַּפְתַּח, כָּל הַאִיבְרִים פּוֹתְחִים כְּלָם אֶת בְּנֵיפִיהֶם בְּרַמ"ח תְּבוּת, שְׁהֵם בְּאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שְׂבִהֶן יוֹרֵד הַקּוֹל.

וּבְשִׁיּוּרֵד, כְּמָה צְפָרִים מְצַפְצְפוֹת לוֹ בְּכַמְהָ מִינֵי נַגּוֹן, כְּלָם עַל אִיבְרֵי הַגּוֹף, שְׁהֵם עֲנִפֵי הָאֵילָן. וּבְכָל כְּנֵפֵי כָּל אִיבְר, שְׁשָׁם דְּיוֹר הַצְּפוּר, שְׁהִיא אֲדָנָי, בְּכָל עֲנָף וְעֲנָף נִמְצָאָה פְּתוּחָה לְבַעֲלָהּ. אֲדָנָי שְׁפַתֵי תַּפְתַּח, הוּא פְּתַח אֱלֹהֵי בְּתַפְלַת הַעֲמִידָה - אֵין אִיבְר מְמַאֲתִים אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנָה אִיבְרֵי הַשְּׂכִינָה שְׁלָא פְּתוּחַ לְקַבְלוֹ, וְלָכֵן נִקְרֵאת שִׁיחַת מְלָאכֵי הַשְּׂרָת. הוּא צְפָצְפוּף עוֹפוֹת, שְׁהֵם נְשֻׁמוֹת שְׁשׁוּרוֹת בְּאִיבְרִים. הִיא שִׁיחַת דְּקָלִים, שְׁהֵם עֲנִפֵי הָאֵילָן.

וּבְאֹרְתוֹ הַזִּמְן שִׁיּוּרֵד יְהוָה אֶל אֲדָנָי בְּכָל אִיבְר, נְאֻמַּר בְּהֵם, בְּעַמְדָם תְּרַפִּינָה בְּנֵיפִיהֶם. וְזֶה סוּד הַחֲשֻׁמָּל, חִיוֹת אֵשׁ, עֲתִים חֲשׁוֹת, וְעֲתִים מְמַלְלוֹת. וְאָמְרוּ בְּעַלֵי הַמַּשְׁנָה, בְּמַתְנִיתָא לְמַדְנֹה, כְּשֶׁהַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - הֵן חֲשׁוֹת. וּכְשֶׁאֵין הַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - הֵן מְמַלְלוֹת. בְּאֹתוֹ זְמַן שְׁמַתִּיחְדִּים קוֹל וְדְבוּר כְּאֶחָד, שְׁהֵם יֹאֲהַדְוִנְהֵי - חֲשׁוֹת. אֲבָל בְּזְמַן שְׁפִינְיָהֶם וּכְנֵפִיהֶם פְּרוּדוֹת, יְהוָה מְאֲדָנָי בְּפֶרוּד - הוּא נִמְצָא בְּאַרְבַּע פְּנֵי הַחִיוֹת, כְּלָם פְּתוּחִים, לְעַמְתָּן מְמַלְלוֹת לְשָׂאל מִזֶּה מְשׁוּם שְׁמִזּוֹן לְפַל בּוּ. אֲדָנָי נִמְצָא בְּכַנְפֵי הַחִיוֹת, כְּלָם פְּתוּחִים לְחִיוֹת.

שׁוֹאֲגִים בְּקוֹל, שֶׁהוּא יְהוָה, כְּלָם בְּזִמְנֵי. אוֹפְנִים מְצַפְצְפִים בְּדְבוּר, שֶׁהוּא אֲדָנָי, בְּשִׁמְאֵל. בְּשִׁרְפִים מְתַחְבְּרִים קוֹל וְדְבוּר בְּאֶמְצַע.

וְקוֹל דָּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּבִיהַ (יחזקאל א) וְאֲשַׁמְעֶנּוּ אֶת קוֹל בְּנֵיפִיהֶם. וְדָא יְהוָה דְּאִיהוּ קוֹל, כְּדִן נְפִיק לְקַבֵּל שְׂכִינְתָּא בְּחַשְׂאֵי, דְּאִיהוּ דְּבוּר, דְּבִיהַ אֲדָנָי שְׁפַתֵי תַּפְתַּח, כָּל אֲבְרִין פְּתִיחֵן כְּלָהוּ גְדַפִּיָּהוּ, בְּרַמ"ח תִּיבִין, דְּאִינוּן בְּד' פְּרָשִׁיּוֹת דְּקְרִיאַת שְׁמַע, דְּבַהוּן נְחִית קָלָא.

וְכֵן נְחִית, כְּמָה צְפָרִין מְצַפְצְפִין לְגַבִּיהַ, בְּכַמְהָ מִינֵי נַגּוֹן, כְּלָהוּ עַל אֲבְרִין דְּגוּפָא, דְּאִינוּן עֲנִפֵי אֵילָנָא. וּבְכָל גְדַפִּין דְּכָל אֲבַר, דְּתַמְן דִּינֵרָא דְּצְפוּרָא, דְּאִיהֵי אֲדָנָי, בְּכָל עֲנָפָא וְעֲנָפָא, אֲשֶׁתַּכַּח פְּתִיחָא לְגַבִּי דְּבַעֲלָהּ. אֲדָנָי שְׁפַתֵי תַּפְתַּח, אִיהוּ פְּתַחָא לְגַבִּיהַ, בְּצְלוֹתָא דְּעַמִּידָה. לִית אֲבַר מְמַאֲתָן וְתַמְנָא וְאַרְבַּעִין אֲבְרִים דְּשְׂכִינְתָּא, דְּלָאוּ אִיהֵי פְּתִיחָא לְקַבֵּלָא לִיהַ. וּבְגִין דָּא אַתְקְרִיאַת שִׁיחַת מְלָאכֵי הַשְּׂרָת. אִיהוּ צְפָצְפוּף עוֹפוֹת, דְּאִינוּן נְשֻׁמְתִין דְּשְׁרִיין בְּאֲבְרִים. אִיהֵי שִׁיחַת דְּקָלִים, דְּאִינוּן עֲנִפֵין דְּאֵילָנָא.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא, דְּנְחִית יְהוָה לְגַבִּי אֲדָנָי בְּכָל אֲבַר, אַתְמַר בְּהוּ, (יחזקאל א) בְּעַמְדָם תְּרַפִּינָה בְּנֵיפִיהֶם. וְהֵאֵי רִזָּא דְּחֲשֻׁמָּל. חִיוֹת אֵשׁ, עֲתִים חֲשׁוֹת, וְעֲתִים מְמַלְלוֹת. וְאָמְרוּ מְאִירֵי מַתְנִיתִין, בְּמַתְנִיתָא תְּנָא, כְּשֶׁהַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲשׁוֹת, וּכְשֶׁאֵין הַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְמַלְלוֹת. בְּהַהוּא זְמַנָּא דְּמַתִּיחְדִּין קוֹל וְדְבוּר כְּאֶחָד, דְּאִינוּן יֹאֲהַדְוִנְהֵי חֲשׁוֹת. אֲבָל בְּזְמַנָּא דְּפִנְיָהֶם וּכְנֵפִיהֶם פְּרוּדוֹת, יְהוָה מִן אֲדָנָי בְּפֶרוּדָא, אִיהוּ אֲשֶׁתַּכַּח בְּאַרְבַּע אֲנָפֵי חִיּוֹן, כְּלָהוּ פְּתִיחֵן, לְקַבֵּלָהּ מְמַלְלוֹת, לְמַשְׂאֵל מְזוּנָא, בְּגִין (דניאל ד) דְּמִזּוֹן לְכָלָא בִּיהַ. אֲדָנָי אֲשֶׁתַּכַּח בְּכַנְפֵי הַחִיוֹת, כְּלָהוּ פְּתִיחֵן לְגַבִּי חִיּוֹן.

שׁוֹאֲגִין בְּקוֹל דְּאִיהוּ יְהוָה, כְּלָהוּ בִימִינָא. אוֹפְנִים מְצַפְצְפִין בְּדְבוּר, דְּאִיהוּ אֲדָנָי בְּשִׁמְאֵלָא. בְּשִׁרְפִים מְתַחְבְּרִים קוֹל וְדְבוּר בְּאֶמְצַעֵיתָא. יֹאֲהַדְוִנְהֵי.

בהון (בראשית א) ועוף יעופף. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה ו) וְעָפָף אֱלִי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים. וְאִתְמַר בְּהוֹן, (קהלת י) וְעוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וּבַעַל כְּנָפַיִם יִגִּיד דְבָר. וְשְׂרָפִים שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד. מִסְטָרָא דָּאֵת ו', דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, כְּלִיל יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְאִיהוּ כְּלִיל שֵׁית תִּיבִין, (ישעיה ו) בְּשָׁתַיִם יִכְסֶה פָּנָיו וּבְשָׁתַיִם יִכְסֶה רַגְלָיו וּבְשָׁתַיִם יַעֲוֹפֵף סִימָן.

תְּקוּנָא תְּנִינָא, (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכְּפָא דְּמוֹת כְּמִרְאֵה אָדָם עָלָיו מְלֻמְעָלָה. רְשִׁימוּ דְּסִפְר תּוֹרָה, וְאִיהוּ (ישעיה מד) כְּתַפְאָרְת אָדָם לְשֹׁכֵת בֵּית.

וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, כֹּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עֲרַבִּית וּשְׁחֲרִית, כְּאֵלוּ מְקַיִים (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה. דְּטִלִּית לְבָנָה, אִיהוּ לִימִינָא מִסְטָרָא דְחֶסֶד. וְאִתְמַר, אֵל מְלָךְ יוֹשֵׁב עַל פְּסָא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדִּיּוֹת. (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד פְּסָא. חֶסֶד סְלִיק ע"ב חוֹלְיִין וְקִשְׁרִין דְּטִלִּית. וְאִית טִלִּית מִסְטָרָא דְמִטְטְרוֹן, דְּאִיהוּ ט"ט, כְּלִיל ח"י, בֵּין קִשְׁרִין וְחוֹלְיִין לְכָל סְטָרָא. ה' קִשְׁרִין לְקַבֵּל ה' חוֹמְשֵׁי תּוֹרָה. וְתִלְיִסָּר חוֹלְיִין, לְקַבֵּל תְּלִיסָּר מְכִילָן דְּרַחֲמֵי דְאוֹרִייתָא. דְּאִתְמַר בְּהוֹן, בִּי"ג מְדוֹת הַתּוֹרָה נִדְרָשָׁת.

וּבְגִינָה אִתְמַר, כְּמִרְאֵה אָדָם עָלָיו מְלֻמְעָלָה. בְּדִיוֹקְנָא דְתַפְאָרְת, דְּאִיהוּ תַפְאָרְת אָדָם עָלָיו מְלֻמְעָלָה. וְאִתְקַרֵי בְשִׁמְיָה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְשִׁמִּי וְלִכְבוֹדֵי כְּרִאתֵיו יִצְרָתֵיו אֵף עֲשִׂיתֵיו. וְלַעֲלִילָא כְּמִרְאֵה אָדָם, דְּאִיהִי כְּחִיזוּ דְעֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, בְּד' אֲנָפִין, וּבַעֲשָׂר סְפִירָאן, דְּאִינוּן אָדָם. וְאַרְבַּע אֲנָפִין דְּאָדָם, אַרְבַּע אֲתוּוּן. וְאִינוּן י"ד אֲתוּוּן, וּבְהוֹן (הושע יב) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וְעוֹד אִתְקַרֵי ח"י, מִסְטָרָא דְצַדִּיק, וּבִיָּה קְדָשָׁא בְרִיךְ

יְאִהֲדוּנְהִי. בְּהֵם (בראשית א) וְעוֹף יַעֲוֹפֵף. זְהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה ו) וְיַעֲפָף אֱלִי אֶחָד מִן הַשְּׂרָפִים. וְנִגְמַר בְּהֵם, (קהלת י) וְעוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וּבַעַל כְּנָפַיִם יִגִּיד דְבָר. וּשְׂרָפִים - שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד (ישעיה ו), מְצַד הָאוֹת ו', שֶׁהוּא הָעֲמוּד הָאִמְצָעִי, כּוֹלָל יְמִין וּשְׂמָאל. וְהוּא כּוֹלָל שֵׁשׁ תְּבוּת - בְּשָׁתַיִם יִכְסֶה פָּנָיו וּבְשָׁתַיִם יִכְסֶה רַגְלָיו וּבְשָׁתַיִם יַעֲוֹפֵף סִימָן.

תְּקוּן שְׁנֵי - וְעַל דְּמוֹת הַכְּפָא דְּמוֹת כְּמִרְאֵה אָדָם עָלָיו מְלֻמְעָלָה. רְשִׁם שֶׁל סִפְר תּוֹרָה, וְהוּא (שם מד) כְּתַפְאָרְת אָדָם לְשֹׁכֵת בֵּית.

וּפְרָשׁוּהָ רַבְּנָן, כֹּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עֲרַבִּית וּשְׁחֲרִית כְּאֵלוּ מְקַיִים (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה. שְׁטִלִּית לְבָנָה הִיא לִימִין, מְצַד חֶסֶד, וְנִגְמַר אֵל מְלָךְ יוֹשֵׁב עַל פְּסָא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדִּיּוֹת. (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד פְּסָא. חֶסֶד עוֹלָה ע"ב חֲלִיּוֹת וְקִשְׁרֵי הַטִּלִּית. וְיֵשׁ טִלִּית מְצַד מִטְטְרוֹן, שֶׁהוּא ט"ט, כּוֹלָל ח"י, בֵּין קִשְׁרִים וְחֲלִיּוֹת לְכָל צַד. חֲמִשָּׁה קִשְׁרִים כְּנִגְדַּת חֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תּוֹרָה. וּשְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה חֲלִיּוֹת כְּנִגְדַּת שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה מְדוֹת הַרַחֲמִים שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁנִגְמַר בְּהוֹן, בְּשֵׁלֶשׁ עֲשָׂרָה מְדוֹת הַתּוֹרָה נִדְרָשָׁת.

וּבְנִדְרָה נִגְמַר, כְּמִרְאֵה אָדָם עָלָיו מְלֻמְעָלָה. בְּצוּרַת הַתַּפְאָרְת, שֶׁהוּא תַפְאָרְת אָדָם עָלָיו מְלֻמְעָלָה. וְנִקְרָא בְשִׁמוֹ, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְשִׁמִּי וְלִכְבוֹדֵי כְּרִאתֵיו יִצְרָתֵיו אֵף עֲשִׂיתֵיו. וְלַמְעֵלָה כְּמִרְאֵה אָדָם - זוֹ שְׁכִינָה, שֶׁהִיא כְּמִרְאֵה שֶׁל הָעֲמוּד הָאִמְצָעִי בְּאַרְבַּעַה פָּנִים וּבַעֲשָׂר סְפִירוֹת, שֶׁהֵם אָדָם. וְאַרְבַּעַה פָּנִים שֶׁל אָדָם - אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. וְהֵם י"ד אוֹתִיּוֹת, וּבְהוֹן (הושע יב) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וְעוֹד נִקְרָא ח"י מְצַד שֶׁל צַדִּיק, וּבוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ נִקְרָא אַז אָדָם, שֶׁהוּא הָעֲמוּד

האמצעי, ט"ל, והשכינה ה'. ובה' הוא אדם, משום שט"ל כף עולה בחשבון - יו"ד ה"א וא"ו. וזהו מוריד הט"ל, לגבי אות ה"א. קשר הטלית - ח"י העולמים, שקושר הקדוש ברוך הוא ושכינתו בכל הצדדים בארבע כנפות הטלית.

תפלין משמאלו, זהו שכתוב (ישעיה סב) נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו. בימינו - זו תורה. ובזרוע עזו - אלו תפלין. יהו"ה בארבע פרשיות. אדנ"י - היכל לארבע אותיות בארבעה פתי התפלין. קשר של תפלין של יד זה צדיק ח"י העולמים, שהוא קשר של שניהם, בזרוע שמאל. קשר של ראש זה העמוד האמצעי שאחוז בו יהו"ה אהי"ה למעלה, שהם (פת"ר) חכמ"ה ובינ"ה.

קריאת שמע שהיא היחוד באמצע, והיא אחוזה בין יציאת ותפלין, שכל הפרשיות של יציאת ותפלין הן כלולות ביחוד של קריאת שמע. ומצד של עמוד האמצעי, שהוא טלית ותפלין, שנאמר בהן (שמות יג) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך. (במדבר טו) ועשו להם יצית.

ש' של תפלין, הלכה למשה מסיני. (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ובארוהו - מהו שם ה' אלו תפלין שבראש. ש' של תפלין. שתי שינין - שש מאות. שש מדרגות ושבעה ענפים של שתי שינים - הרי שלשה עשר, והכל תרי"ג. ואין מצוה שאינה שקולה לכל התורה.

בגון זה, כל מצוה היא יהו"ה. י"ה עם שמ"י - שס"ה. ו"ה עם זכרי - רמ"ח. ומשום זה כל מצוה היא שקולה לתרי"ג. והרי פשוטה, שמע ישראל - כלול תרי"ג מצד של יציאת. ותרי"ג מצד של תפלין הוא בכל מקום.

הוא ושכינתיה אתקרי אז אדם, דאיהו עמודא דאמצעייתא, ט"ל, ושכינתיה ה'. ובה' איהו אדם. בגין דט"ל הכי סליק בחושבון יו"ד ה"א וא"ו. והאי איהו מוריד הט"ל, לגבי ה"א. קשר דטלית, ח"י עלמין, דקשיר קדשא ברוך הוא ושכינתיה בכל סטרין, בארבע כנפות דטלית.

תפלין משמאלא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה סב) נשבע יי בימינו ובזרוע עזו. בימינו, זו תורה. ובזרוע עזו, אלו תפלין. יהו"ה בד' פרשין. אדנ"י היכלא לד' אתון, בד' פתי דתפלין. קשר של תפלין דיד, דא צדיק ח"י עלמין, דאיהו קשורא דתרווייהו. בזרוע שמאלא. קשר דרישא, דא עמודא דאמצעייתא, דאחיד ביה יהו"ה אהי"ה לעילא, דאינון (פת"ר) חכמ"ה ובינ"ה.

קריאת שמע דאיהו יחודא באמצעייתא, ואיהו אחיד בין יציאת ותפלין, דכלהו פרשין דציצית ותפלין, אינון כלין ביחודא דקריאת שמע. ומספרא דעמודא דאמצעייתא, דאיהו טלית ותפלין, דאתמר בהו, (שמות יג) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך. (במדבר טו) ועשו להם יצית. (דף רכ"ח ע"ב).

ש' של תפלין, הלכה למשה מסיני. (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יי נקרא עליך ויראו ממך. ואוקמוה מאי שם יהו"ה. אלו תפלין שבראש. ש' של תפלין. תרין שינין ש' שש מאה. שית דרגין. ושבע ענפין דתרין שינין, הא תלת עשר, וכלא תרי"ג. ולית פקודא דלאו איהו שקילא לכל אורייתא.

בגוונא דא, פל מצוה איהי יהו"ה. י"ה עם שמ"י שס"ה. ו"ה עם זכרי רמ"ח. ובגין דא כל מצוה איהי שקילא לתרי"ג. והא אוקמוה, שמע ישראל כליל תרי"ג, מספרא דציצית. ותרי"ג מספרא דתפלין איהו בכל אתר.

היא שקולה לתרי"ג. והרי פשוטה, שמע ישראל - כלול תרי"ג מצד של יציאת. ותרי"ג מצד של תפלין הוא בכל מקום.

וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת, טֹטְפֹת: טט, ח"י עֲלָמִין, צְדִיק, לְקַבְּלֶיהָ
מְטַטְרוֹן. פֶּת, תַּפְאָרֶת. מְטַטְרוֹן סוּס דִּתְפַאָּרֶת, דְּבִיָּה
כָּל סִפְרָאן מִתְלַבְּשִׁין. וְהָכִי אִיהוּ כְּגוֹפָא לְנִשְׁמָתָא. וְכַד
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִסְתַּלַּק מִגְּוִיָּה, אֲשֶׁתְּאָר אֲלֵם, לִית לֵיהּ
קוּל וְלֹא דְבוּר. אֲשֶׁתְּכַח, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ
אִיהוּ קוּל וְדְבוּר. דְּכָל מְלָאךָ וּמְלָאךָ. וּבְכָל קָלָא וְדְבוּר
דְּאוּרִייתָא, וּבְכָל קָלָא דְעֵלּוֹתָא. וּבְכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא.
בְּכָל אֲתֵר שׁוּלְטָנוּתֵיהּ בְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין, אִיהוּ חַיִּים דְּכֵלָּא,
אִיהוּ סְבִיל כֵּלָּא.

וְלִית אֲדָנִי כֵּלָּא יְהוָה, כְּגוֹנוּנָא דְלִית דְּבוּר כֵּלָּא קוּל. וְלִית
קוּל כֵּלָּא דְבוּר. וְהָאִי אִיהוּ קָשׁוּט, בְּעֵלְמָא
דְּאֵצִילוֹת. אֲבָל בְּעֵלְמָא דְפְרוּדָא, אִית קוּל כֵּלָּא דְבוּר.
קָשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין שְׂדֵי, אֲחִיד בֵּיהּ עֵילָא וְתַתָּא. וְדָא צְדִיק
חֵי עֲלָמִין, אֲחִיד (ס"א ביה) בֵּין קוּל וְדְבוּר.

אֲרַחְבִּי, הָא רַעֲיָא מְהֵימְנָא אֲזִדְמָן לְגַבֵּי סְבָא, וְאָמַר
סְבָא סְבָא, תְּפִלִּין וְצִיצִית וּפְרָשֶׁת מְזוּזָה, אֵינּוּן
ג' פְּקוּדִין, כְּלִילִין בְּקִרְיַת שְׁמַע. וְקִרְיַת שְׁמַע פְּקוּדָא
רְבִיעָא. וְצִיצִית אֲדָפֶר ג' זְמַנִּין. וּבִתְפִלִּין אֲדָפֶר כְּהוּ
תְּרִין זְמַנִּין אוֹת. וּבְצִיצִית ז' שֶׁל תְּזַכְּרוּ דְצָרִיךְ לְהִתִּיז כְּהוּ.
וּבְמְזוּזָה, שְׂדֵי מְלַבֵּר, יְהוּ"ה מְלַגּוּ.

וּפְרָשִׁיין סְתִימִין וּפְתִיחִין אֲמַאי. וְשִׁיעוּר אֲרַכָּה דְצִיצִית
וְרוּחְבָּה, דְתַקִּינוּ אַרְבֵּי כָּל הַצִּיצִית תְּרִין עֶשֶׂר
אֲצַבְעָאן בְּגוּדֵל. מְצוֹת תְּכֵלֶת, שְׁלִישׁ גְּדִיל, וּשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי
עָנָף. וּבֵין קָשֶׁר לְקָשֶׁר כְּמֵלָא גוּדֵל. וְכָל חוּלְיָא וְחוּלְיָא
תְּהִיָּה מְשֻׁלְשֶׁת. וְהָכִי תְּפִלִּין אֲמַאי בְּמוֹחָא. וְלִקְבֵּל לְכָא.
וְשִׁיעוּר רְצוּעָתְהוֹן אֲמַאי אֵינּוּן עַד לְכָא לְשִׁמְאָלָא וְעַד
טְבוּרָא לִמִּינָא. וְרְצוּעָא דִּיד עַד דִּיכְרוּךְ וּישְׁלֵשׁ תֵּלֶת
זְמַנִּין בְּאֲצַבְע צְרָדָא.

וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת. טֹטְפֹת - טט, ח"י
עֲלָמִים, צְדִיק, כְּנִגְדוּ שֶׁל
מְטַטְרוֹן. פֶּת, תַּפְאָרֶת. מְטַטְרוֹן
סוּס שֶׁל תַּפְאָרֶת, שְׁבוּ כָּל
הַסִּפְרוֹת מִתְלַבְּשׁוֹת. וְכַךְ הוּא
כְּגוֹף לְנִשְׁמָה. וְכֹאשֶׁר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְסַתַּלֵּק מִמֶּנּוּ, נִשְׁאָר
אֲלֵם, אֵין לוֹ קוּל וְלֹא דְבוּר. נִמְצָא
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְּׂכִינָה הֵם
קוּל וְדְבוּר שֶׁל כָּל מְלָאךָ וּמְלָאךָ,
וּבְכָל קוּל וְדְבוּר שֶׁל תּוֹרָה, וּבְכָל
קוּל שֶׁל תְּפִלָּה וּבְכָל מְצוּהָ
וּמְצוּהָ. בְּכָל מְקוֹם שֶׁלִּיטְתוֹ
בְּעֵלְיוֹנִים וּבִתְתוּנִים, הוּא חַיִּים
שֶׁל הַכֵּל וְהוּא סוֹבֵל הַכֵּל.

וְאֵין אֲדָנִי כֵּלָּא יְהוָה, כְּמוֹ שְׂאִין
דְּבוּר כֵּלָּא קוּל. וְאֵין קוּל כֵּלָּא
דְבוּר. וְזֶהוּ אֲמַת בְּעוֹלָם
הָאֲצִילוֹת. אֲבָל בְּעוֹלָם הַפְּרוּד יֵשׁ
קוּל כֵּלָּא דְבוּר. קָשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין
שְׂדֵי, אֲחוּזוּ בּוֹ הַעֲלִיּוֹן וְהַתְּתוּן.
וְזֶה צְדִיק חֵי הַעוֹלָמִים, אֲחוּזוּ (ב) בֵּין קוּל וְדְבוּר.

בְּתוֹךְ כֶּף הַרוּעָה הִנָּאֵמָן גְּזֵמָן
אֲצֵל הַזָּקֵן וְאָמַר, זָקֵן זָקֵן, תְּפִלִּין
וְצִיצִית וּפְרָשֶׁת מְזוּזָה הֵן שְׁלֹשׁ
מְצוּוֹת כְּלוּלוֹת בְּקִרְיַת שְׁמַע,
וְקִרְיַת שְׁמַע הִיא מְצוּהָ רְבִיעִית.
וְצִיצִית מְזַכֶּרֶת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים.
וּבִתְפִלִּין נִזְכָּרֶת בְּהֵן שְׁתֵּי פְעָמִים
אוֹת. וּבְצִיצִית, הָאוֹת ז' שֶׁל
תְּזַכְּרוּ שְׁצָרִיךְ לְהִתִּיז כְּהוּ.
וּבְמְזוּזָה, שְׂדֵי מִבְּחוּץ, יְהוָה
מִבְּפָנִים.

וּפְרָשִׁיּוֹת סְתוּמוֹת וּפְתוּחוֹת
מֵדוּעַ? וְשִׁיעוּר אֲרַכָּה שֶׁל צִיצִית
וְרוּחְבָּה, שֶׁתְּקַנּוּ אַרְבֵּי כָּל הַצִּיצִית
שְׁתֵּים עָשָׂר אֲצַבְעוֹת בְּגוּדֵל.
מְצוֹת תְּכֵלֶת שְׁלִישׁ גְּדִיל, וּשְׁנֵי

שְׁלִישֵׁי עָנָף, וּבֵין קָשֶׁר לְקָשֶׁר כְּמֵלָא גוּדֵל. וְכָל חֲלִיָּה וְחֲלִיָּה תְּהִיָּה מְשֻׁלְשֶׁת. וְכַךְ תְּפִלִּין מֵדוּעַ
בְּמַח? וּכְנִגְד הַלֵּב, וְשִׁיעוּר הַרְצוּעוֹת, מֵדוּעַ הֵן עַד הַלֵּב לְשִׁמְאָל וְעַד הַטְּבוּר לִמִּינֵן? וְרְצוּעָה שֶׁל
יָד עַד שִׁיכְרוּךְ, וּישְׁלֵשׁ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּאֲצַבְע הָאֲרַכָּה?

אֵלָא, וְדַאי בְּגַד חֲשׁוּב לָאוּ אִיהוּ, אֵלָא שְׁלֵשׁ עַל שְׁלֵשׁ לְכָל צַד. וְהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר, כְּנָגֵד אַרְבַּעַה בְּגָדֵי לְבָן וְאַרְבַּעַה בְּגָדֵי זָהָב וְאַרְבַּעַה בְּגָדֵי כְהֵן הַדְּיוּט. וּמִצַּד שֶׁל בְּרַכַּת כְּהֵן הַדְּיוּט הוּא רֹמֵז: אֵל תְּהִי בְּרַכַּת הַדְּיוּט קְלָה בְּעֵינֶיךָ. שְׁלִישׁ גְּדִיל וּשְׁנַיִ שְׁלִישֵׁי עֲנָף, שֶׁהוּא תַכְלֵת.

וְכִי חֲלִיָה מְשׁוּלֶשֶׁת, כָּל מְשֻׁלֵּשׁ מִצַּד הַקִּדְשָׁה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב קִדְשָׁה לְךָ יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיהָ, מְשׁוּם (שְׁמוֹת יד) שֶׁשְׁלֹשָׁם עַל כָּלוּ. שְׂצִיזִית מִצַּד הַעֲמוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁהוּא שְׁלִישֵׁי לְאַבֹת, וְכָל דְּבַר מְשֻׁלֵּשׁ, וְהוּא יל"י, כָּל תְּבִיחַ מְשֻׁלֶשֶׁת מִצַּדוֹ. חֲלִיָה כְלוּלָה מְשֻׁלֵּשׁ פְּרִיכוֹת מְשֻׁלְשׁוֹת, זוֹ הַשְּׂכִינָה. קִדְשָׁה לְךָ יִשְׂרָאֵל. וְהִיא מְשֻׁלֶשֶׁת בְּעֲמוּד הָאֶמְצָעִי, כְּלוּל מְשֻׁלֶשֶׁת עֲנַפֵּי הָאֲבֹת, שֶׁהֵם אוֹת ש' מִשְׁבַּת, שְׂכִינָה בַת יְחִידָה. (מִלֵּאָה מו) חֲלִיָה, תַכְלֵת שְׂבִצִיזִית. אֲשֶׁרֵי הַגּוֹף שְׂכָף הוּא רְשׁוּם בְּשְׂכִינָה וְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא עַל כְּנָפֵי הַמְצוּהָ. רְשׁוּם בְּרִצּוּעָה שֶׁהִיא תַפְלָה שֶׁל יָד בְּשֻׁלֵּשׁ פְּרִיכוֹת בְּאֶצְבַּע הָאֶרְכָּה, שֶׁהִיא כְּדִגְמַת הַחֲלִיָה, כְּרוּכָה בְּשֻׁלֵּשׁ פְּרִיכוֹת בְּאֶצְבַּע. רְשׁוּם בְּקֶשֶׁר שֶׁל תַּפְלִין, כְּלוּל בְּשְׁנַיִ קֶשֶׁרִים, עוֹלָם חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר מְשֻׁלְשִׁים, שְׁנַיִם בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

שְׂדֵשׁ עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת יֵשׁ בְּהֵן תִּשְׁעַ וּשְׁלִישִׁים פְּרִיכוֹת כְּחֻשְׁבוֹן ט"ל, וּשְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת כְּחֻשְׁבוֹן אֶחָד - עוֹלָם ב"ן. וְזֶהוּ בְּן י"ה, הַעֲמוּד הָאֶמְצָעִי.

כִּי קֶשֶׁר בְּצוּרָה שֶׁל כַּף יְמִין, כָּל חֲלִיָה בְּצוּרָה שֶׁל אֶצְבַּע, שְׁיֵשׁ בֵּיהּ שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים כְּנִגְדֵי שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים, וְכֵן בְּכָל אֶצְבַּע שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים, חוּץ מִגּוֹדֵל, שֶׁהוּא שְׁעוֹר בֵּין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר שֶׁל הַצִּיזִית כְּמֵלָא גּוֹדֵל. הִיא מִדַּת הַחֻטִּים, וּמִדַּת שֶׁל עֵין יְמִין וּשְׂמָאל, וְהִיא מִדַּת בֵּין עֵין לְעֵין, וּמִדַּת שֶׁל אֶזֶן יְמִין וּשְׂמָאל, וּמִדַּת שֶׁל כָּל שְׂפָה וּשְׂפָה, וּמִדַּת הַלְשׁוֹן. (שְׁמוֹת כו) מִדַּת אַחַת לְכָל הִירִיעַת.

לְכָל סִטְרָא. אֵינוֹן תְּרִיסָר, לְקַבֵּל אַרְבַּע בְּגָדֵי לְבָן, וְאַרְבַּע בְּגָדֵי זָהָב, וְאַרְבַּע בְּגָדֵי כְהֵן הַדְּיוּט. וּמִסִּטְרָא דְּבְרַכַּת כְּהֵן הַדְּיוּט קָא רְמִיז, אֵל תְּהִי בְּרַכַּת הַדְּיוּט קְלָה בְּעֵינֶיךָ. שְׁלִישׁ גְּדִיל, וּשְׁנַיִ שְׁלִישֵׁי עֲנָף, דְּאִיהוּ תַכְלֵת.

וְכָל חוּלְיָא מְשׁוּלֶשֶׁת, כָּל מְשׁוּלֵּשׁ מִסִּטְרָא דְּקְדוּשָׁה. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב קִדְשָׁה לְךָ יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיהָ, בְּגִין (שְׁמוֹת יד) דְּיִשְׁלֹשָׁם עַל כָּלוּ. דְּצִיזִית מִסִּטְרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ תְּלִיתָאָה לְאַבְהֵן, וְכָל דְּבַר מְשׁוּלֵּשׁ, וְהוּא יל"י, כָּל תְּבִיחַ מְשׁוּלֶשֶׁת מִסִּטְרֵי. חוּלְיָא כְּלִילָא מִתַּלַּת פְּרִיכוֹת מְשֻׁלְשִׁין, דָּא שְׂכִינְתָּא. קִדְשָׁה לְךָ יִשְׂרָאֵל. וְאִיהִי מְשׁוּלֶשֶׁת בְּעֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, כְּלוּל תַּלַּת עֲנַפֵּי אַבְהֵן, דְּאֵינוֹן ש' מִן שְׁבַת, שְׂכִינְתָּא בַת יְחִידָה. (ס"א מִלֵּאָה מו) חֲלִיָה, תַכְלֵת שְׂבִצִיזִית.

וְכַאֲה גּוֹפָא, דְּהָכִי אִיהוּ רְשִׁים, בְּשְׂכִינְתָּא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כְּנָפֵי דְּמְצוּהָ. רְשִׁים בְּרִצּוּעָא דְּאִיהוּ תַפְלָה דִּיד, בְּתַלַּת פְּרִיכוֹת בְּאֶצְבַּע צְרָדָא. דְּאִיהִי כְּגוֹוָנָא דְּחוּלְיָא, פְּרִיכָא בְּתַלַּת פְּרִיכוֹת בְּאֶצְבַּעָא. רְשִׁים בְּקֶשֶׁר דְּתַפְלִין, כְּלוּל בְּתַרְוֵין קֶשֶׁרִין, סְלִקִין חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר מְשׁוּלְשִׁין, תַרְוֵין בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר חוּלְיִין, אִית בְּהוֹן תִּשְׁעָה וּשְׁלִישִׁים פְּרִיכֵין, כְּחֻשְׁבוֹן ט"ל. וּשְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר חוּלְיִין, כְּחֻשְׁבוֹן אֶחָד. סְלִקִין ב"ן. וְהִיא אִיהוּ בְּן י"ה. עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. כָּל קֶשֶׁר בְּדִיוקְנָא דְּכַף יְמִינָא, כָּל חוּלְיָא בְּדִיוקְנָא דְּאֶצְבַּע, דְּאִית בֵּיהּ תַלַּת פְּרָקִין, לְקַבֵּל תַּלַּת פְּרִיכוֹת. וְהָכִי בְּכָל אֶצְבַּע תַּלַּת פְּרָקִין, לְבַר מִגּוֹדֵל. דְּאִיהוּ שְׁעוֹר בֵּין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר דְּצִיזִית, כְּמֵלָא גּוֹדֵל. אִיהִי מִדַּת דְּחוּטְמָא. וּמִדַּת דְּעֵין יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְאִיהוּ מִדַּת בֵּין עֵין לְעֵין. וּמִדַּת דְּאֶזֶן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וּמִדַּת דְּכָל שְׂפָה וּשְׂפָה. וּמִדַּת דְּלִישְׁנָא. (שְׁמוֹת כו) מִדַּת אַחַת לְכָל הִירִיעַת.

שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים כְּנִגְדֵי שְׁלֹשָׁה פְּרִיכוֹת. וְכֵן בְּכָל אֶצְבַּע שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים, חוּץ מִגּוֹדֵל, שֶׁהוּא שְׁעוֹר בֵּין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר שֶׁל הַצִּיזִית כְּמֵלָא גּוֹדֵל. הִיא מִדַּת הַחֻטִּים, וּמִדַּת שֶׁל עֵין יְמִין וּשְׂמָאל, וְהִיא מִדַּת בֵּין עֵין לְעֵין, וּמִדַּת שֶׁל אֶזֶן יְמִין וּשְׂמָאל, וּמִדַּת שֶׁל כָּל שְׂפָה וּשְׂפָה, וּמִדַּת הַלְשׁוֹן. (שְׁמוֹת כו) מִדַּת אַחַת לְכָל הִירִיעַת.

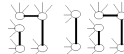
האמה היא שעור הגוף, לארבעה צדדים ומעלה ומטה, שהם שש אמות. ובכל אמה ואמה שלשה פרקים. ח"י פרקים בשש אמות. והם סוד של ח"י נענועים של הלולב לששה צדדים, שלשה נענועים לכל צד, ועליהם נאמר (שיר השירים ז) זאת קומתך דמתה לתמר. וזה שעור קומה, מקנה ישראל בשכינתה, הוא ח"י ארבע פעמים, שאלו הארבע עולמות לשבעים ושנים.

יכוד של החיות, הקומה שלהן - (יחזקאל א) וגביהן וגבה להם ויראה להם וגבתם וגו'. וגביהן - ארבע חיות של המרכבה התחתונה. וגבה להם - ארבע חיות של המרכבה האמצעית. וגבתם - ארבע חיות של המרכבה השלישית. וכלן שנים עשרה. והן מלאות עינים. כדגמא זו (ראה ציור למעלה) סביב לארבעתן - יהנה יהנה יהנה.

ובע"י הקומה רשומים בהם בתפלה באיזה מקום. אלא כל הפורע - פורע בברוך, וכל הזוקף - זוקף בשם. זקיפות ארבע וכריכות ארבע. הרי פאן רומז באלו הזקיפות והכריכות, מוליך ומביא למי שארבע רוחות העולם שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו. ואלו הם ששה צדדים - שמים וארץ וארבע רוחות. כנגד שלש ברכות ראשונות ושלש אחרונות. בעשה שלום במרומו - ארבע, כריעה וזקיפה לשמאל, וכריעה וזקיפה לימין. וזה הוא נותן שלום לשמאלו וימינו. לשמאל רבו, ולימין רבו.

הרי הן שנים עשרה בין (כריכות) (כריעות) וכריעות וזקיפות, ובהן ע"ב עינים. שש פריעות בהן שמונה עשר נענועים, שלש בכל פעם, ראש וגוף וזנב, שצריך לכרע בשמונה עשרה חליות שעולות שבעים ושנים. באלו השבעים ושנים של הקדוש ברוך הוא מאירים שבעים

אמה שיעור דגופא, לארבע סטרין ועילא ותתא. דאינון שית אמות. ובכל אמה ואמה שלשה פרקין, ח"י פרקין בשית אמינן. ואינון רזא דח"י נענועין דלולב. לשית סטרין. תלת נענועין לכל סטרא. ועלייהו אתמר, (שיר השירים ז) זאת קומתך דמתה לתמר. ודא שיעור קומה, מקנה ישראל בשכינתא, איהו ח"י ארבע זמנין, דאינון ארבע סלקין שבעים ושנים.

ורזא דחינון, קומה דלהון (דף רכ"ט ע"א) (יחזקאל א) וגביהן וגבה להם ויראה להם וגבתם וגו', וגביהן, ארבע חיון דמרכבתא תתאה. וגבה להם, ד' חיון דמרכבתא מציעתא. וגבתם, ארבע חיון דמרכבתא תליתאה. וכלהו י"ב. ואינון מלאות עינים, כגוונא דא סביב לארבעתן, יהנה יהנה יהנה.

ומארי דקומה רשימין בהון בצלותא, באן אתר. אלא כל הפורע פורע בברוך. וכל הזוקף זוקף בשם. זקיפות ארבעה. וכריעות ארבעה. הא הכא קא רמיז באלין זקיפות וכריעות, מוליך ומביא למי שד' רוחות העולם שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו. ואינון שית סטרין, שמים וארץ וד' רוחות. לקבל תלת ברכאן קדמאין, ותלת בתראין, בעושה שלום במרומו ד', כריעה וזקיפה לשמאלא, וכריעה וזקיפה לימינא. והאי איהו נותן שלום לשמאלו וימינו, לשמאל רבו, ולימין רבו.

הא אינון תריסר, בין (כריכות) (כריעות) וכריעות וזקיפות. ובהון ע"ב עינין. ו' פריעות בהון ח"י נענועין, ג' בכל פעם, ראש וגוף וזנב, דצריך למכרע. בח"י חוללין סלקין ע"ב. באלין ע"ב עינין דקודשא בריך הוא, נהרין ע"ב גרפיין דשכינתא, וקמת עלייהו, ואתקריאת עמידה. דבקדמיתא נפילה איהי, וצריך לאקמא לה בשם יהנה,

הרי הן שנים עשרה בין (כריכות) (כריעות) וכריעות וזקיפות, ובהן ע"ב עינים. שש פריעות בהן שמונה עשר נענועים, שלש בכל פעם, ראש וגוף וזנב, שצריך לכרע בשמונה עשרה חליות שעולות שבעים ושנים. באלו השבעים ושנים של הקדוש ברוך הוא מאירים שבעים

וּשְׁתִּים כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה, וְעוֹמְדַת
עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאתָ עֲמִידָה.
שֶׁבְתַחֲלָה הִיְתָה נְפִילָה, וְצָרִיף
לְזַקְפָּה בְּשֵׁם יְהוָה, בַּח"י
עוֹלָמוֹת, וּבְאַרְבַּע זְקִיפוֹת בְּשֵׁשׁ
בְּרֻכּוֹת, שֶׁהוּא תַּפְּאֶרֶת, כְּלוּל
בְּשֵׁלֶשׁ בְּרֻכּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת וְשֵׁלֶשׁ
בְּרֻכּוֹת אַחֲרוֹנוֹת.

וְכַרְעַ בַּח"י עוֹלָמוֹת, וְזֵהוּ ו' ו'
ו'. כָּל הַכּוֹרֵעַ - כּוֹרֵעַ בְּכּוֹרֵף, וְכָל
הַזּוֹקֵף - זּוֹקֵף בְּשֵׁם יְהוָה. הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי וְצָדִיק ו"ו. ו' עֲלִיוֹנָה
בִּינָה, בֵּן י"ה, וְאֵלוֹ רְמוּזִים
בְּרַיִסֵּעַ וְיֵבֵא ו'יט. ו' עֲלִיוֹנָה בֵּן
י"ה אַחוּז בְּזַקְיָפָה וְכַרְיָעָה, וְכֻלָּם
עוֹלִים ח"י בְּרֻכּוֹת שֶׁל הַתַּפְּלָה.

אַרְבַּע פְּרִיעוֹת בְּשֵׁם אֲדָנִי, אַרְבַּע
זְקִיפוֹת בְּשֵׁם יְהוָה, הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי וְהַשְּׂכִינָה - ח"י
הַעוֹלָמִים, קוֹשֵׁר אוֹתָם, וְזֵה
יְאֵהוּדוֹנָה"י, אֲמֵן. בְּכָל בְּרֻכָּה
מַח"י בְּרֻכּוֹת, ח"י פְּעָמִים יְהוָה
שֶׁהֵם ע"ב עֵינַיִם שְׁמַאֲרִירִים בַּע"ב
כַּנְפִּים, שֶׁהֵם ח"י פְּעָמִים אֲדָנִי.

וְסוּד הַדָּבָר - וּגְבִיּהֶן, וּגְבִיָּה לְהֶם,
וּגְבַתָּם. וּגְבִיּהֶן - כַּנְפִּים. וּגְבִיָּה
לְהֶם - פָּנִים. וּגְבַתָּם - שֶׁהֵם
עֲלֵיהֶם. מְלֵאת עֵינַיִם סָבִיב
לְאַרְבַּעַתָּן - כָּלֵם מְרַבְּעוֹת. וְהַכֵּל
אֲמַת. שְׁבָעִים עֲנָפִים (פָּנִים) לַתּוֹרָה.
כַּנְפִּים - אֲדָנִי. פָּנִים - יְהוָה. עֵינַיִם
- אֵהִיָּה. וְעוֹלִים יב"ק בְּחֻשְׁבוֹן,
אֲדָנִי, בַּמַּעֲשֵׂה. יְהוָה בְּדַבּוּר.
אֵהִיָּה בַּמַּחְשָׁבָה.

בְּכָרַ עֵין וְעֵין שְׁעוֹר גּוֹדֵל. וְזֵה
אוֹת ו' בִּינּוּנִית. וְשְׁנֵי פְּרָקִים
בַּגּוֹדֵל הֵם י' י'. כַּנְּגֵד הַחֹטֵם אוֹת
ו'. כַּנְּגֵד שְׁנֵי נְקִיבִים שֶׁל הַחֹטֵם

שְׁתֵּי י' י', וְעוֹלוֹת יוֹד הָא. וְזֵה וְיֵצֵר. שְׁעוֹר שֶׁל כָּל מְדָה וּמְדָה - יוֹד הָא, כָּל מְקוֹם שְׁלִיטָתוֹ,
כָּל אֲבָר וְאֲבָר. כָּל אֲבָר, כַּגּוֹן (דְּבָרִים לב) יִפְרֹשׁ כַּנְפָיו יִקְחָהוּ יִשְׂאָהוּ עַל אֲבָרָתוֹ.
אֵין אֲבָר כָּל מְרַכְּבָתוֹ שְׂאֵין הוּא כָּל אֲבָר בְּצוּרָתוֹ. וּבְכָל מְקוֹם נִמְצָא. (יְחֻזְקָא א) וּפְנִיָּהם וְכַנְפֵיהֶם
פְּרָדוֹת מְלַמְעֵלָה. כַּנְּגֵד הַפְּרָשִׁיּוֹת הַתַּפְּלִיּוֹת. כַּנְּגֵד הַתּוֹרָה. וְכַאֲשֶׁר הֵן לְמַטָּה הֵן
סְתוּמוֹת הַפְּרָשִׁיּוֹת, כַּנְּגֵד יְאֵהוּדוֹנָה עֲלֵיהֶם, בַּפְּנָיו וּבְכַנְפָיו.

בַּח"י עֲלָמִין, וּבְאַרְבַּע זְקִיפוֹת בְּשֵׁית בְּרַכָּאן, דְּאִיהוּ
תַּפְּאֶרֶת, כְּלִיל תְּלַת בְּרַכָּאן קְדָמָאִין, וְתְלַת בְּרַכָּאן בְּתַרְאִין.
וְלְמַכְרַעַ בַּח"י עֲלָמִין, וְהֵאֵי אִיהוּ ו' ו' ו'. כָּל הַכּוֹרֵעַ
כּוֹרֵעַ בְּכּוֹרֵף, וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם יְהוָה.
עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא וְצָדִיק ו"ו ו'. עֲלָאָה בִּינָה בֵּן י"ה
וְאֵינוֹן רְמִיזִין בְּרַיִסֵּעַ וְיֵבֵא ו' עֲלָאָה. בֵּן י"ה אֶחֱיד
בְּזַקְיָפָה וְכַרְיָעָה, וְכֻלָּהוּ סְלֵקִין ח"י בְּרַכָּאן דְּעֻלָּתָא.

אַרְבַּעַת פְּרִיעוֹת בְּאֲדָנִי, אַרְבַּעַת זְקִיפוֹת בִּיְהוָה, עֲמוּדָא
דְאֲמֻצְעִיתָא. וְשְׂכִינְתָא חֵי עֲלָמִין, קְשִׁיר לוֹן,
וְדָא יְאֵהוּדוֹנָה"י, אֲמֵן, בְּכָל בְּרֻכָּתָא מַח"י בְּרַכָּאן, ח"י
זְמַנִּין יְהוָה אֵינוֹן ע"ב עֵינַיִן, דְּנִהְרִין בַּע"ב גְּדַפִּין, דְּאֵינוֹן
ח"י זְמַנִּין אֲדָנִי.

וְרָזָא דְמְלָה, וּגְבִיּהֶן, וּגְבוּבָה לְהֶם, וּגְבוּתָם. וּגְבִיּהֶן:
גְּדַפִּין. וּגְבוּבָה לְהֶם: אֲנַפִּין. וּגְבוּתָם: דְּאֵינוֹן
עֲלִיָּהוּ. מְלֵאוֹת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעַתָּן, כְּלָהוּ מְרוּבְּעוֹת.
וְכֻלָּא קְשׁוּט, ע' עֲנַפִּין (ג"א אֲנַפִּין) לְאוּרִיָּתָא. גְּדַפִּין, אֲדָנִי.
אֲנַפִּין, יְהוָה. עֵינַיִן, אֵהִיָּה. וְסְלֵקִין יב"ק בְּחוֹשְׁבוֹן, אֲדָנִי,
בַּמַּעֲשֵׂה. יְהוָה, בְּדַבּוּר. אֵהִיָּה, בַּמַּחְשָׁבָה.

בְּכָל עֵין וְעֵין, שְׁעוֹר גּוֹדֵל. וְדָא ו' בִּינּוּנִי. וְב' פְּרָקִין
בַּגּוֹדֵל, אֵינוֹן י' י'. לְקַבֵּל חוֹטְמָא ו'. לְקַבֵּל ב' נְקִיבֵי
חוֹטְמָא, י' י'. וְסְלֵקִין יוֹד הָא. וְדָא וְיֵצֵר. שְׁעוֹר דְּכָל
מְדָה וּמְדָה, יוֹד הָא, בְּכָל אֲתָר שְׁלִטְנוּתִיהָ, בְּכָל אֲבָר
וְאֲבָר. כָּל אֲבָר, כַּגּוֹן (דְּבָרִים לב) יִפְרֹשׁ כַּנְפָיו יִקְחָהוּ יִשְׂאָהוּ
עַל אֲבָרָתוֹ.

לִית אֲבָר בְּכָל מְרַכְּבָתוֹ, דְּלָאוּ אִיהוּ כָּל אֲבָר בְּדִיוּקָנְיָה.
וּבְכָל אֲתָר אֲשַׁתְּכַח, (יְחֻזְקָא א) וּפְנִיָּהם וְכַנְפֵיהֶם
פְּרָדוֹת מְלַמְעֵלָה. לְקַבֵּל פְּרָשִׁיּוֹת פְּתִיחַן דְּתַפְּלִין. לְקַבֵּל
תּוֹרָה. וְכַד לְתַתָּא, אֵינוֹן סְתִימִין פְּרָשִׁיּוֹן, לְקַבֵּל יְאֵהוּדוֹנָה
עֲלִיָּהוּ. בְּאֲנַפּוּי וּגְדַפּוּי.

שְׁתֵּי י' י', וְעוֹלוֹת יוֹד הָא. וְזֵה וְיֵצֵר. שְׁעוֹר שֶׁל כָּל מְדָה וּמְדָה - יוֹד הָא, כָּל מְקוֹם שְׁלִיטָתוֹ,
כָּל אֲבָר וְאֲבָר. כָּל אֲבָר, כַּגּוֹן (דְּבָרִים לב) יִפְרֹשׁ כַּנְפָיו יִקְחָהוּ יִשְׂאָהוּ עַל אֲבָרָתוֹ.
אֵין אֲבָר כָּל מְרַכְּבָתוֹ שְׂאֵין הוּא כָּל אֲבָר בְּצוּרָתוֹ. וּבְכָל מְקוֹם נִמְצָא. (יְחֻזְקָא א) וּפְנִיָּהם וְכַנְפֵיהֶם
פְּרָדוֹת מְלַמְעֵלָה. כַּנְּגֵד הַפְּרָשִׁיּוֹת הַתּוֹרוֹת שֶׁל הַתַּפְּלִיּוֹת. כַּנְּגֵד הַתּוֹרָה. וְכַאֲשֶׁר הֵן לְמַטָּה הֵן
סְתוּמוֹת הַפְּרָשִׁיּוֹת, כַּנְּגֵד יְאֵהוּדוֹנָה עֲלֵיהֶם, בַּפְּנָיו וּבְכַנְפָיו.

וְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא רְשִׁים בְּיִשְׂרָאֵל לְקַבְּלֵיהוּ, בְּצִלּוֹתָא לְמַהוּי חֲבָרִים בְּהַדְיָהוּ, לְמַכְרַע בְּכָל גּוֹפְיֵיהוּ, בְּתַמְנֵי סְרֵי בְּרַכָּאן דְּצִלּוֹתָא, לְאַמְלָכָא עֲלֵיהוּ אַמֵּן, וְאִיהוּ יְאֵהֲדוֹנָהּ, בְּכָל אַבְר וְאַבְר דְּלֵהוֹן, וְאָמַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מָאן דְּלֵא הוּי רְשִׁים קְדַמְיִכּוּ, לְמַהוּי כּוֹרַע בְּכַרוּף, וְזוּקָף בִּיהוּדָה, בְּקוֹמָה דְּגּוֹפָא, לֹא יִיעוּל צִלּוֹתֵיהּ בְּהִיכְלָא דִּילֵי, דְּאִיהוּ אֲדַנְי. לֹא תַקְבְּלוֹן מִלִּין דִּילֵיהּ, עַל גְּדַפְיִכּוּ וְאַנְפְיִכּוּ, דְּכָל מָאן דְּמַצְלִי בְּאֲדַנְי, וּמַצְרַף לִיהוּדָה אֲנַפִּין (כ"א ענפין) דְּמִלְאַכִּין, וּפְגִיָּהּם וּכְנַפִּיהֶם פְּרוּדוֹת לְעִילָא, (כ"א לנשלא) יְאֵהֲדוֹנָהּ", בְּמִלִּין דְּצִלּוֹתָא דְּנַפְקִין מִפּוּמוּי דְּכַר נֶשׁ.

וְגִדּוּל הַעוֹנָה אַמֵּן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרַךְ. דְּלִגְבֵי אֲדַנְי יְהוּדָה בְּצִלּוֹתָא, וּפְגִיָּהּם וּכְנַפִּיהֶם פְּרוּדוֹת. לְקַבֵּל יְהוּדָה בְּאַנְפִּין, אֲדַנְי בְּגַדְפִּין, (שמות כה) כְּרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מִזָּה וְכְרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מִזָּה. אֲבָל כַּד חֲזַר שְׁלִיחַ צַבּוּר צִלּוֹתָא, וְעוֹנָה אַמֵּן, אִיהוּ בַּמַּחְבֵּרַת הַשְּׁנִית, מִתְחַבְּרִין תְּרִין שְׁמָהֶן בַּמַּחְבֵּרַת הַשְּׁנִית. בְּקַדְמִיתָא, (שמות לו) מְקַבִּילַת הַלְּלָאֵת אַחַת אֶל אַחַת, וְגו' בְּקַרְסִים, דְּאִינוּן קָשָׁר אַצְבָּעָאן. אֲבָל בְּאַמֵּן, (שמות כז) וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד, דְּבִיהּ חוֹבְרוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֻתָּהּ.

תְּקוּנָא תְּלִיתָאָה סֵדֵר דְּבוּרָא (כ"א חדר דדבורא) דְּצִלּוֹתָא, דְּבִיהּ חֲיִוֵּן אִשָּׁא מְמַלְלָן. וְהָאֵי הִיא (יחזקאל א) וְאֵרָא פְּעִין חֲשַׁמֵּל כְּמַרְאֵה אִשׁ בֵּית לָהּ סְבִיב. הָאֵי אִיהוּ רְזָא דְּחֲשַׁמֵּל. דְּאִינוּן חֲיִוֵּן אִשָּׁא, עֵתִים חֲשׁוֹת עֵתִים מְמַלְלוֹת. וְאִינוּן דְּחֲשׁוֹת לְסַפֵּר תּוֹרָה, בְּזַמְנָא דְּדַבּוּר נַפִּיק מִפִּי הַקּוֹרָא, אִיהוּ חֲשִׁיב לְגַבְיֵיהוּ, כְּאֵלוּ מְקַבְּלִים אֲוִרִיתָא בְּטוֹרָא דְּסִינֵי. וּבְזַמְנָא דְּאָמַר אִיהוּ אָנְכִי, לֹא אִשְׁתַּמַּע קְלָא, וְלֹא דְּבוּרָא אַחְרָא דְּחִיוֵן, אֶלָּא דִּילֵיהּ.

בְּגוֹוִנָא דָּא, כַּד דְּבוּרָא דָּא נַפִּיק מִפּוּמֵיהּ דְּקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, חִיוֹת אִשׁ חֲשׁוֹת. וּבְזַמְנָא דְּשְׁתִּיק חִיוֹת אִשׁ

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רְשִׁים בְּיִשְׂרָאֵל כְּנִגְדָם בְּתַפְלָה לְהִיוֹת חֲבָרִים עִמָּהֶם, לְכַרַע בְּכָל גּוֹפֵם, בְּשִׁמוּנָה עֲשֵׂרָה בְּרֻכּוֹת שֶׁל הַתַּפְּלָה, לְהַמְלִיךְ עֲלֵיהֶם אַמֵּן, וְהוּא יְאֵהֲדוֹנָהּ, בְּכָל אַבְר וְאַבְר שְׁלָהֶם. וְאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי שְׁלֹא יְהִיָּה רְשׁוּם לְפָנֶיכֶם לְהִיוֹת כּוֹרַע בְּכַרוּף וְזוּקָף בִּיהוּדָה בְּקוֹמַת הַגּוֹף, לֹא תִכְנַס תַּפְּלוֹתוֹ בְּהִיכָל שְׁלִי, שֶׁהוּא אֲדַנְי. לֹא תִקְבְּלוּ דְבוּרִים שְׁלוֹ עַל כְּנַפֵּיכֶם וּפְגִיָּהֶם. שְׁכַל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּאֲדַנְי, וּמַצְרַף לִיהוּדָה פְּנִים (ענפים) שֶׁל הַמְּלָאכִים, וּפְגִיָּהֶם וּכְנַפִּיהֶם פְּרוּדוֹת לְמַעְלָה, (לטל) יְאֵהֲדוֹנָהּ, בְּדַבְּרֵי הַתַּפְּלָה שְׂוִיצָאִים מִפּוּי שֶׁל הָאָדָם.

וְגִדּוּל הַעוֹנָה אַמֵּן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרַךְ. שְׁלִיכֵי אֲדַנְי יְהוּדָה בְּתַפְּלָה נְאֻמַּר וּפְגִיָּהֶם וּכְנַפִּיהֶם פְּרוּדוֹת. כְּנִגְדָּה יְהוּדָה בְּפָנִים, אֲדַנְי בְּכַנְפִּים, (שמות כה) כְּרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מִזָּה וְכְרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מִזָּה. אֲבָל כְּאִשְׁרַח חוֹזֵר שְׁלִיחַ צַבּוּר הַתַּפְּלָה וְעוֹנָה אַמֵּן, הוּא בַּמַּחְבֵּרַת הַשְּׁנִית, מִתְחַבְּרִים שְׁנֵי שְׁמוֹת בַּמַּחְבֵּרַת הַשְּׁנִית. בְּתַחֲלָה - (שמות לו) מְקַבִּילַת הַלְּלָאֵת אַחַת אֶל אַחַת וְגו' בְּקַרְסִים, שְׁהֶם קָשְׁרֵי הָאֶצְבָּעוֹת. אֲבָל בְּאַמֵּן - (שם כז) וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד, שְׁבוּ חוֹבְרוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֻתָּהּ.

הַתְּקוּן הַשְּׁלִישִׁי סֵדֵר דְּדַבּוּר (חדר של הדבור) שֶׁל הַתַּפְּלָה, שְׁבוּ חִיוֹת אִשׁ מְמַלְלוֹת. וְזֵהוּ (יחזקאל א) וְאֵרָא כְּעִין חֲשַׁמֵּל כְּמַרְאֵה אִשׁ בֵּית לָהּ סְבִיב. זֵהוּ סוּד הַחֲשַׁמֵּל, שֶׁהֵן חִיוֹת אִשׁ, עֵתִים שׁוֹתֵקוֹת עֵתִים מְדַבְּרוֹת. וְהֵן שׁוֹתֵקוֹת לְסַפֵּר תּוֹרָה בְּזַמֵּן שְׁדַבּוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקּוֹרָא. הוּא נֶחֱשֵׁב לְהֵן כְּאֵלוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה בְּהַר סִינֵי. וּבְזַמֵּן שֶׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָנְכִי - לֹא נִשְׁמַע קוֹל וְלֹא דְבוּר אַחַר שֶׁל חִיוֹת אֶלָּא שְׁלוֹ.

כְּגוֹן זֶה, כְּאִשְׁרַח דְּבוּר זֶה יוֹצֵא מִפּוּי שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, חִיוֹת אִשׁ שׁוֹתֵקוֹת. וּבְזַמֵּן שֶׁשׁוֹתֵק

ממללות. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות כ) וְכָל הָעָם רֹאִים (ד) רכ"ט ע"ב) אֵת הַקּוֹלֹת, קָלִין דְחִינּוֹן, דִּהוּוּ שְׂאֲגִין. וְאֵת הַלְפִידִים, דִּהוּוּ נְפִיקִין בְּדַבּוּר דְחִינּוֹן, בְּכַמָּה מִינֵי נִגּוּן קָדָם מִלְכָּא. וְאֵלִין דְאֵינוּן דְחִשׁוֹת לְסַפֵּר תּוֹרָה, אֵינוּן בְּדִיוקְנֵיהוּ דְחִינּוֹן. וּמִנֵּי לֹון קִדְשָׁא בְרִיף הוּא, לְאַעְלָא לֹון, בְּחֻדְר דְמֵרְאָה אֵשׁ בֵּית לָהּ.

וְעוֹד אֵינוּן דְחִשׁוֹת (ס"א) וְעוֹד אֵינוּן דְנִפִיק מִנֵּיהוּ דְכוּרָא בְּצִלּוֹתָא דְבֵיהּ חִינּוֹן אֲשָׁא מְמַלְלוֹן וְאֵינוּן דְחִשׁוֹת) בְּצִלּוֹתָא בַח"י בְּרַכָּאן, יִיעֲלוּן בְּחֻדְר דְמֵרְאָה דָּא. וְעוֹד אֵינוּן דְחִשׁוֹת לְהִלְכָהּ, דְאִתְמַר בֵּיהּ, אֲגָרָא דְשִׁמְעֵתָא סְבָרָא, יִיעֲלוּן בְּחֻדְר דְאֵיהוּ הֵיכַל דְמֵרְאָה דָּא, דְאוֹרִייתָא, עָלָה אִתְמַר (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דִבַּרְי כָּאֵשׁ נָאֵם יְיָ וּכְפֹטִישׁ יִפְצֹץ סָלַע. וְדָא סָלַע דְאִתְמַר בֵּיהּ (במדבר כ) וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסָּלַע לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִימִיו. אֵלִין דְמִשְׁתַּדְלִין בֵּיהּ לְשִׁמָּה, נְפִיק לֹון מִיָּא דְאוֹרִייתָא מְתִיקָן, וְאִתְמַר בְּהוּן, (במדבר כ) וַתִּשֶׁתּ הָעֵדָה וּבְעִירָם. וְאֵלִין דְלֹא מִשְׁתַּדְלִין בֵּיהּ לְשִׁמָּה, נְפִיק לֹון מִיָּם מְרִירִין, דְאִתְמַר בְּהוּן (שמות א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּהּ קָשָׁה: דָּא קוּשְׂיָא. בְּחוּמְר: דָּא קַל וְחוּמְר. וּבִלְבָנִים: בְּלַבּוֹן הִלְכָהּ.

תְּקוּנָא רְבִיעָא וְחִמְשָׁא, (יחזקאל א) מִמֵּרְאָה מְתַנִּיו וְלִמְעָלָה וּמִמֵּרְאָה מְתַנִּיו וְלִמְטָה. דְבִהוּן שׁוּקֵי חַיִּיּוֹת פְּנִיָּה פְּלִין, וּבְסִפְרִין נִצַּח וְהוּד. מְטַטְרוֹן אוֹת בְּצַבָּא דִּילֵיהּ, וְאֵיהוּ דִּיוקְנָא דְצַדִּיק. דְצַדִּיק אוֹת בְּצַבָּא דְלַעֲלֵילָא, וּמְטַטְרוֹן אֵיהוּ אוֹת בְּצַבָּא דְלִתְמָא. מְטַטְרוֹן שְׂדֵי בֵיהּ, (יחזקאל א) וְהַחַיִּיּוֹת רָצוּא וְשׁוּב כְּמֵרְאָה הַבּוֹק.

וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל, דְרַגְלִין דְמִזִּיקִין פְּלָהוּ עֲקֻלְתוֹן. וְרַגְלֵיהֶם, וְרַגְלִין דְחִינּוֹן, קְדִישִׁין, אִתְמַר בְּהוּן וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל, מִצַּד חִיָּה דְאֵיהוּ יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל פְּלִיל תְּלַת חִינּוֹן, דְאִתְמַר בְּהוּן הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְבָּה.

וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל - שְׂרַגְלֵיהֶם שֶׁל הַמְּזִיקִים כֻּלָּם עֲקֻלְתוֹן. וְרַגְלֵיהֶם - וְהַרְגְּלִים שֶׁל חַיִּיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, נֹאמַר בְּהוּן וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל, מִצַּד חִיָּה שְׁהִיא יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל כְּלוּל בְּשֵׁלֶשׁ חַיִּיּוֹת, שְׂנַאֲמַר בְּהֶם, הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְבָּה.

חַיִּיּוֹת אֵשׁ מְדַבְּרוֹת. זְהוּ שְׁפָתוֹב (שמות כ) וְכָל הָעָם רֹאִים אֵת הַקּוֹלֹת, קוֹלוֹת שֶׁל חַיִּיּוֹת שְׁהִיוּ שׁוֹאֲגוֹת. וְאֵת הַלְפִידִים - שְׁהִיוּ יוֹצְאִים בְּדַבּוּר שֶׁל חַיִּיּוֹת בְּכַמָּה מִינֵי נִגּוּנִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. וְאֵלוּ שְׁהֵן שׁוֹתָקוֹת לְסַפֵּר תּוֹרָה, הֵן בְּצִוּרָה שֶׁל חַיִּיּוֹת. וּמִמְנָה לְהֵן הַקֶּדֶשׁ בְּרוּף הוּא לְהַעֲלוֹת אוֹתָן בְּחֻדְר שֶׁל מֵרְאָה אֵשׁ בֵּית לָהּ.

וְעוֹד, שְׂאֵלוּ שְׁשׁוֹתָקוֹת (וְעוֹד אֵלוּ שְׂוִיצָא מִמָּה דְבִדּוּר בְּתַפְלָה שְׁבוּ חַיִּיּוֹת אֵשׁ מְדַבְּרוֹת וְהוּן שׁוֹתָקוֹת) בְּתַפְלָה בַח"י בְּרַכּוֹת, יִכְנָסוּ בְּחֻדְר שֶׁל מֵרְאָה זֶה. וְעוֹד, אֵלוּ שְׁשׁוֹתָקִים לְהִלְכָהּ, שְׂנַאֲמַר בֵּיהּ שְׂכַר הַשְּׁמוּעָה הַכְּנָה, יִכְנָסוּ בְּחֻדְר שֶׁהוּא הֵיכַל שֶׁל מֵרְאָה זֶה, שְׁהַתּוֹרָה, עָלֶיהָ נֹאמַר (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דִבַּרְי כָּאֵשׁ נָאֵם ה' וּכְפֹטִישׁ יִפְצֹץ סָלַע. וְזֶה הַסָּלַע שְׂנַאֲמַר בּוֹ (במדבר כ) וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסָּלַע לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִימִיו. אֵלוּ שְׁמִשְׁתַּדְלִים בֵּיהּ לְשִׁמָּה, יוֹצֵא לְהֶם מִיָּם שֶׁל הַתּוֹרָה מְתוּקִים, וְנֹאמַר בְּהֶם (שם) וַתִּשֶׁתּ הָעֵדָה וּבְעִירָם. וְאֵלוּ שְׂאֵלָה מִשְׁתַּדְלִים בֵּיהּ לְשִׁמָּה, יוֹצֵא לְהֶם מִיָּם מְרִירִים, שְׂנַאֲמַר בְּהֶם (שמות א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּהּ קָשָׁה. - זֶה קָשָׁה. בְּחוּמְר - זֶה קַל וְחוּמְר. וּבִלְבָנִים - בְּלַבּוֹן הִלְכָהּ.

תְּקוּנָא רְבִיעִי וְחִמִּישִׁי - (יחזקאל א) מִמֵּרְאָה מְתַנִּיו וְלִמְעָלָה וּמִמֵּרְאָה מְתַנִּיו וְלִמְטָה. שְׁבָהֶם שׁוּקֵי חַיִּיּוֹת פְּנִיָּה פְּלִין, וּבְסִפְרִיּוֹת נִצַּח וְהוּד. מְטַטְרוֹן הוּא אוֹת בְּצַבָּא שְׁלוֹ, וְהוּא צוּרַת הַצַּדִּיק. שְׁהַצַּדִּיק הוּא אוֹת בְּצַבָּא שֶׁל מְעָלָה, וּמְטַטְרוֹן הוּא אוֹת בְּצַבָּא שֶׁל מְטָה. מְטַטְרוֹן שְׂדֵי בּוֹ נֹאמַר, (שם) וְהַחַיִּיּוֹת רָצוּא וְשׁוּב כְּמֵרְאָה הַבּוֹק.

וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל - שְׂרַגְלֵיהֶם שֶׁל הַמְּזִיקִים כֻּלָּם עֲקֻלְתוֹן. וְרַגְלֵיהֶם - וְהַרְגְּלִים שֶׁל חַיִּיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, נֹאמַר בְּהוּן וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל, מִצַּד חִיָּה שְׁהִיא יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל כְּלוּל בְּשֵׁלֶשׁ חַיִּיּוֹת, שְׂנַאֲמַר בְּהֶם, הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְבָּה.

וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֶּף רִגְלֵ עֶגְלָה (שם) - מצד החצה שהיא שור. ונצצים כעין נחשת קלל - מצד הנחש בריח של היס, שהוא עולה אצל זה שביבשה. רצוא - מצדו של נוריאל שעולה גימטריא רצוא"א. ושוב - מצד שם שד"י, שפך עולה בחשבון. והוא עולה מטטרון.

וְכַאֲשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל שׁוֹמְעִים קוֹל מִמְזַרְחָה, הָיוּ רָצִים שָׁם. וְלַמַּעֲרָב כֶּף, וְכֵן לְדָרוֹם וְלַצְּפוֹן. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת: אֵלֹה שְׂרָצִים לְתַפְלָה שֶׁל מִצְוָה, וְרָצִים לְדַרְשָׁה בְּשִׁבְתָּה, וְרָצִים לַעֲשׂוֹת רָצוֹן שְׁלִי וְשִׁבְיָם בְּתִשְׁבֹּכָה - קָבְלוּ אוֹתָם בְּהִיכָל שֶׁל זֶה הַמְּרָאָה, שֶׁבְּאֵלֹה הַסִּימָנִים הֵם חִבְרִים אֲתָכֶם. אֵלֹה שְׂרָצִים וְשִׁבְיָם בְּתוֹרָה, בְּדַבּוּר שֶׁל הַלְכָה, הֵם וְשׁוֹמְיָם אֲתָכֶם, וְתַכְנִסוּ אוֹתָם בְּהִיכָל הַזֶּה.

כֶּף כַּאֲשֶׁר מִתְּפַלְלִים יִשְׂרָאֵל, מִיכָא"ל עַף הַעוֹלָם בְּמַעוֹף אַחַד. וְגַבְרִיא"ל עַף בְּשָׁתֵי עֲפִיפוֹת. וְכַאֲשֶׁר יוֹצֵא דְבוּר מִיִּשְׂרָאֵל בְּהַלְכָה, בְּתַפְלָה וּבְכָל מִצְוָה שֶׁהַשְּׂכִינָה שָׁם - הֵם רָצִים אֶצְלָה וְשִׁבְיָם בְּהַשְּׁלִיחוֹת קוֹנָם. וּבְכָל מְקוֹם שֶׁשׁוֹמְעִים קוֹל הַתּוֹרָה, שֶׁשָׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵם רָצִים אֶצְלֵי הַקּוֹל הַהוּא, וְשִׁבְיָם בְּהַשְּׁלִיחוֹת קוֹנָם. שֶׁבְכָל קוֹל שֶׁשָׁם יְהו"ה אֵינוֹ שָׁם, וּבְדַבּוּר שֶׁאֵין שָׁם אֲדָנִי, לֹא רָצִים וְשִׁבְיָם שָׁם. וּמִשׁוּם זֶה, וּרְגֵלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דָּרְכֵי ה'. בְּמְקוֹם שֶׁשָׁם יְהו"ה שָׁם, הִיא דְרָף יִשְׂרָאֵל. וְאֵם אֵין שָׁם יְהו"ה, אֵין הִיא דְרָף יִשְׂרָאֵל.

וְעוֹד רִגְלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל - אָמְרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמִי שֶׁמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְתַקֵּן רִגְלֵי בְּתַפְלָתוֹ כְּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת. כַּכֶּף רִגְלֵ עֶגְלָה, לְהִיּוֹת רְשׁוּם עִמָּהֶם. וּמִשׁוּם זֶה פָּרְשׁוּהוּ חֲכָמִים, הַמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְכוּן אֶת רִגְלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֶּף רִגְלֵ עֶגְלָה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵלֹה שֶׁהֵם רְשׁוּמִים בְּתַפְלָה כֶּף, לְכוּן רִגְלָיו כְּמוֹתְכֶם - פִּתְחוּ לוֹ שַׁעֲרֵי הַהִיכָל לְהַכְנִס בְּמַרְאֵה זוֹ.

וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֶּף רִגְלֵ עֶגְלָה, (יחזקאל א) מִסְטָרָא דְחִיָּה דְאִיהוּ שׁוּר. וְנִצְצִים כְּעֵין נַחֲשֶׁת קָלֵל, מִסְטָרָא דְנַחֲשׁ בְּרִיחַ דְיִמָּא. דְאִיהוּ סְלִיק לְגַבְיָה בִּיבְשֶׁתָּא. רְצוּא, מִסְטָרָא דְנוֹרִיאַל, דְסְלִיק רְצוּא. וְשׁוּב, מִסְטָרָא דְשְׂדֵי. דְהָכִי סְלִיק בְּחוּשְׁבָן. וְאִיהוּ סְלִיק מִטְטְרוֹן.

וְכֵן הוּא יִשְׂרָאֵל שֶׁמְעִין קָלָא מִמְזַרְחָה, הוּוּ רָצִין תַּמָּן. וְלַמַּעֲרָב הָכִי, וְכֵן לְדָרוֹם וְלַצְּפוֹן. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת, אֵלִין דְרַהֲטִין לְצִלוֹתָא דְמִצְוָה, וְרַהֲטִין לְפָרְקָא בְּשִׁבְתָּא, וְרַהֲטִין לְמַעַבְד רַעוּתָא דִּילִי, וְתִיבִין בְּתִיּוּבְתָא. קָבִילוּ לוֹן בְּהִיכָלָא דְהָאֵי מְרָאָה, דְבְּאֵלִין סִימָנִין, אֵינוֹן חִבְרִים בְּהַדִּיכּוֹ, אֵינוֹן דְרָצִין וְשִׁבִין בְּאוֹרֵייתָא, בְּדַבּוּרָא דְהַלְכָה, אֵינוֹן רְשִׁימִין בְּהַדִּיכּוֹ, וְאֶעֱלוּ לוֹן בְּהָאֵי הִיכָלָא.

הָכִי פֶד מְצִלִין יִשְׂרָאֵל, מִיכָא"ל טָאס עֲלָמָא בְּטִיסָא חֲדָא. וְגַבְרִיא"ל טָאס בְּתִרִין טָאסִין. וְכֵד נְפִיק דְבוּרָא מִיִּשְׂרָאֵל, בְּהַלְכָה, בְּצִלוֹתָא, וּבְכָל פְּקוּדָא דְשְׂכִינְתָא תַּמָּן. אֵינוֹן רָצִין לְגַבְיָה, וְשִׁבִין בְּהַשְּׁלִיחוֹת מְאָרִיהוֹן. וּבְכָל אֲתַר דְשֶׁמְעִין קָלָא דְאוֹרֵייתָא, דְתַמָּן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, אֵינוֹן רָצִין לְגַבֵי הַהוּא קָלָא, וְתִיבִין בְּהַשְּׁלִיחוֹתָא דְמְאָרִיהוֹן. דְבְּכָל קָלָא דְשָׁם יְהו"ה לִית תַּמָּן, בְּדַבּוּרָא דְלִית תַּמָּן אֲדָנִי, לֹא רָצִין וְשִׁבִין תַּמָּן. וּבְגִין דָּא, וּרְגֵלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דָּרְכֵי יְהו"ה, בְּאֲתַר דְיְהו"ה תַּמָּן, אִיהוּ דְרָף יִשְׂרָאֵל. וְאִי לִית תַּמָּן יְהו"ה, לֹא אִיהוּ דְרָף יִשְׂרָאֵל.

וְעוֹד רִגְלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין, דְמֵאֵן דְמַצְלִי, כְּעֵי לְתַקְנָא רִגְלֵי בְּצִלוֹתֵיהָ, כְּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת. כַּכֶּף רִגְלֵ עֶגְלָה, לְמַהֲוֵי רְשִׁים בְּהַדִּיכּוֹ. וּבְגִין דָּא, אוֹקְמוּהָ רַבָּנִין, הַמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְכוּן אֶת רִגְלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֶּף רִגְלֵ עֶגְלָה. וְאָמַר קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, אֵלִין דְאֵינוֹן רְשִׁימִין בְּצִלוֹתֵיהֶם הָכִי, לְכוּן רִגְלָיו כְּמוֹתֵיהֶם, אֲפִתְחוּ לוֹן תְּרַעֲוֵי הִיכָלָא, לְאֶעֱלָא בְּמַרְאֵה דָּא.

וְעוֹד רִגְלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל - אָמְרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמִי שֶׁמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְתַקֵּן רִגְלָיו בְּתַפְלָתוֹ כְּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת. כַּכֶּף רִגְלֵ עֶגְלָה, לְהִיּוֹת רְשׁוּם עִמָּהֶם. וּמִשׁוּם זֶה פָּרְשׁוּהוּ חֲכָמִים, הַמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְכוּן אֶת רִגְלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֶּף רִגְלֵ עֶגְלָה. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵלֹה שֶׁהֵם רְשׁוּמִים בְּתַפְלָה כֶּף, לְכוּן רִגְלָיו כְּמוֹתְכֶם - פִּתְחוּ לוֹ שַׁעֲרֵי הַהִיכָל לְהַכְנִס בְּמַרְאֵה זוֹ.

תקנו ששי - (יחזקאל א) ראיתי כמראה אש. כאן ראיה ממש. אמר הקדוש ברוך הוא: מי שיכנס במראה זה, ויהיה בתפלתו לבו למעלה לשם יהו"ה, ועיניו למטה בשם של אדני, תכניסוהו בהיכל הזה כמו המלאכים, וגביהן - למעלה, ויראה להם - למטה, כנגד השכינה שהיא יראת יהו"ה.

ובראיה ושמיעה וריח ודבור שורה שם יהו"ה. בעשיה, במשוש, שמוש, הלוף, שורה שם אדני. וזו ראיה של אור ונר (של התורה), שנאמר ביה (משלי ו) ותורה אור. ריח הקרבנות, שהם תפלות, דבור - בתורה, דבור בתפלה. ועשיה של מצוה, ושמוש שלה, ומשוש שלה, והלוף שלה. וראיה ושמיעה שאין שם תורה ומצוה, הקדוש ברוך הוא ושכינתו אינה שורה שם. שהקדוש ברוך הוא שורה בראיה, וכן השכינה, שהתורה - ותורה אור, והשכינה היא ראיה שלו, (במדבר יב) ה' במראה אליו אתנדע (הקדוש ברוך הוא - במראה אליו אתנדע - שכינתו).

במחשבה מבפנים בינה - בן י"ה. ישראל עלה במחשבה. הרהור חכמה, לחכם ברמז. חכמה עלה במחשבה, שהוא בינה. מחשבה והרהור הכל אחד. החכמה לא נודעת אלא בבינה, והבינה בלב. ומשום זה המחשבה בלב, והרהור בלב. וכן התורה - ספר תורה, מצוה לשמע. וכן בחטם, ריח ניחח לה. השכינה היא קרבן שלו, עולה שלו, והתפלה היא כמו קרבן, ועולה פריח ניחח אצלו ומתקרבת אצלו בתפלה. וכן

בדבור - (ירמיה כג) הלא כה דברי פאש נאם ה'. אות ה' - שכינה, דבור שלו. כמו שהשכינה היא מראה שלו, שמיעה שלו, ריח ניחח שלו, בראש - כף הוא

תקונוא שתינתא, (יחזקאל א) ראיתי כמראה אש, הכא ראיה ממש. אמר קדשא בריך הוא, מאן דייעול בחיזו דא, ויהא בצלותיה לביה לעילא, לשם יהו"ה, ועינוי לתתא בשמא דאדני, תיעלון בהיכלא דא, כגוונא דמלאכין, וגביהן לעילא, ויראה להם לתתא, לקבל שכינתא דאיהי יראת יהו"ה.

ובראיה ושמיעה וריחא ודבור, שריא יהו"ה. בעשיה, במשוש, שמוש, הלוף, שריא אדני. ודא ראיה, דאור ונר (ס"א דאורייתא), דאתמר ביה (משלי ו) ותורה אור. ריחא דקרבתין, דאינון צלותין, דבור באורייתא, דבור בצלותא. ועשיה דמצוה, ושמוש דילה, ומשוש דילה, והלוף דילה. וראיה ושמיעה, דלית תמן אורייתא ומצוה, קדשא בריך הוא ושכינתיה לא שריא תמן. דקודשא בריך הוא שריא בראיה, וכן שכינתיה, דאורייתא ותורה אור, שכינתיה ראיה דילה (במדבר יב) יהוה במראה אליו אתנדע, (קדשא בריך הוא במראה אליו אתנדע שכינתיה).

במחשבה מלגו בינה, בן יה. ישראל עלה במחשבה. הרהור חכמה, לחכימא ברמיזא. חכמה עלה במחשבה דאיהו בינה, מחשבה והרהור כלא חד. חכמה לא אשתמודע אלא בבינה, ובינה בלב. ובגין דא, מחשבה בלב, הרהור בלב.

ובן אורייתא ספר תורה. מצוה (דף ר"ג ע"א) לשמוע. וכן בחוטמא, ריח ניחח ליהו"ה. שכינתא איהי קרבן דיליה, עולה דיליה, וצלותא איהי קרבן, וכריח ניחח סליקת לגביה, ואתקריבת לגביה בצלותא, והכי בדבור, (ירמיה כג) הלא כה דברי פאש נאם יהו"ה. ה' שכינתא, דבור דיליה.

כגוונא דשכינתא, איהי מראה דיליה, שמיעה דיליה,

בדבור - (ירמיה כג) הלא כה דברי פאש נאם ה'. אות ה' - שכינה, דבור שלו. כמו שהשכינה היא מראה שלו, שמיעה שלו, ריח ניחח שלו, בראש - כף הוא

בְּיָדִים עֲשִׂית מְצוּה שְׁלוֹ, בְּגוּף כְּרִיעָה שְׁלוֹ. בְּתַפְלָה זְקִיפָה שְׁלוֹ, בְּתַפְלָה עֲמִידָה שְׁלוֹ (שְׁהִיא מִזֵּל שְׁלוֹ), שְׁהִיא שְׁעוֹמֶדֶת לְפָנָיו בְּכָל מְקוֹם וְכוֹרֶעֶת לְגַבּוֹ וְנוֹפְלֶת לְרַגְלָיו בְּנִפְלִית אֲפִים לְשָׂאל מִמֶּנּוּ רַחֲמִים עַל בְּנֵיהָ. הִיא עֲנִוָה לְגַבּוֹ, וְיֵשׁ לָהּ בִּשְׁת פָּנִים מִמֶּנּוּ.

וְדָא כְּמוֹ שְׂפָחָה רַעָה, לִילִית, חֲצוּפָה בְּלִי עֲנִוָה, אֵינן לָהּ בִּשְׁת פָּנִים, אֲמַם שֶׁל הָעֶרֶב רַב, וּמִשׁוֹם זֶה אָמַר שְׁלֵמָה, (מִשְׁלִי יב) אֲשֶׁת חֵיל עֲטֹרֶת בַּעֲלָהּ וּכְרָקָב בַּעֲצָמוֹתָיו מְבִישָׁה. דְּשָׁכִינְתָא אִיהִי מְטֹרֹנִיתָא, שְׂפָחָה דִּילָהּ לִילִית, לִית לָהּ עֲנִוָה, וְלֹא בִּשְׁת אֲנַפִּין מְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָכִי בְּנֵהָא עֶרֶב רַב, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲתִיד לְאַעֲבְרָא לָהּ וְלְבִנְהָא מִעֲלָמָא, דְּמִמְזָרִים אֵינּוּן מְבַנֵּי ט' מִדּוֹת, אֲסַנְיָת מִשְׁגַּח"ת, (ר"ת אֲנוּס"ה, שְׁנוּא"ה, נִדּוּי, תְּמוּרָה, מוֹרְדָת, שְׂכוּרָה, גְּרוּשָׁת הַלֵּב, חֲצוּפָה, תַּעֲרֹבֶת), מִמְזָרִים מְדַרְבְּנָן.

אֲסַנְיָת מִשְׁגַּח"ת (רִאשֵׁי תְבוּת: אֲנוּס"ה, שְׁנוּא"ה, נִדּוּי, תְּמוּרָה, מוֹרְדָת, שְׂכוּרָה, גְּרוּשָׁת הַלֵּב, חֲצוּפָה, תַּעֲרֹבֶת), מִמְזָרִים מְדַרְבְּנָן.

וְכֵן שְׁכִינָה הִיא שְׁמוּשׁ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַיְחוּד שְׁלוֹ עַל יְדֵי הַצְּדִיק חַי הַעוֹלָמִים. וְהִיא הַהֲלִיכָה שְׁלוֹ, (תְּהִלִּים פּה) צְדָק לְפָנָיו יְהוָה, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. (בְּרֵאשִׁית כד) וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִגָּה רִבְקָה יִצְאָתָא, רַעָה לְקִרְאָתוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. בְּרֵאשִׁית, בְּשִׁמְיעָה, בְּרִיחַ, בְּדַבּוּר, בְּעֲשִׂיָה, בְּגוּף, בְּשְׁמוּשׁ, בְּהַלּוּף, בְּכָל אֲבָר הִיא מְצוּה לְשַׁמֵּשׁ אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ.

וּבְנֵיהָ, כֶּף הֵם בְּצוּרְתָהּ; בְּנֵי עֲנִוָה, בְּנֵי בִּשְׁת פָּנִים. כְּלָם כְּמוֹ הַמִּדּוֹת שְׁלָהּ. וּמִשׁוֹם זֶה צוּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה, (שְׁמוֹת יח) וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם אֲנָשִׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשִׁי אֲמַת שְׁנָאֵי בַּצַּע. אֲנָשִׁי חֵיל - מִצַּד יְמִין שֶׁל אֲבָרָהֶם, שְׁשֵׁם רֵאשִׁית שֶׁל הַתּוֹרָה, (דְּבָרִים ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ. יִרְאִי אֱלֹהִים - מִצַּד שֶׁל יִצְחָק,

רִיחַ נִיחַח דִּילִיָה, דְּבוּר דִּילִיָה, בְּרִישָׁא. הָכִי אִיהוּ בְּיָדִין, עֲשִׂית מְצוּה דִּילִיָה, בְּגוּפָא כְּרִיעָא דִּילִיָה. בַּצְּלוֹתָא זְקִיפָא דִּילִיָה, בַּצְּלוֹתָא עֲמִידָה דִּילִיָה, (דְּרֵאשִׁית מוֹלִיָה) דְּרֵאשִׁית דְּקִימָא קַמִּיה בְּכָל אֲתָר, וּכְרֶעֶת לְגַבִּיהָ, וְאַתְנַפְּלֶת לְרַגְלָיו בְּנִפְלִית אֲפִים, לְמִשְׁאֵל מִנִּיה רַחֲמִים עַל בְּנֵהָא, אִיהִי עֲנִוָה לְגַבִּיהָ, וְאִית לָהּ בִּשְׁת פָּנִים מִיְנֵיהָ.

וְלֹא כְּשִׂפָּחָה בִישָׁא, לִילִית, חֲצוּפָה בְּלֹא עֲנִוָה, לִית לָהּ בִּשְׁת פָּנִים, אִימָא דְעֶרֶב רַב, וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֵמָה, (מִשְׁלִי יב) אֲשֶׁת חֵיל עֲטֹרֶת בַּעֲלָהּ וּכְרָקָב בַּעֲצָמוֹתָיו מְבִישָׁה. דְּשָׁכִינְתָא אִיהִי מְטֹרֹנִיתָא, שְׂפָחָה דִּילָהּ לִילִית, לִית לָהּ עֲנִוָה, וְלֹא בִּשְׁת אֲנַפִּין מְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָכִי בְּנֵהָא עֶרֶב רַב, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲתִיד לְאַעֲבְרָא לָהּ וְלְבִנְהָא מִעֲלָמָא, דְּמִמְזָרִים אֵינּוּן מְבַנֵּי ט' מִדּוֹת, אֲסַנְיָת מִשְׁגַּח"ת, (ר"ת אֲנוּס"ה, שְׁנוּא"ה, נִדּוּי, תְּמוּרָה, מוֹרְדָת, שְׂכוּרָה, גְּרוּשָׁת הַלֵּב, חֲצוּפָה, תַּעֲרֹבֶת) מִמְזָרִי דְרַבְּנָן.

וְכֵן שְׁכִינָה אִיהִי שְׁמוּשׁ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יְחוּד דִּילִיָה בַּצְּדִיק חַי עֲלָמִין. וְאִיהִי הַהֲלִיכָה דִּילִיָה, (תְּהִלִּים פּה) צְדָק לְפָנָיו יְהוָה, לְמַעַבַּד רַעוּתֵיהָ. (בְּרֵאשִׁית כד) וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִגָּה רִבְקָה יוֹצְאָתָא, רַעִיטָת לְגַבִּיהָ, לְמַעַבַּד רַעוּתֵיהָ. בְּרֵאשִׁית, בְּשִׁמְיעָה, בְּרִיחָא, בְּדַבּוּר, בְּעֲשִׂיָה, בְּגוּפָא, בְּשְׁמוּשׁ, בְּהַלּוּף, בְּכָל אֲבָר, אִיהִי מְצוּה לְשַׁמֵּשׁ לִיָהּ, וְלְמַעַבַּד רַעוּתֵיהָ.

וּבְנֵהָא, הָכִי אֵינּוּן בְּדִיוֹקְנֵהָא, בְּנֵי עֲנִוָה, בְּנֵי בִּשְׁת אֲנַפִּין, כְּלָהוּ כְּמִדּוֹת דִּילָהּ. וּבְגִין דָּא מְנִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה, (שְׁמוֹת יח) וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם אֲנָשִׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשִׁי אֲמַת שְׁנָאֵי בַּצַּע. אֲנָשִׁי חֵיל, מִסְטָרָא דִּימִינָא דְאַבְרָהָם, דְּתַמָּן רֵאשִׁית דְּאוּרִיָתָא, (דְּבָרִים ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ. יִרְאִי אֱלֹהִים, מִסְטָרָא דִּיִּצְחָק, דְּתַמָּן שְׁמִיעָה, דְּאָמַר חֲבִקוּק נְבִיאָה (חֲבִקוּק ג) וַיִּשְׁמַעְתִּי שְׁמִיעָה וְרֵאשִׁית. אֲנָשִׁי אֲמַת, מִסְטָרָא דִּיעֶקֶב, דְּתַמָּן רִיחַ נִיחַח לִיָהּ, בְּחוּטָמָא. שְׁנָאֵי בַּצַּע, מִסְטָרָא דְדַבּוּר, סְמִכָא אֲבָרָהֶם, שְׁשֵׁם רֵאשִׁית שֶׁל הַתּוֹרָה, (דְּבָרִים ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ. יִרְאִי אֱלֹהִים - מִצַּד שֶׁל יִצְחָק,

ששם שמיעה, שאמר חֲבֻקִיק הַנְּבִיא, (חֲבֻקִיק א) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי. אֲנִשִּׁי אֲמַת - מִצַּד שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁשֵׁם רִיחַ נִיחַח לֵה', בַּחֲטָם. שְׁנָאֵי בְּצַע - מִצַּד שֶׁל הַדְּבוּר, רִגְל רְבִיעִית שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהַתְּחִבֵּר בְּאָבוֹת. שֶׁלֹּשׁ חִיּוֹת הֵן: אֲרִיָּה שׁוֹר נֶשֶׁר, בְּרִיאָיָה שְׁמִיעָה רִיח. אָדָם - בְּדְבוּר.

וְשִׁמְתָה עֲלֵהֶם שְׂרֵי אֲלָפִים - מִצַּד הָאוֹת א'. וְשְׂרֵי מְאוֹת - מִצַּד הָאוֹת ד', אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנָה שֶׁנִּשְׁתַּעְבְּדוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם (בְּעֵינֵי שֶׁל תּוֹרָה). שְׂרֵי חֲמִשִּׁים - אוֹת נ'. וְשְׂרֵי עֶשְׂרֵת - אוֹת י'.

יִשְׂרָאֵל - בְּאֵלוֹ הַמַּדּוֹת נִכְרִים, שֶׁהֵם בְּנֵים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵתוֹ לְהִיּוֹת בָּהֶם אֲנִשִּׁי חֵיל, כְּגוֹן אֶשֶׁת חֵיל עֲטָרֵת בַּעֲלָהּ, בַּעֲלֵי חֶסֶד. יִרְאֵי אֱלֹהִים. אֲנִשִּׁי אֲמַת, וְלֹא אֲנִשִּׁי שְׂקָר, שְׂבָנֵי (צַפְנִיָּה א) יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עוֹלָה וְלֹא יִדְבְּרוּ כְזָב וְלֹא יִמְצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תְּרֻמִית. וְשְׁנָאֵי בְּצַע, כְּכֹר נֶשׁ שְׁמַח בַּחֲלָקוֹ. וְלֹא כְּעַרְב רַב בְּנוֹי דְשִׁפְחָה בִישָׂא, דְּאֵינוֹן כְּחוּיָא דְכָל אַרְעָא קְדָמִיָּה. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה סה) וְנַחֲשׁ עֶפְרַח לְחִמּוֹ, וְדַחִיל לְמַשְׁבַּע מַעֲפָרָא, דְּדַחִיל דְתַחֲסֵר לֵיהּ. וְהִכִּי מְאִרֵי בְּצַע. דְּלֹא שְׂבַעֲיָן מִכָּל מְמוֹן דְּעֵלְמָא.

וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מַתְנִיתִין, לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הַעֵיָקָר אֶלָּא הַמַּעֲשֵׂה. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ סְתִים בְּסַתְרֵי הַתּוֹרָה, בְּמֵאֵי אֲשַׁתְּמוּדְע. בְּמִצְוֹת, דְּאִיָּהֵי שְׂכִינְתִּיָּה, דְּאִיָּהֵי דִיוֹקְנִיָּה. כְּגוּוֹנָא דְאִיָּהוּ עֵנוּ, שְׂכִינְתִּיָּה עֲנוּהָ. אִיָּהוּ חֶסֶד, וְאִיָּהֵי חֶסֶדָּהּ. אִיָּהוּ גְבוּרָה, וְאִיָּהֵי גְבוּרָתָהּ. אִיָּהוּ כָּל אוֹמִין דְּעֵלְמָא. אִיָּהוּ אֲמַת, וְאִיָּהֵי אֲמוּנָה. אִיָּהוּ נְבִיא, וְאִיָּהֵי נְבִיאָהּ. אִיָּהוּ צְדִיק וְאִיָּהֵי צְדִיקָתָהּ. אִיָּהוּ מְלֶכֶךְ, וְאִיָּהֵי מְלָכוֹת. אִיָּהוּ חֶכֶם, וְאִיָּהֵי חֲכָמְתָּהּ. אִיָּהוּ מְבִין, וְאִיָּהֵי תְבוּנָה דִּילֵיהּ. אִיָּהוּ כְּתָר, וְאִיָּהֵי עֲטָרָה דִּילֵיהּ, עֲטָרֵת תְּפָאֲרַת. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, כָּל מִי שְׂאִין תּוֹכוֹ כְּכֹר אֵל יִכְנֵס לְבֵית הַמְדַרְשׁ. כְּדִיוֹקְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיָּהוּ תּוֹכוֹ וְשִׁכְנֵתָא בְּרוּ, אִיָּהוּ תּוֹכוֹ מְלָגוּ, וְאִיָּהֵי בְרוּ מְלָבֵר. וְלֹא אֲשַׁתְּנִיאֵת אִיָּהֵי דְלָבֵר, מֵהֵהוּא

רְבִיעָא, דְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן, דְּאֲתַחֲבַר בְּאַבְהָן. תֵּלַת חֵיוֹן אֵינוֹן, אֲרִיָּה שׁוֹר נֶשֶׁר, בְּרִיאָיָה שְׁמִיעָה רִיחָא, אָדָם בְּדְבוּר.

וְשִׁמְתָה עֲלֵהֶם שְׂרֵי אֲלָפִים, מְסֻטְרָא דָּאֵת א'. וְשְׂרֵי מְאוֹת, מְסֻטְרָא דָּאֵת ד', אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנָה דְאֲשַׁתְּעַבְּדוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם. (בְּדִלוֹת דְּאוֹרֵיָּתָא) שְׂרֵי חֲמִשִּׁים נ'. וְשְׂרֵי עֶשְׂרֵת י'.

יִשְׂרָאֵל בְּאֵינוֹן מְדוֹת אֲשַׁתְּמוּדְעוֹן, דְּאֵינוֹן בְּנוֹי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵתִיָּהּ. לְמַהוּי בְּהוֹן אֲנִשִּׁי חֵיל, כְּגוֹן אֶשֶׁת חֵיל עֲטָרֵת בַּעֲלָהּ, מְאִרֵי דְחֶסֶד. יִרְאֵי אֱלֹהִים. אֲנִשִּׁי אֲמַת, וְלֹא אֲנִשִּׁי שְׂקָר, דְּבָנֵי (צַפְנִיָּה א) יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עוֹלָה וְלֹא יִדְבְּרוּ כְזָב וְלֹא יִמְצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תְּרֻמִית. וְשְׁנָאֵי בְּצַע, כְּכֹר נֶשׁ שְׁמַח בַּחֲלָקוֹ. וְלֹא כְּעַרְב רַב בְּנוֹי דְשִׁפְחָה בִישָׂא, דְּאֵינוֹן כְּחוּיָא דְכָל אַרְעָא קְדָמִיָּה. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה סה) וְנַחֲשׁ עֶפְרַח לְחִמּוֹ, וְדַחִיל לְמַשְׁבַּע מַעֲפָרָא, דְּדַחִיל דְתַחֲסֵר לֵיהּ. וְהִכִּי מְאִרֵי בְּצַע. דְּלֹא שְׂבַעֲיָן מִכָּל מְמוֹן דְּעֵלְמָא.

וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מַתְנִיתִין, לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הַעֵיָקָר אֶלָּא הַמַּעֲשֵׂה. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיָּהוּ סְתִים בְּסַתְרֵי הַתּוֹרָה, בְּמֵאֵי אֲשַׁתְּמוּדְע. בְּמִצְוֹת, דְּאִיָּהֵי שְׂכִינְתִּיָּה, דְּאִיָּהֵי דִיוֹקְנִיָּה. כְּגוּוֹנָא דְאִיָּהוּ עֵנוּ, שְׂכִינְתִּיָּה עֲנוּהָ. אִיָּהוּ חֶסֶד, וְאִיָּהֵי חֶסֶדָּהּ. אִיָּהוּ גְבוּרָה, וְאִיָּהֵי גְבוּרָתָהּ. אִיָּהוּ כָּל אוֹמִין דְּעֵלְמָא. אִיָּהוּ אֲמַת, וְאִיָּהֵי אֲמוּנָה. אִיָּהוּ נְבִיא, וְאִיָּהֵי נְבִיאָהּ. אִיָּהוּ צְדִיק וְאִיָּהֵי צְדִיקָתָהּ. אִיָּהוּ מְלֶכֶךְ, וְאִיָּהֵי מְלָכוֹת. אִיָּהוּ חֶכֶם, וְאִיָּהֵי חֲכָמְתָּהּ. אִיָּהוּ מְבִין, וְאִיָּהֵי תְבוּנָה דִּילֵיהּ. אִיָּהוּ כְּתָר, וְאִיָּהֵי עֲטָרָה דִּילֵיהּ, עֲטָרֵת תְּפָאֲרַת. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, כָּל מִי שְׂאִין תּוֹכוֹ כְּכֹר אֵל יִכְנֵס לְבֵית הַמְדַרְשׁ. כְּדִיוֹקְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיָּהוּ תּוֹכוֹ וְשִׁכְנֵתָא בְּרוּ, אִיָּהוּ תּוֹכוֹ מְלָגוּ, וְאִיָּהֵי בְרוּ מְלָבֵר. וְלֹא אֲשַׁתְּנִיאֵת אִיָּהֵי דְלָבֵר, מֵהֵהוּא

וְהִיא נְבִיאָהּ. הוּא צְדִיק - וְהִיא צְדִיקָתָהּ. הוּא מְלֶכֶךְ - וְהִיא מְלָכוֹת. הוּא חֶכֶם - וְהִיא חֲכָמָה. הוּא מְבִין - וְהִיא תְבוּנָה שְׁלוֹ. הוּא כְּתָר - וְהִיא עֲטָרָה שְׁלוֹ, עֲטָרֵת תְּפָאֲרַת. וּמִשׁוּם זֶה פְּרֻשׁוֹהוּ חֲכָמִים, כָּל מִי שְׂאִין תּוֹכוֹ כְּכֹר אֵל יִכְנֵס לְבֵית הַמְדַרְשׁ. כְּדְמוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא תּוֹכוֹ,

דלגו, לאשתמוּדעָא דהיא אַצילותיה, וְלית אַפְרָשׁוּתָא
תַּמָּן כָּלָל, (שמות כה) דְּמִבֵּית וּמַחוּץ תַּצְפְּנוּ.

וּבְגִין דְּאִיהוּ יְהוָה, סְתִים מְלָגִיו, לֹא אַתְקְרִי אֱלֹא
בְּשִׁכְנֵיתְהָ, אֲדַנִּי. וּבְגִין דָּא אַמְרוּ רַבְּנָן, לֹא כְּשֹׁאֲנִי
נִכְתָּב אֲנִי נִקְרָא, בְּעוֹלָם הַזֶּה, נִכְתָּב אֲנִי בֵּיהוֹ"ה, וְנִקְרָא
אֲנִי בְּאֲדַנִּי. אַבְל בְּעוֹלָם הַבָּא, נִכְתָּב בֵּיהוֹ"ה, וְנִקְרָא
בֵּיהוֹ"ה. לְמַהוּי רַחֲמֵי מַכְל סֵטְרָא וּבְגִין דָּא מְגִי קְדָשָׁא
בְּרִיף הוּא לְמַלְאַכֵי הַשְּׂרָת, מֵאן דְּלֹא יְהֵא תּוֹכוּ כְּפָרוּ,
בְּכָל אַבְרִין פְּנִימָאִין וְחִיצוֹנִין, לֹא יִיעוּל בְּהִיכְלָא דָּא.
וּבְגִין דָּא אָמַר קָרָא, (דברים לב) הַצּוּר תָּמִים פְּעֻלוּ. (דברים
יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם יְיָ אֱלֹהֶיךָ.

תַּקְוֹנָא שְׂבִיעָאָה, (יחזקאל א) כְּמֵרָאָה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה
בְּעֵינֵי בְּיוֹם הַגֹּשֶׁם. אַמְרוּ רַבְּנָן, מִן (יחזקאל א) וְאָרָא
עַד כְּמֵרָאָה הַקֶּשֶׁת הֵן הֵן מַעֲשֵׂה הַמְּרַכְּבָה. וְאָמְרוּ חֲכָמִים,
כְּשֶׁהִיא רַבִּי עֲקִיבָא דֹרֵשׁ בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה, יֵרְדֶה אֵשׁ מִן
הַשָּׁמַיִם, וְסַבְּבָה הָאֵילָנוֹת. וְהָיוּ מִתְקַבְּצִין מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת
כְּבַמְזֻמוּטֵי (דף ר"ל ע"ב) חֲתָן וְכֻלָּה. בְּגִין דְּלִית יְחֻדָּא
וְקַשׁוּרָא וּמְרַכְּבָה, לְשֵׁם יְהוֹ"ה בְּאֲדַנִּי, אֱלֹא בְּצַדִּיק.
דְּאִיהוּ קֶשֶׁת, דְּאִיהוּ (ר"א דב"ה) מְרַכְּבָתָא שְׁלִימָתָא דְּלַעֲיָלָא,
יְאֵהדוּנָה"י.

שְׂכִינְתָא אִיהִי מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וְאוֹקְמוּהָ, אִין דוֹרְשִׁין
בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית בְּשָׁנִים. בְּגִין דְּעֵנְפִין
דְּאֵילָנָא, אֵינוֹן פְּרוּדוֹת מְלַמְעֵלָה בְּכַנְפֵי חִיוֹן, יְהוֹ"ה
לִימִינָא, אֲדַנִּי לְשִׁמְאָלָא. חֲתָן לִימִינָא, כְּלָה לְשִׁמְאָלָא.
כַּד אַתְיִין לָהּ לַחֻפָּה, בְּכַמָּה מֵינֵי נְגוּנָא, צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל
לְאַתְעָרָא לֹון לְתַתָּא, בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, בְּכָל מֵינֵי נְגוּנָא
בְּצִלוֹתָא, הָא קָא אַתְיִין לַחֻפָּה.

וְצְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְמַיְהֵב קְדוּשִׁין לַכְּלָה. מִתְחַנָּא, בְּקַשׁוּרָא
הָאֵילָן הֵם פְּרוּדִים מְלַמְעֵלָה בְּכַנְפֵי הַחַיּוֹת - יְהוֹ"ה לִמִּין, אֲדַנִּי לְשִׁמְאָל. חֲתָן לִמִּין, כְּלָה
לְשִׁמְאָל. כְּאֲשֶׁר מְבִיאִים אוֹתָהּ לַחֻפָּה, בְּכַמָּה מֵינֵי נְגוּנִים צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְעוֹרֵר אוֹתָם לְמַטָּה,
בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, בְּכָל מֵינֵי נְגוּן, בְּתַפְלָה הֵנָּה הֵם בָּאִים לַחֻפָּה.
וְצְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְתַת קְדוּשִׁין לַכְּלָה מִתְחַתָּן בְּקַשִּׁירוֹת תַּפְלָה שֶׁל יָד, לְהִיטֵהּ קַשׁוּרָה לוֹ, וְלַעֲטֹר
אוֹתָם בְּתַפְלִין שֶׁל רֹאשׁ, שֶׁהִיא פָּאָר. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (יחזקאל כד) פָּאָרְךָ חִבּוּשׁ עָלֶיךָ. וְשֶׁלֶשׁ כְּרִיכוֹת

וְהַשְׁכִּינָה הִיא בְּרוּ. הוּא תּוֹכוּ
מְבַפְּנִים - וְהִיא בְּרוּ מִבְּחוּץ. וְלֹא
מִשְׁתַּנְּיָת הִיא שְׂבִחוּץ מְאוּתוּ
שְׂבַפְּנִים לְהִיּוֹת יְדוּעָ שֶׁהִיא
אַצִּילוֹתוֹ, וְאִין פְּרוּד שָׁם כָּלָל,
(שמות כה) שְׂמִבֵּית וּמַחוּץ תַּצְפְּנוּ.
וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא יְהוָה, סְתוּם
מְבַפְּנִים, וְלֹא נִקְרָא אֱלֹא
בְּשִׁכְנֵיתוֹ, אֲדַנִּי. וּמִשּׁוּם זֶה אַמְרוּ
חֲכָמִים, לֹא כְּשֹׁאֲנִי נִכְתָּב אֲנִי
נִקְרָא. בְּעוֹלָם הַזֶּה נִכְתָּב אֲנִי
בֵּיהוֹ"ה, וְנִקְרָא אֲנִי בְּאֲדַנִּי. אַבְל
בְּעוֹלָם הַבָּא נִכְתָּב בֵּיהוֹ"ה,
וְנִקְרָא בֵּיהוֹ"ה, לְהִיּוֹת רַחֲמִים
מַכְל צַד. וּמִשּׁוּם זֶה צְנֵה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּף הוּא לְמַלְאַכֵי הַשְּׂרָת: מִי
שֶׁלֹא יְהִי תּוֹכוּ כְּפָרוּ בְּכָל
אֵיבָרִים פְּנִימִיִים וְחִיצוֹנִיִים - לֹא
יִכַּסּ בְּהִיכָל זֶה. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר
הַפְּסוּק, (דברים לב) הַצּוּר תָּמִים
פְּעֻלוּ. (דברים יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם
ה' אֱלֹהֶיךָ.

הַתְּקוּנָה הַשְּׂבִיעִי - (יחזקאל א) כְּמֵרָאָה
הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵינֵי בְּיוֹם
הַגֹּשֶׁם. אַמְרוּ חֲכָמִים, מִן וְאָרָא
עַד כְּמֵרָאָה הַקֶּשֶׁת, הֵן הֵן מַעֲשֵׂה
הַמְּרַכְּבָה. וְאָמְרוּ חֲכָמִים, כְּשֶׁהִיא
רַבִּי עֲקִיבָא דֹרֵשׁ בְּמַעֲשֵׂה
מְרַכְּבָה, יֵרְדֶה אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם
וְסַבְּבָה הָאֵילָנוֹת, וְהָיוּ מִתְקַבְּצִים
מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת כְּבַשְׂמַחַת חֲתָן
וְכֻלָּה, בְּגִלְלֵי שְׁאִין יְחֻד וְקַשׁוּר
וּמְרַכְּבָה לְשֵׁם יְהוֹ"ה בְּאֲדַנִּי
אֱלֹא עַל יְדֵי הַצַּדִּיק. שֶׁהוּא קֶשֶׁת,
שֶׁהִיא (שבב) מְרַכְּבָה שְׁלָמָה
שְׁלַמְעֵלָה - יְאֵהדוּנָה"י.

שְׂכִינָה הִיא מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית,
וּבְאֵרוּהוּ, אִין דוֹרְשִׁין בְּמַעֲשֵׂה
בְּרָאשִׁית בְּשָׁנִים. מִשּׁוּם שְׂעֵנְפֵי
הָאֵילָן הֵם פְּרוּדִים מְלַמְעֵלָה בְּכַנְפֵי הַחַיּוֹת - יְהוֹ"ה לִמִּין, אֲדַנִּי לְשִׁמְאָל. חֲתָן לִמִּין, כְּלָה
לְשִׁמְאָל. כְּאֲשֶׁר מְבִיאִים אוֹתָהּ לַחֻפָּה, בְּכַמָּה מֵינֵי נְגוּנִים צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְעוֹרֵר אוֹתָם לְמַטָּה,
בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, בְּכָל מֵינֵי נְגוּן, בְּתַפְלָה הֵנָּה הֵם בָּאִים לַחֻפָּה.
וְצְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְתַת קְדוּשִׁין לַכְּלָה מִתְחַתָּן בְּקַשִּׁירוֹת תַּפְלָה שֶׁל יָד, לְהִיטֵהּ קַשׁוּרָה לוֹ, וְלַעֲטֹר
אוֹתָם בְּתַפְלִין שֶׁל רֹאשׁ, שֶׁהִיא פָּאָר. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (יחזקאל כד) פָּאָרְךָ חִבּוּשׁ עָלֶיךָ. וְשֶׁלֶשׁ כְּרִיכוֹת

של רצועה פנגד שלש קדשות,
שהן קדוש קדוש קדוש, (רצועה)
קדשה לך ישלשו. וצריך לברך
אותן בשבע ברכות, שהן שבע
ברכות של קריאת שמע - בשחר
שמים לפניך ואחת לאחריה,
ובערב שמים לפניך ושמים
לאחריה.

ובכה בחפה, שהיא בצורת כנפי
מצוה, בציציות מזהבות, ותכלת
ולבן, כסא דין וכסא רחמים,
כלול זה בזה. וכמה קשרים
וחליות סביבה, בכמה מרגליות
ואבנים יקרות מלאות סגלות,
סוככים אצלו כדמות פעמונים
ורמונים של לבושי המלך
והמלכה, שהם ארבעה בגדי לבן
וארבעה בגדי זהב, מצד של שני
שמות - יהו"ה אדני". כשמו פן
כסאו, פן חפתו, פן לבושו. רשום
שמו בכל כאשר רוצה לעלות
בהיכל להיות שם חתן בכלתו
בחי ברכות התפלה, שהיא

(בהיכל להתניח שם בתפלה בחי ברכות של

הצדיק שהוא) כמראה הקשת.

אין דורשין במרכבה ביחיד,
משום שהדורש - יחיד עמו, והרי
הם שנים בדרשה. ולא צריך
להשמיע קול בתפלתו, אלא
(שמאל-א א) רק שפתיה נעות
וקולה לא ישמע. ובסוד זה (במדבר
א) והדר הקרב יומת. וכך באצילות
(בתפלה) כל אחד מתפלל בחדשאי,
שלא תשמע תפלתו לגבי חברו.
כמו מי שדורש לחברו, וישתיק
הדבור לחברו, לא צריך לעשות
כך אלא לדבר בחדשאי, שלא
ישמע חברו. ומשום זה פרושהו
חכמים, כל המשמיע קולו
בתפלתו הרי זה מקטני אמנה.
ומשום זה חיות אש למעלה,

מדברות פענפי האילן, שהיו

מתקבצות שם כמו בשמחת חתן וכלה. באיזה מקום? בקריאת שמע, ששם ואשמע את קול
כנפיהם, שהם ס"ד לארבע כנפים, ארבע פעמים ס"ד עולים רנ"ו. וזהו (ירמיה לא) רנו ליצקב

דתפלה דיד, למהוי קשירא ליה, ולעטרך לון בתפילין
דרישא, דאיהו פאר, הדא הוא דכתיב, (יחזקאל כד) פארך
חבש עליך. ותלת פריכין דרצועה, לקבל ג' קדושות,
דאינון קדוש קדוש קדוש, (רצועה) קדשה לך ישלשו.
וצריך לברכא לון בשבע ברכאן, דאינון שבע ברכות
דקריאת שמע, בשחר שמים לפניך ואחת לאחריה.
ובערב שמים לפניך ושמים לאחריה.

ובכה בחופה, דאיהי בדיוקנא וכנפי מצוה, בציציות
מוזהבות, ותכלת ולבן, כסא דין וכסא רחמים,
כליל דא כדא. וכמה קשרים וחליון, סחרניה. בכמה
מרגלאן ואבנין יקירין, מליין סגולות, סחרין לגביה,
כדיוקנא דזגין ורמונין, דלבושי מלפא ומטרוניתא,
דאינון ארבעה בגדי לבן, וארבעה בגדי זהב, מסטרא
דתרין שמקה, יהו"ה אדני". כשמו פן כסאו, פן חופתו,
פן לבושו. רשום שמייה בכלא, פד בעי לאעלא בהיכליה,
למהוי תמן חתן בכלתיה, בח"י ברכאן דצלוחתא, דאיהי
(נ"א כהיכלא לתרא תמן בצלוחתא בח"י ברכאן דצדיק דאיהו) כמראה
הקשת.

אין דורשין במרכבה ביחיד, בגין דהדורש ליחיד, עמיה
הא אינון שנים בדרשא. ולא צריך תמן למשמע
קלא בצלותיה. אלא (שמאל א) רק שפתיה נעות וקולה
לא ישמע, ובהאי רזא (במדבר ג) והדר הקרב יומת. והכי
באצילות (ר"א בצלוחתא) כל חד מצלי בחדשאי, דלא אשתמע
צלוחתיה לגבי חבריה. כגון מאן דדריש לחבריה, וישתיק
דבור לגביה, לא צריך למעבד אלא דבור בחדשאי, דלא
ישמע חבריה. ובגין דא אוקמוה רבנן, כל המשמיע קולו
בתפלתו, הרי זה מקטני אמנה.

ובגין כך חיוון אשא לעילא, ממללן פענפין דאילנא,
דהוו מתקבצין תמן, כמזמוטי חתן וכלה. באן
אתר. בקריאת שמע, דתמן ואשמע את קול כנפיהם.

כמו בשמחת חתן וכלה. באיזה מקום? בקריאת שמע, ששם ואשמע את קול
כנפיהם, שהם ס"ד לארבע כנפים, ארבע פעמים ס"ד עולים רנ"ו. וזהו (ירמיה לא) רנו ליצקב

שמחה. מתי? לאחר שנוטל נקמה משונאיו וישרף האלילים שלקחם. זהו שפתוב (משלי יא) ובאבד רשעים רנה. שהוא הנר (מ' שנים) להשלים ע"ב ע"ב ע"ב. ותלוים ס"ד.

ותלוים ס"ד משמונה א"ז. וכך ס"ד משמונה א"ז לארבעה צדדים - רנ"ו. וכאשר מגיע לל"ב, שהם א"ז א"ז א"ז א"ז, שהם ח' ח' ח' ח', מתחברת אות י' לכל צד, להיות ח"י יהנ"ה, בח"י ברכות של התפלה שיש בהן ח"י פעמים יהנ"ה, שעולים ע"ב. בזמן שהוא שמתחבר יהנ"ה באדנ"י על ידי ח"י העולמים יאהדונהי, מיד חיות של אש שותקות. מה כתוב בהן? (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהן. בעמידתם של ישראל בגלות (בתפלה), תרפינה כנפיהן, כדי שלא ינדעו עד השעה הזאת.

זוה הוא רק שפתיה נעות. שהן כנפי החיות, וקולה לא ישמע. ומה שהיה חשמל, חיות אש מדברות, הן עתה שותקות. ומשום זה תקנו תפלה בלחש, וכן מעשה מרפכה בלחש, לדבר שם בלחש בינו לבין עצמו. שלש תפלות תקנו, ובכלן ח"י יהנ"ה, שהן ע"ב אותיות, בכל תפלה בשמונה עשרה ברכות, שהן רי"ו, וכלולות בחסד, בע"ב, ועם ל"ב נתיבות, והרי הן ר"ג חסר שתיים שפלולות בעמוד האמצעי.

ומהקרבות נשמע על התפלה, ומהתפלה - לקרבן, כמו שגאמר בהם, (יחזקאל א) ואשמע את קול כנפיהם. כך בפרוכים, (במדבר ז) וישמע את הקול מדבר אליו. פמו הכבש שעולים ויורדים, פמו משה ואהרן עולים ויורדים, עולים שנים ויורדים שנים. ובמזוה זו נרמזו כל מצוות התורה.

דאינון ס"ד לד' גדפין, ד' זמנין ס"ד, סלקין רנ"ו. והאי איהו, (ירמיה לא) רנו ליעקב שמחה. אימתי. לבתר דנטיל ניקמא משנאו, ויוקיד טעוון דלהון, הדא הוא דכתיב, (משלי יא) ובאבד רשעים רנה. איהו הנר (ס"א מ' שנין) לאשלמא ע"ב ע"ב, ע"ב. ותלוין ס"ד.

ותלוין ס"ד, מן תמנא א"ז. והכי ס"ד מתמנא א"ז לד' סטרין, רנ"ו. וכד מטי לל"ב, דאינון א"ז א"ז א"ז א"ז, דאינון ח' ח' ח' ח', אתחבר י' לכל סטר, למתוי ח"י יהנ"ה, בח"י ברכאן דצלותא, דאית בהון ח"י זמנין יהנ"ה, דסלקין ע"ב. בההוא זמנא דמתחברא יהנ"ה באדנ"י בח"י עלמין יאהדונהי, מיד חיון דאש חשות. מה כתיב בהון. (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהן, בעמדם ישראל בגלותא (נ"א בצלותא), תרפינה כנפיהן, דלא ישתמודעון עד ההיא שעתא.

והאי איהו רק שפתיה נעות. דאינון כנפי החיות, וקולה לא ישמע. מה דהוי חשמל, חיון אשא ממללן, אינון חשות. ובגין דא תקינו צלותא בחשאי, והכי מעשה מרפכה בחשאי, למללא תמן בחשאי, בינו לבין עצמו. ג' צלותין תקינו, ובכלהו ח"י יהנ"ה, דאינון ע"ב אתרוון, בכל צלותא, בתמני סרי ברכאן, דאינון רי"ו, ובכלילן בחסד, בע"ב, עם ל"ב נתיבות, והיינו ר"ן חסרין ב'. דכלילן בעמודא דאמצעיתא.

דמקרבנא אשתמע צלותא, צלותא מקרבנא. פגוונא דאתמר בהון, (יחזקאל א) ואשמע את קול כנפיהם. הכי בפרוכים, (במדבר ז) וישמע את הקול מדבר אליו. פגוונא דכבש סלקין ונחתין ביה קרבנין ועלוון. הכי בצלותא, מלאכין סלקין תרי ונחתין תרי. ובגוונא דסיני, דביה משה ואהרן סלקין ונחתין, סלקין תרי ונחתין ב'. ובפקודא דא, אתרמיזו כל פקודין דאורייתא.

וישמע את הקול מדבר אליו. פמו הכבש שעולים ויורדים, פמו משה ואהרן עולים ויורדים, עולים שנים ויורדים שנים. ובמזוה זו נרמזו כל מצוות התורה.

וְכֵן פֶּאֶשֶׁר הָיָה פּוֹתַח רַבִּי עֲקִיבָא בְּמַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה, פִּיּוּ הָיָה סִינִי, וְקוּלוּ הָיָה סֶלֶם, שָׁבוּ מִלְּאָכִים עוֹלִים וַיּוֹרְדִים. בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר שָׁלוּ הָיָה רוֹכֵב עָלָיו מִלְּאָף מְטַטְרוּ"ן. הוּא רָכַב לְשִׁכְנָה שְׁפִלוּלָה בּוֹ סְפִירוֹת, עֲמוּד הָאֲמָצְעִי, שֶׁהוּא שֵׁם יוֹ"ד ה"א וְא"ו ה"א מִבְּפָנִים. וְהִשְׁכִּינָה שְׁפִלוּלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, מִבְּחוּץ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתוֹ הֵם רָכַב וּמִרְכָּבָה. (עֲלוֹת הָעֲלוֹת) הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי הוּא רָכַב לְעֲלוֹת הָעֲלוֹת. וְהִשְׁכִּינָה הֵיא רָכַב לְעֲמוּד הָאֲמָצְעִי. וְעֲלוֹת הָעֲלוֹת הוּא הַמִּיחַד לְכָל, וּמְסַדֵּר לְכָל, וּמְאִיר בְּכָל. אוֹרוֹ עוֹבֵר בְּנִשְׁמָה וּבַגּוֹף וּבְלִבּוֹשׁ, וְאֵין בּוֹ שְׁנוּי וְשִׁתּוֹפּוֹת וְחֻשְׁבוֹן וְתַמּוּנָה וְדַמְיוֹן מִכָּל הַמִּרְכָּבוֹת וּמִרְאָה וְדַמְיוֹן שְׁנֵרָאָה בְּעֵין הַשֶּׁכֶל. מְדַרְגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת וְתַתְּחוֹנוֹת הֵן רָכַב וּמִרְכָּבָה אֶצְלוֹ, וְעָלָיו אֵין מִי שְׂרוֹכֵב.

קִשְׁת - סִימָן תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה. וְהֵם סִימָן הַמִּרְכָּבָה שֶׁל הָאֲבוֹת. תְּקִיעָה - שֶׁל אֲבָרָה. שְׁבָרִים - שֶׁל יִצְחָק. תְּרוּעָה - שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (בְּמִדְבָר כג) וְתְרוּעַת מְלֶךְ בּוֹ. וְשִׁלְשָׁה צְבָעִים נִרְאִים בּוֹ, לְכֵן אָדָם יִרְק. וּמְצַד הַגְּבוּרָה נִקְרָא (שְׁמוּאֵל-א ב) קִשְׁת גְּבָרִים חֲתִים. וּמְצַד הַיָּמִין - (יִחְזָקָא א) כְּמִרְאָה הַקִּשְׁתָּה אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵנָן בְּיוֹם הַגִּשְׁם. כְּאֲשֶׁר נִרְאָה בְּיוֹם הַגִּשְׁם - מִרְאָה רַחֲמִים. וְכֵאֲשֶׁר נִרְאָה בְּלִי מִטֵּר - מִרְאָה דִּין. וְכֵאֲשֶׁר מְעַרֵב בֵּין גִּשְׁם וְשֶׁמֶשׁ - מִרְאָה דִּין וְרַחֲמִים פְּלוּלִים. וְזוֹהִי אוֹת שׁי מִשְׁדִּי, שֶׁלְשָׁה עֲנָפֵי הָאֲבוֹת, שֶׁהֵם יְהוֹ"ה

וְהָבִי כִּד הָיָה פֶּתַח רַבִּי עֲקִיבָא בְּמַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה, פּוּמִיָּה הָיָה סִינִי, וְקָלִיָּה הָיָה סֶלֶם, דְּבִיָּה מִלְּאָכִין סִלְקִין וְנִחְתִּין. בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר דִּילִיָּה, הָיָה רָכִיב עָלֵיָּה מִלְּאָף מְטַטְרוּ"ן. אִיהוּ רָכַב לְשִׁכְנֵתָא, דְּכָלִּילָא בֵּיה סְפִירָן עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא, דְאִיהוּ יוֹ"ד ה"א וְא"ו ה"א מִלְּגוֹ. דְשִׁכְנֵתָא כָּלִילָא מִי סְפִירָן, דְלִבְר. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵתִיָּה, רָכַב וּמִרְכָּבָה. (עֲלוֹת הָעֲלוֹת) עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא, רָכַב לְעֲלוֹת הָעֲלוֹת. וְשִׁכְנֵתִיָּה, רָכַב לְעֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא. וְעֲלוֹת הָעֲלוֹת אִיהוּ דְמִיחַד לְכָלֵּא, וּמְסַדֵּר לְכָלֵּא, וְנִהִיר בְּכָלֵּא. נִהוּרִיָּה אַעֲבָר בְּנִשְׁמָתָא וּגּוּפָא וּלְבוּשָׁא. וְלִית בֵּיה שְׁנוּי וְשׁוֹתְפוֹ וְחוּשְׁבָן וְתַמּוּנָה וְדַמְיוֹן מִכָּל מִרְכָּבָתָא, וּמִרְאָה וְדַמְיוֹן דְאִתְחַזְיָא בְּעֵין הַשֶּׁכֶל. דְרַגִּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, אֵינוֹן רָכַב וּמִרְכָּבָתָא לְגַבִּיָּה, וְעָלִיָּה לִית מְאָן דְרָכִיב.

קִשְׁת, סִימָן תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה. וְאֵינוֹן סִימָן מִרְכָּבָה דְאֲבָהָן. תְּקִיעָה, דְאֲבָרָה. שְׁבָרִים, דְיִצְחָק. תְּרוּעָה, דְיַעֲקֹב. דְאִתְמַר בֵּיה (בְּמִדְבָר כג) וְתְרוּעַת מְלֶךְ בּוֹ. וְג' גּוּוּנִין אִתְחַזְיָין בֵּיה, חֲנוּר סוּמְק וַיְרוּק. וּמְסַטְרָא דְגְבוּרָה, אֲתִקְרִי (דף רל"א ע"א) (שְׁמוּאֵל א ב) קִשְׁת גְּבָרִים חֲתִים. וּמְסַטְרָא דִימִנָא, (יִחְזָקָא א) כְּמִרְאָה הַקִּשְׁתָּה אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵנָן בְּיוֹם הַגִּשְׁם. כִּד אִתְחַזִּי בְּיוֹם הַגִּשְׁם, אֲחִזִּי רַחֲמִי. וְכִד אִתְחַזִּי בְּלֵא מְטֵרָא, אֲחִזִּי דִינָא. מְעוּרָב בֵּין מְטֵרָא וְשֶׁמֶשׁ, אֲחִזִּי דִינָא וְרַחֲמִי כָּלִיל. וְהֵאֵי אִיהוּ שׁי מִן שְׁדִי, תֵּלֵת עֲנָפֵי אֲבָהָן, דְאֵינוֹן יְהוֹ"ה אֱלֹהֵי"נוּ יְהוֹ"ה, תֵּלֵת שְׁמֵהֶן לְקַבֵּל תֵּלֵת עֲנָפֵי אֲבָהָן. וּבַהוּן י"ד אֲתוּוֹן, בְּחוּשְׁבָן ד"י מִן שְׁדִי. וּלְבוּשׁ דְשְׁדִי, מְטַטְרוּן, דְהִכִּי סִלְק בְּחוּשְׁבָן שְׁדִי. (ע"ב רע"א מְהִימָנָא).

אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, לִימָא לָן מוֹר, (ס"א מֵאֲלוּי) מְלִין מְעֲלִיתָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה. פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן

אֱלֹהֵינוּ יְהוֹ"ה. שֶׁלְשָׁה שְׁמוֹת כְּנֶגֶד שֶׁלְשָׁה עֲנָפֵי הָאֲבוֹת, וּבְהֵם י"ד אוֹתוֹת, בְּחֻשְׁבוֹן אוֹתוֹת ד"י מִשְׁדִּי. וּמְלִבוּשׁ שֵׁם שְׁדִי הוּא מְטַטְרוּן, שְׁכָף עוֹלָה בְּחֻשְׁבוֹן שְׁדִי. (ע"ב רע"א מְהִימָנָא). אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, יֵאמַר לָנוּ הֵרֵב, (מֵאֲלוּי) דְבָרִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה. פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאִמַר,

(מלכים-ב ד) וַיְהִי הַיּוֹם. בְּכָל מְקוֹם שְׁכָתוֹב וַיְהִי - הוּא צֶעֶר. וַיְהִי בַיּוֹם - צֶעֶר וַדְּאִי. וַיְהִי הַיּוֹם - יוֹם שְׁיֵשׁ בּוֹ צֶעֶר, וְזֶהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם שְׁיֵשׁ בּוֹ דִּין קָשָׁה עַל הָעוֹלָם. וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִישֶׁע אֶל שׁוֹנָם - יוֹם שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הָיָה. וּבְכָל מְקוֹם וַיְהִי הַיּוֹם - זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה. (איוב א) וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים - יוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה הָיָה.

בְּכָרָ פַּעַם שְׁנֵי יָמִים הֵם. מָה הַטַּעַם? כַּדִּי שִׁיְהִיָּה יִצְחָק כְּלוּל מִדִּין וְרַחֲמִים, שְׁנֵי יָמִים וְלֹא אֶחָד. שְׁאֵם יִמְצָא יְחִידִי, יִחְרִיב הָעוֹלָם. וְעַל זֶה כְּתוּב שְׁתֵּי פַּעְמִים וַיְהִי הַיּוֹם וַיְהִי הַיּוֹם.

וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים - אֵלֶּיךָ בֵּית דִּין רַבְרָבָא. בְּנֵי הָאֱלֹהִים וַדְּאִי בְּנֵי הַגְּדוֹל. בְּנֵי הָאֱלֹהִים - וַדְּאִי בְּנֵי שֶׁל הַמְּלָךְ קָרִיבִים אֵלָיו. וְהֵם שְׁבַעִים מְמַנִּים שְׁסוּבָבִים תְּמִיד אֶת הַמְּלָךְ, וְהֵם חוֹתְכִים דִּין עַל הָעוֹלָם. לְהַתִּיצֵב עַל ה', וְכִי מַעַל ה' עוֹמְדִים? אֵלָּא בְּשַׁעֲה שְׂאֵלוֹ עוֹמְדִים בְּדִין, דִּין הָרֹאשׁוֹן שֶׁהַכֵּל בּוֹ מָהוּ? מִי שֶׁלֹּא מְכַבֵּד לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשֶׁלֹּא מְכַבֵּד לַתּוֹרָה וְלַעֲבָדָיו. אֵף כֵּן - מִי הוּא שֶׁלֹּא חוֹשֵׁשׁ עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁלֹּא יִתְחַלֵּל בְּאַרְץ. מִי הוּא שֶׁלֹּא חוֹשֵׁשׁ לְכְבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי הוּא שֶׁלֹּא נוֹתֵן כְּבוֹד לְשֵׁם זֶה. וַיָּבֹאוּ גַם הַשְּׁטָן בְּתוֹכָם, גַּם - לְרַבּוֹת אוֹתָהּ הַנִּקְבָּה שְׁלוֹ. אֵף כֵּן לְהַתִּיצֵב עַל ה', שֶׁהוּא חוֹשֵׁשׁ גַּם לְכְבוֹדוֹ שֶׁל שֵׁם זֶה.

כָּאֵן נִחְלָקוּ עֲמוּדֵי עוֹלָם הָרֹאשׁוֹנִים. אֶחָד אָמַר, אֵיבֹב מַחְסִידֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם הָיָה. וְאֶחָד אָמַר, מַחְסִידֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה. וְלָקָה לְכַפֵּר עַל הָעוֹלָם. שֶׁהָרִי יוֹם אֶחָד מִצָּאוּ רַב הַמְּנוּנָא לְאֵלֵיהֶו. אָמַר לוֹ, וַדְּאִי לְמַדְנֵו שְׁיֵשׁ צַדִּיק וְרַע

וְאָמַר (מלכים ב ד) וַיְהִי הַיּוֹם. בְּכָל אֶתֶר דְּכְתִיב וַיְהִי, אִיהוּ צֶעֶר, וַיְהִי בַיּוֹם צֶעֶר. וַדְּאִי, וַיְהִי הַיּוֹם, יוֹמָא דְאִית בֵּיה צֶעֶר, וְדָא הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹמָא דְאִית בֵּיה דִּינָא קָשִׁיא עַל עַלְמָא. וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִישֶׁע אֶל שׁוֹנָם, יוֹמָא דְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָוָה. וּבְכָל אֶתֶר וַיְהִי הַיּוֹם, דָּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה. (איוב א) וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, יוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה הָוָה.

בְּכָרָ זְמַנָּא תְּרִין יוֹמִין אֵינּוּן, מָאִי טַעְמָא. בְּגִין, דְּלִהּוֹי יִצְחָק כְּלוּל דִּינָא וְרַחֲמִי, תְּרִין יוֹמִין וְלֹא חֵד. דְּאֵלְמָלָא יִשְׁתַּכַּח יְחִידִיא, יִחְרִיב עַלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב תְּרִין זְמַנִּין, וַיְהִי הַיּוֹם וַיְהִי הַיּוֹם.

וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, אֵלֶיךָ בֵּית דִּין רַבְרָבָא. בְּנֵי הָאֱלֹהִים וַדְּאִי, בְּנֵי דְמַלְפָּא קְרִיבִין לְגַבְיָהּ. וְאֵינּוּן שְׁבַעִין מְמַנִּין, דְּסַחְרִין תְּדִירָא לְמַלְפָּא. וְאֵינּוּן חַתְכִּין דִּינָא עַל עַלְמָא. לְהַתִּיצֵב עַל יְיָ, וְכִי עַל יְיָ קִיַּיְמִי. אֵלָּא, בְּשַׁעֲתָא דְאֵלֶיךָ קִיַּיְמִי עַל דִּינָא, דִּינָא קְדַמָּא דְכֻלָּא בֵּיה, מָאֵן הוּא. דְּלָא יוֹקִיר לְשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְדְלָא יוֹקִיר לְאוּרִייתָא וְלַעֲבָדָיו. אוּף הַכִּי, מָאֵן הוּא דְלָא חִיִּישׁ עַל יְקָרָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, דְלָא יִתְחַלֵּל בְּאַרְעָא. מָאֵן הוּא דְלָא חִיִּישׁ לְיִקְרִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מָאֵן הוּא דְלָא שְׁוִי יְקָר לְשִׁמָּא דָּא. וַיָּבֹאוּ גַם הַשְּׁטָן בְּתוֹכָם, גַּם, לְרַבּוֹת הֵיחָא נּוֹקְבָא דִילִיָּהּ. אוּף הַכִּי לְהַתִּיצֵב עַל יְיָ, דְאִיהוּ חִיִּישׁ נְמִי לְיִקְרָא דְשִׁמָּא דָּא.

הָבָא אֶפְלִיגּוּ עֲמוּדֵיךָ קְדַמָּאִין דְעַלְמָא. חֵד אָמַר, אֵיבֹב מַחְסִידֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם הָוָה. וְחֵד אָמַר, מַחְסִידֵי יִשְׂרָאֵל הָוָה. וְאֵלְקִי, לְכַפֵּרָא עַל עַלְמָא. דְּהָא יוֹמָא חֵד אֲשַׁכְחִיָּה רַב הַמְּנוּנָא לְאֵלֵיהֶו. אָמַר לִיָּהּ, וַדְּאִי תְּנִינָן

דאית צדיק ורע לו, רשע וטוב לו. אמר, צדיק, כל שממעטין לו חובותיו נותנין לו בעולם הזה חובו, ועל פן צדיק עוונותיו, וממעטין זכיותיו, נותנין לו שכרו בעולם הזה, רשע וטוב לו. אמר ליה, דינוי דמארי עלמא עתיקין (כ"א עמיקון) אבל בשעתא דבעי קדשא בריה הוא לכפרא חובין דעלמא, אלקי בדרועא דלהון, ואסי לכולהו. מתל לאסייא, דאלקי לדרועא, לשיזבא לכל שייפין. פמה דכתיב, (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו וגו'.

לו, רשע וטוב לו. אמר, צדיק - כל שממעטין לו חובותיו, נותנים לו בעולם הזה חובו, ועל פן צדיק עוונותיו וממעטים זכיותיו, נותנים לו שכרו בעולם הזה - רשע וטוב לו. אמר לו, דיניו של רבון העולם עתיקים (עמיקים), אבל בשעה שרוצה הקדוש ברוך הוא לכפר חובות של העולם, מלקה בזרוע שלהם ומרפא לכלם. משל לרופא שהלקה לזרוע להציל כל האיברים, כמו שכתוב (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו וגו'.

במה דאתמר, בההוא יומא של ראש השנה, דקיימין שבעין קתדראין למידן דינא לעלמא, פמה אינון מארי תריסין, קטיגורין, דקיימי לעילא. אלין מיימינין לזכו ואלין משמאלין לחובא, לאדפרא חובין דעלמא, חובין דכל חד וחד. ועל דא אצטריך לפר נש, לפרשא חובוי, כל חד וחד פמה דאיהו, בגין דמאן דמפרש חטאוי, לא אתמסר דיניה, אלא בידי דמלפא, קדשא בריה הוא בלחודוי. ומאן דדאין ליה קדשא בריה הוא, איהו לטב. ועל דא בעא דוד מלפא, (ואמר) (תהלים מג) שפטני אלקים, אנת, ולא אחרא. וכן שלמה אמר, (מלכים א ח) לעשות משפט עבדו, הוא, ולא אחרא. וכל בית דין בדילין ממנו.

כמו שנאמר באותו יום של ראש השנה, שעומדים שבעים פסאות לדון דין העולם, כמה הם בעלי מגנים, קטגורים, שעומדים למעלה. אלו מיימינים לזכות, ואלו משמאלים לחובה להזכיר חובות העולם, חובות של כל אחד ואחד. ועל זה צריך האדם לפרש חובותיו, כל אחד ואחד כמו שהוא. משום שמי שמפרש חטאו, לא נמסר דינו אלא בידי המלך, הקדוש ברוך הוא בלבדו. ומי שדן אותו הקדוש ברוך הוא - הוא לטוב. ועל זה בקש דוד המלך (ואמר), (תהלים מג) שפטני אלהים. אתה, ולא אחר. וכן שלמה אמר, (מלכים א ח) לעשות משפט עבדו. הוא, ולא אחר. וכל בית דין מתרחקים ממנו.

ועל דא אצטריך לון לפרשא חובין דכל שייפא ושייפא, וכל מה דעביד בפרט. הדא הוא דכתיב, (תהלים לב) חטאתי אודיעה וגו'. לבתר ואתה נשאת עון חטאתי סלה. מנלן. ממשא, דכתיב (שמות לב) אנא חטא העם הזה וגו'. בישראל כתיב, (שמואל א יב) חטאנו פי עזבנו את יי, דאי תימא האי ביחיד, אבל בצבור לא. הא כתיב קרא דא. ואי תימא הא בצבור, אבל

ועל זה צריך לנו לפרט העברות של כל איבר ואיבר, וכל מה שעושה בפרט. זהו שכתוב (תהלים לב) חטאתי אודיעה וגו'. ולבסוף - ואתה נשאת עון חטאתי סלה. מנין לנו? ממשא, שכתוב (שמות לב) אנא חטא העם הזה וגו'. בישראל כתיב, (שמואל א יב) חטאנו פי עזבנו את ה'. שאם תאמר זה ביחיד, אבל בצבור לא - הרי כתיב פסוק זה. ואם תאמר זה

בצבור, אָבֵל שְׁלִיחַ שְׁלָהֶם לֹא -
הָרִי כְּתוּב (שמות לב) וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל
ה' וַגּוֹ'. וְכָתוּב (שם) וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם
וַגּוֹ'. מָה הַטֵּעַם? מִי שֶׁמְפָרֵשׁ
חֻבוֹתָיו, בֵּית דִּין מִתְרַחֵקִים
מִמֶּנּוּ, מִשּׁוֹם שֶׁבֶן אָדָם קָרוֹב
לַעֲצָמוֹ וְלֹא נִדְוֵן עַל פִּיּוֹ.

וְעוֹד, לֹא עוֹזֵב לְמַקְטָרֵג לְלַמֵּד
עָלָיו חוֹב וּמוֹם. שֶׁבֶן אָדָם יִקְדִּים
וַיֹּאמֶר, וְלֹא יִתֵּן מְקוֹם לְאַחַר
לוֹמֵר, וְאִזּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מוֹחֵל לוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (משלי כח)
וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יִרוּחֶם.

בִּימֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה מִתְקַנְיִם בֵּית
דִּין פֶּסֶא לְמַלְךָ לְדוֹן אֶת כָּל
הָעוֹלָם, וַיִּשְׂרָאֵל נִכְנָסִים
בְּרֵאשׁוֹנָה בְּדִין לְפָנָיו, שִׁירְבוּ
הַרְחָמִים. (לפני שִׁירְבָה הַרְגוּ). לְמַדְנֹו,
וּמִשְׁפֵּט עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ. יוֹם בְּיוֹמוֹ מָה הוּא? אֵלֹא
אֵלוֹ שְׁנֵי יָמִים שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה.
מִדּוּעַ שְׁנֵי יָמִים? מִשּׁוֹם שֶׁהֵם שְׁנֵי
בְּתֵי דִין שֶׁמִּתְחַבְּרִים כְּאַחַד. דִּין
עָלְיוֹן, שֶׁהוּא קֶשֶׁה, בְּדִין תַּחְתּוֹן,
שֶׁהוּא רַפָּה, וּשְׁנֵיהֶם נִמְצְאִים.

וְעַל זֶה לֹא יוֹדְעִים אֵלֹו הַבְּבָלִים
סוּד שֶׁל הַיִּבְבָּה וְהַיִּלְלָה, וְלֹא
יוֹדְעִים שֶׁשְׁנֵיהֶם צְרִיכִים, יִלְלָה
שֶׁהוּא דִין תְּקִיף. שְׁלֹשָׁה שְׁבָרִים
שֶׁהוּא דִין רַפָּה, גְּנִיחוֹת שְׁגוֹנָח
בְּרַפְיוֹן. הֵם לֹא יוֹדְעִים, וְעוֹשִׂים
שְׁנֵיהֶם. וְאִנּוּ יוֹדְעִים וְעוֹשִׂים
שְׁנֵיהֶם. (וְעַל זֶה סוּד הַיִּבְבָּה וְהַיִּלְלָה, וּשְׁנֵיהֶם
צְרִיכִים. אֵלוֹ הַבְּבָלִים אִינֶם יוֹדְעִים, וְעוֹשִׂים
שְׁנֵיהֶם.) וְהַפֵּל יוֹצֵא לְדֶרֶךְ אֲמֶת.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ
בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֹנוּ.
תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר, מָהוּ בַּחֲדָשׁ?
זֶה בֵּית דִּין רַפָּה, שֶׁנִּקְרָא חֲדָשׁ.
בַּכֶּסֶה - (פסא של העולם העליון, פסא של

אות ה', זֶה פַחַד יִצְחָק שֶׁהוּא פֶּסֶא לְמַלְךָ הָעֲלִיּוֹן.
עוֹד בַּכֶּסֶה) זֶה דִּין קֶשֶׁה, פַּחַד יִצְחָק.
דִּין שֶׁמִּתְכַּסֶּה תְּמִיד, שְׁאִיֵּן הוּא
דִּין בְּגִלוּי. פִּי חֵק - זֶה דִּין רַפָּה.

שְׁלִיחָא דְלֵהוֹן לֹא, הָא כְּתוּב (שמות לב) וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה
אֶל יְיָ וַגּוֹ'. וְכָתוּב (שמות לב) וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם וַגּוֹ'.
מָאִי טַעְמָא. מָאֵן דְּמִפְרֵשׁ חוֹבֵיה, בִּי דִינָא
בְּדִילִין מִינֵיה, בְּגִין דְּבַר נֶשׁ קָרִיב לְגַרְמֵיה,
וְלֹא אֶתְדָן עַל פּוּמֵיה.

וְתוֹ, לֹא שְׁבִיק לְמַקְטָרְגָא לְאוּלְפָא עָלֵיה חוֹבָא
מוּמָא. דְּבַר נֶשׁ יִקְדִים (דף ר"א ע"ב) וַיִּימָא,
וְלֹא יְהִיב דּוּכְתָא לְאַחְרָא לְמִימַר. כְּדִין קְדָשָׁא
בְּרִיף הוּא מְחִיל לֵיה, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי
כח) וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יִרוּחֶם.

בְּיוֹמֵי דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, מִתְקַנְיִן בִּי דִינָא כּוּרְסִיָא
לְמַלְכָא, לְמִידָן כָּל עֲלָמָא. וַיִּשְׂרָאֵל
עֲאֵלִין בְּקַדְמֵיתָא בְּדִינָא קַמֵּיה, דְּלִיפּוּשׁ רַחְמֵי.
(ס"א קַמֵּיה דְּלִיפּוּשׁ רַחְמֵיה) תִּנָּן וּמִשְׁפֵּט עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר
יוֹם בְּיוֹמוֹ, יוֹם בְּיוֹמוֹ מָאִי הוּא. אֵלֹא הֵנִי תְרִי
יוֹמִין דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. אֲמֵאִי תְרִי יוֹמִין. בְּגִין
דְּאִינוֹן תְרִי בִי דִינָא, דְּמִתְחַבְּרִין כְּאַחַד. דִּינָא
עֲלָאָה, דְּאִיהוּ קֶשֶׁא, בְּדִינָא תַּתְּאָה, דְּאִיהוּ
רַפְּיָא, וְתַרְוּוּיָהוּ מִשְׁתַּכְּחִי.

וְעַל דָּא לֹא יוֹדְעֵי הֵנִי בְבָלָאִי, רְזָא דִיבְבָא
וַיִּלְלוּתָא, וְלֹא יוֹדְעֵי דְתַרְוּוּיָהוּ אַצְטְרִיכוּ,
וַיִּלְלוּתָא דְאִיהוּ דִינָא תְקִיפָא. תִּלְתַּת תְּבִירִין
דְּאִיהוּ דִינָא רַפְּיָא, גְּנוּחֵי גְנוּחַ רַפְּיָא. אִינוֹן לֹא
יוֹדְעֵי, וְעַבְדִּין תַּרְוּוּיָהוּ. וְאִנּוֹן יוֹדְעִין, וְעַבְדִּין
תַּרְוּוּיָהוּ. (ס"א וְעַל דָּא רְזָא דִיבְבָא וַיִּלְלָה וְתַרְוּוּיָהוּ אַצְטְרִיכוּ, הֵנִי
בְבָלָאִי, אִינוֹן לֹא יוֹדְעֵי, וְעַבְדִּין תַּרְוּוּיָהוּ.) וְכָלֵא נְפָקִין לְאַרְחַ
קְשׁוּט.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה
לְיוֹם חֲגֹנוּ. תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר, מָאִי
בַּחֲדָשׁ. דָּא בִי דִינָא רַפְּיָא, דְּאִקְרִי חֲדָשׁ.
בַּכֶּסֶה: (כֶּסֶה דְעֲלָמָא עֲלָאָה, כ"ס ה' דָּא פַחַד יִצְחָק דְאִיהוּ כֶּסֶה לְמַלְכָא
עֲלָאָה, תּוֹ בַכֶּסֶה) דָּא דִינָא קֶשֶׁא, פַּחַד יִצְחָק. דִּינָא
דְּאִתְפְּסִיָא תְדִיר, דְּלֹאוֹ אִיהוּ דִינָא בְּאִתְגַּלְיָא.

וּמִשְׁפֹּט - זֶה דִּין (קשה). וּשְׁנֵיהֶם
הֵם כְּאֶחָד. בְּגִלּוֹל זֶה שְׁנֵי זְמַיִם,
וּשְׁנֵיהֶם בְּסוּד אֶחָד.

אֲשֶׁר־יָעַם יְדַעֵי תְרוּעָה וְגו' (תהלים פט). לא כְּתוּב שׁוֹמְעֵי, אוֹ
תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֲלֵא יְדַעֵי תְרוּעָה.
בְּגִלּוֹל (בגוף) הַחֲכָמִים שְׁדָרִים בְּאֹרֶךְ
שֶׁל הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה, אֲלוֹ יְדַעֵי
תְרוּעָה. סוּד שֶׁל הַתְרוּעָה, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (תהלים ב) תְרוּעַם בְּשִׁבְט
בְּרוּל. מִי עִם כִּישְׂרָאֵל שִׁיּוּדְעִים
סוּדוֹת עֲלוֹנוֹיִם שֶׁל רְבוּנִם,
לְעֵלוֹת לְפָנָיו וְלִהְתַּקְשֵׁר בּוֹ. וְכֹל
אֲלוֹ שִׁיּוּדְעִים סוּד הַתְרוּעָה,
יִתְקַרְבוּ לְלֶכֶת בְּאֹרֶךְ פָּנָיו שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְזֶה הָאֹר
הִרְאֵשׁוֹן שְׁגָנוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְצַדִּיקִים. וְעַל זֶה צָרִיף לְדַעַת
אוֹתָהּ.

כְּתוּב (ויקרא ט) הִיתְרַת מִן הַכְּבֵד.
וְכַתוּב (שם ג) וְאֵת הִיתְרַת עַל
הַכְּבֵד. (אחר שֶׁעֲשִׂתָּה נְאוּף, עוֹלָה עֲלוֹי.)
יִתְרַת מִן הַכְּבֵד - זוֹ אֵשֶׁת זְנוּנִים
שֶׁהוֹלֶכֶת וְיוֹצֵאת מִן הַכְּבֵד
לְהַחֲטִיא בְּנֵי הָעוֹלָם וְלִקְטֹרֵג
עֲלֵיהֶם, וְעוֹזֶבֶת אֵת הַזְּכוֹר לְעִשׂוֹת
זְנוּנִים, וּמְשׁוּם זֶה הִיתְרַת,
שֶׁנִּפְרְדַת מִן הַכְּבֵד. יִתְרַת עַל
הַכְּבֵד - אַחַר שֶׁעֲשִׂתָּה נְאוּף,
עוֹלָה עֲלוֹי. מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה.
מִתְגַּבְּרַת עַל בְּעֻלָּה, שֶׁהוּא כְּבֵד,
בְּכַעַס שֶׁל הַמְרָה. אֵשֶׁת מְדֻנִים
וְכַעַס, שֶׁשׁוֹלֶטֶת עַל הַזְּכוֹר שְׁלָה.
מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה שׁוֹלֶטֶת עַל
הַכְּבֵד, אֵשֶׁת מְדֻנִים וְכַעַס.

יִתְרַת מִן הַכְּבֵד - מִן הַכְּבֵד יוֹצֵאת
לְהַבְאִישׁ לְכֹל הָעוֹלָם וְלְעִשׂוֹת
נְאוּפִים עִם הַכֹּל. לְבִסּוּף הִיא
עוֹלָה לְגַבִּי הַזְּכוֹר, מִצַּח אִשָּׁה
זוֹנָה, בְּעִזּוֹת שֶׁל פָּנִים, וְאֵז הִיא
עַל הַכְּבֵד. וְעוֹד, יִתְרַת מִן הַכְּבֵד
נִקְרֵאת מִהַצַּד הָאַחֵר. אַחַר
שִׁיּוּצֵאת לְנֶאֱפֵף עִם כָּלֵם, נוֹתֶנֶת
שִׁיּוּרִים לְבְעֻלָּה, וְזוֹהִי יִתְרַת מִן הַכְּבֵד.

כִּי חָק, דָּא דִּינָא רַפְיָא. וּמִשְׁפֹּט, דָּא דִּינָא
(רַפְיָא). וְתְרוּוֹיִיהוּ אֵינּוֹן כְּחָדָא. בְּגִין כְּן תְרִין
יוֹמִין, וְתְרוּוֹיִיהוּ בְרָזָא חָדָא.

אֲשֶׁר־יָעַם יְדַעֵי תְרוּעָה וְגו' (תהלים פט) לָא כְּתִיב
שׁוֹמְעֵי, אוֹ תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֲלֵא יְדַעֵי
תְרוּעָה. בְּגִין (ס"א כְּנִיז) חֲפִימִין דְּדִירִין בְּאֹרֶךְ
דְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אֵינּוֹן יְדַעֵי תְרוּעָה. רָזָא
דְּתְרוּעָה, כְּמָה דְכְּתִיב, (תהלים ב) תְרוּעַם בְּשִׁבְט
בְּרוּל. מָאן עֲמָא כִישְׂרָאֵל, דִּידְעִין רִזִּין עֲלֵאִין
דְּמֵאֲרִיהוֹן, לְמִיעַל קַמִּיה, וְלֵאֲתַקְשֵׁרָא בִּיה.
וְכֹל אֵינּוֹן דִּידְעֵי רָזָא דְתְרוּעָה, יִתְקַרְבוּן לְמִיהָ
בְּאֹרֶךְ פָּנָיו דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְדָא אֹר
קְדִמָּאָה דְּגִנִּיזוּ קְדִשָׁא בְרִיךְ הוּא לְצַדִּיקֵיִיא.
וְעַל דָּא אֲצִטְרִיף לְמַנְדַּע לָהּ.

כְּתִיב (ויקרא ט) הִיתְרַת מִן הַכְּבֵד. וְכְּתִיב (ויקרא ג)
וְאֵת הִיתְרַת עַל הַכְּבֵד. (כְּתִר דְּעִבְדַת נִיאוּפָא,
אֲסַתְלִיק עֲלֵיהָ) יוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד, דָּא אֵשֶׁת זְנוּנִים,
דְּאֵזְלָא וְנִפְקָא מִן הַכְּבֵד, לְאַסְטָאָה בְּנֵי עֲלֵמָא,
וְלְאַסְטָנָא עֲלֵיהֶו. וְשִׁבְקַת לְדְכוּרָא, לְמַעַבְד
זְנוּנִים. וּבְגִין דָּא הִיוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד: יִתְרַת עַל
הַכְּבֵד. בְּתַר דְּעִבְדַת נִיאוּפָא, אֲסַתְלִיק עֲלֵיהּ.
מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה. אֲתַגְבְּרַת עַל בְּעֻלָּה דְּאִיהוּ
כְּבֵד, בְּכַעַס דְּמְרָה, אֵשֶׁת מְדֻנִים, וְכַעַס,
דְּשִׁלְטָא אִיהִי עַל דְּכוּרָא דִּילָהּ. מִצַּח אִשָּׁה
זוֹנָה שִׁלְטָא עַל הַכְּבֵד, אֵשֶׁת מְדֻנִים וְכַעַס.
יוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד, מִן הַכְּבֵד נִפְקָא לְאַבְאָשָׁא
לְכֹל עֲלֵמָא, וְלְמַעַבְד נִיאוּפִין עִם כָּלֵא.
לְבַתַר אִיהִי סִלְקָא לְגַבִּי דְכוּרָא, מִצַּח אִשָּׁה
זוֹנָה, בְּעִזּוֹתָא דְּאַנְפִּין, וְכִדִּין אִיהִי עַל הַכְּבֵד.
וְעוֹד, יוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד אֲתַקְרִיאת מְסִטְרָא
אַחְרָא, בְּתַר דְּנִפְקַת לְנֶאֱפֵף עִם כָּלֵא, יְהִיבַת
שִׁיּוּרִין לְבְעֻלָּה, וְהִיא אִיהִי יוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד.

מתוך הפכד והיותה של
יוצאת מרה, והיא חרב של מלאך
המות, שיוצאות ממנה טפות
מרות להרג לבני אדם. זהו
שפתוב (משלי ה) ואחריתה מרה
כלענה. והיא תלויה בפכד, וכל
החלאים והמיתות תלויות בו.
ואותו יום של ראש השנה (המשטיין)
משוטט בעולם לאסוף את כל
חובות העולם, ואז כל האיברים,
שהם ישראל, הם בצרה, שהם
איברים של המלכה, שנאמר (משלי
כ) גר ה' נשמת אדם. השכינה
הקדושה. ואז כל ישראל בצרה,
ולוקחים שופר לעורר בו אותה
תקיעה ושברים ותרועה.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, ודאי אחר
שהאיברים והעורקים של הלב,
שדומים לישראל, הם בצרה.
צריכים לעוררם בקנה, שהוא
שופר. וזה קנה של ראה. אחר
שפנפי ראה לא יכולות להשקיט
רגז המרה שמתגברת על עורקי
הלב, ועל כל העורקים של
האיברים של הגוף. אותה הרוח
שנושבת בהם עולה בקנה, שהוא
שופר, עולם הבא. שפך פרושהו,
ושט דומה לעולם הזה, שבו
אכילה ושתייה. קנה דומה לעולם
הבא, שאין בו אכילה ושתייה.
ואחר ששט אות ו' מן ושט,
ברבוי אכילה של גזל, נתארף
ונעשה שטן. ומי גרם את זה?
שנאמר (במדבר יא) שטו העם
ולקטו. השטות שלהם שנתערכו
בערב רב השוטים, שהתאוה
שלהם היא אכילה ושתייה של
גזל וחמס של (תהלים יב) שד עניים
ואנקת אביונים. באות נו"ן
כפופה, השוטים, שאוכלים וכלי
לטחן. מה כתוב בהם? (במדבר יא)

מגזו פכד, ויותרת דילה, נפקת מרה, ואיהי
חרבא דמלאך המות, דנפקו מנה טפין
מירין לקטלא בני נשא. הדא הוא דכתיב,
(משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. ואיהי תליא
בפכד, פל מרעין ומותא ביה תליין. וההוא
יומא דראש השנה (משפטיא) משטטא בעלמא,
למכנש פל חובי עלמא וכדין פל אברין דאינון
ישראל, אינון בעאקו, דאינון אברי
דמטרוניתא, (משלי כ) גר יי נשמת אדם, שכינתא
קדישא. וכדין פל ישראל בעאקו, ונטלי שופר
לאתערא ביה ההוא תקיעה ושברים ותרועה.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ודאי כתר דאברים וערקין דלבא,
דדמין לישראל, אינון בעאקו. צריכין לאתערא
בקנה, דאיהו שופר. ודא קנה דריאה. כתר דכנפי ריאה
לא נכלין לשפכא (דף ר"ב ע"א) ורגזא דמרה דאתגברת
על ערקין דלבא, ועל פל ערקין דאברים דגופא. ההוא
רוחא דנשיב בהון, סליק בקנה, דאיהו שופר, עלמא
דאתי. דהכי אוקמוה, ושט, דומה לעלמא דין, דביה
אכילה ושתייה. קנה, דומה לעלמא דאתי, דלית ביה
אכילה ושתייה.

ולבתר דשט ו' מן ושט, ברבוי אכילה דגזל אתארף
ואתעביד שטן. ומאן גרים דא. (במדבר יא) שטו
העם ולקטו, שטותא דלהון דאתערכו בערב רב שטיין,
דתאוה דלהון אכילה ושתייה דגזל וחמס, (תהלים יב) דשוד
עניים ואנקת אביונים. בנון כפופה שטיין, דאכלין בלא
טחינה. מה כתיב בהו, (במדבר יא) הכשר עודנו בין שיניהם
טרם יפרת ואף יי חרה בעם. אתפשט ו' דשטו, איהו
דרוחיה כפוף, ואיהו נ'. ודא גרם דאתפשט שטן באכילה
ושתייה, ואתגבר על פל אברין וערקין בשם"ה לא תעשה.
הכשר עודנו בין שיניהם טרם יפרת ואף ה' חרה בעם. נתפשטה אות ו' של שטו, אותו שרוחו

כפוף, והוא אות נ'. וזה גרם שהתפשט השטן באכילה ושתייה, ומתגבר על כל איברים ועורקים בשלש מאות ששים וחמש מצוות לא תעשה. כחשבון השט"ן חסר אחד, זה יום הכפורים, שאין בו אכילה ושתייה. והוא פדגמת הקנה, והוא אות ו' בן י"ה מבינה. ולכן בארו בעלי המשנה, הרואה קנה בחלום זוכה לחכמה. זהו שכתוב (משלי ד) קנה חכמה קנה פחות שאין קנה שהוא פחות משניהם, שהם י' חכמה, ה' בינה. ומשום זה צריך לעורר בשופר, שהוא קנה, עולם הבא, עולם ארץ, ארץ אפים, שנמצאים ממנו שלש עשרה מדות של רחמים, כחשבון וא"ו. אות א' - ארץ, שתי וי"ם - אפים.

ואמא עליונה היא תקיעה, מצדו של אברהם. שברים מצדו של יצחק. תרועה מצדו של יעקב. שכינה תחתונה קשר של כלם. כלומר, אות ק' - תקיעה. אות ש' - שברים. אות ר' - תרועה. וכלם משלשים לגבי השכינה. זהו שכתוב קדשה לך ישלשו. שאין קול יכול לצאת החוצה אלא מן הפה. אף כף אין להפריד השכינה מהקדוש ברוך הוא. שהקדוש ברוך הוא נאמר בו, (תהלים כט) קול ה' חצב להבות אש. והשכינה - תפלת כל פה. ואלו סימנים: קשר"ק, קש"ק, קר"ק. ובחבור הקדמון. (עד כאן)

זר

לזקחים שופר לעורר בו תרועה ותקיעה, דין קשה ברחמים, ושברים - דין קשה בלי רחמים (דין רפה ברחמים), ואז כף יעוררו למעלה להתערב זה בזה.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, בזה מתמתק השטן ומתקצרת אות נז"ן מן ושט. מה שהיה שטן מקדם, שב לאחוריו, וחזר להיות ושט ככראשונה. משום

פחושבן השט"ן חסר חד, דא יום הכפורים, דלית ביה אכילה ושתייה.

ואיהו פגוונא דקנה, ואיהו ו' בן י"ה, מן בינה. ובגיגיה אוקמוה מארי מתניתין, הרואה קנה בחלום, זוכה לחכמה. הדא הוא דכתיב, (משלי ד) קנה חכמה קנה בינה. דלית קנה דאיהו פחות מתריוניהו, דאינון י' חכמה, ה' בינה. ובגין דא, צריך לאתערא בשופר, דאיהו קנה, עלמא דאתי, עולם ארץ, ארץ אפים, דמשתכחי מיניה תלת עשר מכילין דרחמי, פחושבן וא"ו, א' ארץ, ו' אפים. ואימא עלאה איהי תקיעה, מסטרא דאברהם. שברים, מסטרא דיצחק. תרועה, מסטרא דייעקב. שכינתא תתאה, קשר דכלהו. דהיינו: ק' תקיעה. ש' שברים. ר' תרועה. וכלהו משלשין לגבי שכינתא, הדא הוא דכתיב, קדשה לך ישלשו. דלית קלא יכיל לנפקא לבר, אלא מן הפה. אוף הכי, לית לאפרשא שכינתא מן קדשא בריך הוא. דקודשא בריך הוא אתמר ביה, (תהלים כט) קול יי חצב להבות אש. ושכינתא תפלת כל פה. ואינון סימנין, קשר"ק קש"ק קר"ק. ובחבורא קדמאה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

נז"ל שופר, לאתערא ביה, תרועה ותקיעה, דינא קשיא ברחמי, ושברים דינא קשיא בלא רחמי (כ"א דינא רפא ברחמי) וכדין הכי יתערו לעילא לאתערבא דא בדא.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בהאי אתבסם שטן, וקמיט נז"ן מן ושט, מה דהוה שטן לפנים, תב לאחורא, ואתהדר ושט, כדבקדמיתא. בגין דהקול קול יעקב. ישראל לית חיליהון באכילה ושתייה,

שהקל קול יעקב. ישראל שאין פחם באכילה ושתייה. אלא חיליהון בקול דא, דאיהו עלמא דאתי, עולם ארוך, דאתברי באת יו"ד, ובגין דקול שופר מניה נפיק, אמרו רבנן אין פוחתין מעשרה שופרות. ובאות י' ודאי, אתעביד עולם ארוך, דאיהו ו' עלמא דאתי ובאת ה', ברא עלמא דין, דאיהי ה' זעירא, דבה אכילה ושתייה דאורייתא.

ועוד רזא אחרא, פתר דאתגזר גזרה בתרין אתוון, דאינון ה' ה', תרין פתי דינין, מאן יכיל לבטלא גזרה דתרווייהו. י"ו. דאת ה"א אימא עלאה. י' אב. ומה פתיב, (במדבר ל) כל גדר וכל שבעת אסר לענת נפש, דאיהי ה', אישה יקימנו ואישה יפרנו. ובגין דא, צריך לאתערא קלא דאיהו ו', בעשרה שופרות, דאינון י'. ועקרא דלהון בנשימה אחת, כל סימן וסימן, בפיה, דאיהי י' מעשרה.

מיד דשמעו מלין רבי שמעון וכל חברייה, אמרו, בריך אלהא דזכינא למשמע מלין, מההוא דאתקרי רבן של נביאים, רבן דחכמים, רבן דמלאכי השרת, דקודשא בריך הוא ושכינתיה מדבר על פומי, וכתב על ידו רזין אלין, דלא אשתמעו כוותייהו ממתן תורה, ועד כען.

אמר ליה, בוצינא קדישא, אשלים מלולי דרזין דחבורא קדמאה, לפרשא לון, דהא כל מארי מתיבתאן דלעילא, ומארי מתיבתאן דלתתא, פלהו מזומנין למשמע מלין אלין מפומך, ופירושין דילך. דהא חדרה ופורקנא, יתער בהון לעילא ותתא. אל תתנו דמי, לו, אנת וכל סיעתא דילך. עוד אמר בחבורא קדמאה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

מיר דשמעו מלין רבי שמעון וכל חברייה, אמרו, בריך אלהא דזכינא למשמע מלין, מההוא דאתקרי רבן של נביאים, רבן דחכמים, רבן דמלאכי השרת, דקודשא בריך הוא ושכינתיה מדבר על פיו, וכתב על ידו סודות אלו שלא נשמעו כמותם ממתן תורה ועד כאן.

אמר לו, מנורה קדושה, השלם דברי הסודות של החבור הקדמון לפרש אותם, שהרי כל בעלי הישיבות של מעלה, ובעלי הישיבות של מטה, כלם מזמנים לשמע דברים אלו מפיך ופרושים שלך, שהרי שמחה ופדיון יתעורר בהם למעלה ומטה. אל תתנו דמי לו, אפה וכל החבורה שלך. עוד נאמר בחבור הקדמון. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר

בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם פלא דא בדא. וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלפא,

בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם פלא דא בדא. וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלפא,

בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם פלא דא בדא. וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלפא,

בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם פלא דא בדא. וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלפא,

בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם פלא דא בדא. וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלפא,

בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם פלא דא בדא. וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלפא,

מְקָרִיב אֶל הַלֵּב, שֶׁהוּא מְלַף, לְזוּן
(לדיו). וְאוֹתוֹ הַלֵּב אֵין דְּרָכּוֹ וְאֵין
חֶשְׁקוֹ בְּמַעֲשֵׂים הַעֲכוּרִים שֶׁל
עֲמוֹ, אֲלֵא לֹקַח כָּל הַמְּבָרָךְ וְכָל
הַצָּח וְכָל הַזְּכִיּוֹת וְכָל הַמַּעֲשִׂים
טוֹבִים. וְכָל אוֹתָהּ הַעֲכִירוֹת
וְהַטְנוֹף וְהַלְכָלוֹף, שֶׁהֵם מַעֲשִׂים
רָעִים, (אין) וְזָרַק אוֹתָם לְשָׂר עֲמִים עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת אוֹתוֹ כְּבָד) מְשַׁאֵר לְכַבֵּד,
שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (בראשית כו) עֲשׂוּ [אֲחֵי]
אִישׁ שְׂעִר. וְכָל הַעוֹרְקִים שְׁלוֹ,
שֶׁהֵם שְׂאָר אַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמַזְלוֹת. זֶהוּ שְׂפָתוֹכ, (ויקרא טז)
וְנִשְׂאָה הַשְּׂעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם.
מֵהוּ עֲוֹנֹתָם? עֲוֹנוֹת תָּם, שְׁנֵאֲמַר
בּוֹ (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם.
וְהַחֹבוֹת שֶׁל הַעֲמוּד (שֶׁל עֲמוֹ) שֶׁהֵם
עוֹרְקִים וְדַפְקִים שֶׁל הַלֵּב.

וּמִשּׁוֹם זֶה, שְׁחִין וְצָרַעַת וְסַפְחַת
שֶׁכָּל אוֹתָם אֵיבָרִים, מוֹצֵאִם
מֵהַכְּבֵד, מֵאוֹתָם לְכָלוֹכִים
שְׁנֵשְׂאָרוֹ בּוֹ. וּמֵהַלֵּב בָּאָה כָּל
הַבְּרִיאוֹת לְכָל הָאֵיבָרִים. שְׂפָף
הוּא, פִּינֵן שֶׁהַלֵּב נוֹטֵל כָּל הַנֶּזֶף
וְהַמְּבָרָךְ וְהַצָּח. הַכְּבֵד נוֹטֵל כָּל
מֵה שְׁנֵמְצָא וְנִשְׂאָר מֵהַלְכָלוֹף
וְהַטְנוֹפָת, וְזָרַק לְכָל שְׂאָר
הָאֵיבָרִים, שֶׁהֵם שְׂאָר אַמּוֹת
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת אֲחֵרִים,
בְּעַל פְּרָחִם. וּמִפְסָלֵת שֶׁל פְּסָלֵת
הַכְּבֵד נוֹטֵל הַטְּחוּל, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ
(בראשית א) יְהִי מְאֹרֶת. (משלי ג)
מְאֹרֶת יְיָ בְּבֵית רָשָׁע.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר הַרוּעָה הַנְּאָמֵן, וְהָרִי בְּאָרוֹ
חֲכָמִים עַל זֶה, טְחוּל שׁוֹחֵק. וְזֶהוּ
(קהלת ז) שְׁחָק הַכְּסִיל. וּמִשּׁוֹם זֶה
פְּרָשׂוּהוּ חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה, אוֹי לוֹ
לְמִי שֶׁהִשְׁעָה מִשְׁחָקָת לוֹ. וְקִהְלַת
אָמַר, (שם) טוֹב פֵּעַס מִשְׁחָק. טוֹב
פֵּעַס שֶׁל הַכְּבֵד, שֶׁהִיא מְרָה,
רְצוּעָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא,
רְצוּעָה לְהַלְקוֹת בְּהַ צְדִיקִים

לְזַיְינָא (לְדַיְינָא). וְהֵהוּא לֵב, לָאו אוֹרְחִיָה, וְלָאו
תִּיאוּבְתִיָה, בְּעַכִּירוֹ דְּעוֹבְדֵין דְּעַמִּיָה. אֲלֵא
נְקִיט כָּל בְּרִירוֹ, וְכָל צְחוּתָא, (דף רל"ב ע"ב) וְכָל
זְכִיּוֹן, וְכָל עוֹבְדֵין טְבִין. וְכָל הֵהוּא עַכִּירוֹ
וְטְנוּפִין וְלְכָלוּכָא דְאֵינוֹן עוֹבְדֵין בִּישִׁין, (כ"א
ליתא) (וְרִיק לֹן לְשָׂר עֲמִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת הֵהוּא כְּבָד) אֲנַח
לְכַבֵּד. דְּאֲתָמַר בֵּיה, (בראשית כז) עֲשׂוּ אָחֵי אִישׁ
שְׂעִר. וְכָל עַרְקִין דִּילִיָה, דְּאֵינוֹן שְׂאָר עֲמִין
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ויקרא
טז) וְנִשְׂאָה הַשְּׂעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם. מְאִי
עֲוֹנֹתָם. עֲוֹנוֹת תָּם. דְּאֲתָמַר בֵּיה, (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב
אִישׁ תָּם. וְחוֹבִין דְּעַמּוּדָא (כ"א דְּעַמִּיָה) דְּאֵינוֹן
עַרְקִין וְדַפְקִין דְּלָבָא.

וּבְגִין דָּא, שְׁחִין וְצָרַעַת וְסַפְחַת, לְכָל אֵינוֹן
אֲבָרִין, מְכַבֵּד אֲשַׁתְּכַחוּ, מְאִילִין
לְכָלוּכִין דְּאֲשַׁתְּאָרוֹ בֵּיה. מְלָבָא אֲתִי כָל
בְּרִיאוּתָא, לְכָל אֲבָרִין. דְּהָכִי הוּא, פִּינֵן דְּלָבָא
נְטִיל כָּל זְכִיכוֹ וּבְרִירָא וְצְחוּתָא. כְּבֵד נְטִיל
כָּל מֵה דְּאֲשַׁתְּכַח וְאֲשַׁתְּאָר מִן לְכָלוּכָא
וְטְנוּפָא. וְזָרִיק לְכָל שְׂאָר שְׂיִפִין, דְּאֵינוֹן שְׂאָר
עֲמִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת אֲחֵרִין, בְּעַל
פְּרָחִיָהוּ. וּמִפְסָלוֹת דְּפְסוּלֵת דְּכַבֵּד, נְטִיל
טְחוּל, דְּאֲתָמַר בֵּיה (בראשית א) יְהִי מְאֹרֶת. (משלי ג)
מְאֹרֶת יְיָ בְּבֵית רָשָׁע.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ רַבְּנֵן עָלֶיהָ, טְחוּל
שׁוֹחֵק. וְאִיהוּ (קהלת ז) שְׁחָק הַכְּסִיל. וּבְגִין דָּא,
אוֹקְמוּהָ רַבְּנֵן דְּמִתְנִיתִין, אוֹי לוֹ לְמִי שֶׁהִשְׁעָה מִשְׁחָקָת
לוֹ. וְקִהְלַת אָמַר (קהלת ז) טוֹב פֵּעַס מִשְׁחָק. טוֹב פֵּעַס
דְּכַבֵּד, דְּאִיהִי מְרָה, רְצוּעָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, רְצוּעָה
לְאֲלַקְאָה בְּהַ צְדִיקִיָא בְּעַלְמָא דִּין בְּמַרְעִין בִּישִׁין,
בְּמַכְתְּשִׁין, מִשְׁחָק דְּשְׁחִיק לֹן בְּטְחוּל, בְּלְכָלוּכָא דְהֵאִי

בעולם הזה בְּחֵלָאִים רְעִים, בְּנִגְעִים, מִשְׁחֹק שְׂשׂוּחֹק לָהֶם בְּטָחוֹל, בְּלִלְכֹף שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׂשׂוּחֹקֶת לָהֶם הַשְּׁעָה בַּעֲשׂוֹר. וְעוֹד, אֲרַם הַטָּחוֹל שֶׁהוּא הַזּוֹחֵל בַּעֲפָר, וְהוּא חֹזֵק יוֹתֵר מֵאֲרַם הַמָּרָה.

וּמִשּׁוּם שֶׁעָרַב רַב הֵם שְׂאוֹר שְׁבַעֲסָה, וְאֵלּוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם דּוֹמִים לְמִץ, יוֹתֵר מֵעַפְכִּים בְּגִלּוֹת הָעָרַב רַב אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׂוּהוּ חֲכָמִים, מִי מֵעַפְכֵּב? שְׂאוֹר שְׁבַעֲסָה מֵעַפְכֵּב. שֶׁהֵם דְּבָקִים בְּיִשְׂרָאֵל כְּשְׂאוֹר בְּעֶסֶה. אֲבָל אַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת אֵינָם כֵּן, אֶלָּא (תְּהִלִּים א) כְּמִץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ.

וְעוֹד, (ויקרא טז) וְנִשְׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו, כְּאֲשֶׁר רְצוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת קִטְרוֹג לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, וְהוּא נוֹשֵׂא כָּל הַחֻבוֹת שֶׁיִּשְׁכּוֹל לִשְׂאת אוֹתָם עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּבֵד, שְׁנֵאֲמַר (תְּהִלִּים לח) כְּמִשְׂא כְּבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנּוּ, חוֹבוֹת עַל כְּנַפְיוֹ. מַה עוֹשֶׂה? עוֹלָה לְהַר עֲלִיּוֹן, כְּחֻמוֹר כְּאֲשֶׁר הוּא רוֹצֵה לַעֲלוֹת לְהַר גְּבוּהָ, כְּמִשְׂא כְּבֵד יִכְבְּדוּ עָלָיו. כְּאֲשֶׁר הוּא לְמַעְלָה וְרוֹצֵה לַעֲלוֹת עוֹד לְפִי הַמַּעַט שֶׁנִּשְׂאָר לוֹ, כְּבֵד עָלָיו מִשְׂאוֹ, וְנוֹפֵל, וּמִפִּיל עֲצָמוֹ לְמִטָּה. וּבְכִבְדֵי הַמִּשְׂא שֶׁהַכְּבֵד עָלָיו, נַעֲשׂוּ כָּל הָאֵיבָרִים שֶׁלוֹ חֲתִיכוֹת, שֶׁלֹּא נִשְׂאָר אֵיבָר שֶׁלֵּם. גַּם כִּף נַעֲשֶׂה לְסִמְאֵל וְנַחֲשׁ, הַכְּבֵד וְיוֹתֵרֵת הַכְּבֵד, יִצָּר הָרַע וּבֵת זּוּגָה וְזוּגָה. מִשֵּׁם כָּל בֵּת אֵל נִכְרַז זּוּגָה. (ע"ב

רעיא מהימנא.)

זוהר

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, דִּרְךָ זוֹ הֵיחָה מִתְקַנֵּת לִי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים אֵלּוּ מֵעַתִּיק הַיָּמִים, אֲשֶׁרִי הָעוֹלָם שְׂאֵתָה נִמְצָא בְּתוֹכוֹ. אוֹי לְעוֹלָם שִׁישְׂאָרוֹ יְתוּמִים וְלֹא יוֹדְעִים דְּבָרֵי תוֹרָה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. וְדָאִי כִּף הוּא, שֶׁהַכְּבֵד נוֹטֵל הַכֹּל - טוֹב וְרַע. וְאֵף עַל גַּב שֶׁמְשׁוּטֵט וְאוֹסֵף כָּל חוֹבוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל - כִּף גַּם זְכוּיֹתֵיהֶם אוֹסֵף כְּדֵי לְהַעֲמִיד קִטְרוֹגוֹ. וְהַכֹּל, זֶה נִזְהָר מִקְרִיב לְגַבֵּי הַלֵּב. וְדִרְךָ הַלֵּב שֶׁלֹּא נוֹטֵל

עֲלָמָא, דְּשׂוּחֹק לּוֹן שְׂעֵתָא בְּעוֹתָרָא. וְעוֹד, אֲרַם דְּטָחוֹל אֵיחָה זְחִיל עָפָר, וְאֵיחָה תְּקִיף יְתִיר מֵאֲרַם דְּמָרָה.

וּבְגִינֵי דְעָרַב רַב אֵינּוֹן שְׂאוֹר שְׁבַעֲסָה, וְאֵינּוֹן אוּמִין דְּעֲלָמָא דְמִינֵי לְמוֹץ, יְתִיר מֵעַפְכִּין בְּגִלּוֹתָא עָרַב רַב לְיִשְׂרָאֵל, מֵאוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. כְּמָה דְאוּקְמוּהָ רַבְּנָן, מִי מֵעַפְכֵּב. שְׂאוֹר שְׁבַעֲסָה מֵעַפְכֵּב. דְּאֵינּוֹן דְּבָקִין בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשְׂאוֹר בְּעֶסֶה. אֲבָל אוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, לֹא אֵינּוֹן אֶלָּא (תְּהִלִּים א) כְּמִץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ.

וְעוֹד (ויקרא טז) וְנִשְׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו, כְּדֵי רְעוּתִיהָ לְמַעַבְדֵי קוֹרְצִינָא לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, דְּאֵיחָה נִשְׂא כָּל חוֹבִין דְּיִכִּיל לְמַסְבֵּל לּוֹן, עַד דְּאֵתְעֵבִיד כְּבֵד, (תְּהִלִּים לח) כְּמִשְׂא כְּבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנּוּ, חוֹבִין עַל גְּדַפְוֵי. מָה עֵבִיד, סְלִיק לְטוֹרָא עֲלָאָה, כְּחֻמוֹרָא כְּדֵי אֵיחָה בְּעֵי לְסִלְקָא לְטוֹר גְּבוּהָ, כְּמִשְׂא כְּבֵד יִכְבְּדוּ עָלֶיהָ. כְּדֵי אֵיחָה לְעִילָא, וּבְעֵי לְסִלְקָא לְפִי מַעוּט דְּאֵשְׁתָּאָר לֵיהָ, אֵתְיָקֵר עָלֶיהָ מְטוּלָא, וְנִפִּיל, וְאֵפִיל גְּרַמִּיהָ לְתַתָּא, וּבְכִבְדֵי מִשְׂא דְּאֵתְתַקֵּף עָלֶיהָ, אֵתְעֵבִידוֹ כָּל אֲבָרִין דִּילִיהָ פִּסְקוֹת, דְּלֹא אֵשְׁתָּאָר אֲבָר שְׁלִים. אוּף הֵכָא אֵירַע לְסִמְאֵל וְנַחֲשׁ, כְּבֵד וְיוֹתֵרֵת הַכְּבֵד, יִצָּר הָרַע וּבֵת זּוּגָה וְזוּגָה. מִתְקַנֵּן כָּל בֵּת אֵל נִכְרַז זּוּגָה. (ע"ב רעיא מהימנא.)

זוהר:

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, אוֹרְחָא דָּא הֵוָה מִתְקַנָּא לִי, לְמִשְׁמַע מִלִּין אֵלִין מֵעַתִּיק יוּמִין, זְכָאָה עֲלָמָא דְאַנְתָּ שְׂאֲרֵי בְּגוּיָה. וְוִי לְעֲלָמָא, דִּישְׁתָּאָרוֹן יְתִמִין, וְלֹא יְדַעִין מִלֵּי דְאוֹרְיִיתָא כְּדִקָּא יָאוּת. וְדָאִי הֵכִי הוּא, דְּכִבְדֵי נְטִיל כְּלָא טַב וּבִישׁ. וְאֵף עַל גַּב דְּמִשְׁטָטָא וְלִקִּיט כָּל חוֹבֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, הֵכִי נְמִי זְכָיִין דְּלֵהוֹן לְקִיט, בְּגִין לְקִימָא קוֹרְצִינָה. וְכִלָּא הָאִי וְהָאִי מִקְרִיב

אֵלָא הַדָּר וְהַמְבָאָר וְהַצָּח שֶׁל הַלֵּב, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָתָּ. וְשֶׁאֵר הַטְּנֵפֶת וְהַלְכָלוֹף מִחֲזוֹר לְכַבֵּד, וְלוֹקֵחַ הַכֵּל בְּעַל כְּרָחוּ, שְׂנֵאֲמַר וְנִשְׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו וְגו' דְּבַר זֶה חֲזַרְתִּי כְּדִי שִׁיתַּמְתֵּק לְפִי כְּמַתִּיקוֹת הַדְּבִשׁ. אֲשֶׁרֵי חִלְקֵי שְׂזִיכִיתִי לְזֶה, לְרֵאוֹת זֶה בְּעֵינַי.

אִיךָ הוּא פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קלא) ה' לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו'. פְּסוּק זֶה אָמַר דָּוִד בְּשִׁעָה שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עַל שְׂפַת הַנְּהַר, (והיה אומר) רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּלוּם הָיָה בֶּן אָדָם שֶׁהוֹדָה וְשִׁבַּח לְאֲדוֹנוֹ כְּמוֹנֵי?! הַזְדַּמְנָה לוֹ צְפַרְדֵּעַ, אָמְרָה לוֹ: דָּוִד, לֹא תִתְגַּאֵה, שְׂאֵנִי עֲשִׂיתִי יוֹתֵר מִמֶּךָ, שְׁמִסְרֵתִי גּוֹפִי עַל דְּבַר קוֹנֵי, שְׂנֵאֲמַר (שמות ז) וְשָׂרֵץ הַיָּאֵר צְפַרְדְּעִים, וְהָרִי פִּרְשׁוּהוּ. וְעוֹד, שְׂאֵנִי מִשְׁבַּחַת וּמְזַמְרַת לִילָה יוֹם בְּלִי הַפְּסָקָה. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמַר דָּוִד, ה' לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי. ה' לֹא גָבַהּ לְבִי.

זֶהוּ קֶרְבֵּן שְׁבָכֵל יוֹם וּבְכָל זְמַן וְזְמַן אֲצֵל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנִכְלָלֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בּוֹ בֵּין כָּל שְׂאָר חֵילוֹתֶיהָ, וְכָל אוֹתָן הַעֲבוּדוֹת מוֹצִיאִים אוֹתָהּ מִבֵּין הַקּוֹצִים וּמִבֵּין שְׂאָר הָאֲמוֹת. כִּף יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שֶׁהֵם אֲטוּמֵי לֵב וְלֹא פּוֹתְחִים בְּתִשׁוּבָה, לֹא מַעֲלִים רִיחַ וְלֹא מוֹצִיא אוֹתָם מִבֵּין הַקּוֹצִים. אֲבָל כַּאֲשֶׁר פּוֹתְחִים בְּתִשׁוּבָה, מִיַּד מַעֲלִים רִיחַ, וְיוֹצִיא אוֹתָם מִבֵּין הַקּוֹצִים, וְתִהְיֶה בָהֶם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׂנֵאֲמַר (שיר השירים ה) פִּתְחֵי לִי אַחֲתִי רַעֲיָתִי. שְׁכָל זְמַן שֶׁהוֹשָׁנָה אֲטוּמָה, אֵין לָהּ רִיחַ וְלֹא עוֹלָה מִבֵּין הַקּוֹצִים, וְדִירְתָהּ בֵּינֵיהֶם, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שִׁלַּח אוֹתָנוּ לְלִכְתּ דְּרָף זֹו אֵלָא לְלַמֵּד דְּבָרִים אֱלוֹ.

לְגַבֵּי לֵב. וְאוֹרְחוֹי דְלֵב, לֹא נָטִיל אֶלָּא זְכִיכוֹ וּבְרִירוֹ וְצַחוּתָא דְכָלָא, כְּמָה דְאֵמְרָתָּ. וְשֶׁאֵר טְנוּפָא וְלִכְלוּכָא, אַהֲדָר לְכַבֵּד, וְנָטִיל כְּלָא בְּעַל כְּרָחִיָה, דְכִתִּיב וְנִשְׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו וְגו'. מְלָה דָּא אַהֲדַרְנָא, בְּגִין דִּיתַבְסֵם לְפוּמֵי כְּמַתְקָא דְדוּבִשָּׂא, זַפְאָה חוֹלְקֵי דְזְכִינָא לְהֵאִי, לְמַחְמֵי דָּא בְּעֵינַי.

אוֹיךָ הוּא פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קלא) יי לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו', הַאִי קָרָא אָמַר דָּוִד, בְּשִׁעָתָא דְהוּא אֲזִיל עַל פִּיף נְהָרָא, (והנה אומר) רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּלוּם הָיָה בֶּר נֶשׁ בְּעַלְמָא, דְאוֹדֵי וּמִשְׁבַּח לְמֵאֲרִיָּה כְּפוּתֵי. אֲזִדְמַנַּת לִיָּה צְפַרְדֵּעַ, אֵמְרַת לִיָּה, דָּוִד, לֹא תִתְגַּאֵה, דְאֵנָּא עֲבָדִית יַתִּיר מִנֶּךָ, דְמִסְרִית גּוֹפְאֵי עַל מֵימְרָא דְמֵאֲרִי, דְכִתִּיב (שמות ז) וְשָׂרֵץ הַיָּאֵר צְפַרְדְּעִים, וְהָא אוּקְמוּהָ. וְתוֹ דְאֵנָּא מִשְׁבַּח וּמְזַמְרַת לִילָיָא וְיוֹמָא, בְּלֹא שְׂכִיכוֹ. בְּהֵיא שְׁעָתָא אָמַר דָּוִד, יי לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי. יי לֹא גָבַהּ לְבִי.

(כאן חסר).

דָּא הוּא קֶרְבָּנָא, דְבְכָל יוֹמָא, וּבְכָל זְמַן וְזְמַן, לְגַבֵּי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. דְאֵתְפַלִּילַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בֵּיהּ, בֵּין כָּל שְׂאָר אֲכֻלוֹסִין, וְכָל אֵילִין פּוֹלְחָנִין, אֲפִיקוּ לָהּ מִבֵּין גּוֹבִין, וּמִבֵּין (דף רל"ג ע"א) שְׂאָר עַמִּין. כִּף יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן דְאֵינוֹן אֲטִימֵי לְבָא, וְלֹא פִתְחִין בְּתִיּוּבָתָא, לֹא סִלְקִין רִיחָא, וְלֹא אֲפִיק לוֹן מִגּוֹ גּוֹבִין. אֲבָל כִּד פִּתְחִין בְּתִיּוּבָתָא, מִיַּד סִלְקִין רִיחָא, וְיִפִּיק לוֹן מִבֵּין גּוֹבִין, וְיִתְהַנֵּי בְהוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דְכִתִּיב, (שיר השירים ה) פִּתְחֵי לִי אַחֲתִי רַעֲיָתִי. דְכָל זְמַן דְשׁוֹשְׁנָה אֲטִימָא, לִית לָהּ רִיחָא, וְלֹא סִלְקָא מִבֵּין גּוֹבִין, וְדִיּוּרְהָא בֵּינֵיהוּ, כְּמָה דְאֵתְמַר. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא שְׁדַר לָן לְמַהֲרָא אוֹרְחָא דָּא, אֵלָא לְאוּלִיף מַלִּין אֵלִין.

עד דהווי יתבי, אתא נשרא, ומאיך, ונטיל חד שושנה מבינייהו, ואזלת. אמרו, מפאן ולהלאה, נהף לאורחין. קמו ואזלו. עד הקא אורחא דרבי פנחס, ורבי שמעון אזל ליה, איהו ורבי אלעזר, ושאר חברייה, ורבי פנחס ושאר חברייה.

עד שהיו יושבים, בא נשר וירד, ונטל שושנה אחת מביניהם והלך. אמרו, מפאן והלאה גלף לדרךנו. קמו והלכו. עד פאן דרכו של רבי פנחס, ורבי שמעון הלך לו, הוא ורבי אלעזר ושאר החברים, ורבי פנחס ושאר החברים.

פתח ואמר רבי פנחס על זה, (תהלים ט) למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד, מאי ללמד. לאולפא לבני עלמא חכמתא. והא אוקמוה, שושן עדות, אלין סנהדרין גדולה. דכתיב בה, (שיר השירים ז) סוגה בשושנים. מכתם לדוד סימנא דאחזיאו ליה לדוד, פד שדר ליואב לארם נהרים ולארם צובה, לאגתא בהו. אמר רבי פנחס, דא איהו שושן עדות דקיימא הקא, הא ככביא בשמיא, שכינתא עלו, ודרגין עלאין בהדה, וסייעתא קדישא לתושבתא, דא איהו שושן בשלימו כדקא יאות. קמו ואזלו. אלין הקא ואלין הקא. אזל ליה רבי פנחס, ובת בכפר עקימין, ורבי יצחק ורבי חייא בהדיה.

פתח ואמר רבי פנחס על זה, (תהלים ט) למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד. מהו ללמד? ללמד לבני העולם חכמה. והרי פרשוהו, שושן עדות - אלו סנהדרין גדולה, שפתוב בה (שיר השירים ז) סוגה בשושנים. מכתם לדוד - סימן שהראו לו, לדוד, כאשר שלח ליואב לארם נהרים ולארם צובה להלחם בהם. אמר רבי פנחס, זהו שושן עדות שקיים פאן. הרי הפוכבים בשמים, שכינה עלינו, ומדרגות עליונות עמה, ועזרה קדושה לשבת. זהו שושן בשלמות כמו שצריך. קמו והלכו אלו לכאן ואלו לכאן. הלך לו רבי פנחס ולן בכפר עקימין, ורבי יצחק ורבי חייא עמו.

עד דאקדימו למיזל, יתבו ומחפו לנהורא דצפרא, זקיף עינוי רבי חייא, וקמא אלין פוכביא דשרביטא, דקא מרהטן ואזלן. אמר, ודאי בכמה זמנין שאלנא על אלין פוכביא. אמר רבי פנחס, אלין פוכביא דשרביטא ידיען בסוכלתנו דחברייה, דהא קדשא בריך הוא ברא כל אינון פוכבי רקיעא, רברבין וזעירין. וכלהו אודן ומשפחן לקודשא בריך הוא. (דכתיב, תהלים קמו) מונה מספר לכוכבים) וכד מטא זמנייהו לשפחא, קרא לון קדשא בריך הוא בשמא, דכתיב, (ישעיה מ) לכלם בשם יקרא. וכדין רהטי, ואושיטו שרביטא דנהורא, למהף לשפחא למאריהון, בההוא אתר

עד שהקדימו ללכת, ישבו וחפו לאור הפקר. זקף עינוי רבי חייא וראה אלו פוכבים של שרביט שרצים והולכים. אמר, ודאי בכמה פעמים שאלתי על אלו הפוכבים. אמר רבי פנחס, אלו הפוכבים של שרביט יודעים בהכנה של החברים, שהרי הקדוש ברוך הוא ברא את כל אותם פוכבי הרקיע, גדולים וקטנים, וכלם מודים ומשפחים להקדוש ברוך הוא (שפתוב תהלים קמו) מונה מספר לכוכבים). וכאשר מגיע זמנם לשבת, קורא להם הקדוש ברוך הוא בשם, שנאמר (ישעיה מ) לכלם בשם יקרא. ואז רצים ומושיטים שרביט של אור ללכת לשבת

לְקוֹנֶם, בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנַצְטוּוּ.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם) שְׂאוֹ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִי וְגוֹ'.
תוֹךְ כְּדִי כִּף עָלָה הָאוֹר. קָמוּ
וְהִלְכוּ.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, בָּא הַנָּשֶׁר
הַגָּדוֹל, הַקִּיף עַל רְאשֵׁיהֶם וְעָמַד
עֲלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי פְנַחֵס, וְדַאי זְמַן
רְצוֹן הוּא עֵתָה. אוֹתָהּ שְׁעָה
נִפְתְּחוּ שַׁעְרֵי רַחֲמִים לְכָל אוֹתָם
שֶׁבְּבֵית חָלָים, וְהוּא זְמַן לְרִפּוּאָה
שְׁלָהֶם. וְאַף עַל גַּב שֶׁהֵם אֲסוּרֵי
הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי נִשְׂרַח זֶה סִימָן שֶׁל
רַחֲמִים הוּא.

פֶּתַח וְאָמַר, (דברים לב) כְּנִשֵּׁר יַעִיר
קָנוּ עַל גּוֹזְלָיו יִרְחַף וְגוֹ'. אֵין
בְּעוֹלָם מִי שֶׁהוּא בַּעַל רַחֲמִים עַל
בְּנָיו כְּנִשֵּׁר, וְהָרִי פָּרְשׁוּ הַפְּסוּק
שְׁנַאֲמַר (משלי ל) וַיֹּאכְלוּהָ בְנֵי נִשֵּׁר,
שֶׁהוּא מְרַחֵם עַל בְּנָיו. וּמִתוֹךְ
שֶׁעֵתָה זְמַן שֶׁל רַחֲמִים, בָּא נִשֵּׁר
זֶה וְסוֹכֵב עֲלֵינוּ. בְּשַׁעֲהַ זֶה הִיא
רַחֲמִים לְכָל אוֹתָם שֶׁבְּבֵית חָלָים.
וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים ה) ה' בִּקֵּר
תִּשְׁמַע קוֹלִי. וְזֶה בִּקֵּר שֶׁל אֲבָרָהָם
וְהַתְּעוּרָרוֹת שֶׁלוֹ.

תוֹךְ כְּדִי כִּף סָבַב הַנָּשֶׁר וְעָבַר
לְפָנֵיהֶם. אָמַר רַבִּי פְנַחֵס, נִשֵּׁר
נִשֵּׁר, מָה אֵתָה אֶצְלָנוּ? אִם
בְּשִׁלְיחוֹת קוֹנֶךָ בְּאֵת - הָרִי אָנוּ
כְּאֵן. אִם בְּגִלְל דְּבַר (סימן) אַחַר
בְּאֵת - הָרִי אָנוּ כְּאֵן מְזַמְנִים
לְשַׁמְעַ. הַתְּרוֹמָם הַנִּשֵּׁר לְמַעַלָּה
וְנִתְּפָסָה מֵהֶם, וְהֵם יִשְׁבוּ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, זֶה שֶׁל שְׁלֹמֹה
הַמֶּלֶךְ קִטְן (תמונה) הוּא, שְׁלֹמְדָנוּ,
הַנִּשֵּׁר הַגָּדוֹל הִיָּה בָּא אֶצְל שְׁלֹמֹה
הַמֶּלֶךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְהִיָּה שְׁלֹמֹה
הַמֶּלֶךְ רוֹכֵב עַל כְּנָפָיו, וּמוֹכִיל
אוֹתוֹ אַרְבַּע מְאוֹת פְּרָסוֹת
בְּשַׁעֲהַ אַחַת. לְאֵן הוֹכִיל אוֹתוֹ?
לְתַרְמוּד בַּמַּדְבָּר בְּהָרִים. מְקוֹם
אַחַד יֵשׁ אֶצְל הָרִי הַחֹשֶׁךְ שְׁנִקְרָא
תַרְמוּד בַּמַּדְבָּר, וְאֵין הוּא מְקוֹם

דְּאַתְּפַקְדֵן. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ) שְׂאוֹ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִי. וְגוֹ'. אֲדִהְכִי אֶתָּא
נְהוּרָא, קָמוּ וְאִזְלוּ.

עַד דִּהְוּוּ אֲזִילִי, אֶתָּא נִשְׂרָא רַבְרָבָא, אֲסַחַר עַל
רִישֵׁיהוּ, וְקִיָּמָא עֲלֵיהוּ. אָמַר רַבִּי פְנַחֵס,
וְדַאי עֵידָן רַעוּתָא הוּא הַשְׁתָּא, בְּהַ שְׁעֵתָא,
אַתְּפַתְחוּ תְרַעֵי דְרַחֲמִי, לְכָל אֵינוֹן בֵּי מְרַעֵי,
וְהוּא זְמַנָּא לְאַסּוּוּתָא לוֹן. וְאַף עַל גַּב דְּאֵינוֹן
אַסִּירִין לְמַלְכָּא (ס"א רמלכא). דִּהָא נִשְׂרָא דָּא
סִימָנָא דְרַחֲמִי אִיהוּ.

פֶּתַח וְאָמַר, (דברים לב) כְּנִשֵּׁר יַעִיר קָנוּ עַל גּוֹזְלָיו
יִרְחַף וְגוֹ'. לֵיכָא בְּעֵלְמָא מָאן דְּאִיהוּ
בְּרַחֲמֵי עַל בְּנוֵי כְּנִשֵּׁרָא, וְהָא אוּקְמוּהָ דְכַתִּיב,
(משלי ל) וַיֹּאכְלוּהָ בְנֵי נִשֵּׁר, דְּאִיהוּ רַחֲמָנָא עַל
בְּנוֵי. וּמַגּוֹ דִּהַשְׁתָּא עֵידָן דְרַחֲמֵי, אֶתָּא נִשְׂרָא
דָּא וְאֲסַחַר עֲלָנָא. בְּשַׁעֲתָא דָּא אִיהוּ רַחֲמֵי,
לְכָל אֵינוֹן בֵּי מְרַעֵי. וְדָא אִיהוּ דְכַתִּיב, (תהלים
ה) יי בִּקֵּר תִּשְׁמַע קוֹלִי. וְדָא בִּקֵּר דְאַבְרָהָם,
וְאַתְעֲרוּתָא דִּילֵיהָ.

אַדְהֲבִי, אֲסַחַר נִשְׂרָא וְאַעֲבַר לְקַמֵּייהוּ. אָמַר
רַבִּי פְנַחֵס, נִשְׂרָא נִשְׂרָא, מָה אַנְתָּ
לְגַבְזָן, אִי בְשִׁלְיחוֹתָא דְמַרְךָ אֲתִיתָ, הָא אַנְן
הָכָא. אִי בְגִין מְלָה (ס"א סימנא) אֲחֲרָא אֲתִיתָ,
הָא אַנְן הָכָא זְמִינִין. אַתְרָם נִשְׂרָא לְעֵילָא,
וְאַתְפְּסֵי מְנִיֵּיהוּ, וְאֵינוֹן יִתְבוּ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, הָא דְשְׁלֹמֹה מְלַכָּא זוּטְרִתִּי
(ס"א תינוקא) הוּא, דְתַנְיִנְן, נִשְׂרָא רַבְרָבָא הוּוּהָ
אַתִּי לְגַבִּיָּה שְׁלֹמֹה מְלַכָּא בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא,
וְהוּוּהָ שְׁלֹמֹה מְלַכָּא רַכִּיב עַל גְּדַפְהָא, וְאוֹכִיל
לֵיהָ ד' מָאָה פְרָסֵי בְשַׁעֲתָא חָדָא. לְאֵן אוֹכִיל
לֵיהָ לְתַרְמוּד בַּמַּדְבָּר בְּהָרִים. אַתְרָ פֶּד אִיהוּ,
לְגַבֵּי טוּרֵי דְחַשׁוּכָא, דְאַקְרִי (מלכים א ט) תַרְמוּד
בַּמַּדְבָּר וְלָאוּ אִיהוּ אַתְרָ דְתַרְמוּדָאִי, אֶלָּא

של אנשי תרמוד, אלא תרמוד
שהוא במדבר בהרים, ושם
מתאספים כל הרוחות והצדדים
האחרים. ואותו נשר היה טס
לשם בשעה אחת.

בין שהיה עומד על המקום
ההוא, הגביה הנשר, ושלמה
כתב פתק והשליכו לשם, ונצול
מאלו הרוחות. והנשר היה
מסתפל תוף החשף של ההרים
למקום ששם נמצאים עזא
ועזאל, שהם שם אסורים
בשלשלאות של ברזל קבועות
תוף התהום, ואין יכלת (רשות)
לאדם בעולם להפגס לשם,
ואפלו עופות השמים, חוץ
מבלעם.

ובין שהנשר מסתפל תוף החשף
הגדול, יורד למטה ולוקח את
שלמה המלך תחת פנף השמאלי,
ומכסה אותו, ועומד על אלו
השלשלאות, והולך ומתקרב
אליהם, ושלמה אז מוציא טבעת
(שורטינגא) שחקוק עליה שם קדוש,
ושם בפי הנשר, ומיד הם היו
אומרים כל מה שרוצה שלמה
המלך, ומשם היה יודע שלמה
חכמה עליונה. זהו שפתוב
(מלכים-א ט) ו'יבן וגו' את תדמר
[תרמוד] בארץ. וכי בנינים היה
עושה בארץ? אלא מהו ו'יבן?
הסתפל בשכלו וידע לאותו מקום
לדעת בו חכמה (עליונה. כמו שנאמר

(נחמיה ח) ו'בינו במקרא).

עד שהיו יושבים, אותו נשר חזר
אליהם ושושנה אחת בפיו,
והשליך לפניהם והלך לו. ראו
ושמחו. אמר רבי פנחס, ולא
אמרתי לכם שנשר זה בשליחות
של קונו הולך ובא? שושנה זו
היא שושן עדות שאמרת, ו
הקדוש ברוך הוא שלח אותה
אצלנו.

לדוד ללמד. וכי שושן עדות איזו

תרמוד דאיהו במדבר בהרים, ותמן מתפנשי
כל רוחין וסטרין אחרנין. וההוא נשרא הוה
טאס לתמן, בשעתא חדא.

בין דקאים על ההוא דוכתא, אנבה נשרא,
ושלמה כתב פתקא, וארמי תמן,
ואשתזיב מאינון רוחין. ונשרא הוה מסתפל
גו חשוכא דטורין, לאתר דתמן עזא ועזאל,
דאינון תמן אסירין בשלשלאי דפרזלא, נעיצן
גו תהומי. ולית יכילו (ס"א רשו) לבר נש בעלמא
(דף ר"ג ע"ב) למיעל תמן, ואפילו עופי שמיא,
בר בלעם.

ובין דנשרא מסתפל גו חשוכא רברבא, מאיך
לתתא, ונטיל ליה לשלמה מלפא תחות
גדפהא שמאלא, ומכסייא ליה. וקיימא על
אלין שלשלאי, ואזלא ומקרבא לגבייהו,
ושלמה כדין אפיק עזקא, (שורטינגא) דחקיק עליה
שמא קדישא, ושוי בפומא דנשרא. ומיד,
אינון הוו אמרי, כל מה דבעי שלמה מלפא,
ומתמן הוה ידע שלמה חכמתא (עלאה). הךא
הוא דכתיב, (מלכים א ט) ו'יבן וגו' את תרמוד
במדבר בארץ. וכי בניינא הוה עביד בארץ.
אלא מהו ו'יבן. אסתפל בסכלתנו, וידע לההוא
דוכתא, למנדע ביה חכמתא. (עלאה כמה דאת אמר
(נחמיה ח) ו'בינו במקרא).

עד דהוו יתבי, הא נשרא אתיא לגבייהו,
ושושנה חדא בפומה, ושדי קמייהו,
ואזלת לה, חמו וחדו. אמר רבי פנחס, ולא
אמינא לכו, דנשרא דא בשליחותא דמארה,
אזלא ואתיא. שושנה דא, איהי שושן עדות
דקאמינא, וקודשא בריך הוא שדר ליה לגבן.
פתח כמלקדמין ואמר, (תהלים ט) למנצח על
שושן עדות מכתם לדוד ללמד. וכי

פתח כמקדם ואמר, (תהלים ט) למנצח על שושן עדות מכתם

עדות מעיד? אלא שושן זה היא
עדות למעשה בראשית, והיא
עדות לכנסת ישראל, עדות
ליחוד העליון, וזהו בגלל
ששושנה זו יש בה שלשה עשר
עלים, וכלם עומדים בשרש אחד,
ויש בה חמשה עלים מבחוץ
חזקים שמחפים לשושנה זו
ומגנים עליה.

והכ"ב בסוד החכמה הוא. שלשה
עשר עלים אלו הם שלש עשרה
מדות הרחמים שיושרת כנסת
ישראל מלמעלה, וכלם אחוזים
בשרש אחד. (שהם י"ג תקונים של חזקן
המתחנן של אריך אנפיו, שהם י"ג תקונים
עלונים של זעיר אנפיו) והוא ברית אחת
ודגמת ברית היסוד (היחוד) של
הכל. חמשה חזקים שסוכבים
עליה אלו חמשים שערים, חמש
מאות שנה (של היסוד, יסוד בבית המקדש)
ברית קדש) שעץ החיים הולך בהם.
עדות למעשה בראשית. כל
מעשה בראשית, כלם (חמש מאות
שנה של היסוד ברית קדש, כלם מעשה של
בראשית יושבים וכו') תבות ידועות
בהבנה, ועומדים בחשבון, ושם
אלהים של מעשה בראשית,
מראה למעלה ומראה למטה.
מראה למעלה בסוד של העולם
הבא, ומראה למטה בסוד של
כנסת ישראל.

שושנה - עדות למעשה בראשית,
שעומדת בכל אלו הסימנים,
שפתוב (זה) בראשית ברא אלהים.
זו שושנה. שלשה עשר עלים (הם)
שלש עשרה תבות עד שם אלהים
השני ואלו הם: א - את, ב -
השמים, ג - ואת, ד - הארץ, ה
- והארץ, ו - היתה, ז - תהו, ח
- ובהו, ט - וחסך, י - על, יא -
פני, יב - תהום, יג - ורוח. הרי
שלשה עשר עלים של השושנה.
חמשה חזקים שסוכבים לאלו
הם: א - מרחפת, ב - על, ג -

שושן עדות מאי סהדותא סהיד. אלא שושן
דא איהי סהדותא למעשה בראשית, ואיהי
סהדותא לכנסת ישראל. סהדותא ליחודא
עלאה, ודא איהו. בגין דשושנה דא אית בה
תליסר עלין, וכלהו קיימין בעקרא חדא, ואית
בה חמש עלין לבר תקיפין, דחפין לדא
שושנה ואגיננו עליה.

ובלא ברזא דחכמתא הוא, תליסר עלין, אלין
תליסר מכילן דרחמי, דירתא כנסת
ישראל מלעילא, וכלהו אחידן בעקרא חדא,
(ד"א דאינון י"ג תיקונים דדיקנא תמאה דאריך אנפיו, דאינון י"ג תיקונים
עלאין דזעיר אנפיו) ואיהו ברית חדא ודוגמא דברית
יסודא (ס"א יחודא) דכלא. חמש תקיפין דסחרן
עליה, אלין חמשין תרעין, חמש מאה שנין
(ד"סודא, יסודא (נ"א כבי מקדשא) ברית קדישא) דאילנא דחיי
אזלא בהו.

סהדותא לעובדא דבראשית. כל עובדא
דבראשית, פלהו (ס"א חמש מאה שנין דיסודא
ברית קדישא בלהו עובדא דבראשית תיבין וכו') תיבין ידיען
בסוכלתנו, וקיימא בחושבנא אלהים דמעשה
בראשית. אחזי לעילא, ואחזי לתתא. אחזי
לעילא, ברזא דעלמא דאתי. ואחזי לתתא,
ברזא דכנסת ישראל.

שושנה סהדותא לעובדא דבראשית, דקיימא
בכל הגי סימנין, דכתיב (ס"א דא)
בראשית ברא אלהים, דא שושנה. תליסר
עלין, (כ"א אינון) תליסר תיבין עד אלהים תננינא.
ואינון: את, השמים, ואת, הארץ, והארץ,
היתה, תהו, ובהו, וחסך, על, פני, תהום,
ורוח. הא תליסר עלין דשושנה. חמש תקיפין
דסחרן לאלין, אינון: מרחפת, על, פני, המים,
ויאמר. הא חמש אתרנין. לבתר יהי אור, הא
עיקרא ושרשא דשושנה דכלא ואחידן בה.

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
 - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. ובזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס' "מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה, אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82). ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)

– פָּרָק ז' –

הַסְתַּלְקוֹת וְקְבוּרַת רַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן רֵשִׁיב"י

א) חֲלִישוֹתוֹ, הַסְתַּלְקוֹתוֹ וְקְבוּרַתוֹ שֶׁל רַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבֵּי שְׁמַעוֹן

א. רַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבֵּי שְׁמַעוֹן לָעַת זְקוּנוֹתוֹ נֶעֱשָׂה חֲלָשׁ, וְלֹא הָיָה לוֹ כַּח
לְלַכֵּת לְלַמֵּד בְּבֵית הַמְדָרֶשׁ עִם הַיְשִׁיבָה. כִּאֲשֶׁר חָלָה וְלֹא יָכַל לָקוּם מִמַּטְוֵתוֹ
נִתְגַּלָּה פֶּעַם אַחַת גּוּפוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְכִאֲשֶׁר קָרְבָה אֶשְׁתּוֹ לְכַסּוֹתוֹ שְׁחָקָה, אָבַל
מִיַּד הִתְחִילָה לִבְכוֹת. שָׂאֵל אוֹתָהּ רַבֵּי אֶלְעָזָר: "מִדּוּעַ שְׁחָקַת תַּחֲלָה, וּמִדּוּעַ
עַתָּה תִּבְכִּי?" עֲנָתָה לוֹ אֶשְׁתּוֹ: "שְׁחָקַתִּי וְשִׁמְחַתִּי עַל שְׂזָכִיתִי שְׂצָדִיק גָּדוֹל עִם
גּוֹף קְדוֹשׁ כְּזֶה הוּא בְּעָלִי, וְעַתָּה אֲנִי בּוֹכָה עַל זֶה שֶׁגַּם צָדִיק גָּדוֹל כְּמוֹךָ מְכַרַח
לְמוֹת".

ב. יָדוּעַ שֶׁרַבֵּי אֶלְעָזָר הָיָה כָּל יָמָיו בְּטַבְּעוֹ אִישׁ תַּקִּיף בְּדַעְתּוֹ, וְלֹא הָיָה
נוֹשֵׂא פָּנִים לְכָל אִישׁ, לְכֵן הִבִּין שְׂיֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים בְּעִירוֹ. אַף גַּם בֵּין
הַתְּלָמִידֵי חֲכָמִים הִרְגִישׁ שְׂיֵשׁ לוֹ שׁוֹנְאִים הַרְבֵּה. לְכֵן דָּאָג שְׂכַאֲשֶׁר יָמוּת לֹא
יִקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּכְבוֹד תְּלָמִיד חֲכָם. מִשּׁוּם כֵּן קָרָא קִדָּם מוֹתוֹ לְאֶשְׁתּוֹ וְכֵן צָוָה
עָלֶיהָ.

ג. "יָדוּעַ אֲנִי שְׂיֵשׁ לִי הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים בְּעִיר, וְאֶפְלוּ בֵּין הַחֲכָמִים לֹא חֶסֶר
לִי שׁוֹנְאִים. דּוּאָג אֲנִי שְׂלֹא יִקְבְּרוּ אוֹתִי לְפִי כְבוֹדִי, לְכֵן אֲנִי רוֹצֵה לְמוֹת עַל
מַטְוֵתִי בְּחֹדֶר הָעֲלִיָּה, שְׂשֵׁם הָיָה מְקוֹם תּוֹרַתִּי, וְשֵׁם תְּנִיחִי אוֹתִי שׁוֹכֵב עַל
מַטְוֵתִי. בְּכָל פֶּעַם תּוֹכְלִי לְכַנֵּס לְחֹדֶר הַהוּא בְּלִי כָּל פֶּחַד כְּאֵלוֹ אֲנִי בַחַיִּים. אַךְ
הַזְּהָרִי לֹא לְגַלוֹת סוֹד מוֹתִי לְאֶף אָדָם. וְכֵן תִּאֲמָרִי לְכָל שׁוֹאֵל: כִּאֲשֶׁר קִשָּׁה
עָלִי לְסַבֵּל הַתְּרַמִּית וְהַשְּׂקָר הַשׁוֹרֵר בְּעוֹלָם, לְכֵן הַסְּגַרְתִּי עֲצָמִי לְהִיּוֹת פְּרוּשׁ
מִן הָעוֹלָם בְּחֹדֶר תּוֹרַתִּי עַל הָעֲלִיָּה. וְכָל אִישׁ שֶׁיִּרְצֶה לְשָׂאֵל עֲצָה מִמֶּנִּי, אוֹ

התגלות הזהר

קמג

שִׁיבֹאוּ בְעֲלֵי דִינִים לְדוֹן בְּדִין תּוֹרָה, יַעֲמְדוּ בְּבֵית לְמִטָּה וַיִּקְרְאוּ אֵלַי בְּקוֹל
רָם מֵהֶם מְבַקְשִׁים, וְאָנִי אֶעֱנֶה לָהֶם מִמַּעַל כְּמוֹ בְּחַיִּים.”

ד. אֲשֶׁתוֹ הִבְטִיחָה לוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרִצוֹנוֹ. וַיָּמַת רַבִּי אֶלְעָזָר עַל מִטָּתוֹ בְּחֹדֶר
תּוֹרָתוֹ אֲשֶׁר עַל הָעֲלִיָּה. וְהִיא אִמְרָה לְכָל כְּצוּוֵי בְעֲלָהּ. כֹּאֲשֶׁר בָּאוּ בְעֲלֵי דִינִים
לְבֵיתוֹ, סִדְרוּ טַעֲנוּתֵיהֶם בְּקוֹל רָם לְמִטָּה, אַחֵר כִּן נִשְׁמַע מִהָעֲלִיָּה הַפֶּסֶק דִּין
”אִישׁ פְּלוֹנִי זָכָא, וְאִישׁ פְּלוֹנִי חָיֵב”. גַּם הִיָּתָה אֲשֶׁתוֹ רָגִילָה לַעֲלוֹת לְחוּף אֶת
רֹאשׁוֹ בְּמִים וְלִסְרֹק שְׁעֲרוֹתָיו, וְהָיָה נִרְאָה לָהּ כְּאִלּוּ הוּא יֵשֵׁן. כֹּאֲשֶׁר לְפַעֲמִים
נֶעֱקְרָה שְׁעָרָה בְּשַׁעַת סְרִיקָה, הָיָה נִרְאָה בְּמָקוֹם הַהוּא בְּצַבּוּץ דָּם.

ה. פַּעַם אַחַת רָאָתָה תּוֹלַעַת זּוֹחֶלֶת בְּאַזְנוֹ, נִתְבַּהֲלָה, וְהָיָה לָהּ צַעַר גָּדוֹל
מְזָה, וְאָמַר לָהּ בְעֲלָהּ בְּחִלּוֹם שֶׁלֹּא תִפְחַד וְלֹא תִצְטַעַר עַל הַתּוֹלַעַת, כִּי זֶה
עָנְשׁוֹ, יַעַן כִּי פַעַם אַחַת שָׁמַע שְׂאִישׁ אֶחָד בְּזָה לְתַלְמִיד חֶכֶם, וְהָיָה בִּיכְלָתוֹ
לְמַנְעַ וּלְעֲנִשׁוֹ, וְהַחֲרִישׁ, לְכֹן נֶעֱנַשׁ שֶׁתּוֹלַעַת תִּנְשָׁכְנוּ בְּאַזְנוֹ לְאַחַר מִיתָהּ, וְלֹא
תַחֲשֹׁשׁ לְיוֹתֵר מִתּוֹלַעַת זֶה.

ו. כִּכָּה שָׁכַב רַבִּי אֶלְעָזָר עַל מִטָּתוֹ שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה. יֵשׁ הָיוּ מֵאַמִּינִים
לְדַבְּרֵי אֲשֶׁתוֹ שֶׁהוּא בְּחַיִּים, וַיֵּשׁ הָיוּ מְבִינִים שְׂאִין זֶה דְּבַר פְּשׁוּט. פַּעַם אַחַת
מִסְרָה אֲשֶׁת רַבִּי אֶלְעָזָר סוֹדָה לְשִׁכְנָתָהּ. בְּמִשְׁךְ הַיָּמִים נֶעֱשֶׂה רִיב בֵּין אוֹתָן
הַנָּשִׁים, וְהִתְקַלַּל הַשְּׁכֵנָה לְאֲשֶׁת רַבִּי אֶלְעָזָר: ”יְהִי סוֹפְךָ שֶׁלֹּא תִבּוֹא לְקַבֵּר
יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ בְעֲלָהּ!”, כֹּאֲשֶׁר נִשְׁמַע הַדְּבַר לְתַלְמִידֵי רַבִּי אֶלְעָזָר וְאוֹהֲבָיו,
הַתְּחִילוּ לַחֲקוֹר וּלְדַרֵּשׁ בְּתַקְוָה בְּדַבְּרֵי הַזֶּה, עַד שֶׁנּוֹדַע לָהֶם הָאֱמֶת. הַשְּׂמוּעָה
נִפְוָצָה מִיַּד בְּכָל הָעִיר וּבְכָל הַגָּלִיל שֶׁרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן מֵת. אֲבָל
הַתְּלַמִּידִים לֹא יָדְעוּ אֵיךְ לְקַבֵּר אוֹתוֹ, וְהִתְנַכְחוּ בְּדַבְּרֵי.

ז. בַּעַת הַהִיא בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּחִלּוֹם הַלִּילָה לְהַתְּלַמִּידִים וְאָמַר: ”פְּרִידָה
אַחַת יֵשׁ לִי בֵּינֵיכֶם, מִדּוּעַ אֵין אַתֶּם מְבִיאִים אוֹתָהּ אֵלַי?” אָז הִבִּינוּ
הַתְּלַמִּידִים שֶׁנִּצְרַךְ לְקַבְּרוֹ בְּאוֹתָהּ הַמַּעֲרָה שֶׁל קְבוּרַת אָבִיו.

ח. וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁהִגְבִּילוּ הַתְּלַמִּידִים לְהִבְיֹאוֹ לְקְבוּרָהּ, נֶאֱסַף הַמוֹן אֲנָשִׁים
שְׁבָאוּ לְקִצִּים מִצּוֹת הַלְוִיֹּת הַמֵּת, וּפְתָאם הַתְּרָאָה מִחֲנָה גְדוֹל מִן הַסְּבִיבָה,
מְזַנְּנִים בְּמִקְלוֹת וּבְרַמְחִים, וְהָיָה בָהֶם עָרֵב רַב שֶׁל יְהוּדִים וְאִינָם יְהוּדִים שֶׁלֹּא

הניחו להוציא את המת מן הבית להביאו לקבורה, באמרם, שזה שמונה עשרה שנה שלא נראתה חיה רעה בעיר בכל הגליל, ואין זה כי אם בזכותו. ההמון הזה נצחו והיו מכרחים להשאיר המת בבית.

ט. כאשר הגיע ערב יום הכפורים, שעה שכל האנשים טרודים בהכנות ליום כפור, ולא עלה על דעת אף אחד שפיוס כזה יחפצו להביאו לקבורה, והלכו משם שומרי הבית, אז באו התלמידים בלאט, והוציאו בהחבא את רבי אלעזר במטתו, וימהרו ללכת אל הדרך המוביל לכפר מירון. בדרךם ראו כמו שני נחשי אש הולכים לפניהם, אז הבינו כי נכון הדרך לפניהם, וכי יצליחו בקבורתו באין מונע ומעכב. כאשר הגיעו לפתח המערה במירון, ראו והנה נחש גדול שנקרא "עכנא" הקיף לסגר את פתח המערה, והיה מנח זנבו בפיו, ויצעקו אליו: "עכנא, עכנא! הנח להביא את הבן אצל אביו" אז סר העכנא משם, ויקברו את רבי אלעזר אצל רבי שמעון אביו.

י. כשנפוצה השמועה שרבי אלעזר מת ונקבר אצל אביו, שלח רבי יהודה הנשיא, שהיה חברו של רבי אלעזר, לדבר נכבדות באלמנתו כי חפץ לקחתה לאשה. והשיבה: מעלין בקדש ואין מורידין, והוא לעמת רבי אלעזר כמו חל לגבי קדש. ויוסיף עוד רבי יהודה לשלח אליה בזה הלשון: "יכול להיות שבתורה היה רבי אלעזר גדול ממני, אבל האם גם במעשים הוא גדול ממני?!", והשיבה: "מי שהוא גדול יותר בתורה איני יודעת, אבל זאת ידעתי שבודאי במעשים טובים הוא היה יותר גדול, יען כי בקש וקבל עליו יסורין באהבה שיכפרו על כל ישראל".

– פְּרָק ח – חֵלְקֵי הַזֵּהָר

א) זֵהָר עַל הַתּוֹרָה

- א. חֵלְקֵי זֵהָר מְדַפְּסִים בְּשֵׁלֶשֶׁה כְּרָכִים: כְּרָךְ א' - עַל סֵפֶר בְּרֵאשִׁית; כְּרָךְ ב' - עַל סֵפֶר שְׁמוֹת וְכְרָךְ ג' - עַל סֵפֶרִים: וַיִּקְרָא, בְּמִדְבָּר, דְּבָרִים.
- ב. בְּרֵאשִׁית חֵלְקֵי זֵהָר, בְּכָרֶךְ הַרְאִשׁוֹן - זֵהָר עַל סֵפֶר בְּרֵאשִׁית - מְדַפְּסֵת "הַקְּדָמַת סֵפֶר הַזֵּהָר" (מִן דָּף א' ע"א עַד דָּף י"ד ע"ב). לְאַחֲרֵי הַקְּדָמָה זֶה פְּרוּשׁ הַזֵּהָר עַל רֵב פְּרָשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה. בְּסֵפֶר בְּרֵאשִׁית יִשְׁנֹו זֵהָר עַל כָּל פְּרָשִׁיּוֹת חֲמֵשׁ זֵהָר, וְכֵן בְּסֵפֶר שְׁמוֹת וּבְסֵפֶר וַיִּקְרָא. עַל סֵפֶר בְּמִדְבָּר חֲסֵר זֵהָר לְפָרִשִׁיּוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁבְּחֲמֵשׁ זֵהָר: מִטּוֹת [אַף כִּי לְפָרֶשֶׁה זֶה יֵשׁ קִטְעַת קֶטֶן בְּדָף רנ"ט ע"ב] וּמִסְעֵי. וּבְסֵפֶר דְּבָרִים חֲסֵר זֵהָר עַל הַפְּרָשִׁיּוֹת: דְּבָרִים, רָאָה, כִּי תָבֹא, נֶצְבִים, וְזֹאת הַבְּרָכָה.

א) סֵפֶרָא דְצִנִּיעוּתָא

- א. "סֵפֶר" קֶטֶן זֵהָר, בְּן שְׁלֹשֶׁה דְפִים (ח"ב דף קע"ו ע"ב - קע"ט ע"א), שֵׁשׁמוֹ - "סֵפֶרָא דְצִנִּיעוּתָא" - מַעֲיֵד עַל חֲשִׁיבוֹתוֹ וְיַחֲדוֹ, הוּא מִן הַמְּקוֹרוֹת הַחֲשׁוּבִים בְּיוֹתֵר וְהַתְּמַצִּיתִיִּים בְּיוֹתֵר שֶׁבְּסֵפֶר הַזֵּהָר. בּוֹ נִמְצְאִים יְסוּדוֹת תּוֹרַת הַסּוּד בְּרִמְזִים דְּקִים וְעִמְקִים.
- בְּחִיצוֹנִיּוֹתוֹ הוּא פְּרוּשׁ לְפִסּוּקִים מְרֻכְזִים בְּכָרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית (וְאַכֵּן בְּזֵהָר מִהַדוֹרֵת קְרִימוּנָה נְדַפֵּס הוּא בְּכָרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית), וּבּוֹ חֲמֵשֶׁה פְּרָקִים, וּבְפִנִּימִיּוֹתוֹ הוּא מְכִיל, עַל-פִּי עֲדוּתוֹ שֶׁל רֶשֶׁב"י, אֵת הַיְסוּד שֶׁל תּוֹרַת הַקְּבֵלָה שְׁנַת־פְּרָשֶׁה בְּהַרְחָבָה בְּסֵפֶר הַזֵּהָר וּבְסֵפֶרִי הַקְּבֵלָה שְׁלֹאֲחֶרְיוֹ.
- ב. זֵהָר לְשׁוֹנוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלוֹם בּוֹזְגָלוֹ בְּפְרוּשׁוֹ הַדְּרַת מְלֶךְ:

רֶשֶׁב"י זי"ע אָמַר (זֵהָר ח"ב דף קע"ו ע"א): סֵפֶרָא דְצִנִּיעוּתָא, חֲמֵשֶׁה פְּרָקִין אֵינוֹן, דְּכִלְיָן בְּהִיכָל רַב וּמְלִיִין כָּל אַרְעָא. פְּרוּשׁ, אֵלוֹ חֲמֵשֶׁה פְּרָקִים

כוללים כל חכמת הקבלה ... כי ספרא דצניעותא הוא מועט מחזיק את המרבה, לשון קצר בחכמה נפלאה ומפארה.

(הדרת מלך לספרא דצניעותא סוף פ"א)

ג. הנסיון הראשון לפרש את "ספרא דצניעותא" נעשה ב"אידרות" - אידרא רבא ואידרא זוטא. לספר קטן זה נכתבו מספר פרושים, (מפרסם הוא פרוש הגר"א [וילנא והורודנא-תק"פ] "נפש לדוד" לרבי דוד לוריא). מלבד הפרושים הכוללים לזהר, הכוללים גם פרוש לספרא דצניעותא הנמצא בגוף ספר הזהר.

ד. יש המיחסים את "ספרא דצניעותא" ליעקב אבינו, אמנם הרב הקדוש מקאמארנא בספרו "זהר חי" כתב, וזה לשונו:

ספרא דצניעותא חברו רשב"י ... וסדרם מבריתות שהיו מקבלות לתנאים מהר סיני מימות משה, כעין שסדר רבינו הקדוש ששה סדרי משנה ממה שהיו שנויות מקדמת דנא.

(זהר חי, בסיום פרושו לספרא דצניעותא)

(2) "אידרא רבא" – הכנוס הגדול

א. ה"אידרא רבא" נמצא בזהר חלק ג' פרשת נשא (מן דף קכ"ז ע"ב עד דף קמ"ה ע"א), ונקרא "אידרא רבא", שפרושו: הכנוס הגדול. "אידרא" הוא מקום מושב החכמים, בדרך כלל כגון עגלה, ותוספת המלה "רבא" בא כדי להבדילו מן הכנוס היותר קטן - "אידרא זוטא" - שהתקיים מאחר יותר, שבו נוכחו פחות חכמים, כדלהלן.

ב. ב"אידרא רבא" בא תאור דיוניהם של תשעה מהחבריא של רבי שמעון בן יוחאי, שהתכנסו יחד עמו לדון בסודות הגדולים והעמקים של הקבלה. התשעה הם: רבי אלעזר בנו, רבי אבא, רבי יהודה, רבי יוסי בר יעקב, רבי יצחק, רבי חזקיה בר רב, רבי חיאי, רבי יוסי ורבי ייסא.

לאחרי פתיחת הדרוש בפ"י רשב"י, קמים החכמים, האחד אחר חברו, ודורשים בסוד האלקות, כאשר רשב"י משלים ומגיב על דבריהם.

התגלות הזהר

קמז

ג. עקרון של הדרשות בחלק זה באות לבאר את דברי ה"ספרא דצניעותא", המשמש לחלק זה מעין "משנה" ביחס ל"גמרא". ולכן לעתים נמצא ב"אידרא רבא" לשון "הספרא דצניעותא" כבסיס להסברם של חכמי האידרא.

ד. בסיומו של ה"אידרא" נפטרים שלשה מן החכמים, רבי יוסי בר יעקב, רבי חזקיה ורבי ייסא.

(3) אידרא זוטא

ה"אידרא זוטא" נמצא בזהר ח"ג פרשת האזינו (מן דף רפ"ז ע"ב עד דף רצ"ו ע"ב), ונקרא "אידרא זוטא", שפרושו: הפנוס הקטן, להבדילו מן הפנוס הגדול - "אידרא רבא". ב"אידרא זוטא" נתכנסו שוב החכמים בני חברתו של רשב"י, והפעם שבעה במספר, לאחר פטירתם ב"אידרא" הקודמת - "אידרא רבא" - של שלשה מן החכמים הנ"ל.

ב"אידרא" זו זוכים החבריא קדישא לשמע תורה מרשב"י שתכנה, סכום הדברים שהתבררו ב"אידרא רבא".

(4) רעיא מהימנא

א. הספר "רעיא מהימנא", שהוא ה"ספר" הגדול ביותר הנכלל בספר הזהר, הוא מה שלמד וגלה משה רבינו, הרועה נאמן, לרשב"י וחבריא דיליה, שפלה תנאים ואמוראים. בכנוס חבריא קדישא זה, שהתקיים בבית מדרשו של רבי שמעון בן יוחאי, נתבררו ונתלבנו סודות וגלויים על מצוות התורה, שרשיהו וטעמיהו.

ב. "רעיא מהימנא" מפזר במספר פרשיות בגוף הזהר, חלקו גלוי ונדוע לנו ואף הדפס בדפים ועמודים נפרדים, וחלקו בא משלב בגוף הזהר. ה"רעיא מהימנא" נמצא בחלק ב' וג' של ספר הזהר (הכולל חמש שמות, ויקרא, במדבר, דברים), אבל לא נמצא, בגלוי, בחלק א' של ספר הזהר (חמש בראשית).

ג. כִּמָּה גְדוּלַי יִשְׂרָאֵל וְחֻכְמֵי דוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים עָמְלוּ לְמַצֵּא אֶת הַ"רְעִיָּא מְהִימְנָא", שֶׁהִיָּה בְּמִקּוּרוֹ סֵפֶר גְּדוּל עַל כָּל הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת, וְלִסְדְּרוֹ עַל-פִּי סֵדֶר שֶׁל מְצוּוֹת עֲשֵׂה וּמְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְאֵף לְהַדְפִּיסוֹ כְּסֵפֶר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ - רֹאה, לְדַגְמָא מֵאֵמֶר "רְעִיָּא מְהִימְנָא" - סֵפֶר הַמְצוּוֹת", הַנִּדְפָּס בְּרִישׁ סֵפֶר הַזֶּהָר מִהַדְרַת הָרַב רַבִּי רְאוּבֵן מְרְגְלִיּוֹת. וְרֹאה גַם נְתִיבוֹת יָאִיר לְהַרְבֵּ מִשֶּׁה יָאִיר וּוְיִנְשְׁטָאק, שֶׁבּוֹ אִסְף דְּבָרֵי הַרְעִיָּא מְהִימְנָא בְּהוֹסְפָה פְּרוּשׁ.

ד. תוֹךְ כְּדֵי הַרְצָאת הַדְּבָרִים, מִשְׁתַּמֵּשׁ הַרְעִיָּא מְהִימְנָא לְפַעֲמִים בְּסוּף הַזֶּהָר, הַנִּקְרָא בְּלִשׁוֹנוֹ "חִיבְרָא קַדְמָאָה".

ה. מִחֻלַּק הַ"רְעִיָּא מְהִימְנָא" שֶׁבְּסֵפֶר הַזֶּהָר, שְׁעוֹסֵק בְּמְצוּוֹת, אֶפְשָׁר לְלַמֵּד כִּמָּה הַלְכָתָא רַבּוּוֹתָא בְּהַשְׁוָאָה לְשִׁטוֹת רַבּוּתֵינוּ, וּבִפְרָט מֵאִפְסֵי הַרְצָאת הַדְּבָרִים הַקְדוּשִׁים בְּרְעִיָּא מְהִימְנָא אֶפְשָׁר לְלַמֵּד הַרְבֵּה הַכְרָעוֹת בְּהַלְכָה.

ו. דַּע כִּי חֲבוּר הַזֶּה הַנִּקְרָא רְעִיָּא מְהִימְנָא, שְׁעֲשֶׂה רִשְׁב"י עִם הַצְּדִיקִים אֲשֶׁר בְּגוֹן עֲדוֹן, הִיָּה לְתַקּוּן הַשְּׂכִינָה וְסַעַד וְסִמְךָ לָהּ בְּגִלוּתָא, כִּי אֵין סַעַד וְסִמְךָ לְשְׂכִינָה אֲלָא בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה ... וְכָל מָה שְׂיֵאמֶר פֹּה מִהַסּוּדוֹת וְהַעֲנִינִים, הַכֹּל הִיָּה כּוֹנֵנֵת לִיחַד הַשְּׂכִינָה וְלִסְעֵדָה בְּגִלוּתָא.

(אזר החמה לזהר ח"ב דף קט"ו ע"ב, בשם הרמ"ק [רבינו משה קורדובירו])

(5) מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם

א. "מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם" נִמְצָא בְּגוֹף סֵפֶר הַזֶּהָר (פְּרִשְׁת וִירָא, חֲזִי שְׂרָה, תּוֹלְדוֹת), וּבַזֶּהָר חֲדָשׁ (מִן דְּרַף ב' ע"ב עַד דְּרַף ל' ע"ב; מִן דְּרַף מ"ו ע"ב עַד דְּרַף מ"ז ע"ב) בַּזֶּהָר חֲדָשׁ הוֹצֵאת הָרַב רַבִּי רְאוּבֵן מְרְגְלִיּוֹת) וּבִפְרָשִׁיּוֹת בְּלֶק, כִּי תַצֵּא, וְכָל זֶהָר חֲדָשׁ לְשִׁיר הַשִּׁירִים, רוֹת וְאִיכָה).

ב. עַל הַטַּעַם שֶׁנִּקְרָא בְּשֵׁם "מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם" כּוֹתֵב הַרְמ"ז, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

אֲתָנוּ טַעַם לְשִׁבַח אֶל שֵׁם מִדְרַשׁ זֶה שֶׁקְרָאוּהוּ נֶעְלָם, וְהוּא שָׂרֵב עֲנִין זֶה הוּא עַל הַנִּשְׁמָה שֶׁמְקוּרָה בְּבְרִיאָה, שְׁשֵׁם גּוֹן עֲדוֹן הָעֲלִיוֹן. וְכַתֵּב בְּפִרְדָּס שֶׁהַדְרַשׁ הוּא בְּבְרִיאָה ... וּמִדְרַשׁ הַנִּגְלָה הוּא סוּד הַחִיצוֹנִיּוֹת, וּמִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם

התגלות הזהר

קמט

הוא סוד הפנימיות, שהם הנשמות. ודרוש זה המיסד על הנשמה, שמו נאה לו מדרש הנעלם.

(רמ"א, הובא במקדש מלך לזהר פרשת וירא, מהדורת זלקווא עמוד ק')

ג. לשונו של "מדרש הנעלם" הוא לפעמים לשון-הקדש, לפעמים ארמית, ולפעמים גם בלול משניהם.

ד. שלא כגוף ספר הזהר, הרי הדרשות שב"מדרש הנעלם" הם דרשות קצרות, ולא באריכות כבשאר חלקי הזהר. גם הענינים בהם דן ב"מדרש הנעלם" - מעשה בראשית, תורת הנפש, ימות המשיח ועולם הבא - אינם מסוג הענינים שבספר הזהר, שהם תורת האלקות, אצילות העולמות, כחות הרע ועוד.

(6) "איִדְרָא דְבִי מִשְׁפָּנָא", "הִיכְלוֹת", "רְזָא דְרִזְיוֹן", "סְבָא דְמִשְׁפָּטִים", "תּוֹסְפָתָא" ו"סְתָרֵי תּוֹרָה"

א. בספרי הזהר ישנם עוד חלקים העומדים בפני עצמם בסגנונם, בתכנם ובחשיבותם. והם:

א) "איִדְרָא דְבִי מִשְׁפָּנָא", העוסק בעקר בסודות התפלה, והוא נמצא בזהר ח"ב פרשת משפטים (מן דף קכ"ב ע"ב עד דף קכ"ג ע"ב).

ב) "הִיכְלוֹת", העוסק בתאור היכלות הגן-עדן והגיהנם, ובו עניני תפלה רבים. ה"היכלות" נמצאים בזהר ח"א פרשת בראשית (מן דף ל"ח ע"א עד דף מ"ה ע"ב); ח"ב פרשת פקודי (מן דף רמ"ד ע"ב עד דף רס"ב ע"ב - היכלות מסטרא דקדושה; מן דף רס"ב ע"ב עד דף רס"ח ע"ב - היכלות מסטרא דטמאה).

ג) "רְזָא דְרִזְיוֹן", העוסק בגלוי מהותו של האדם על-ידי תוי פרוצופו וידי. ה"רְזָא דְרִזְיוֹן" נמצאים בזהר ח"ב פרשת יתרו (מן דף ע' ע"א עד דף ע"ה ע"א).

ד) "סְבָא דְמִשְׁפָּטִים", שהוא פרוש רב ייבא סבא בעניני גלגולי נשמות וענשי הגוף שבקבר. ה"סבא" נמצא בזהר ח"ב פרשת משפטים (מן דף צ"ד ע"א עד דף קי"ד ע"א).